

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

مرحله سوم

پایه دوازدهم

تاریخ برگزاری: ۲۶/ مرداد/ ۱۴۰۳

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۰۴

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۴

ویژگی‌های برنامه راهبردی آزمون‌های آزمایشی خیلی سبز در تابستان ۱۴۰۳-۰۴

- ۱- دوره دروس پایه دهم
- ۲- دوره دروس پایه یازدهم
- ۳- مطالعه بخشی از دروس پایه دوازدهم
- ۴- امکان فرایند ترکیبی هر کدام از موارد فوق

مرحله پایه	اول ۱۳ تیر	دوم ۵ مرداد	سوم ۲۶ مرداد	چهارم ۱۶ شهریور	پنجم ۶ مهر
دهم	-	✓	✓	✓	✓
یازدهم	✓	✓	✓	✓	✓
دوازدهم	-	-	✓	✓	-

با توجه به موارد فوق دفتر چه آزمون خیلی سبز در این آزمون از ۳ قسمت تشکیل شده است.

هر داوطلب باید در جلسه آزمون به یک یا دو یا سه قسمت (که قبلاً در پلن کار بری انتخاب کرده است) پاسخ دهد.

آزمون مرحله دوم (که در تاریخ ۵ مرداد ۱۴۰۳ برگزار شد) به شروع پیشروی دهم و یازدهم اختصاص داشت؛ چنانچه نتوانستید در این آزمون شرکت کنید، امکان برگزاری این آزمون به صورت آنلاین فراهم است.

آزمون مرحله سوم (همین دفتر چه ای که در دست دارید) ادامه پیشروی پایه دهم و یازدهم و شروع پیشروی دوازدهم است.

با توجه به برنامه راهبردی آزمون‌های خیلی سبز، ادامه پیشروی پایه دوازدهم در آزمون مرحله چهارم (آزمون بعدی) صورت می‌گیرد.

در برنامه شروع مجدد دوازدهم از مهر، تمامی سرفصل‌های دوازدهم، مجدداً از مهر، در برنامه راهبردی دیده شده است.

شروع مجدد دوازدهم از مهر

پایه دهم

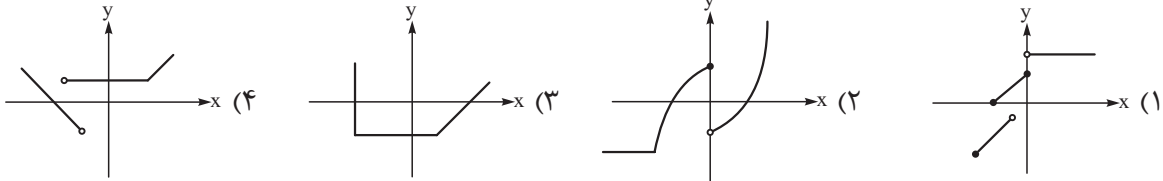
چنانچه پایه دهم را در پنل کاربری خود انتخاب کرده اید، به سوالات این دفتر چه مطابق جدول زیر در زمان مقرر پاسخ دهید.

بودجه بندی دروس	زبان عربی	علوم اجتماعی	زبان و ادبیات فارسی	ریاضی
	عربی: زبان قرآن (۱) درس ۳ و ۴ صفحه ۳۱ تا ۵۶	جامعه شناسی (۱) درس ۵ تا ۸ صفحه ۳۴ تا ۷۴	علوم و فنون ادبی (۱) درس ۴ تا ۶ کارگاه تحلیل فصل صفحه ۳۷ تا ۵۸	ریاضی و آمار (۱) فصل ۲ صفحه ۳۹ تا ۷۰
	اقتصاد	منطق	جغرافیا	تاریخ
درس ۵ تا ۷ صفحه ۴۳ تا ۸۰	درس ۴ تا ۶ صفحه ۲۷ تا ۶۱	جغرافیای (۱) درس ۴ تا ۶ صفحه ۲۱ تا ۶۰	تاریخ (۱) درس ۵ تا ۸ صفحه ۴۲ تا ۷۹	

مدت پاسخگویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۵ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضی
۱۰ دقیقه	۲۰	۱۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی
۱۰ دقیقه	۳۰	۲۱	۱۰	علوم اجتماعی
۱۵ دقیقه	۴۵	۳۱	۱۵	زبان عربی
۸ دقیقه	۵۳	۴۶	۸	تاریخ
۷ دقیقه	۶۰	۵۴	۷	جغرافیا
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	منطق
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	اقتصاد
۸۵ دقیقه		۸۰ سؤال		مجموع

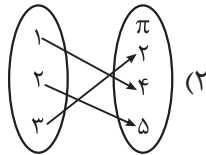
ریاضی و آمار دهم

۱- کدام نمودار زیر، نشان‌دهنده یک تابع است؟

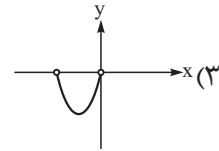

۲- اشتراک دامنه و برد کدام یک از توابع زیر، تهی است؟

$$(1) \{(1, 4), (-2, \sqrt{9}), (3, 2)\}$$

(۴) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی، قرینه مربعش را نسبت می‌دهد.

۳- ضابطه تابعی که به هر عدد حقیقی منفی، دو برابر جذر قرینه‌اش را نسبت می‌دهد به کدام صورت است؟

$$\begin{cases} f: \{x \leq 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt{-x} \end{cases} \quad (2)$$

$$\begin{cases} f: \{x < 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt{-x} \end{cases} \quad (1)$$

$$\begin{cases} f: \{x \leq 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{-2x} \end{cases} \quad (4)$$

$$\begin{cases} f: \{x < 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{-2x} \end{cases} \quad (3)$$

۴- شیب تابع خطی f برابر با $-\frac{2}{3}$ است و این تابع از نقطه $(-6, 7)$ عبور می‌کند. اگر نقطه $(9, k)$ روی این تابع باشد، k کدام است؟

$$3 \quad (4)$$

$$-3 \quad (3)$$

$$17 \quad (2)$$

$$-17 \quad (1)$$

۵- نمودار توابع خطی $f(x) = (a+2)x^2 + ax + ab$ و $g(x) = \frac{b+1}{b-1}x + a$ یکدیگر را قطع نمی‌کنند. نمودار تابع f محور y ها را با چه عرضی قطع می‌کند؟

$$\frac{4}{3} \quad (4)$$

$$-\frac{4}{3} \quad (3)$$

$$\frac{2}{3} \quad (2)$$

$$-\frac{2}{3} \quad (1)$$

۶- نمودار تابع خطی $f(x) = 3x + 6$ محور x ها را در نقطه A و نیمساز ناحیه دوم و چهارم را در نقطه B قطع می‌کند. مساحت مثلث OAB کدام است؟ (O ، مبدأ مختصات است.)

$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$1/5 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

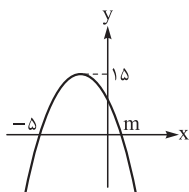
۷- اختلاف طول و عرض رأس سهمی $y = -\frac{x^2}{4} + 4x + c$ برابر با ۳ است. حاصل ضرب مقادیر ممکن برای c کدام است؟

- (۱) -۹ (۲) ۹ (۳) -۷ (۴) ۷

۸- اگر $2x + 5y = 8$ باشد، بیشترین مقدار xy کدام است؟

- (۱) $1/2$ (۲) ۲ (۳) $1/6$ (۴) $1/8$

۹- شکل مقابل نمودار سهمی $y = a(x-1)(x+k)$ است. مقدار $\frac{k}{a} + m$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) -۳ (۴) -۴

۱۰- تابع درآمد و هزینه به ازای تولید x واحد کالا به ترتیب $y = -\frac{1}{4}x^2 + 70x$ و $y = 22x + 60$ است. بیشترین مقدار سود این تولید کدام است؟

- (۱) ۲۲۴۴ (۲) ۲۲۸۸ (۳) ۳۳۶۶ (۴) ۳۳۹۹

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی دهم

۱۱- در متن زیر از دیدگاه تاریخ ادبیات چند خطا وجود دارد؟

«شعر پارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم به دست فردوسی بنیاد نهاده شد. شاعران این دوره بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آن‌ها از تعالیم اخلاقی فراتر نمی‌رفت. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود. شعر تعلیمی هم در این دوره به وجود آمد ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید. در آغاز قرن پنجم موعظه و نصیحت در شعر پارسی رایج شد و قطعه‌هایی با این موضوع سروده شد اما کسی که قصیده تمام و کمال در باب حکمت و اندرز سرود، ناصر خسرو بود.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲- کدام گزینه درباره تقسیم‌بندی تاریخی زبان فارسی درست است؟

- (۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اواخر دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- (۲) زبان پارتی در شرق و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
- (۳) زبان فارسی دری پس از ورود اسلام به ایران رواج یافت.
- (۴) زبان پهلوی زبان رسمی دربار سامانیان بود که بیشتر مربوط به آثار دینی زردشتی است.

۱۳- نام پدیدآورنده کدام اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) تاریخ‌الرسول و الملوک: محمد بن جریر طبری
- (۲) ترجمه تفسیر طبری: جمعی از دانشمندان دوره سامانی
- (۳) ترجمه تاریخ طبری: ابوعلی بلعمی
- (۴) شاهنامه ابومنصوری: ابومنصور عبدالرزاق هروی

۱۴- کدام عبارت «فاقد» سجع است؟

- (۱) پارسای سلیم نیک‌مرد حلیم که سخن جز به ضرورت نگفتی و موجب آزار کس بر زبانش نرفت.
- (۲) اندکی جمال به از بسیاری مال؛ گویند: روی زیبا مرهم دل‌های خسته است و کلید درهای بسته.
- (۳) هیچ از این سخنان متکلمان در من اثر نمی‌کند به حکم آن که نمی‌بینم ایشان را فعلی موافق گفتار.
- (۴) هر که را زر در ترازوست، زور در بازوست و آن که بر دینار دسترس ندارد در همه دنیا کس ندارد.

۱۵- در کدام عبارت‌ها «سجع متوازی» به چشم می‌خورد؟

- (الف) پارسایی را دیدم به محبت شخصی گرفتار؛ نه طاقت صبر و نه یارای گفتار.
 - (ب) او را گفتم: گل بستان را چنان که دانی بقای و عهد گلستان را وفایی نباشد.
 - (ج) آن که از جمال عقل محجوب است، خود به نزدیک اهل بصیرت معذور باشد.
 - (د) فلان عزم کرده است و نیت جزم که بقیت عمر معتکف نشیند و خاموشی گزیند.
- ه) چنان که دیگران به موافقت او در خروش آمدند و خامان مجلس به جوش.

(۱) الف - ج - د (۲) ب - ج - ه (۳) الف - ه (۴) ب - د

۱۶- در کدام بیت هر سه نوع «مصوت بلند» یافت می‌شود؟

- (۱) اگر هست مرد از هنر بهره‌ور
 - (۲) شبی دعوتی بود در کوی من
 - (۳) همیشه در نیک و بد هست باز
 - (۴) همان خواه بیگانه و خویش را
- هنر خود بگویند نه صاحب‌هنر
ز هر جنس مردم در او انجمن
تو سوی در بهتری شو فراز
که خواهی روان و تن خویش را

۱۷- کدام مصراع‌ها هنگام خوانش با هجای کوتاه شروع می‌شوند؟

(الف) آتش بیار و خرمن آزادگان بسوز

(ب) کس اندر جهان آن بزرگی ندید

(ج) چون گل روند و آیند این دلبران و خوبان

(د) خوش آمد گل وز آن خوش تر نباشد

(ه) من از این جا به ملامت نروم

(و) در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود

(۱) الف - ج - و (۲) ب - ج - ه (۳) ب - د - ه (۴) د - ه - و

۱۸- با توجه به ابیات زیر، تمام موارد «کاملاً» درست است؛ به جز

آن کیست کز روی گرم با ما وفاداری کند بر جای بدکاری چو من یک دم نکوکاری کند

دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او نومید نتوان بود از او باشد که دل‌داری کند

(۱) پس از خوانش و تقطیع هجایی، در هر بیت، یک هجای کشیده به چشم می‌خورد.

(۲) ابیات فوق با مصراع «ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود» هم‌وزن هستند.

(۳) جمله «کام دلم نگشود از او» به صورت «کام دلم نگ شو د زو» هجانویسی می‌شود.

(۴) در ابیات بالا، هر سه نوع سجع متوازی، مطرف و متوازن مشهود است.

۱۹- کدام بیت «فاقد» مفهوم عبارت زیر است؟

«ارادت بی چون یکی را از تخت شاهی فروآرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد.»

(۱) گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش برد ز آب نیل

(۲) یکی را همی تاج شاهی دهد یکی را به دریا به ماهی دهد

(۳) یکی را به سر بر نهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

(۴) یکی را که سعی قدم پیشتر به درگاه حق منزلت بیشتر

۲۰- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات «متفاوت» است؟

(۱) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی

(۲) اگر کاری کنی، مزدی ستانی

(۳) به رنج بردن بیهوده گنج نتوان برد

(۴) یقین می‌دان که گر سختی کشیدی

تا شب نرود صبح پدیدار نباشد

چو بی‌کاری، یقین بی‌مزد مانی

که بخت راست فضیلت نه زور بازو را

از آن سختی به آسانی رسیدی

جامعه‌شناسی دهم

۲۱- هر یک از تغییرات و تحولات زیر باعث چه نوع تغییری در جهان اجتماعی می‌شود؟

- جمعیت یک جامعه کم و زیاد می‌شود یا اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند.
- پرچم و سرود ملی یک کشور تغییر می‌کند.
- عقاید و ارزش‌های بنیادی یک جامعه نابود می‌شود.

- (۱) تفاوت مربوط به لایه‌های سطحی - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر - تفاوت در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۲) تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف - تفاوت در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - تغییر در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۳) تفاوت درون یک جهان اجتماعی - منجر شدن به تغییر و تحول در لایه‌های عمیق - تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف
- (۴) تفاوت مورد پذیرش درون جهان اجتماعی - تفاوت در سطح هنجارها و نمادها - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

۲۲- به ترتیب موارد کدام گزینه نشان‌دهنده دیدگاه عرضی و دیدگاه طولی در بررسی سرگذشت و سرنوشت جوامع است؟

- (۱) جهان‌های اجتماعی با حفظ هویت خود، می‌توانند مسیر جهان‌های دیگر را ادامه دهند. - تفاوت جهان‌های اجتماعی همانند تفاوت موجودات زنده در مراحل مختلف رشد است.
- (۲) هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب با خود را به وجود می‌آورد. - فرهنگ‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود مسیره‌های مختلفی را می‌پیمایند و جهان‌های متنوعی پدید می‌آورند.
- (۳) جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. - جهان اجتماعی سالم و زنده فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی با روابط متقابل می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند. - مسیر جوامع واحد است اما برخی در این مسیر پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند.

۲۳- با توجه به دیدگاه ماکس وبر دربارهٔ ویژگی‌های جهان متجدد، کدام گزینه ترتیب عبارات زیر را به شکل مناسبی بیان کرده است؟

- (الف) از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها
 - (ب) احاطه کردن همهٔ ابعاد وجودی افراد
 - (ج) اسیر شدن انسان‌ها در نظام اجتماعی پیچیده‌ای مثل قفس آهنین
 - (د) رواج کنش‌های حسابگرانهٔ معطوف به دنیا
 - (ه) تنگ شدن عرصه بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- (۱) د - ه - ج - ب - الف
(۲) ه - د - ج - الف - ب
(۳) ب - ج - الف - د - ه
(۴) د - ج - ب - الف - ه

۲۴- به ترتیب موارد مرتبط با عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- پیامد فعال و مختار بودن انسان‌ها در برابر نتایج کنش گذشتگان
 - علت پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی
 - عامل ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف
 - طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت
- (۱) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی - جهان سکولار
 - (۲) حرکت در جهت تداوم و گسترش جهان اجتماعی - رجوع به تاریخ گذشتهٔ خود - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - جهان اساطیری
 - (۳) گام برداشتن به سوی جهان اجتماعی جدید - رفتار آگاهانه و خلاقانهٔ انسان - حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها - جهان اساطیری
 - (۴) مشارکت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی - مقایسهٔ جهان اجتماعی با جهان‌های دیگر - افق‌ها و ظرفیت‌های جهان اجتماعی - جهان سکولار

۲۵- به ترتیب، موارد مرتبط با هر یک از وضعیت‌های زیر کدام است؟

- پیامد ایمان جوامع به عقاید و ارزش‌های حقیقی
 - نتیجه عمل نکردن مردم براساس آرمان‌ها
 - علت گسستن جهان اجتماعی از حق و گام برداشتن به سوی باطل
- (۱) ورود عقاید و ارزش‌ها به قلمرو آرمانی - فاصله گرفتن قلمرو واقعی از آرمان‌ها - نشناختن حقایق و ایمان نیاوردن به آن‌ها
 (۲) تغییر حق و باطل بر مدار بینش انسان‌ها - عدم ورود قلمرو واقعی به آرمان‌ها - ایمان نیاوردن به حقایق
 (۳) تبدیل عقاید و ارزش‌ها به واقعیت - ورود آرمان‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی - فاصله قلمرو آرمانی و واقعی
 (۴) عمل کردن مردم مطابق با ارزش‌ها - مراعات نکردن آرمان‌ها توسط افراد جامعه - از دست دادن ایمان به حقایق

۲۶- به ترتیب «علوم اجتماعی»، «علوم تجربی» و «عقل و وحی» در زمینه داوری در مورد آرمان‌ها و حق و باطل بودن آن‌ها چه وضعیتی دارند؟

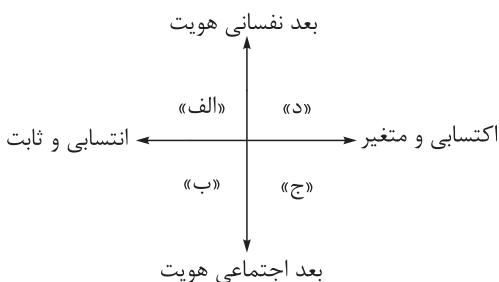
- (۱) به هر صورت و تحت هر شرایطی توان داوری درباره عقاید و ارزش‌ها را دارد. - فقط توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارد. - دو ابزار معرفتی مهم برای داوری هستند.
- (۲) با شرط محدود نکردن علم به علوم تجربی، توان شناسایی و داوری در مورد حق و باطل بودن فرهنگ‌های مختلف را دارد. - فقط می‌تواند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی را بشناسد. - دو ابزار معرفتی مهم برای داوری هستند.
- (۳) فقط می‌تواند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسد. - توان شناخت حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را ندارد. - توان شناخت و داوری درباره حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را دارند.
- (۴) با شرط استفاده از علوم تجربی، توان شناسایی و داوری در مورد حق و باطل بودن فرهنگ‌های مختلف را دارد. - توان شناخت حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را ندارد. - توان شناخت و داوری درباره حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را دارند.

۲۷- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام فرهنگ یا جهان است؟

- داوری درباره عقاید و ارزش‌ها را به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق می‌سپارد.
 - هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و از محدوده مرزهای این جهان عبور می‌کند.
 - تقسیم کار ساده و ابتدایی مانند تقسیم براساس سن و جنس در آن وجود دارد.
 - واقعیت‌ها و آرمان‌های آن به دو نوع حق و باطل تقسیم می‌شود.
- (۱) معاصر غرب - اساطیری - ارگانیکی - سکولار
 (۲) معاصر غرب - توحیدی - ارگانیکی - انسانی
 (۳) متجدد - معنوی - مکانیکی - اجتماعی
 (۴) متجدد - توحیدی - مکانیکی - دنیوی

۲۸- هر یک از ویژگی‌های هویتی زیر در کدام بخش نمودار قرار می‌گیرد؟

- متولد گرگان
 - معلم جامعه‌شناسی
 - زودجوش
 - دانشجوی حقوق
- (۱) ب - الف - ب
 (۲) ب - ج - د - ج
 (۳) الف - ب - الف - ج
 (۴) الف - ج - د - ب

۲۹- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام گزاره است؟

- در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد به ثروت و توان اقتصادی آنها وابسته است.
- انسان در دیدگاه اسلام خلیفه خداوند محسوب می‌شود.
- جهان متجدد با ویژگی‌های فردگرایی و دم‌غنیمت‌شماری سازگار است.

(۱) هویت اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند. - هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی سازگار است.

(۲) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان افراد شکل می‌گیرد. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند. - نقش و عضویت اجتماعی افراد مجرای ارتباط آنها با جهان اجتماعی است.

(۳) هویت‌های اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. - در جامعه دینی، هویت اجتماعی افراد براساس ارزش‌ها و عقاید دینی است. - نقش و عضویت اجتماعی افراد مجرای ارتباط آنها با جهان اجتماعی است.

(۴) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان افراد شکل می‌گیرد. - در جامعه دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌های دینی است. - هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی سازگار است.

۳۰- درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- تحقیقات نشان می‌دهد که کودکان خطاهای دیگران را غیر عمدی و خطاهای خود را عمدی و شایسته مجازات می‌دانند.
- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت را گسترش عقلانیت ذاتی می‌نامند.
- حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی تغییر پذیرند.
- کنت، اسپنسر، دورکیم و وبر از جمله اندیشمندانی‌اند که معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند.

(۲) د - ن - ن - د

(۱) د - د - ن - ن

(۴) ن - د - د - د

(۳) ن - ن - د - ن

عربی، زبان قرآن دهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۷):

۳۱- ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتَنفِثُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ﴾:

- ۱) خداوند کسی است که بادهای را می‌فرستد تا [بادهای] ابری را برانگیزند و آن را در آسمان حرکت دهند.
- ۲) الله کسی است که بادهای را می‌فرستد تا [آن بادهای] ابرهایی را برانگیزند و آن‌ها را در آسمان بگسترانند.
- ۳) خدا کسی است که بادهای را می‌فرستد و [بادهای] ابری را برمی‌انگیزند و [خدا] آن را در آسمان می‌گستراند.
- ۴) خداوند که بادهای را می‌فرستد و [به وسیلهٔ بادهای] ابری را برمی‌انگیزد، آن [ابر] را در آسمان به حرکت در می‌آورد.

۳۲- «كَثِيرٌ مِنَ الظَّوَاهِرِ الَّتِي تَكُونُ مُكَرَّرَةً لَنَا الْيَوْمَ، كَانَتْ سِرًّا فِي الْمَاضِي فَحَاوِلْ عِلْمَاءُ كَثِيرُونَ حَتَّى يَتَعَرَّفُوا عَلَيْهَا!»:

- ۱) بسیاری از پدیده‌هایی که امروز برای ما تکراری شده‌اند، در گذشته مانند رازی بوده‌اند که دانشمندان زیادی تلاش کردند تا آن‌ها را بشناسند!
- ۲) بسیاری از پدیده‌ها امروز برای ما تکراری هستند، ولی در گذشته یک راز بوده‌اند و دانشمندان تلاش بسیاری کردند تا با آن‌ها آشنا شوند!
- ۳) بسیاری از پدیده‌هایی که امروز برای ما تکراری هستند، در گذشته یک راز بوده‌اند و دانشمندان بسیاری تلاش کردند تا آن‌ها را بشناسند!
- ۴) بسیاری از پدیده‌ها که امروز تکراری محسوب می‌شوند، در گذشته رازی بوده‌اند که دانشمندان بسیاری در تلاش بوده‌اند که آن‌ها را شناسایی کنند!

۳۳- «الْإِسْلَامُ يُسَبِّبُ التَّعَايِشَ السَّلْمِيَّ بَيْنَ شُعُوبٍ لَهَا أَلْوَانٌ وَ لُغَاتٌ مُخْتَلِفَةٌ فَمَنْ دَعَاها إِلَى التَّفْرِقَةِ فَهُوَ عَدُوٌّ الْإِسْلَامِ!»:

- ۱) اسلام باعث می‌شود که ملت‌هایی که رنگ‌ها و زبان‌هایشان مختلف است، با هم زندگی مسالمت‌آمیز داشته باشند و هر کس آنان را به پراکندگی بخواند، دشمن اسلام است!
- ۲) اسلام است که عامل همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملت‌هایی است که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ بنابراین کسانی که دعوت به تفرقه نمایند، دشمنان اسلام هستند!
- ۳) اسلام باعث زندگی سالم میان ملت‌هایی شده است که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ پس آن‌ها را به تفرقه دعوت کند، حتماً دشمن اسلام است!
- ۴) اسلام باعث همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملت‌هایی می‌شود که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ پس هر کس آنان را به پراکندگی دعوت کند، دشمن اسلام است!

۳۴- «جَالِسُوا مَنْ لَا يُعَامِلُ الْآخِرِينَ بِالسَّوَاءِ وَ لَا يُسِيءُ إِلَى أَحَدٍ إِلَّا وَ هُوَ يُعْوِضُهُ!»:

- ۱) همنشین کنی با کسی که با دیگران به بدی رفتار نمی‌کند و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این‌که آن را جبران می‌نماید!
- ۲) همنشین کسی باشید که با دیگران رفتار زشتی ندارد و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این‌که به جبران آن برمی‌خیزد!
- ۳) با کسی نشست و برخاست کنید که رفتارش با دیگران زشت نیست و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این‌که برایش جبران می‌کند!
- ۴) با شخصی بنشینید که با دیگران رفتار سوئی ندارد و به هیچ کس بدی نکرده، مگر این‌که آن را جبران نموده است!

۳۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) لَا نَمَاشِي الْجُهَّالَ وَ لَا نَتَّخِذُ مِنْهُمْ صَدِيقًا حَمِيمًا: با نادانان همراهی نمی‌کنیم و آن‌ها را دوستی صمیمی نمی‌دانیم!
- ۲) بَعْدَ أَنْ تَخَرَّجْتُ مِنَ الْجَامِعَةِ عَزَمْتُ أَنْ أَشْتَغَلَ فِي مَصْنَعِ أَبِي: تصمیم دارم پس از آن‌که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم، در کارخانه پدرم کار کنم!
- ۳) ابْتَعِدُوا عَنِ الْكَسَلِ وَ لَا تَنْسَحِبُوا عَنِ الْقِيَامِ بِالرِّيَاضَةِ الْيَوْمِيَّةِ: از تنبلی دوری کنید و از انجام ورزش روزانه پا پس نکشید!
- ۴) عِنْدَمَا تَصَادَمَتِ السِّيَّارَتَانِ، أَسْرَعَ النَّاسُ لِيَسَاعِدُوا رِكَابَهُمَا: وقتی دو ماشین با هم برخورد کردند، مردم برای کمک به سرنشینان آن‌ها شتافتند!

۳۶- «هر یک از مسافران گذرنامه‌اش را در دستش قرار داد و آمادهٔ بازرسی شد!»:

- (۱) كُلُّ مَسَافِرٍ جَعَلَ بَطَاقَتَهُ بِيَدِهِ وَ أَصْبَحَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!
- (۲) كُلُّ الْمَسَافِرِينَ جَعَلُوا جَوَازَاتِهِمْ بِيَدِهِمْ وَ أَصْبَحُوا جَاهِزِينَ لِلتَّفْتِيشِ!
- (۳) كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الْمَسَافِرِينَ جَعَلَ بَطَاقَتَهُ بِيَدِهِ وَ كَانَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!
- (۴) كُلُّ مِنَ الْمَسَافِرِينَ جَعَلَ جَوَازَهُ بِيَدِهِ وَ صَارَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!

۳۷- ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾ عَيْنِ مَا أَقْرَبُ لِمَفْهُومِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ:

(۱) آب را قول تو با آتش اگر جمع کند	نتواند که کند عشق و شکیبایی را!
(۲) قدم به راه طلب چون نهی ز جان بگریز	که شرط راه بود، جان من، شکیبایی!
(۳) چرا باید گنه کرد و پس آن گه	سر انگشت پریشانی گزیدن!
(۴) آن چه بر من شده معلوم ز ستاری حق	پرده از روی گنه دامن محشر نکشد!

• اقرأ النصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۸ - ۴۰) بِمَا يَنْسَبُ النَّصَّ:

«كان هناك فريق من النَّاسِ في القَدِيمِ يَبْحَثُونَ عَنِ الذَّهَبِ بَيْنَ الصَّخُورِ وَ الْجِبَالِ وَ يَتَحَمَّلُونَ صَعَاباً كَثِيراً خِلالَ هَذَا البَحْثِ مُشْتاقِينَ لِلحَصُولِ عَلَيْهِ لِأَنَّهُمْ يَعتَبِرُونَهُ الشَّيْءَ الوَحِيدَ الَّذِي يَمكُنُ بِهِ الحَصُولُ عَلى الأَمالِ وَ لَكِن لا يَنالُهُ إِلا قَلِيلُهُمْ. وَ هُناكَ كَثِيرٌ مِنَ المَعاصِرِينَ أَيْضاً يَحاوِلُونَ الحَصُولَ عَلى الذَّهَبِ لِيَكُنزُوهُ أَوْ يَستَخدِمُوهُ كَأَلَّةٍ لِلزَّيْنَةِ وَ هُناكَ سَؤالٌ أَساسِي نَغفلُ عَنهُ وَ هُوَ: «أليسَ هُناكَ شَيءٌ أَغلى مِنَ الذَّهَبِ فِي العالَمِ؟»

المَعوقُونَ الَّذينَ لا يَمكُنُ لَهُمُ السَّيرُ عَلى أَقدامِهِمْ لَيسَ عِندَهُمُ شَيءٌ أَغلى مِنَ القَدَمِ السَّليمةِ وَ الشَّخْصَ الأَعْمى يَحبُّ أَنْ يَدفَعَ كُلَّ ما يَوجدُ مِنَ الذَّهَبِ فِي العالَمِ حَتى يَنالَ قوَّةَ البَصَرِ وَ فَكَّرَ الآنَ ما هُوَ أَغلى شَيءٌ فِي حَياتِكَ؟»

۳۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) الإنسان منذ القديم كان يحبّ الذهب و يستخدمه كآلة للزينة!
- (۲) الإنسان إذا كان معوّقاً فلا يحبّ الحصول على الذهب!
- (۳) القدم السليمة التي يمكن بها السير أغلى من الذهب!
- (۴) مهنة كثير من الناس في القديم كان التفتيش عن الذهب بين الجبال!

۳۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) إذا كنت ذا عيون بصيرة فعليك أن لا تهتمّ بالذهب!
- (۲) هناك أشخاص في العالم ليست للذهب قيمة لديهم!
- (۳) قد نملك شيئاً أغلى من الذهب و نحن غافلون عنه!
- (۴) لم يكن للإنسان في القديم طريق للوصول إلى الآمال إلا بالحصول على الذهب!

۴۰- عَيْنِ الخَطَأِ عَنِ التَّحليلِ الصَّرْفِيِّ لِلكَلِمَاتِ: «يَستَخدِمُوا - يَتَحَمَّلُونَ - يُمكِنُ - المَعاصِرِينَ»

- (۱) يتحملون: فعل مضارع - للجمع الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره «تحميل») - متعدّد
- (۲) يُمكن: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - ماضيه: أمكن - له حرف زائد واحد
- (۳) المُعاصِرِينَ: جمع سالم للمذكر (مفردة: معاصر) - حروفه الأصليّة: «ع ص ر»
- (۴) يَستَخدِمُوا: فعل مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي من باب استفعال - له ثلاثة حروف أصليّة - متعدّد

۴۱- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الصَّيْنِ أَوْلُ دَوْلَةٍ اسْتَحْدِمَتِ النُّقُودَ الْوَرَقِيَّةَ فِي الْعَالَمِ!
- (۲) لَدَيْ جَوَّالٍ تَفْرُغُ بَطَّارِيئُهُ خِلَالَ نِصْفِ الْيَوْمِ!
- (۳) لَا يَجُوزُ الْإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ لِلدَّفَاعِ عَنِ الْحَقِيقَةِ!
- (۴) الْمُسْلِمُونَ خُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ يَعِيشُونَ فِي مَسَاحَاتٍ وَسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ!

۴۲- عین فعلاً يختلف وزن مصدره:

- (۱) تَعَلَّمَ الزَّمْلَاءُ مِنْ إِنْسَانِي الْإِهْتِمَامَ بِالْحِفَافِ عَلَى الْمِرَافِقِ الْعَامَّةِ!
- (۲) تَفَكَّرَ الْعُلَمَاءُ فِي الْمَاضِي فِي طَرِيقِ حَلِّ هَذِهِ الْمَسْأَلَةِ الْعَجِيبَةِ!
- (۳) تَحَبَّرَ جَمِيعُ السِّيَّاحِ عِنْدَ مَشَاهِدَةِ سِقُوطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۴) تَوَكَّدَ آيَاتُ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ عَلَى احْتِرَامِ جَمِيعِ الْأَدْيَانِ الْإِلَهِيَّةِ!

۴۳- عین فعلاً ليست «النون» من حروفه الأصلية:

- (۱) بَعْدَ حُدُوثِ مَطَرٍ شَدِيدٍ لِمُدَّةِ سَاعَتَيْنِ انْتَشَرَتِ الْأَسْمَاكُ عَلَى سَطْحِ الْأَرْضِ!
- (۲) تُنْتِجُ هَذِهِ الْمَعَامِلُ الصَّغِيرَةُ بَضَائِعَ إِيرَانِيَّةً لِلتَّصْدِيرِ إِلَى الْبِلَادِ الْعَرَبِيَّةِ!
- (۳) مَا انْسَحَبَ «نوبل» عَنِ إِجْرَاءِ أَفْكَارِهِ بَعْدَ انْهَادِ مُخْتَبَرِهِ وَ قَتْلِ أَخِيهِ!
- (۴) يَنْتَقِلُ النَّفْطُ مِنَ بِلَادِنَا إِلَى الْبِلَادِ الْوَسْطَانِيَّةِ بِالسُّفُنِ الْكَبِيرَةِ!

۴۴- عین ما ليس فيه فعل أمر:

- (۱) رَجَاءٌ، تَعَامَلُوا كَالْإِخْوَانِ حَتَّى تَنْتَفِعُوا جَمِيعَكُمْ مِنْ عَطَاءِ اللَّهِ!
- (۲) ﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ﴾
- (۳) ﴿وَأَسْتَغْفِرُوا لذنوبهم و من يغفر الذنوب إِلَّا الله﴾
- (۴) إِذَا مَا كَانَ لَكُمْ مَالٌ حَتَّى تَنْفِقُوا مِنْهُ فَمَرَّحُوا قُلُوبَ الْمُحْزَنِينَ!

۴۵- عین ما فيه فعل متعد:

- (۱) الزَّرَافَةُ لَا تَنَامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ إِلَّا أَقَلَّ مِنْ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً!
- (۲) لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ؛ الْبِخْلُ وَ الْكُذْبُ!
- (۳) قَلْبٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْحِكْمَةِ كَبَيْتِ خَرْبٍ!
- (۴) ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾

تاریخ دهم

۴۶- یک محقق پس از پژوهش دربارهٔ دو تمدن چین و هند (شباهت‌ها و تفاوت‌ها)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از این موارد به ترتیب به کدام تمدن تعلق دارد؟

- الف) پس از مدت‌ها تفرقهٔ سیاسی، یک نفر موفق به ایجاد اتحاد و تشکیل حکومت واحد شد.
 ب) کشاورزی هستهٔ اولیهٔ شکل‌گیری سکونتگاه و تمدن است.
 ج) به سبب موقعیت جغرافیایی خود، کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
 د) در دوره‌ای، تحت تأثیر حکومت ایران باستان بودند.

(۱) هند - هند و چین - هند - هند

(۲) هند و چین - هند و چین - چین - هند

(۳) چین - هند - هند - چین

(۴) هند و چین - هند - هند - چین

۴۷- کدام موارد دربارهٔ وضعیت اعتقادی در دو تمدن هند و چین عهد باستان درست است؟

- الف) کنفوسیوس نخستین فردی بود که در چین از وجود یک خدای یگانه و بی‌همتا سخن گفت.
 ب) آیین بودا نخست در چین ظهور کرد و سپس در دوران سلسلهٔ موریای هند راه یافت.
 ج) قربانی کردن از جمله رسوم آیینی سخت و پیچیده در هند باستان بود.
 د) در آیین برهمنی، خدایان ستایش شده در وداها مورد پرستش قرار می‌گرفتند.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۴۸- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، نام‌گذاری و اثبات رخدادهای زیر را چگونه توضیح داده‌اند؟

- الف) تمدن میسن از سال ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م دچار انحطاط شدیدی شد.
 ب) تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجم از بین رفته است.
 (۱) مؤلفان کتاب درسی این دوره را «عصر تاریکی» نام نهاده‌اند. - مشهور است که چنین اتفاقی افتاده است.
 (۲) برخی مورخان در نام‌گذاری این دوره به «عصر تاریکی» تردید دارند. - عموم مورخان درستی آن را با قاطعیت پذیرفته‌اند.
 (۳) مورخان این دوره را «عصر تاریکی» نامیده‌اند. - مؤلفان کتاب درسی برای این رخداد «احتمال زیاد» قائل‌اند.
 (۴) این دوره از همان زمان به «عصر تاریکی» مشهور شد. - باستان‌شناسان در صحت آن تردید دارند.

۴۹- کدام موارد دربارهٔ جایگاه و نقش زنان در جوامع یونان و روم باستان درست است؟

- الف) زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر و در جامعه فعال‌تر بودند.
 ب) در یونان باستان، زنان همچون بیگانگان مقیم آتن شناخته می‌شدند.
 ج) در هر دو تمدن، زنان موقعیت مناسبی همچون مردان و سایر شهروندان داشتند.
 د) چون تمدن روم از نظر فرهنگی تحت تأثیر تمدن یونان بود، لذا وضعیت زنان این دو تمدن فرق چندانی با هم نداشت.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۵۰- درجهٔ قطعیت و صحت دو گزاره به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- الف) پیش از ورود اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی روی آوردند.
 ب) داریوش در آغاز دوران فرمانروایی‌اش، شورش‌های نواحی گوناگون را سرکوب کرد.
 (۱) کاوش‌های باستان‌شناسی دربارهٔ آن ادامه دارد - مطالبی که این واقعیت را منعکس می‌کند به زبان ایلامی است.
 (۲) مورخان دربارهٔ آن تردیدی ندارند - متن اصلی و ترجمهٔ منابع این گزاره از بین رفته است.
 (۳) در تورات، کتاب دینی مسیحیان، مطالبی دربارهٔ هخامنشیان وجود دارد - در مهم‌ترین نوشته‌های دوران ساسانی مطالبی دربارهٔ آن وجود دارد.
 (۴) حاصل کاوش‌های باستان‌شناسی است - از یکی از مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوران هخامنشیان به دست آمده است.

۵۱- کدام مورد درباره سلسله‌های ذکر شده و ارتباط تحقیقات تاریخی درباره آن‌ها درست است؟

الف) اشکانیان

ب) پیشدادیان و کیانیان

۱) آگاهی‌های تاریخی آمیخته با افسانه، اطلاعات قابل توجهی درباره «الف» در اختیار داشتند و پس از پژوهش‌های جدید اطلاعات آن‌ها کامل‌تر شد.

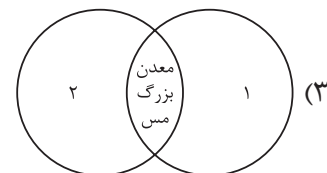
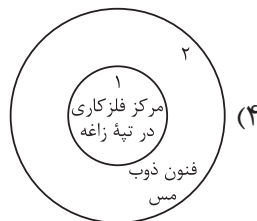
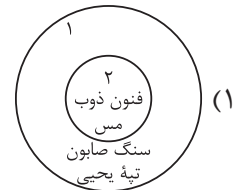
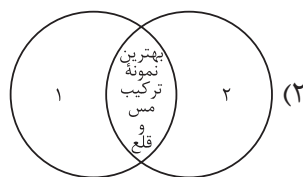
۲) قبل از ۲۰۰ سال پیش، «ب» دوره اساطیری شناخته می‌شد و پس از کاوش‌های جدید، تقسیم‌بندی جدیدی از ایران باستان ارائه شد.

۳) «الف» برخلاف «ب» در هر دو نوع تقسیم‌بندی آمیخته با افسانه و پژوهش‌های جدید درباره ایران باستان حضور دارد.

۴) پاسارگاد، پایتخت هخامنشیان، قبل از پژوهش‌های جدید، به جمشید، پادشاه افسانه‌ای و حکومت «ب» منسوب می‌شد.

۵۲- کدام شکل وضعیت فلزکاری در ایران در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش را در استان‌های کرمان (۱) و قزوین (۲) به

درستی نشان می‌دهد؟

۵۳- کدام موارد درباره تمدن ایلام درست است؟

الف) از جمله تمدن‌های دوران پیش از تاریخ ایران است که اطلاعات مکتوب اندکی درباره آن وجود دارد.

ب) قلمرو ایلام و همسایگان بین‌النهرینی آن‌ها بارها مورد هجوم و حمله یکدیگر قرار می‌گرفتند.

ج) تاخت و تازها و یورش‌ها به این سرزمین هم زمینه شکل‌گیری تمدن ایلام و هم زمینه انحطاط آن را فراهم آورده است.

د) سرزمین و اقتصاد ایلام همواره نیازمند منابع طبیعی و معدنی سرزمین بین‌النهرین بوده است.

۱) «الف» - «ب» ۲) «ج» - «ب» ۳) «د» - «الف» ۴) «ج» - «د»

جغرافیای دهم

۵۴- در کدام گزینه، مقایسه درستی از دو پدیده طبیعی گنبد‌های نمکی و گل‌فشان‌ها ارائه شده است؟

- (۱) هر دو پدیده در اثر بالآمدن مواد در حالات مایع، گاز و جامد شکل گرفته‌اند.
- (۲) در ایران طول و عرض جغرافیایی گل‌فشان‌ها بیشتر از گنبد‌های نمکی است.
- (۳) برخی گل‌فشان‌ها همانند همه گنبد‌های نمکی شکل نسبتاً گنبدی دارند.
- (۴) شکل‌های گنبد‌های نمکی تنوع بیشتری در مقایسه با گل‌فشان‌ها دارد.

۵۵- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟

«در آب‌وهوای به ترتیب وجود دارد.»

- (۱) گرم و خشک و معتدل خزری - اختلاف شدید دما و اعتدال دما
- (۲) معتدل خزری و گرم و شرجی - بارندگی زیاد و بارندگی اندک
- (۳) گرم و شرجی و کوهستانی - رطوبت بالا و دمای پایین
- (۴) کوهستانی و گرم و خشک - بارندگی اغلب به صورت برف - میانگین دمای بالای سالیانه

۵۶- کدام گزینه با مشخصات دریاچه ذکر شده در متن زیر مطابقت دارد؟

«این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند، ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.»

- (۱) دریاچه جازموریان یکی از این دریاچه‌هاست که در نزدیکی ناهمواری‌های مریخی واقع است و به لحاظ موقعیت جغرافیایی با جهت نفوذ توده هوای موسمی مطابقت دارد.
- (۲) دریاچه مسیله در جنوب رشته‌کوه‌های زاگرس جزء این دریاچه‌هاست که آبدهی رودهایی که به آن می‌ریزد به دلیل آب‌شدن ذخیره برف کوه‌ها در ابتدای ماه‌های گرم بیشتر می‌شود.
- (۳) دریاچه مهارلو در استان فارس به دلیل قرارگیری در منطقه‌ای که کانون‌های آبگیر فصلی شکل می‌گیرد، در این دسته قرار می‌گیرد.
- (۴) بیشتر این دریاچه‌ها در مناطق گرم و خشک قرار دارند که کانون‌های آبگیر اتفاقی وجود دارند و ورود توده هوای سودانی در فصل گرم موجب بارش‌های اتفاقی در این مناطق می‌شود.

۵۷- کدام گزینه با مشخصات ناهمواری‌های «منطقه کوهستانی آذربایجان» مطابقت دارد؟

- (۱) علاوه بر رشته‌کوه ارسباران، قله‌های دیگری چون علم‌کوه و تخت سلیمان در این منطقه کوهستانی قرار دارد.
- (۲) دو توده کوهستانی این منطقه به نام‌های سهند و سبلان، بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی به وجود آمده‌اند.
- (۳) رشته‌کوه‌های مرزی ایران و ترکیه و ارسباران یا آلاداغ در شمال و شمال غرب این منطقه قرار دارند.
- (۴) جهت آن‌ها شمالی - جنوبی است و منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

۵۸- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«برای تشخیص کانون‌های آبگیر فصلی»

- (۱) همانند کانون‌های آبگیر دائمی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده می‌شود.
- (۲) برخلاف کانون‌های آبگیر دائمی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده نمی‌شود.
- (۳) همانند کانون‌های آبگیر اتفاقی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده می‌شود.
- (۴) برخلاف کانون‌های آبگیر اتفاقی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده نمی‌شود.

۵۹- در خصوص «ورود توده‌های هوا به کشور» موارد کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

نام	جهت نفوذ	زمان ورود
مرطوب غربی	شمال غرب	الف
ب	شمال شرق	دوره سرد
گرم و خشک	ج	دوره گرم

(۱) دوره سرد - سیبری - جنوب غرب

(۲) دوره گرم - موسمی - جنوب غرب

(۳) دوره گرم - سیبری - جنوب شرق

(۴) دوره سرد - موسمی - جنوب شرق

۶۰- با توجه به عبارت «در شمال و جنوب کشورمان دریاها و منابع رطوبتی مهمی قرار دارد»، موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«از جمله حوضه‌های آبریز خارجی کشور است که رودهای زیادی به آن می‌ریزد و به دلایل زیادی دارای اهمیت است و

ج

ب

الف

اثر متفاوتی بر آب‌وهوای کشور دارد.»

د

(۱) دریایی است با جهت شرقی - غربی که دالکی و کورا از جمله مهم‌ترین رودهایی است که به آن می‌ریزد، دارای منابع عظیم نفت و گاز است و موجب شرجی شدن هوا در سواحل خود می‌شود.

(۲) پهنه آبی بزرگی است در امتداد شمال به جنوب که ولگا و ارس از طولانی‌ترین رودهایی است که به آن می‌ریزد، امکان دسترسی به آب‌های آزاد جهان را دارد و موجب بارندگی زیادی در سواحل خود می‌شود.

(۳) خلیجی هلالی شکل است که تنها رود قابل کشتیرانی ایران، کارون، به آن می‌ریزد و از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است، اما در بارش سواحل خود نقش چندانی ندارد.

(۴) بقایای دریای عظیم تتیس است که رودهای هراز از شمال و اترک از غرب به آن می‌ریزند، انواع ماهیان خاویاری جهان در این دریا زندگی می‌کنند و در بارش سواحل خود نقش مهمی دارد.

منطق دهم

۶۱- کدام گزینه دربارهٔ تعریف درست است؟

- (۱) از هیچ کدام از انواع تعریف نمی‌توان برای تعریف مفاهیم جزئی استفاده کرد.
- (۲) هدف تعریف، واضح نمودن مفاهیم مجهول برای شنونده است، پس می‌توان از چند نوع تعریف، هم‌زمان استفاده نمود.
- (۳) وقتی از ویژگی‌ها و خصوصیات یک مفهوم صحبت می‌کنیم، در حال تعریف آن مفهوم از روش ذکر مصادیق هستیم.
- (۴) ویژگی‌های تعریف درست مانند واضح بودن، جامع بودن و ... صرفاً مربوط به تعاریف مفهومی است و برای سایر تعاریف کاربردی ندارند.

۶۲- تعریف پرنده به حیوانی که پرواز می‌کند، از نظر شرایط تعریف مانند کدام گزینه است؟

- (۱) نانوا: خباز
- (۲) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند.
- (۳) منطق: علمی است که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است.
- (۴) مثلث: شکل سه ضلعی که از سه زاویه ۶۰ درجه برخوردار است.

۶۳- کدام عبارت در خصوص تعریف درست است؟

- (۱) انسان با فراگرفتن انواع و شرایط تعریف صحیح قادر به تعریف همهٔ مفاهیم خواهد شد.
- (۲) تعریف مفاهیم علوم از طریق دانش منطق، ممکن می‌شود.
- (۳) تعریف مثلث به خطوط بسته دارای ۱۸۰ درجه تعریفی واضح و غیرجامع است.
- (۴) اگر تعریف واضح نباشد، امکان سنجش سایر شرایط تعریف صحیح مهیا نیست.

۶۴- یک مشاور کنکور برنامهٔ یکی از دانش‌آموزان موفق سال گذشته را به من داد و مدعی شد که با عمل به آن در کنکور رتبهٔ خوبی می‌گیرم و گفت که قصد دارد این برنامه را به همهٔ دانش‌آموزان باهوش ارائه کند. نوع استدلال مشاور من در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) استقرای تمثیلی (۲) استقرای تعمیمی قوی (۳) استنتاج بهترین تبیین (۴) قیاس

۶۵- دربارهٔ استدلال زیر کدام گزینه درست است؟

«تجربهٔ خرید از فروشگاه‌هایی که در آن فروشنده، خیلی از محصولات خود تعریف می‌کند، نشان داده که عموماً این نوع خریدها ناموفق هستند؛ بنابراین من از این آقای فروشنده که از کالایش تعریف می‌کند، خرید نمی‌کنم.»

- (۱) به طور قطع یک تعمیم شتابزده است، چون همیشه تعریف از جنس، به معنای بدبودن آن نیست.
- (۲) احتمالاً از نوعی استقرای تمثیلی استفاده کرده، چون همهٔ فروشنده‌هایی که تعریف می‌کنند را مثل هم دانسته است.
- (۳) به طور قطعی نمی‌توان این استدلال را یک نوع استقرا دانست، چون نتیجهٔ آن می‌تواند قطعی باشد.
- (۴) این استدلال قطعاً یک استقرای تعمیمی است، اما قوی یا ضعیف بودن آن به تعداد تجربه‌ها یا فروشگاه‌هایی که بررسی شده، بستگی دارد.

۶۶- استنتاج کل از جزء مربوط به استدلال است و از آن‌جا که مولانا در داستان طوطی و بازرگان می‌گوید: «از قیاسش خنده آمد خلق را/ کو چو خود پنداشت صاحب دلق را» نشان از آن دارد که در حکایتش از استفاده کرده است.

- (۱) قیاسی - تمثیلی (۲) استقرایی - تمثیلی (۳) قیاسی - استقرا (۴) استقرایی - قیاس

۶۷- در مورد قضایا می‌توان گفت:

- (۱) جملات انشایی چون فاقد معنی هستند در منطق بررسی نمی‌شوند
- (۲) در جملات جمع، اگر محمول به یک جمع معین و مشخص برگردد، قضیه شخصی است
- (۳) قضیهٔ شخصی به اتصال دو نسبت حکم می‌کند
- (۴) از روی جزئی و کلی بودن سور یک قضیهٔ حملی می‌توان به جزئی یا کلی بودن موضوع آن پی برد

۶۸- کدام گزینه قضیهٔ محصوره است؟

- (۱) میز دارای سه کلمه است.
 (۲) اشک‌های چشم نشانگر بروز عواطف است.
 (۳) کاشف جاذبهٔ زمین، اسحاق نیوتون بود.
 (۴) میزهای کلاس ۲۰ عدد است.

۶۹- در کدام قضیهٔ حملی رابطه به درستی تعیین شده است؟

- (۱) سعید دیروز به طور کامل در جلسه بود.
 (۲) آن چه نباید می‌شد، شد.
 (۳) برای سارا و دوستانش سانحهٔ دلخراشی رخ داده است.
 (۴) همهٔ ما از حادثه‌ای که دیروز رقم خورد، غمگین هستیم.

۷۰- کدام گزینه با توجه به تعریف سطحی قضایا، یک قضیه محسوب می‌شود؟

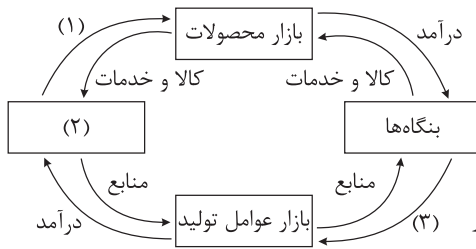
- (۱) دلا تا کی در این زندان، فریب این و آن بینی؟
 (۲) چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی
 (۳) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
 (۴) دنیا همه هیچ و کار دنیا همه هیچ

اقتصاد دهم

۷۱- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده موارد ۱، ۲ و ۳ مشخص شده در نمودار زیر است؟

ب) به ترتیب، موارد: «کسب و کارهای خویش فرما - ارائه

سرمایه برای تولید کالاها و خدمات - اجاره دادن زمین» با کدام

گروه از تصمیم‌گیرندگان و بازیگران در اقتصاد ارتباط دارد؟

۱) الف) درآمد - دولت - کالا و خدمات / ب) بنگاه - خانوار - خانوار

۲) الف) خرید - خانوارها - پرداخت‌های عوامل تولید / ب) بنگاه - خانوار - خانوار

۳) الف) درآمد - دولت - کالا و خدمات / ب) خانوار - بنگاه - بنگاه

۴) الف) خرید - خانوارها - پرداخت‌های عوامل تولید / ب) خانوار - بنگاه - بنگاه

۷۲- با توجه به جدول زیر که بیانگر عرضه و تقاضای یک کالای خاص در بازار است:

میزان X	قیمت (هزار تومان)	میزان Y
۵۰	۲۰۰	۱۲۰
۶۵	۳۰۰	۱۰۰
۸۰	۴۰۰	۸۰
۹۹	۵۰۰	۵۹
۱۱۵	۶۰۰	۴۵

الف) بیشترین درآمد تولیدکننده چند میلیون تومان است؟

ب) وضعیت بازار در قیمت ۶۰۰ هزار تومان چگونه است؟

ج) مصرف‌کنندگان در قیمت ۵۰۰ هزار تومان چند میلیون ریال پرداخت کرده‌اند؟

۱) ۳۴ - ۸۰ واحد مازاد عرضه - ۲۹۵

۲) ۳۲ - ۷۰ واحد کمبود تقاضا - ۲۹/۵

۳) ۳۴ - ۸۰ واحد مازاد عرضه - ۲۹/۵

۴) ۳۲ - ۷۰ واحد کمبود تقاضا - ۲۹۵

۷۳- موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) پوشاک یک کالای نرمال است، با افزایش ۵۰ درصدی حقوق کارگران، میزان تقاضا برای خرید پوشاک می‌یابد.

ب) در برخی موارد ممکن است در کالاهایی که حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیاده‌تر شود.

ج) با گران شدن گوشت مرغ، تقاضا برای اسکلت مرغ می‌یابد و اسکلت مرغ مثالی برای کالای است.

د) با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی می‌یابد و با افزایش قیمت قند، تقاضای چای می‌یابد.

۱) الف) افزایش / ب) مد می‌شوند / ج) افزایش - پست / د) افزایش - کاهش

۲) الف) کاهش / ب) پست هستند / ج) کاهش - معمولی / د) کاهش - افزایش

۳) الف) افزایش / ب) مد می‌شوند / ج) کاهش - معمولی / د) کاهش - افزایش

۴) الف) کاهش / ب) پست هستند / ج) افزایش - پست / د) افزایش - کاهش

محل انجام محاسبات

۷۴- در کدام گزینه به ترتیب نوع بازار به درستی مشخص شده است؟

«بازار محصولاتی چون ماکارونی، بازار محصولاتی چون خودرو در کشور ما، شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی، شرکت توانیر در کشور ما، فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها، خریداران عمده کالا و خدمات»

- (۱) انحصاری - رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - مناقصه - رقابتی
 (۲) رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - رقابتی - مناقصه - انحصار در فروش
 (۳) رقابتی - انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش - انحصار در فروش - مزایده - مناقصه
 (۴) رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در خرید و فروش - انحصار در خرید - مزایده - مناقصه

۷۵- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

۱۲۰ میلیون تومان	مالیات بر مصرف
$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی	مالیات بر ارث
۷۰ میلیون تومان	مالیات بر دارایی
$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف	مالیات بر درآمد
۲۴ میلیون تومان	مالیات بر ارزش افزوده
۳۲ میلیون تومان	عوارض گمرکی و خدماتی
۱۲ میلیون تومان	مالیات بر درآمد اشخاص

(الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

(ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟

(ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

(۱) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان /

(ب) ۱۵ میلیون تومان / ج) ۱۶ میلیون تومان

(۲) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان /

(ب) ۱۲ میلیون تومان / ج) ۱۴ میلیون تومان

(۳) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان /

(ب) ۱۲ میلیون تومان / ج) ۱۶ میلیون تومان

(۴) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان / ب) ۱۵ میلیون تومان / ج) ۱۴ میلیون تومان

۷۶- جدول زیر مراحل تولید یک کیک را نشان می‌دهد؛ با فرض وجود نرخ ۱۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده:

(الف) ارزش افزوده مرحله دوم و چهارم، کدام است؟

(ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز

(ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط دامدار

(د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، کدام است؟

مغازه‌دار کیک را به قیمت ۱۹,۰۰۰ ریال به مشتری می‌فروشد.	شیرینی‌پز کیک درست شده از خامه را به قیمت ۱۱,۰۰۰ ریال به مغازه‌دار می‌فروشد.	کارگاه تولید محصولات لبنی شیر را به خامه تبدیل می‌کند و آن را به قیمت ۷,۵۰۰ ریال به شیرینی‌پزی می‌فروشد.	دامدار شیر تولیدی خود را به قیمت ۶,۵۰۰ ریال به کارگاه تولید محصولات لبنی می‌فروشد.
---	--	--	--

(۱) الف) ۱۰۰۰-۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (ج) ۷۱۵۰ (د) ۱۹۰۰ (۲) الف) ۳۵۰۰-۶۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (ج) ۷۵۰۰ (د) ۱۸۵۰

(۳) الف) ۱۰۰۰-۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (ج) ۷۵۰۰ (د) ۱۸۵۰ (۴) الف) ۳۵۰۰-۶۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (ج) ۷۱۵۰ (د) ۱۹۰۰

محل انجام محاسبات

۷۷- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- مالیاتی که از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.
- تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.
- کسب‌وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
- وظیفه قانونی پرداخت این نوع از مالیات به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
- اساس و مبنای آن ثروت مؤدی است.

- ۱) مالیات بر ارزش افزوده - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر دارایی
- ۲) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد
- ۳) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد
- ۴) مالیات بر ارزش افزوده - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی

۷۸- هر یک از قراردادها یا معاهده‌های زیر توسط کدام کشور یا کشورها به اجرا درآمده‌اند؟

- الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی
- ب) وضع تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم
- ج) پیمان تجارت آزاد مشهور به پیمان نفتا
- د) در دوره بین دو جنگ جهانی کارگران و تولیدکنندگان، کنگره را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

- ۱) الف) انگلستان/ ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده/ ج) آمریکا و کانادا و مکزیک/ د) آمریکا
- ۲) الف) انگلستان/ ب) آمریکا و کانادا و مکزیک/ ج) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده/ د) آمریکا
- ۳) الف) آمریکا/ ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده/ ج) آمریکا و کانادا و مکزیک/ د) انگلستان
- ۴) الف) آمریکا/ ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده/ ج) آمریکا و کانادا و مکزیک/ د) انگلستان

۷۹- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) مفهوم «مقرون به صرفه بودن» در تجارت، با کدام عبارت متناسب است؟

- ب) کدام گزینه در بردارنده گروه ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟
 ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای دیگر چه می‌کنند؟
 د) کدام عبارت در رابطه با قرارداد «گات» نادرست است؟

۱) الف) بهبود عملکرد بازار / ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. (به کشوری «وابستگی سیاسی» نداشته باشد). - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. / ج) گذاشتن تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها / د) سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی از کشورهای اروپایی باعث به وجود آمدن مشکلاتی شده بود، به همین دلیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل به نام گات در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد.

۲) الف) بهبود عملکرد بازار / ب) منابع تأمین کالاها یا صادراتی یا بازارهای فروش کالاها را متنوع کند. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۳) الف) مزیت اقتصادی / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. / ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی / د) ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۴) الف) مزیت اقتصادی / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - منابع تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی از کشورهای اروپایی باعث به وجود آمدن مشکلاتی شده بود، به همین دلیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل به نام گات در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد.

۸۰- با توجه به موقعیت‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

• براساس مقادیر یکسان منابع، کشور A می‌تواند ۱۰ تن برنج و ۸ تن جو تولید کند در حالی که کشور B می‌تواند ۱۵ تن برنج و ۵ تن جو تولید کند.

• کشور C برای تولید ۱۲۰ کیلو بادام از تولید ۷۵ کیلو گردو صرف نظر می‌کند.

- ۱) مزیت نسبی تولید جو در کشور A / مزیت نسبی تولید گردو در کشور C
- ۲) مزیت مطلق تولید جو در کشور A / مزیت مطلق تولید بادام در کشور C
- ۳) مزیت مطلق تولید برنج در کشور B / مزیت نسبی تولید بادام در کشور C
- ۴) مزیت نسبی تولید برنج در کشور B / مزیت مطلق تولید گردو در کشور C

پایه یازدهم

چنانچه پایه یازدهم را در پیل کاری خود انتخاب کرده‌اید، به سؤالات این دفتر چه مطابق جدول زیر در زمان مقرر پاسخ دهید.

بودجه بندی دروس

ریاضی	زبان و ادبیات فارسی	علوم اجتماعی	روان شناسی
ریاضی و آمار (۲) فصل ۲ درس ۱ و ۲ (تا ابتدای تابع قدر مطلق) صفحه ۲۱ تا ۳۹	علوم و فنون ادبی (۲) درس ۴ تا ۶ کارگاه تحلیل فصل صفحه ۳۵ تا ۶۵	جامعه‌شناسی (۲) درس ۵ تا ۸ صفحه ۳۵ تا ۷۲	درس ۳ و ۴ صفحه ۶۶ تا ۱۱۱
زبان عربی	تاریخ	جغرافیا	فلسفه
عربی، زبان قرآن (۲) درس ۳ و ۴ صفحه ۳۱ تا ۶۴	تاریخ (۲) درس ۵ تا ۸ صفحه ۴۲ تا ۸۸	جغرافیای (۲) درس ۴ تا ۶ صفحه ۳۷ تا ۸۵	فلسفه (۱) درس ۴ تا ۶ صفحه ۲۸ تا ۴۹

تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	مواد امتحانی
۱۰	۸۱	۹۰	۱۵ دقیقه	ریاضی
۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰ دقیقه	زبان و ادبیات فارسی
۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه	علوم اجتماعی
۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه	روان شناسی
۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۵ دقیقه	زبان عربی
۸	۱۳۶	۱۴۳	۸ دقیقه	تاریخ
۷	۱۴۴	۱۵۰	۷ دقیقه	جغرافیا
۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰ دقیقه	فلسفه (۱)
۸۰ سؤال			۸۵ دقیقه	مجموع

ریاضی و آمار یازدهم

۸۱- اگر تابع $f = \{(2, a+3), (-3, 1-\frac{b}{2}), (5, \frac{a}{2}-1)\}$ ثابت باشد، مقدار $\frac{b-a}{b+a}$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) -۵ (۳) ۷ (۴) -۷

۸۲- تابع $f(x) = \frac{2x+k}{x+3} - k$ تابعی ثابت با برد $\{m\}$ است. نمودار تابع خطی $g(x) = mx+k$ ، محور x ها را با چه طولی قطع می کند؟

- (۱) -۱/۵ (۲) ۱/۵ (۳) -۲/۳ (۴) ۲/۳

۸۳- اگر $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2}{2} + 3x - 2 & \text{sign}(x) = 1 \\ x - 5 & \text{sign}(x) = -1 \end{cases}$ باشد، حاصل $f(\sqrt{2}) + f(-\sqrt{18})$ کدام است؟

- (۱) -۶ (۲) -۵ (۳) -۴ (۴) -۷

۸۴- اگر $f(x) = \begin{cases} 2x+3 & x \geq 2 \\ \frac{x}{2} + 2 & x < 2 \end{cases}$ و $f(a) = 1$ باشد، مقدار $a f(-a)$ کدام است؟

- (۱) ۲/۵ (۲) -۲/۵ (۳) ۱۴ (۴) -۱۴

۸۵- اگر f تابعی همانی و $f(f(k^2 - k)) = f(5k) - 9$ باشد، جزء صحیح $\sqrt{10k}$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۸۶- نقطه $A([\frac{1}{3}] + k, \text{sign}(-\sqrt{2}) + k)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است. حاصل $\text{sign}(k) + [k]$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) -۳

۸۷- تابع $f(x) = \begin{cases} (a+1)x + b & 1 \leq x < 4 \\ (b+2)x - \frac{3}{a} & -2 < x < 1 \end{cases}$ ، تابعی پلکانی است. کدام گزینه زیر، قابل تعریف است؟

- (۱) $f(b)$ (۲) $f(ab)$ (۳) $f(-2b)$ (۴) $f(a+b)$

۸۸- حاصل عبارت $A = \text{sign}(\text{sign}(-\pi)) + 2 \left[\frac{[-2\pi]}{2} \right]$ کدام است؟

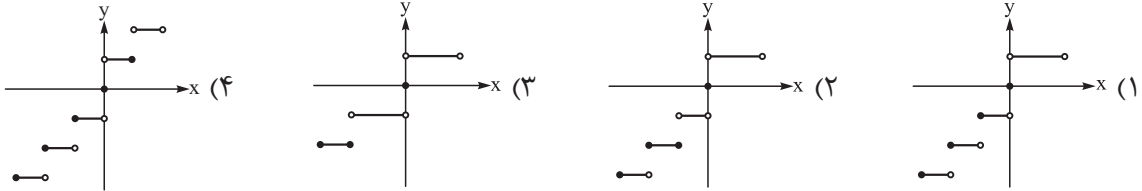
- (۱) -۷ (۲) -۸ (۳) -۹ (۴) -۱۰

محل انجام محاسبات

۸۹- نقطه $A(a, 0)$ روی نمودار تابع $f(x) = [2x] - x^2$ قرار دارد. کدام می تواند باشد؟

- (۱) ۱ (۲) $\sqrt{2}$ (۳) $-\sqrt{3}$ (۴) $\sqrt{5}$

۹۰- نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(x) & -1 < x < 2 \\ [x] & -3 \leq x \leq -1 \end{cases}$ به کدام صورت است؟

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی یازدهم

۹۱- کدام مورد از «ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی» است؟

- (۱) باور به اختیار و اراده
 (۲) رواج روحیه اخلاقی و عرفانی
 (۳) بازتاب اندک علوم در شعر
 (۴) واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون

۹۲- همه موارد از ویژگی‌های «زبانی» نثر دوره عراقی (قرن‌های هفتم و هشتم) هستند؛ به جز

- (۱) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی
 (۲) رواج یافتن تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده در این دوره
 (۳) درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن آن
 (۴) به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر

۹۳- در همه ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است؛ به جز

- (۱) رضا به داده بده وز جبین گره بگشای
 (۲) دلا برخیز و پای بر بساط خودنمایی زن
 (۳) از کیمیای مهر تو زر گشت روی من
 (۴) خرد کیمیای صلاح است و نعمت
 که بر من و تو در اختیار نگشاده است
 به رندی سر برآر آتش در این زهد ریایی زن
 آری به یمن لطف شما خاک زر شود
 خرد معدن خیر و عدل است و احسان

۹۴- کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- (۱) صاحب نامند از ما عالم و ما تیره‌روز
 (۲) نه بخت و دولت آنم که با تو بنشینم
 (۳) نه پای آن‌که ز پیش زمانه بگریزد
 (۴) باز آی که بی روی تو ای یار سمن‌بوی
 طالع برگشته نقش نگین داریم ما
 نه صبر و طاقت آنم که از تو درگذرم
 نه روی آن‌که ز دست بلا شود بیرون
 برگ سمن و خاطر گلزار نداریم

۹۵- در کدام ابیات، «مجاز» یافت می‌شود؟

- (الف) از شادی من خلق جهان شاد شدند
 (ب) هزار نکته باریک‌تر ز مو این‌جاست
 (ج) یک حرف صوفیانه بگویم اجازت است
 (د) بیا که بی تو مرا برگ زندگانی نیست
 (ه) نه قوتی که توانم کناره جستن از او
 (۱) ب - ج - د
 (۲) الف - ج - د
 (۳) ب - ه
 (۴) الف - ه

۹۶- وزن کدام بیت با مصراع «شبنمی بودم ز دریا غرقه در دریا شدم» یکسان است؟

- (۱) گرچه مه در عالم‌آرایی ز گیتی بر سر آمد
 (۲) چون درآیی نتوانم که مراد از تو بجویم
 (۳) یک نفس خواهم که با گل خوش برآیم در چمن
 (۴) تا تو را شوری نباشد لذت شیرین چه یابی
 کی تواند شد مقابل با رخت از ناتمامی
 که من از خود بروم چون تو پری چهره درآیی
 لیک نتوانم ز دست بلبل بسیارگوی
 تا تو را دردی نباشد قدر درمان را چه دانی

۹۷- وزن مقابل هر مصراع کاملاً با آن مطابقت دارد؛ به جز

- (۱) میوه هر شاخ و شجر هست گوازش (مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
 (۲) من نخواهم کرد بر عاشق ملامت (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
 (۳) دلم دیده از دوستان برنگیرد (فعولن فعولن فعولن)
 (۴) بی او نباشد دور اگر گریان شوم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۹۸- با توجه به ابیات زیر همه موارد «کاملاً» درست است؛ به جز

دوش دور از رویت ای جان جانم از غم تاب داشت ابر چشمم بر رخ از سودای دل سیلاب داشت
در تفکر عقل مسکین پایمال عشق شد با پریشانی دل شوریده چشمم خواب داشت

- (۱) واژه «سیلاب» در بیت اول در مفهوم مجازی «اشک» به کار رفته است.
- (۲) ابیات فوق، در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده است.
- (۳) مفاهیمی چون «فراق» و «برتری عشق بر عقل» از ابیات بالا دریافت می‌شود.
- (۴) ابیات در قالب «غزل» سروده شده‌اند و توجه به علوم ادبی در آن‌ها مشهود است.

۹۹- بیت زیر با همه ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به جز

«روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد»
(۱) ای دل از پست و بلند روزگار اندیشه کن
(۲) گوشه‌گیری دردسر بسیار دارد در کمین
(۳) روی در نقصان نماید ماه چون گردد تمام
(۴) از نسیمی دفتر ایام بر هم می‌خورد

۱۰۰- کدام بیت با متن زیر تناسب معنایی ندارد؟

«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد. درختان را به خلعت نوری، قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده.»

(۱) پیراهن برگ بر درختان
(۲) صبا هم ز بهر تو فراش‌وار
(۳) سخای ابر از آن آمد جهانگیر
(۴) کودکان پیراهنت را می‌درند
چون جامه عید نیک‌بختان
همی گستراند بساط بهار
که در طفلی گیاهی را دهد شیر
رهروان کفش و کلاهت می‌برند

جامعه‌شناسی یازدهم

۱۰۱- عبارتهای کدام گزینه به ترتیب با موارد زیر ارتباط دارد؟

- دین‌داران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه این جهانی می‌کنند.
- در فرهنگ معاصر غرب، اومانیسیم از نتایج منطقی سکولاریسم است.
- رمان در ادبیات فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

- (۱) در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است. - انسان‌شناسی هر فرهنگ متناسب با هستی‌شناسی آن است - ادبیات مدرن حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره را منعکس می‌کند.
- (۲) دنیاگرایان در فرهنگ دینی از آشکارکردن دنیاگرایی خود پرهیز می‌کنند. - انسان‌شناسی هر فرهنگ متناسب با هستی‌شناسی آن است - ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی انسان‌ها توجهی ندارد.
- (۳) دنیاگرایان در فرهنگ دینی از آشکارکردن دنیاگرایی خود پرهیز می‌کنند. - هستی‌شناسی هر فرهنگ متناسب با انسان‌شناسی آن است - ادبیات مدرن حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره را منعکس می‌کند.
- (۴) در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است. - هستی‌شناسی هر فرهنگ متناسب با انسان‌شناسی آن است - ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی آدمیان توجه ویژه دارد.

۱۰۲- روشنگری در معنای خاص در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی چه ویژگی‌هایی داشت و در نهایت به چه پدیده‌ای منجر شد؟

- (۱) شکلی حس‌گرایانه داشت و به شناخت تجربی محدود می‌شد. - پدیدآمدن علمی که توان داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌های انسانی را ندارد.
- (۲) با عدم پذیرش وحی و نادیده‌گرفتن عقل، به بحران معرفتی انجامید. - امکان تشخیص درست و غلط بودن باورها و اندیشه‌ها از بشر سلب شد.
- (۳) شکلی عقل‌گرایانه داشت و مرجعیت وحی را نمی‌پذیرفت. - شکل‌گیری پدیده اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد.
- (۴) با شناخت عقلی همراه بود و وحی را در شناخت حقیقت نادیده می‌گرفت. - دانشی پدید آمد که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است.

۱۰۳- عبارتهای درست درباره مفاهیم «پروتستانتیسم»، «لیبرالیسم» و «رنسانس» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) بخشی از حرکت‌های پروتستانی که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. - براساس اومانیسیم شکل می‌گیرد. - به ابعاد جسمانی در هنر اهمیت داده شد.
- (۲) حرکت‌های نوع اول پروتستانی از حمایت قدرت‌های محلی برخوردار بودند. - جایز دانستن همه امور بنا به خواست انسان است. - قرن چهاردهم تا هفدهم میلادی را شامل می‌شود.
- (۳) بخشی از حرکت‌های پروتستانی که رویکرد معنوی داشتند امکان گسترش پیدا نکردند. - آزادی ارزش اساسی آن تلقی می‌شود. - در آن خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شود.
- (۴) حرکت‌های نوع دوم پروتستانی، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند. - خواست آدمی مبدأ قانون‌گذاری است. - غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت.

۱۰۴- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت جدول است؟

• پدیدآمدن مجموعه‌ای از نوآوری‌های فنی و اقتصادی

• گسترش تجارت و رشد صنعت

• حقوق طبیعی بشر در فرهنگ غرب

(۱) ج - ب - الف

(۲) ب - ج - الف

(۳) ب - الف - ج

(۴) ج - الف - ب

مصادیق	آثار فرهنگ جدید غرب
توجه به خواسته‌های صرفاً طبیعی انسان	«الف»
«ب»	علم جدید با رویکرد دنیوی
«ج»	اقتصاد

۱۰۵- به ترتیب علت پدید آمدن هر یک از موارد زیر کدام است؟

- تبدیل اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری
- پیدایش و رشد نهضت‌های جدید دینی
- گسترش فلسفه‌های روشنگری در جهان غرب

(۱) وقوع انقلاب صنعتی در انگلستان - متوجه شدن همه طرفیت‌های انسان به این دنیا - بسط و گسترش ابعاد دنیوی جهان غرب
(۲) گسترش تجارت و رشد صنعت - رویکرد گزینشی غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها و زندگی مردم

(۳) کشف آمریکا - توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - سرایت سکولاریسم به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
(۴) شکل‌گیری روابط کارگران و سرمایه‌داران - انکار آشکار ابعاد غیرمادی جهان هستی - استفاده از هنر و تفاسیر پروتستانی از دین

۱۰۶- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام مرحله از مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی است؟

- در سال ۱۵۰۰ میلادی، در اروپا حدود ۵۰۰ دولت یا بیشتر وجود داشت. در سال ۱۹۰۰ میلادی، این تعداد به ۲۵ دولت تقلیل پیدا کرد.
- فراماسونرها از شیوه‌های ماسونی برای بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی بهره می‌بردند.
- به کشور از آن‌جا که اعضای آن خود را یک ملت می‌دانند و یک دولت آن‌ها را اداره و نمایندگی می‌کند دولت - ملت می‌گویند.

• چین در قرن نوزدهم از طریق تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به صورت کشوری ضعیف درآمد.

(۱) اول - چهارم - سوم - سوم	(۲) دوم - سوم - اول - سوم
(۳) اول - سوم - اول - چهارم	(۴) دوم - چهارم - سوم - چهارم

۱۰۷- در ارتباط با جریان فراماسونری کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) هسته‌های نخستین فراماسونری، که بیشتر یهودیان سرمایه‌دار و زراندوز غربی بودند، به گسترش اندیشه‌های آزادی‌خواهانه پرداختند و شعارهای آن‌ها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویت ضد دینی داشت.
- (۲) فراماسونرها تلاش می‌کردند تاریخچه حرکت خود را به تلاش‌های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی نسبت دهند و آرمان سیاسی آن‌ها جهان‌وطنی (کاسموپولیتیسیم) است.
- (۳) لژهای ماسونی در دهه‌های نخست ورود خود به کشورهای غیرغربی از جاذبه‌های فرهنگی و سیاسی برخوردار بودند، ولی در دهه‌های بعد جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند.
- (۴) پس از آن‌که دیدگاه‌های غیرغربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت، لژهای ماسونی جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و بیشتر به صورت گروه‌های فکری باقی ماندند.

۱۰۸- موارد کدام گزینه نشان‌دهنده پیامدهای وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده است؟

- (۱) قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی از کشورهای استعمارزده سلب می‌شود. - مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود. - فاصله کشورهای غربی و غیرغربی کاهش می‌یابد.
- (۲) مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود. - امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر فراهم می‌شود. - انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه می‌یابد.
- (۳) امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر فراهم می‌شود. - کشورهای استعمارزده نیروی کار کشورهای استعمارگر را فراهم می‌کنند. - چرخه توزیع ثروت نامتعادل می‌شود.
- (۴) انتقال ثروت به سمت کشورهای غربی ادامه می‌یابد. - اقتصاد کشورهای استعمارزده به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی تبدیل می‌شود. - به سمت تک‌محصولی شدن حرکت می‌کنند.

۱۰۹- هر یک از عوامل زیر به ترتیب منجر به بروز چه پدیده‌هایی می‌شوند؟

«زوال تدریجی قدرت کلیسا»، «حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت در عرصه جهانی»، «حمایت دولت‌های سکولار غربی از مبلغان مسیحی» و «گسترش صنعت ارتباطات»

(۱) شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت غیردینی - تعامل میان فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف - تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر - شکل‌گیری اقتصاد سرمایه‌محور

(۲) پیوند قدرت با تجارت و صنعت - انسجام فرهنگی در نظام جهانی - تأمین منافع اقتصادی - مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

(۳) حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ - بروز چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی - بسط جهانی قدرت خود - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی

(۴) شکل‌گیری دولت‌های جدید - بروز چالش‌های درونی در نظام جهانی - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - مخدوش ساختن استقلال اقتصادی و سیاست‌های ملی کشورها

۱۱۰- از بین موارد زیر، عبارتهای درست را مشخص کنید.

(الف) شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.

(ب) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود به حمایت سیاست‌های قومی و قبیله‌ای نیازی نداشت.

(ج) فرهنگ غرب، از قرن هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید.

(د) در قرون وسطی، مسیحیت از لحاظ عملی با رویکردهای اساطیری آمیخته شد و از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

(ه) دولت‌های مرکز، برای حفظ وضعیت مرکز و پیرامون، در عرصه‌های مهم انحصار ایجاد می‌کنند.

(۱) الف - ج - ه (۲) ب - د (۳) ج - ه - ب (۴) د - الف

روان‌شناسی یازدهم

۱۱۱- درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- اختلال هم می‌تواند در توجه و هم در تمرکز باشد، یعنی توجه منجر به تمرکز نشود یا تمرکز بدون توجه باشد.
- شدت محرک چه درون و چه بیرون از فرد اگر از میزان مشخصی بالاتر باشد، می‌تواند گیرنده‌های حسی را تحریک کند.
- تحریک‌نشدن هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی آن‌چنان آزردهنده است که افراد نمی‌توانند آن را بیش از چند ساعت تحمل کنند.

• آسیب به یک یا چند گیرنده حسی فرد، موجب تقویت گیرنده‌های حسی یک یا چند حس دیگر فرد می‌شود.

(۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - نادرست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست (۴) نادرست - درست - درست - درست

۱۱۲- هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط بیشتری دارد؟

- زمانی که مشغول مطالعه عمیق متنی هستیم و مادرمان ما را صدا می‌زند.
- زمانی که به فروشگاه می‌روید تا بلوزی متناسب با سلیقه خواهرتان تهیه کنید تا در روز تولدش به او هدیه کنید.
- زمانی که سر ساعت مشخصی تلویزیون را روشن می‌کنید تا برنامه مورد علاقه خود را تماشا کنید.
- زمانی که سعی می‌کنید کتاب درسی خود را به صورت‌های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید.

(۱) آگاهی نسبی - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - مانع تمرکز: آشنایی نسبی با موضوع
(۲) آماده‌سازی - منبع توجه: سبک پردازش و نوع انتظارات - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - عامل خوگیری: یکنواختی و ثبات نسبی

(۳) آگاهی نسبی - کارکردهای توجه: جست‌وجو - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - عامل تمرکز: آشنایی نسبی با موضوع
(۴) آماده‌سازی - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - مانع خوگیری: یکنواختی و ثبات نسبی

۱۱۳- در هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب کدام عامل موجب تقویت یا تضعیف توجه و تمرکز فرد است؟

- با وجود استفاده مکرر، حروف چین انتشاراتی تعداد دکمه‌های صفحه‌کلید رایانه خود را نمی‌داند.
- تابلوی راهنمایی - رانندگی تازه‌ای در مسیر هر روزه فردی نصب شده، اما او متوجه آن نمی‌شود.
- معلمی باور دارد باید همیشه جواب پیامک مادر خود را بدهد؛ حتی هم‌زمان با تدریس در کلاس، به همین دلیل به محض دیدن نام مادر خود بر روی صفحه گوشی به آن پاسخ می‌دهد.
- اکثر رستوران‌های مدرن برای جذب مشتری سعی می‌کنند با سبزیجات متنوع غذاها را تزئین کنند.

(۱) آشنایی نسبی - یکنواختی و ثبات نسبی - انگیزختگی ذهنی - آشنایی نسبی

(۲) نبود آگاهی در توجه - آشنایی نسبی - توجه پراکنده - تغییرات درونی محرک

(۳) آشنایی نسبی - آشنایی نسبی - انگیزختگی ذهنی - تغییرات درونی محرک

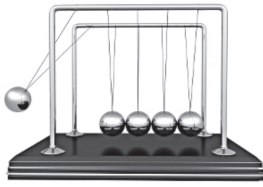
(۴) نبود آگاهی در توجه - یکنواختی و ثبات نسبی - توجه پراکنده - آشنایی نسبی

۱۱۴- هر یک از عبارات زیر با کدام موقعیت ردیابی علامت ارتباط دارد؟

- داور متوجه تماس دست بازیکن با توپ در محوطه جریمه شد و اعلام پنالتی کرد.
- خانم جابری در جلسه امتحان متوجه می‌شود یک سؤال خارج از مبحث طرح کرده است.
- شکوفه که در مرکز ارتباط با مشتریان شرکتش کار می‌کند، تماس‌های تلفنی از مشتریان پرخاشگر را قبل از شنیدن کامل انتقاد آنان قطع می‌کند.

(۱) اصابت - هشدار کاذب - ازدست‌دادن محرک هدف (۲) اصابت - ازدست‌دادن محرک هدف - رد درست

(۳) تصمیم درست - رد درست - اصابت (۴) تصمیم درست - هشدار کاذب - رد درست

۱۱۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع هماهنگی بیشتری دارند؟

- در آزمایش گهواره نیوتن در صورتی که از میان پنج گوی دو گوی را جدا کرده، بالا بیاوریم و رها کنیم، حرکت گوی‌ها به نحوی خواهد بود که دو گوی سمت راست، گوی میانی و دو گوی سمت چپ در گروه‌های مجزا دیده می‌شوند.

• سه ظرف آب، به ترتیب با دمای زیاد، کم و متوسط داریم. دست راست خود را در آب گرم و دست چپ خود را در آب سرد فرو می‌کنیم. بعد از گذشت چند دقیقه زمانی که دو دست خود را در ظرف آب با دمای متوسط بگذاریم دمای متفاوتی را ادراک می‌کنیم.

• گاهی دانش‌آموزان با هوش متوسط وقتی در مدرسه تیزهوشان پذیرفته می‌شوند نسبت به زمانی که در مدرسه‌های عادی تحصیل می‌کردند فشار روانی بیشتری تحمل کرده و به این باور می‌رسند که «کودن» هستند.

- (۱) اصل استمرار - خطای ادراکی - خطای شناختی
 (۲) اصل استمرار - توهم - اصل شکل و زمینه
 (۳) اصل مجاورت - خطای ادراکی - اصل شکل و زمینه
 (۴) اصل مجاورت - توهم - خطای شناختی

۱۱۶- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدامیک از مراحل حافظه مرتبط است؟

- پاسخ‌دادن به سؤالات کارمند بانک برای بازکردن حساب بانکی

• واردکردن رمز عبور در سایت

• ثبت‌نام و واردکردن اطلاعات شخصی در سایت

• دانستن تاریخ آزمون خود

(۱) مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - مرحله تبدیل اطلاعات به رمز قابل قبول - ذخیره‌سازی اطلاعات - فراخواندن اطلاعات از حافظه

(۲) کدگذاری اطلاعات - مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - آخرین مرحله حافظه - فراخواندن اطلاعات از حافظه

(۳) آخرین مرحله حافظه - فراخواندن اطلاعات از حافظه - مرحله‌ای که پدیده نوک زبانی مربوط به آن است. - نگهداری اطلاعات در حافظه

(۴) مرحله تبدیل اطلاعات به رمز قابل قبول - به خاطر سپردن اطلاعات - مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - نگهداری اطلاعات در حافظه

۱۱۷- هر یک از فعالیت‌های شناختی زیر با کمک کدامیک از انواع حافظه ممکن می‌شود؟

- دانش‌آموزی در حین جلسه آزمون درصد احتمالی خود را براساس تعداد تست پاسخ‌داده شده محاسبه می‌کند.

• والدی معدل سال گذشته فرزند خود را در هنگام ثبت‌نام سال آینده مدرسه او به یاد می‌آورد.

• فردی با شنیدن صدای ویزویز پشه دست خود را به طرف گوشش می‌برد.

• هنگام خرید میز مطالعه، دانشجویی به یاد می‌آورد که در کتابی خوانده بهترین رنگ میز مطالعه سبز است.

(۱) کاری - بلندمدت - حسی - معنایی
 (۲) کوتاه‌مدت - بلندمدت - رویدادی - بلندمدت

(۳) کاری - رویدادی - بلندمدت
 (۴) کوتاه‌مدت - رویدادی - حسی - معنایی

۱۱۸- به ترتیب درستی یا نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- انسان‌ها همواره به دنبال حفظ اطلاعات و پرهیز از فراموش کردن همه اطلاعات خود هستند.
 - اصرار به یادآوری و وقوع حادثه‌ای که هرگز اتفاق نیفتاده است یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن است.
 - گذشت زمان باعث می‌شود در ساعات اولیه یادگیری بیشترین فراموشی اتفاق بیفتد و پس از آن کم‌ترین میزان یادآوری رخ می‌دهد.
 - عدم رمزگردانی مهم‌ترین علل فراموشی اطلاعات در همه انواع حافظه است.
- (۱) درست - نادرست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 (۴) نادرست - درست - درست - درست

۱۱۹- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام فن بهسازی حافظه مربوط است؟

- بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است مشکل حافظه ندارند، بلکه مشکل توجه دارند.
- اصرار بر حفظ واژگان کتاب فراموشی بیشتری به دنبال دارد.
- اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.
- بهتر است سعی شود علاوه بر خواندن واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمیم.

- (۱) مطالعه چندحسی - برگرداندن به زبان خودتان - یادگیری عمیق - استفاده از رمزگردانی معنادار
 (۲) مطالعه چندحسی - کاهش اثر تداخل - یادگیری عمیق - استفاده از رمزگردانی معنادار
 (۳) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - کاهش اثر تداخل - استفاده از رمزگردانی معنادار - یادگیری عمیق
 (۴) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - برگرداندن به زبان خودتان - استفاده از رمزگردانی معنادار - یادگیری عمیق

۱۲۰- افرادی در مسابقه شاعره استان موفق بوده‌اند و لیست زیر راه‌های موفقیت هر یک از آن‌هاست. هر یک از این

موارد به ترتیب با کدام‌یک از فنون بهسازی حافظه مرتبط‌اند؟

- به‌جای حفظ صرف اشعار، سعی می‌کردم معنای آن‌ها را نیز به خاطر بسپارم.
 - دفتري داشتم که در آن اشعار را براساس حروف الفبا تقسیم کرده بودم.
 - برای هر شعر، موسیقی‌ای پیدا کرده بودم که آن شعر متن آن موسیقی بود.
 - هر زمانی فراخوان مسابقه شاعره می‌دیدم حتماً در آن شرکت می‌کردم.
- (۱) بسط معنایی - تمایزبخشی - چند روش حرکتی - مرور کارآمد
 (۲) بسط معنایی - ساماندهی مطالب - مطالعه چندحسی - آزمون مکرر
 (۳) کاهش اثر تداخل اطلاعات - ساماندهی مطالب - مطالعه چندحسی - آزمون مکرر
 (۴) کاهش اثر تداخل اطلاعات - تمایزبخشی - چند روش حرکتی - مرور کارآمد

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (١٢١ - ١٢٧):

١٢١- ﴿مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾:

- ١) چیزی از خیر را که برای خودتان پیش فرستاده‌اید آن را نزد خداوند می‌یابید.
- ٢) هر خیری را که از پیش برای خود بفرستید آن را نزد خداوند می‌یابید.
- ٣) هر چه از خیر برای خود از پیش بفرستید آن را پیش خداوند می‌یابید.
- ٤) چیزی از خیر را نزد خداوند می‌یابید که آن را برای خود از پیش فرستاده باشید.

١٢٢- «أَرَدْنَا أَنْ نُنْهَبَ إِلَى الْمَلْعَبِ لِنُشَاهِدَ مُبَارَاةً تَتَعَدَّدُ بَيْنَ فَرِيقَيْنِ قَوِيَّيْنِ فَيَذْهَبُ الْفَرِيقُ الْفَائِزُ إِلَى النَّهَائِي!»:

- ١) خواستیم به ورزشگاه برویم تا مسابقه‌ای را ببینیم که بین دو تیم قوی انجام می‌شود، سپس تیم برنده به فینال می‌رود!
- ٢) مسابقه‌ای میان دو تیم نیرومند برگزار می‌شود که تیم برنده به فینال می‌رود و ما قصد داریم برای دیدن آن به ورزشگاه برویم!
- ٣) خواستیم برای این که مسابقه‌ی میان دو تیم بسیار قوی را ببینیم به ورزشگاه برویم، البته تیم برنده به فینال می‌رود!
- ٤) خواستیم به ورزشگاه برویم تا در آن مسابقه‌ای را که دو تیم قوی برگزار می‌کنند مشاهده کنیم، تیم برنده قطعاً به فینال می‌رود!

١٢٣- «زَعَانِفُ هَذَا السَّمَكِ الْكَبِيرَةِ تَعْمَلُ كَجُنَاحِينَ وَبِهَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَطِيرَ خَمْسًا وَأَرْبَعِينَ ثَانِيَةً عِنْدَ الْفَرَارِ مِنْ أَعْدَانِهِ!»:

- ١) این ماهی بزرگ باله‌هایی دارد که مانند دو بال عمل می‌کنند و هنگام فرار از دشمنانش به وسیله‌ی آن‌ها می‌تواند ۴۵ ثانیه پرواز کند!
- ٢) باله‌های بزرگ این ماهی مانند دو بال عمل می‌کنند و با آن‌ها می‌تواند هنگام گریز از دشمنان خود ۴۵ ثانیه به پرواز در بیاید!
- ٣) باله‌های بزرگ این ماهی مانند دو بال هستند که به وسیله‌ی آن‌ها می‌تواند برای مدت ۴۵ ثانیه پرواز کند تا از دشمنانش بگریزد!
- ٤) باله‌های این ماهی بزرگ هستند و مانند دو بال عمل می‌کنند و هنگام فرار از دشمن خود می‌تواند به وسیله‌ی آن‌ها ۴۵ ثانیه پرواز کند!

١٢٤- «عِنْدَمَا دَخَلَتِ الْبِلَادَ الْعَرَبِيَّةَ بَضَاعَةً مَا كَانَتْ عِنْدَ الْعَرَبِ دَخَلَتْ فِي لُغَتِهِمُ الْمَفْرَدَاتُ الَّتِي كَانَتْ تَرْتَبِطُ بِتِلْكَ الْبَضَاعَةِ!»:

- ١) وقتی کالایی که عرب‌ها نداشتند وارد کشورهای عربی شد واژه‌هایی که به آن کالا مربوط می‌شد، وارد زبانشان شد!
- ٢) وقتی که عرب‌ها کالاهایی را که نداشتند وارد کشورهای عربی کردند، واژه‌های مربوط به آن کالاها نیز وارد زبان آن‌ها شد!
- ٣) وقتی که کشورهای عربی کالایی را که نزد عرب‌ها نبود وارد کردند، واژه‌هایی که به آن کالا ارتباط داشت نیز وارد زبانشان شد!
- ٤) با ورود کالایی که عرب‌ها ندارند به کشورهای عربی، واژه‌هایی که به آن کالا ارتباط داشتند، وارد زبان آنان شد!

١٢٥- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) نُقَدِّرُ أَنَّ ثَمَانِينَ فَنَانًا تَقْرِيْبًا يَشَارِكُونَ فِي هَذَا الْاِحْتِفَالِ: تخمین زده می‌شود که حدود هشتاد هنرمند در این جشنواره مشارکت می‌کنند!
- ٢) الْأَلْفَاظُ الْفَارْسِيَّةُ الْمَعْرَبَةُ تَجْعَلُ اللَّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ أَعْنَى فِي الْبَيَانِ: کلمات فارسی عربی‌شده، زبان عربی را در بیان توانمندتر ساخته‌اند!
- ٣) لَا تَحْزَنُوا عَلَى دُمُوعِ عَيُونِ التَّمْسَاحِ فَإِنَّهَا لَا تُعَدُّ دُمُوعَ النَّدَامَةِ: از اشک‌های چشمان تمساح ناراحت نشوید، زیرا آن‌ها اشک‌های پشیمانی نیستند!
- ٤) هَذَا الْمَهَاجِمُ سَجَّلَ أَهْدَافًا كَثِيرَةً فَسَيُنَالُ جَائِزَةَ الْحِذَاءِ الذَّهَبِيِّ: این مهاجم گل‌های زیادی را به ثمر رسانده و جایزه «کفش طلا» را به دست خواهد آورد!

۱۲۶- «برای این که سؤال دانش آموزی را جواب بدهی به آن سؤال به دقت گوش کن!»:

- (۱) لِتُجِيبَ سؤَالَ الطَّالِبِ اسْتَمَعَ إِلَى سؤَالِهِ بِدَقَّةٍ!
- (۲) اسْتَمَعَ بِدَقَّةٍ إِلَى سؤَالِ الطَّالِبِ ثُمَّ أُجِبَ ذَلِكَ السُّؤَالُ!
- (۳) لَكِي تُجِيبَ عَن سؤَالِ طَالِبٍ اسْتَمَعَ إِلَى السُّؤَالِ بِدَقَّةٍ!
- (۴) إِذَا تُجِيبُ سؤَالَ طَالِبٍ فَاسْتَمِعْ إِلَى ذَلِكَ السُّؤَالِ بِدَقَّةٍ!

۱۲۷- عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ «تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَتَّهِي السَّفَنُ!»:

- (۱) بَرَدَ كَشْتِي أَن جَا كَه خَوَاهِدِ خَدَايَ
- (۲) سِيرَ سِپَهَرُ وَ دُورَ قَمَرٍ رَا چَه اِخْتِيَارِ
- (۳) اسِيرَ گَرِيئَةُ بِي اِخْتِيَارِ خُوِيشْتَنَمِ
- (۴) جَدَا ز جَسْمِ چُو بِي اِخْتِيَارِ خَوَاهِي شَد

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ اُجِبْ عَنِ الاسْئَلَةِ (۱۲۸ - ۱۳۰) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«كان هناك فريق من الناس في القديم يبحثون عن الذهب بين الصخور والجبال و يتحملون صعاباً كثيرة خلال هذا البحث مشتاقين للحصول عليه لأنهم يعتبرونه الشيء الوحيد الذي يمكن به الحصول على الآمال و لكن لا يناله إلا قليلهم و هناك كثير من المعاصرين أيضاً يحاولون الحصول على الذهب ليكنزوه أو يستخدموه كآلة للزينة و هناك سؤال أساسي نغفل عنه و هو: «أليس هناك شيء أعلى من الذهب في العالم؟»

المعوقون الذين لا يمكن لهم السير على أقدامهم ليس عندهم شيء أعلى من القدم السليمة و الشخص الأعمى يحب أن يدفع كل ما يوجد من الذهب في العالم حتى ينال قوة البصر و فكّر الآن ما هو أعلى شيء في حياتك؟»

۱۲۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) الْإِنْسَانُ مِنْذُ الْقَدِيمِ كَانَ يُحِبُّ الذَّهَبَ وَ يَسْتَعْمِدُهُ كَأَلَةَ لِلزَّيْنَةِ!
- (۲) الْإِنْسَانُ إِذَا كَانَ مَعْوَقًا فَلَا يُحِبُّ الْحَصُولَ عَلَى الذَّهَبِ!
- (۳) الْقَدَمُ السَّلِيمَةُ الَّتِي يُمَكِّنُ بِهَا السَّيْرَ أَعْلَى مِنَ الذَّهَبِ!
- (۴) مَهْنَةٌ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فِي الْقَدِيمِ كَانَ التَّفْتِيْشَ عَنِ الذَّهَبِ بَيْنَ الْجِبَالِ!

۱۲۹- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) إِذَا كُنْتَ ذَا عِيُونٍ بِصِيرَةٍ فَعَلَيْكَ أَنْ لَا تَهْتَمَّ بِالذَّهَبِ!
- (۲) هُنَاكَ أَشْخَاصٌ فِي الْعَالَمِ لَيْسَتْ لِلذَّهَبِ قِيَمَةٌ لَدَيْهِمْ!
- (۳) قَدْ نَمَلَكَ شَيْئًا أَعْلَى مِنَ الذَّهَبِ وَ نَحْنُ غَافِلُونَ عَنْهُ!
- (۴) لَمْ يَكُنْ لِلْإِنْسَانِ فِي الْقَدِيمِ طَرِيقٌ لِلْوَصُولِ إِلَى الْآمَالِ إِلَّا بِالْحَصُولِ عَلَى الذَّهَبِ!

۱۳۰- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «يَسْتَعْمِدُوا - يَتَحَمَّلُونَ - يُمَكِّنُ - الْمَعَاصِرِينَ»

- (۱) يَتَحَمَّلُونَ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْجَمْعِ الْغَائِبِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مصدره «تَحَمَّلَ») - مُتَعَدٌّ / مَفْعُولُهُ «صِعَابًا»
- (۲) يُمَكِّنُ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ - مَاضِيَةٌ: مُمَكِّنٌ - لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ وَاحِدٌ / فَاعِلُهُ «السَّيْرُ»
- (۳) الْمَعَاصِرِينَ: جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمَذْكَرِ - اسْمٌ فَاعِلٌ مِنْ فَعْلٍ مُجَرَّدٌ ثَلَاثِيٌّ - مَعْرَفٌ بِأَلٍ / مُجْرورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ
- (۴) أَعْلَى: مُفْرَدٌ مَذْكَرٌ - اسْمٌ تَفْضِيلٌ عَلَى وَزْنِ «أَفْعَلٌ» - نَكْرَةٌ / صِفَةٌ وَ مَوْصُوفُهَا «شَيْءٌ»

۱۳۱- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) عالمٌ يُنْفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ!
- (۲) في اللغة العَرَبِيَّةِ مِثَالُ الْكَلِمَاتِ الْمَعْرَبَةِ ذَاتُ الْأُصُولِ الْفَارِسِيَّةِ!
- (۳) لَهْجَاتُ نَوْعٍ وَاحِدٍ مِنَ الطُّيُورِ تَخْتَلِفُ مِنْ مِثْلِهَا إِلَى مِثْلِهَا أُخْرَى!
- (۴) أَكْبَرُ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي الْعَالَمِ يَبْلُغُ طَوْلَهُ ثَلَاثِينَ مِثْرًا!

۱۳۲- عین فعلاً يُمكن ترجمته في زمانين:

- (۱) مَنْ يُفَكِّرُ قَبْلَ الْكَلَامِ يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَا غَالِبًا!
- (۲) مَنْ تَحَمَّلَ صُعُوبَةَ التَّعَلُّمِ وَجَدَ كَنْزًا عَظِيمًا!
- (۳) مَا كَتَبْتَ فِي دَفْتَرِ ذِكْرِيَاتِكَ قَبْلَ أَنْ تَنَامَ!
- (۴) مَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ عَلَى الْأَرْضِ يَعْلَمُهُ اللَّهُ!

۱۳۳- عین جواب شرط یختلف نوعه:

- (۱) مَنْ عَلَّمَ عِلْمًا فَلَهُ أَجْرٌ مِنْ عَمَلٍ بِهِ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ!
- (۲) مَا تَشَاهَدَ فِي هَذَا الْمَعْرُضِ الدُّوَلِيِّ أُنتِجَتْ فِي مِصْرَانِ إِيرَانَ!
- (۳) مَنْ حَاوَلَ أَنْ يَفْرُقَ بَيْنَ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ!
- (۴) مَا أَحْدَثَ طَنْيْنَ ذَكَرَ رَبِّكَ فِي قَلْبٍ فَهَذِهِ آيَةٌ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ!

۱۳۴- عین «ال» یُعادل «هذا» في المعنى:

- (۱) تَعِيشُ فِي بَعْضِ الصَّحَارِيِّ حَيَّةٌ تَقْفُ كَالْعَصَا فِي الرَّمْلِ حَتَّى تَصِيدَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةَ!
- (۲) تُوجَدُ أَوْقَاتٌ يُحِبُّ الْإِنْسَانُ أَنْ يَكُونَ فِيهَا وَحِيدًا وَ لَا يُحِبُّ مَجَالَسَةَ إِنْسَانٍ أُخْرَى!
- (۳) أَعْرَفَ مَعْبَدًا فِي قَرْيَةٍ بِمَحَافِظَةِ مَازَنْدَرَانَ صَنَعَهُ سَكَّانُ الْقَرْيَةِ مِنَ الْخَشَبِ!
- (۴) قَدْ تَسْتَطِيعُ نَظْرَةً دَقِيقَةً إِلَى الْمَاضِي أَنْ تُظْهَرَ لَنَا تَجَارِبُ تَخْتَفِي عَنِ الْأَنْظَارِ الْكَثِيرَةِ!

۱۳۵- عین ما ليس فيه فعل یُعادل المضارع الالتزامي:

- (۱) إِنْ تَفَرَّقَ الْمُسْلِمُونَ فَسَوْفَ يَتَغَلَّبُ عَلَيْهِمُ الْأَعْدَاءُ!
- (۲) يَا بُنَيَّ؛ أَنْصَحُكَ أَنْ لَا تُعَارِضَ رَأْيًا قَبْلَ إِدْرَاكِهِ!
- (۳) لَنْ تَقْدِرَ هَذِهِ الْأَفْرَاسُ عَلَى حَمْلِ هَذِهِ الْأَخْشَابِ الثَّقِيلَةِ!
- (۴) رَجَاءٌ؛ لَا تَكْتَبُوا عَلَى الْآثَارِ التَّارِيخِيَّةِ حَتَّى لَا تُخْرَبَ!

تاریخ یازدهم

۱۳۶- یک محقق پس از پژوهش درباره رویدادهای اسلام در دوران زندگانی و پس از رحلت پیامبر (ص)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از عقاید و اقدامات زیر، به ترتیب، به دوره کدام فرد یا گروه تعلق دارد؟

الف) اعتراض به خلافت ابوبکر توسط مسلمانانی که با تعالیم اسلام انس و آشنایی کامل نداشتند.

ب) حفظ جان، مال و آزادی دین و عقیده مردم در برابر پرداخت جزیه حین فتوحات اسلامی

ج) مباحله با مسیحیان نجران

د) عدم پایبندی به معیارهای قومی و قبیله‌ای در توزیع بیت‌المال

۱) مرتدان - عمر - امام حسن (ع) - حضرت علی (ع)

۲) پیامبران دروغین - عمر - پیامبر (ص) - خلیفه چهارم پس از رحلت پیامبر (ص)

۳) مرتدان - خلیفه دوم پس از رحلت پیامبر (ص) - پیامبر (ص) - حضرت علی (ع)

۴) حامیان حضرت علی (ع) - خلیفه سوم پس از رحلت پیامبر (ص) - امام حسن (ع) - عثمان

۱۳۷- کدام مورد درباره رویدادهای عصر خلفای نخستین درست است؟

الف) تبعید ابوذر غفاری به دلیل اعتراض به تصمیمات خلیفه وقت (دوره عثمان)

ب) از بین رفتن سلطه و نفوذ فرهنگی امپراتوری روم شرقی بر مصر با فتح آن توسط مسلمانان (۲۰ ق.)

ج) اعتراض افرادی همچون طلحه و زبیر به نحوه تقسیم بیت‌المال (دوران خلیفه چهارم)

د) بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف (خلیفه دوم)

۱) «الف» - «ج» ۲) «الف» - «د»

۳) «ج» - «د» ۴) «ب» - «د»

۱۳۸- در کدام مورد، زمان رویدادهای عصر خلافت امویان به درستی مقایسه شده است؟

الف) گسترش تجارت مسلمانان اندلس با سرزمین‌های حوزه مدیترانه

ب) خدعه عمرو عاص در جنگ صفین

ج) توقف فتوحات امویان در تسخیر سرزمین‌های جدید

د) پایان یافتن حکومت مروان بن محمد

۱) «ب» بر همه مقدم و «د» مؤخر از «الف» است.

۲) «ج» پیش از «د» و پس از «ب» رخ داده است.

۳) «الف» بر «ب» و «ج» بر «د» مقدم است.

۴) «د» مؤخر از همه است.

۱۳۹- هر یک از افراد زیر به ترتیب، به کدام یک از توصیفات داده شده ارتباط دارند؟

الف) حجاج بن یوسف ثقفی

ب) حجر بن عدی

ج) عبدالله بن زبیر

د) عمرو بن حمق

۱) با فرمان معاویه به قتل رسید - از والیان زمان معاویه - شیعه معترض به خلافت امویان - از صاحب‌منصبان خشن اموی

۲) والی و حاکم عراق - به نحوه تبعیض بیت‌المال معترض بود - از مدافعان نابرابری میان عرب و عجم - از اصحاب پیامبر

۳) از صاحب‌منصبان خشن حکومت اموی - دستور قتلش در زمان اموی صادر شد - از بیعت با یزید سر باز زد - از شیعیان معترض به معاویه

۴) از معترضان تبعیض میان عرب و موالی - با فرمان معاویه تبعید شد - از والیان زمان معاویه - از بیعت با معاویه سر باز زد.

۱۴۰- کدام مورد دربارهٔ مخالفان و موافقان حضور ایرانیان در دربار خلافت عباسی درست است؟

(الف) خاندان سهل که از زمینداران بزرگ خراسان بودند نقش تعیین‌کننده‌ای در تحولات خلافت داشتند.

(ب) ابن مقفع یا روزبه ایرانی متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود.

(۱) «الف» در دستگاه خلافت هارون‌الرشید صاحب نفوذ و قدرت فراوانی بودند و «ب» در زمان مأمون در بیت‌الحکمه به

سر می‌برد.

(۲) هم «الف» و هم «ب» هر دو در دورهٔ نیرومندی و شکوفایی عباسیان به سر می‌بردند، ولی در نهایت گرفتار تعصبات

عرب‌گرایی شدند.

(۳) «ب» در دوران استقرار و تثبیت خلافت به قتل رسید و «الف» تربیت‌یافتهٔ برمکیان بودند.

(۴) «الف» و «ب» هر دو توسط هارون‌الرشید و با حسادت‌ها و دشمنی‌های بزرگان عرب ساکن در بغداد به قتل رسیدند.

۱۴۱- کدام موارد دربارهٔ اقدامات خلفای عباسی و وضعیت اجتماعی در دورهٔ نیرومندی و شکوفایی درست است؟

(الف) اعطای مقام ولایتعهدی به امام رضا (ع) به منظور کسب حمایت شیعیان و مهار قیام‌های علویان

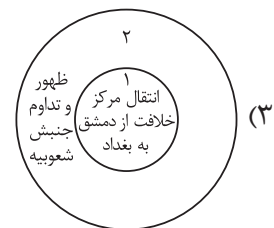
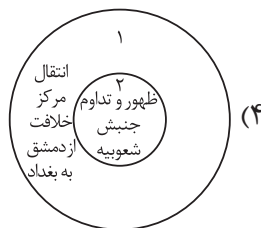
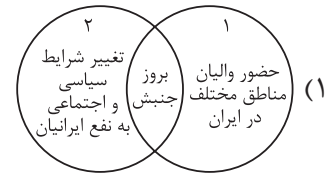
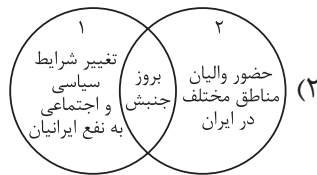
(ب) تشکیل سپاهی از ترکان و امیرالامراها که در سوارکاری و تیراندازی مهارت داشتند.

(ج) اوج‌گیری فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان با تلاش افرادی مثل خاندان برمکیان و سهل

(د) شکل‌گیری تشکیلات اداری منظم و منسجم با اقتباس از نظام دیوانی عهد سامانیان

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۱۴۲- کدام شکل وضعیت ایران را در عصر استیلای خلافت امویان (۱) و عباسیان (۲) به درستی نشان می‌دهد؟

۱۴۳- مورخان در درستی کدام یک از روایت‌های زیر تردید دارند؟

(۱) از میان برداشتن حکومت آل منذر به دست خسرو پرویز و بی‌دفاع ماندن دروازه‌های جنوب غربی ایران

(۲) فتح‌الفتوح خواندن جنگ نهاوند و قطعی شدن سرنوشت حکومت ساسانی

(۳) نپذیرفتن دعوت اسلام توسط خسرو پرویز و دستور به باذان برای دستگیری پیامبر

(۴) شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه تحت تأثیر ناامیدی رستم فرخزاد (فرماندهٔ سپاه ایران)

جغرافیای یازدهم

۱۴۴- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

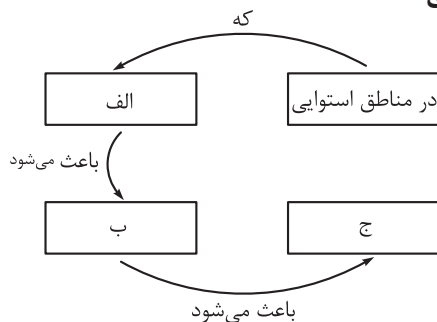
«در دشت تشکیل شده است.»

- (۱) کویر، سنگ‌فرش بیابانی بر اثر بر جای ماندن ماسه و سنگ‌های ریز و درشت در طول زمان
- (۲) کویر، اشکال کاوشی به نام کِلوت در رسوبات سخت به‌جامانده از دریاچه‌های قدیمی و توسط باد
- (۳) لوت، چاله‌های بادی در اثر برخورد دانه‌ها با آب‌های زیرزمینی و از بین رفتن چسبندگی آن‌ها
- (۴) لوت، تپه‌های ماسه‌ای تا ارتفاع بیش از ۵۰۰ متر، بر اثر برخورد ذرات ماسه به موانع طبیعی

۱۴۵- کدام گزینه وضعیت انواع هوازدگی را در گروه‌های آب‌وهوایی طبقه‌بندی کوپن به درستی مقایسه می‌کند؟

- (۱) هوازدگی فیزیکی در گروه A بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه E است.
- (۲) هوازدگی فیزیکی در گروه C بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه A است.
- (۳) هوازدگی شیمیایی در گروه A بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه C است.
- (۴) هوازدگی شیمیایی در گروه C بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه A است.

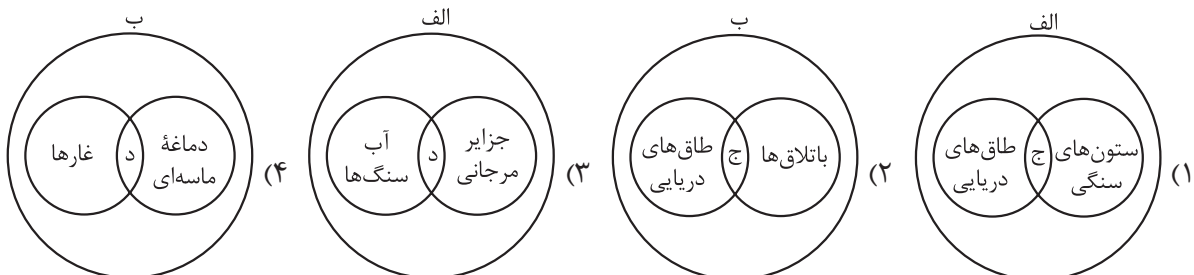
۱۴۶- کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

- (۱) انرژی دریافتی روزانه خورشید بیشتر است - سرعت رشد پوشش گیاهی بیشتر باشد - میزان تولید ماده آلی بیشتر است.
- (۲) ارتفاع کم‌تر است - فصل رویش گیاهان کوتاه‌تر می‌شود - تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان کم‌تر است.
- (۳) انرژی دریافتی روزانه ۴۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است - میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر باشد - سرعت رشد پوشش گیاهی بیشتر باشد.
- (۴) رطوبت هوا بیشتر است - میزان انتشار انرژی خورشید در سطح زیست‌بوم کم‌تر می‌شود - میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی بیشتر شود.

۱۴۷- با توجه به فرسایش طبیعی در سواحل و موارد زیر، کدام تصویر به درستی رسم شده است؟

- الف) اشکال کاوشی فرسایش
ب) اشکال تراکمی فرسایش
ج) ناشی از حفر مواد
د) ناشی از رسوب‌گذاری مواد

۱۴۸- کدام گزینه عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«در بررسی رابطه پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع، انتظار نداریم با افزایش ارتفاع»

- (۱) فصل رویش گیاهان کوتاه‌تر شود.
- (۲) تنوع و تعداد گونه‌های گیاهی افزایش یابد.
- (۳) تنوع گونه‌های جانوری کاهش یابد.
- (۴) قد یا بلندی گونه‌های گیاهی کوتاه‌تر شود.

۱۴۹- با توجه به عبارت «زبان عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است» موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«مردم انگلستان، روسیه، هند و ایران به زبان‌های گوناگونی با ریشه مشترک صحبت می‌کنند، زبان‌های فارسی،

پشتو و طبری در ایران و خارج از ایران رواج دارد و در جنوب غربی آسیا زبان عربی بسیار پرکاربرد است. امروزه،

زبان انگلیسی در اغلب متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی استفاده می‌شود.»

- الف ب
- ج د
- ۱) خانواده‌های بزرگ زبانی - زبان هند و اروپایی - خانواده آفری - آسیایی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها
 ۲) خانواده‌های زبانی هند و اروپایی - زبان ایرانی - خانواده آفری - آسیایی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها
 ۳) خانواده‌های بزرگ زبانی - زبان ایرانی - زبان قوم حامی - تغییر در نواحی زبانی
 ۴) زبان‌های هند و ایرانی - زیرشاخه خانواده زبانی هند و اروپایی - خانواده زبانی سامیایی - حامیایی - تنوع جغرافیایی زبان‌ها

۱۵۰- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟

الف) بیابانی شدن (بیابان‌زایی) یکی از نگرانی‌های جوامع امروز است و به معنای گسترش بیابان‌ها و تبدیل مناطق بیشتری به بیابان است.

ب) محیط‌های کوهستانی که حدود ۱۰ درصد از مردم جهان در این نواحی زندگی می‌کنند، قابلیت‌ها و محدودیت‌های خاص خود را دارند.

۱) خشکی و سرما و گرمای شدید هوا از عوامل ایجاد «الف» و منطبق بودن اغلب نواحی کوهستانی جوان بر گسل‌های فعال از محدودیت‌های نواحی «ب» است.

۲) تنوع زیستی و تنوع فرهنگ‌های بومی از قابلیت‌های «ب» و کاشت گیاهان همچون بنه و گنار و اقاچیا از راهکارهای پیشگیری «الف» است.

۳) مالچ‌پاشی برای جلوگیری از حرکت ماسه‌های روان و فرسایش خاک راهکار مناسبی برای جلوگیری از «الف» نیست و فعالیت‌های کشاورزی به علت محدودیت خاک در «ب» با مشکل مواجه است.

۴) کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی از محدودیت‌های «ب» و پوشش ماسه‌ای و از بین رفتن پوشش گیاهی از عوامل پدیدآمدن «الف» است.

فلسفه یازدهم

۱۵۱- این نتیجه که حقیقت هستی امری ثابت است و حرکت در آن راه ندارد، از کدام جمله قابل استنباط است؟

- (۱) آن چه هست از وجود موجود شده است.
- (۲) نیستی به هستی بدل نمی شود نه بالعکس.
- (۳) وجود همان بودن و حرکت همان شدن است
- (۴) هستی از نیستی به وجود نمی آید و نیستی به هستی تبدیل نمی شود.

۱۵۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) شکل گیری تمدن بدون وجود افرادی که درباره مسائل اساسی اندیشه کنند، ممکن نیست.
- (۲) در فلسفه برخلاف سایر دانش ها نمی توان نقطه شروعی تعیین کرد.
- (۳) آثار به جامانده از هند و ایران حکایت از تمدن هایی پس از یونان دارند.
- (۴) نگاه هراکلیتوس به وحدت اضداد، نتیجه باور او به تغییر و تحول دائمی جهان است.

۱۵۳- اگر بخواهیم میان دیدگاه های هراکلیتوس یک رابطه علی و معلولی برقرار کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (۱) تغییرات و دگرگونی های آب، موجب تحولات جهات طبیعت می شود.
- (۲) جمع امور ناسازگار، خاستگاه تغییر و تحول دائمی جهان است.
- (۳) تحولات و حرکات دائمی جهان طبیعت موجب به وحدت رسیدن اضداد می شود.
- (۴) اعداد، اصول اعداد و شکل ها، دگرگونی های طبیعت را شکل می دهند.

۱۵۴- کدام گزینه به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارات زیر را به نمایش گذاشته است؟

- الف) سقراط هر چند اندیشه فلسفی نداشت، اما زندگی اش عجین شده با فلسفه بود.
 ب) پیام نهایی سروش معبد دلفی این بود که دانای حقیقی خداست.
 ج) سقراط از طریق حرکت از معلول به علت، به وجود خدا اشاره می نماید و آن را اثبات می کند.
 د) جهل ساده یعنی آن کس که نداند و بداند که نداند.
- (۱) درست - درست - نادرست - درست
 (۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۴) درست - نادرست - نادرست - درست

۱۵۵- کدام مورد دیدگاه سقراط در مورد مرگ را به درستی نشان می دهد؟

- (۱) گریز از مرگ ممکن نیست، چراکه آدمی حتماً با آن روبه رو می شود.
- (۲) آن کس که از مرگ می ترسد، سزاوار سرزنش و تشکیل دادگاه است.
- (۳) ترس از مرگ به دلیل ناآگاهی نسبت به آن و زندگی پس از آن است.
- (۴) گریز از مرگ حتی از گریز از بدی نیز دشوارتر است.

۱۵۶- در مورد سقراط و اندیشه هایش، کدام گزینه مطلب درستی را به تصویر کشیده است؟

- (۱) روش گفت و گو و پرسش و پاسخ که به روش سقراطی مشهور است را در مقابل هر کس به گونه ای خاص تغییر می داد.
- (۲) میلتوس در دادگاه او را متهم کرد که می خواهد به اسرار آسمان و زمین دست یابد.
- (۳) از نظر سقراط هیچ کس جز خدا چیزی نمی داند و دانای حقیقی فقط خداست.
- (۴) جامعه آتن در زمان حیات سقراط متأثر از اندیشه های او بود.

۱۵۷- اگر کسی بگوید «همه آن چه تاکنون دانسته ام، خطا و خلاف واقع است»:

- (۱) مانند سقراط است که گفته: من چیزی نمی دانم.
- (۲) مانند سوفسطائیان است که معتقدند: نمی توانیم چیزی را بشناسیم.
- (۳) مانند سقراط است که معتقد بود دانای حقیقی فقط خداست.
- (۴) مانند سوفسطائیان است که معتقدند با سخنوری و جدل می توان حق را به دست آورد.

۱۵۸- عبارت «ممکن است در مفهوم معرفت، ابهامی از جهت لغت وجود داشته باشد» با کدام گزینه مرتبط است؟

- (۱) امکان معرفت
(۲) قلمرو و محدوده معرفت
(۳) ارزش معرفت
(۴) چیستی معرفت

۱۵۹- درباره شک مطلق کدام گزینه درست است؟

- (۱) در نهایت منجر به یک دانش می شود.
(۲) علی رغم اشکالاتش اما نشانه‌ای بر اعتبار شناخت است.
(۳) بر پایه یک شناخت شکل می گیرد.
(۴) امکان پذیر است، ولی دارای تناقض است.

۱۶۰- در باب معرفت و حوزه شناخت، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اصل امتناع اجتماع نقیضین گره‌گشای رهایی از شکاکیت مطلق است.
(۲) کسی که در اصل شناخت شک می کند نمی تواند ادعای اندیشه‌اش را ثابت کند.
(۳) فلاسفه معتقد به شناخت، به پشتوانه اعتقاد به معرفت در همه مسائل علوم اظهار نظر می کنند.
(۴) این که بشر با یادگیری در مسیر شناخت پیش می رود، مؤید ویژگی تدریجی بودن شناخت است.

پایه دوازدهم

چنانچه پایه دوازدهم را در پنل کاربری خود انتخاب کرده‌اید، به سوالات این دفتر چه مطابق جدول زیر در زمان مقرر پاسخ دهید.

بودجه بندی دروس	ریاضی	زبان و ادبیات فارسی	علوم اجتماعی	زبان عربی
	ریاضی و آمار (۳) فصل ۱ درس ۱ (تا ابتدای جایگشت) صفحه ۱ تا ۵	علوم و فنون ادبی (۳) درس ۱ صفحه ۱۰ تا ۲۱	جامعه‌شناسی (۳) درس ۱ صفحه ۲ تا ۹	عربی، زبان قرآن (۳) درس ۱ صفحه ۱ تا ۱۸
	تاریخ	جغرافیا	فلسفه	
	تاریخ (۳) درس ۱ صفحه ۲ تا ۱۵	جغرافیای (۳) درس ۱ صفحه ۱ تا ۲۰	فلسفه (۲) درس ۱ صفحه ۱ تا ۷	

مدت پاسخگویی	تأ شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۵ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	ریاضی
۱۰ دقیقه	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی
۱۰ دقیقه	۱۹۰	۱۸۱	۱۰	علوم اجتماعی
۱۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	زبان عربی
۸ دقیقه	۲۰۸	۲۰۱	۸	تاریخ
۷ دقیقه	۲۱۵	۲۰۹	۷	جغرافیا
۱۰ دقیقه	۲۲۵	۲۱۶	۱۰	فلسفه (۲)
۷۰ دقیقه		۶۵ سؤال		مجموع

ریاضی و آمار دوازدهم

۱۶۱- علی می خواهد برای دوستش هدیه بخرد. او از بین ۳ کیف مختلف، n کمربند مختلف و $2n$ ماگ (لیوان) مختلف، به ۱۵ حالت می تواند یک هدیه به دوستش بدهد. n کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

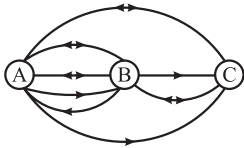
۱۶۲- با ارقام ۳، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹، n عدد سه رقمی زوج (بدون ارقام تکراری) و m عدد سه رقمی فرد (بدون ارقام تکراری) می توانیم بنویسیم. حاصل $m - n$ کدام است؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۳۰ (۳) ۴۰ (۴) ۵۰

۱۶۳- با ارقام ۱ تا ۹ چند عدد چهاررقمی می توان نوشت که حاصل ضرب ارقام آن زوج باشد؟

- (۱) ۵۶۰۶ (۲) ۵۷۱۶ (۳) ۵۸۲۶ (۴) ۵۹۳۶

۱۶۴- با توجه به نقشه مسیره‌های زیر، به چند طریق می توان از A به C رفت و مجدد به A برگشت؟ (به یک طرفه یا دوطرفه بودن جاده‌ها دقت کنید.)

- (۱) ۳۲ (۲) ۱۲

- (۳) ۱۵ (۴) ۳۶

۱۶۵- در چند عدد سه رقمی فرد، دقیقاً دو رقم ۷ به کار می رود؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۲۱ (۳) ۲۲ (۴) ۲۳

۱۶۶- اگر $\frac{(n+3)!}{(n-1)!} = 90 \times 11 \times 12$ باشد، n کدام است؟

- (۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۱ (۴) ۸

۱۶۷- اگر x_1 و x_2 ، ریشه‌های معادله $x^2 - 6x - 7! = 0$ باشند، حاصل $x_1 x_2 - x_1 + x_2$ کدام است؟

- (۱) ۴۸ (۲) ۴۲ (۳) ۳۶ (۴) ۳۰

۱۶۸- با رنگ‌های آبی، قرمز، سبز و بنفش به چند طریق می توان مربع‌های زیر را رنگ آمیزی کرد به شرطی که مربع‌های ابتدا و انتها هم‌رنگ باشند ولی هر دو مربع مجاور، هم‌رنگ نباشند؟

- (۱) ۷۲ (۲) ۷۸

- (۳) ۸۴ (۴) ۹۶

۱۶۹- با حروف کلمه «هلی کوپتر» چند کلمه ۵ حرفی بدون حروف تکراری می توان نوشت که با «ک» شروع نشود ولی به «ت» ختم شود و حتماً شامل حرف «پ» هم باشد؟

- (۱) ۴۰۰ (۲) ۴۲۰ (۳) ۴۵۰ (۴) ۴۸۰

۱۷۰- با n رقم که صفر جزء آن‌ها نیست، ۲۱۰ عدد سه رقمی بدون ارقام تکراری می توانیم بنویسیم. اگر رقم صفر به این ارقام اضافه شود، با ارقام جدید، چند عدد چهاررقمی بدون ارقام تکراری می توان نوشت؟

- (۱) ۱۲۸۰ (۲) ۱۴۷۰ (۳) ۱۶۸۰ (۴) ۸۴۰

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی دوازدهم

۱۷۱- در متن زیر چند خطا به چشم می خورد؟

«عبدالوهاب نشاط انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی شاه در تبریز تشکیل شد. هدف این انجمن رهایی بخشیدن شعر فارسی از انحطاط اواخر دوره افشاریه و دوره های بعد از آن بود، اما برای رسیدن به این هدف راهی جز تقلید از آثار پیشینیان در پیش نگرفتند و موجب پیدایش سبک بازگشت شدند که می توان آن را حد واسط سبک هندی و سبک دوره بعد یعنی دوره بیداری دانست.»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۷۲- همه موارد زیر از عوامل مؤثر در بیداری جامعه در دوره مشروطه هستند؛ به جز

- (۱) توجه مردم به واقعیتها و امکانات فنی دنیای جدید
(۲) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
(۳) رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی و نشر کتاب های غربی
(۴) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر و شاعری

۱۷۳- کدام عبارت ها از نظر تاریخ ادبیات دوره بیداری درست هستند؟

- (الف) در سال های اول مشروطه بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه ها منتشر می کردند.
(ب) در این عصر بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های سیاسی بود و تعداد اندکی رمان اجتماعی نوشته شد.
(ج) شاعران این دوره خود را وقف مردم کردند و بیش از محتوا به صور خیال و جنبه های شاعرانه توجه داشتند.
(د) در این دوره ادبیات - به ویژه شعر - برای آن که بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند زبان محاوره را برگزید.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۱۷۴- در متن زیر کدام مورد نادرست است؟

«گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند

کلیم کاشانی، قآنی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه اند. گروه دیگر غزل سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر

شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه اند.»

(۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) ۳

۱۷۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرف چه کسی است؟

- (الف) در روزنامه اش «قرن بیستم» به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
(ب) پرچم دار بازگشت ادبی و شاخص ترین شاعر این دوره است؛ مثنوی «خداوندنامه» از آثار اوست.
(ج) در طنز، هجو و هزل چیره دست بود و از شعرهای غربی نیز ترجمه هایی منظوم پدید آورده است.
(د) عرصه هنری وی ترانه های میهنی و تصنیف هایی بود که در برانگیختن مردم نقش بسیاری داشت.

- (۱) سید اشرف الدین گیلانی - صبای کاشانی - ایرج میرزا - فرخی یزدی
(۲) میرزاده عشقی - نشاط اصفهانی - علی اکبر دهخدا - عارف قزوینی
(۳) میرزاده عشقی - صبای کاشانی - ایرج میرزا - عارف قزوینی
(۴) سید اشرف الدین گیلانی - نشاط اصفهانی - علی اکبر دهخدا - فرخی یزدی

۱۷۶- نویسندگان کتاب های زیر به ترتیب چه کسانی هستند؟

«داستان باستان - تاریخ بیداری ایرانیان - منشآت - سبک شناسی»

- (۱) میرزا حسن خان بدیع - ناظم الاسلام کرمانی - ادیب الممالک فراهانی - علی اکبر دهخدا
(۲) میرزا حسن خان بدیع - ناظم الاسلام کرمانی - قائم مقام فراهانی - محمدتقی بهار
(۳) ناظم الاسلام کرمانی - میرزا حسن خان بدیع - قائم مقام فراهانی - علی اکبر دهخدا
(۴) ناظم الاسلام کرمانی - میرزا حسن خان بدیع - ادیب الممالک فراهانی - محمدتقی بهار

۱۷۷- متن زیر معرف کدام شخصیت دوره بیداری است؟

«شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه «نسیم شمال» به چاپ می‌رسید در بیداری مردم بسیار مؤثر بود.»

- (۱) ادیب‌الممالک فراهانی
(۲) سید اشرف‌الدین گیلانی
(۳) علی‌اکبر دهخدا
(۴) محمدتقی بهار

۱۷۸- انتساب کدام آثار به صاحبان آن‌ها «غلط» معرفی شده است؟

- (۱) (گنجینه نشاط: نشاط اصفهانی) - (شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی)
(۲) (گلشن صبا: صبا کاشانی) - (شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع)
(۳) (مجله بهار: محمدتقی بهار) - (روزنامه سروش: فرخی یزدی)
(۴) (نمایش‌نامه ایده‌آل: میرزاده عشقی) - (مجله دانشکده: ملک‌الشعرا بهار)

۱۷۹- مفهوم مقابل بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «به زندانِ قفس، مرغِ دلم چون شادمی گردد؟ مگر روزی که از این بندِ غم آزاد می‌گردد»
(۱) نیست تاب درد غربت، جان افکار مرا از قفس آزاد کن مرغ گرفتار مرا
(۲) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید
(۳) شکر آن را که تو در عشرتی ای مرغ چمن به اسیرانِ قفس، مژده گلزار بیار
(۴) هر که دارد ز شما مرغ اسیری به قفس برده در باغ و به یاد منش آزاد کنید

۱۸۰- مضمون همه ابیات در عبارت زیر یافت می‌شود؛ به جز

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی؛ طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته ...»

- (۱) دیری است که دلدار پیامی نفرستاد نوشت سلامی و کلامی نفرستاد
(۲) از من مَطَلَب صبرِ جدایی که ندارم سنگی است فراق و دل محنت‌زده جامی
(۳) دریغ، صحبت دیرین و حق دید و شناخت که سنگ تفرقه، ایام در میان انداخت
(۴) گفته بودم غم دل با تو بگویم چندی به زبان چند بگویم که دلم حاضر نیست

جامعه‌شناسی دوازدهم

۱۸۱- کدام گزینه روند آگاهی انسان را به درستی بیان می‌کند؟

(۱) از زمانی که انسان قادر به سخن گفتن می‌شود، به دریافت‌های حسی خود بسنده نمی‌کند ← انسان با تفکر و تعقل معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند ← حواس پنج‌گانه به درک و فهم انسان از جهان هستی کمک می‌کند.
 (۲) با سخن گفتن روند آگاه‌شدن انسان از جهان اطراف سرعتی شگرف می‌یابد ← پرسش و پاسخ از دیگران راهی برای فهم جهان هستی بر روی انسان می‌گشاید ← انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌های خود فراتر می‌رود.
 (۳) انسان‌ها به واسطه تعقل و تفکر به دریافت‌های حسی خود بسنده می‌کنند ← پرسش و پاسخ باعث می‌شود انسان از تجربیات و دانسته‌های دیگران بهره‌بردار ← از طریق مدرسه و دانشگاه، ذخیره دانشی و آگاهی افراد افزایش می‌یابد.
 (۴) انسان قبل از این که سخن بگوید تنها از راه حس جهان پیرامون خود را می‌فهمد ← تفکر و تعقل به انسان کمک می‌کند که انسان‌ها معنای پدیده‌های خود را بهتر درک کنند ← سخن گفتن روند آگاه‌شدن انسان را افزایش می‌دهد.

۱۸۲- کدام گزینه ارتباط دقیق‌تری با متن زیر دارد؟

« به پیشنهاد دوستی به یک میهمانی دعوت شده‌اید که در آن کسی را نمی‌شناسید. در چنین موقعیتی دقت و احتیاط شما بیشتر می‌شود.»

(۱) انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها به نام ذخیره دانشی با دیگران سهیم می‌شوند.
 (۲) از آن جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، لازم نیست دانش لازم برای تک‌تک کنش‌ها را خودمان تولید کنیم.
 (۳) یادگیری دانش عمومی از ابتدای تولد انسان‌ها شروع می‌شود و از طریق ارتباط با جهان اجتماعی در طول زندگی تداوم می‌یابد.
 (۴) در کنش‌های روزانه ما انسان‌ها، آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت از نظر ما پنهان مانده است.

۱۸۳- موارد کدام گزینه همگی مربوط به دانش علمی است؟

(۱) عمیق‌ترین و گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی - فراهم‌شدن زمینه رشد یا شکل‌گیری مسئله خاصی در جامعه - بخشی از دانش عمومی
 (۲) پدیدآمدن با تأمل و اندیشه در دانش عمومی - تعریف متفاوت براساس هویت فرهنگی جوامع - دانش حاصل از زندگی
 (۳) بخشی از ذخیره دانشی یا ذخیره آگاهی - عامل ایجاد شناخت دقیق نسبت به بحران‌ها - مختل‌شدن زندگی اجتماعی در صورت فقدان آن
 (۴) شکل‌گرفتن با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - عمیق‌تر و دقیق‌تر از دانش عمومی - عامل ارائه راه حل صحیح برای مشکلات

۱۸۴- به ترتیب پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

• تلاش‌های علمی عالمان

• برخورداری افراد از دانش عمومی

• فقدان دانش حاصل از زندگی

(۱) غنی‌ترشدن دانش عمومی - شناسایی مسائل و مشکلات - فروپاشی جهان اجتماعی
 (۲) شناسایی راه حل مشکلات اجتماعی - ارائه راه حل‌های صحیح برای بحران‌ها - طرح ایده‌های جدید
 (۳) افزایش ذخیره دانش عمومی - شناخت دقیق مسائل - مختل‌شدن زندگی اجتماعی
 (۴) شکل‌گیری و پیشرفت دانش علمی - ارائه راهکار برای بحران‌ها - ناتوانی انسان در انجام کنش

۱۸۵- به ترتیب، در صورت بروز تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی در یک جهان اجتماعی چه مسئله‌ای به وجود می‌آید و راه حل برون‌رفت از آن چیست؟

(۱) تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم و دانش علمی رواج می‌یابد. - ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی مطرح می‌شود.
 (۲) ارتباط دوسویه دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود. - بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر رها می‌شود.
 (۳) ذخیره دانشی به طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نمی‌کند. - با طرح ایده‌های جدید، از دانش علمی عبور می‌شود.
 (۴) دانش عمومی دغدغه حل مسائل دانش علمی را از دست می‌دهد. - علوم عقلانی و وحیانی معتبر دانسته می‌شود.

۱۸۶- ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما باید:

- ۱) در حل مسائل و مشکلات بومی کارآمد باشد و علوم عقلانی و وحیانی را مبنای کار خود قرار دهد.
- ۲) در گشودن مرزهای دانش عمومی جامعه ایران به روی جهانیان مشارکت و همیاری فعال داشته باشد.
- ۳) همسو با هویت اقتصادی خودمان و ناظر به حل مسائل اقتصادی برای رسیدن به خودکفایی باشد.
- ۴) به زبان جهان شمول سخن بگوید و دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد.

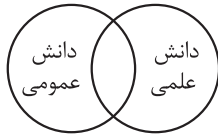
۱۸۷- در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب به جای موضوع، بر روش علوم تأکید کردند. کدام گزینه از عقاید این گروه محسوب نمی‌شود؟

- ۱) فقط علم تجربی علم است و سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی غیرعلمی است.
- ۲) علم ریاضی فراتر از مشاهده و تجربه است و اگر تجربه برخلاف اصول اولیه آن باشد، تجربه را نادرست می‌دانیم.
- ۳) علوم اجتماعی و انسانی تنها در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم محسوب می‌شوند.
- ۴) روش تجربی روش کسب علوم است؛ به طوری که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

۱۸۸- در ارتباط با رابطه دانش عمومی و دانش علمی، به ترتیب موارد کدام گزینه با عبارتهای زیر تناسب دارد؟

- الف) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.
- ب) دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان‌دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- ۱) انکار برتری دانش علمی بر دانش عمومی - عدم تناسب هر دانش علمی با هر دانش عمومی
- ۲) رابطه متقابل دانش عمومی و دانش علمی - بی‌اعتبار دانستن برتری دانش علمی بر دانش عمومی
- ۳) بازسازی حقایق از طریق دانش‌های مختلف - محدود کردن علم به علوم تجربی و حسی
- ۴) به دست آمدن دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری - فروپاشی مرز دانش علمی و عمومی

۱۸۹- موارد کدام گزینه تأکیدکننده نمودار روبه‌رو است؟

- ۱) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود. - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی معتبرتر است. - دانش علمی ریشه در دانش عمومی دارد.
- ۲) کم‌وبیش در دانش عمومی، دانش‌های حقیقی و صحیح وجود دارد. - دانش عمومی امکان انتقاد از دانش علمی و تصحیح آن را دارد. - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند.
- ۳) هر یک از دانش‌ها ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. - دانش علمی دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود. - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار است.
- ۴) دانش عمومی غیرموتق و نامعتبر است. - دانش عمومی ریشه در دانش علمی دارد. - دانش‌های علمی و عمومی بر یکدیگر اثر گذاشته و از یکدیگر اثر می‌پذیرند و متناسب می‌شوند.

۱۹۰- از بین عبارتهای زیر، کدام موارد درست‌اند؟

- الف) دانش کاربران زبان فارسی دانشی عمومی درباره این پدیده است، اما دانش متخصصان زبان فارسی، علمی و تخصصی است.
 - ب) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امت یک ذخیره دانشی دارد که راهنمای زندگی آنهاست.
 - ج) کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت در یک کشور می‌تواند زمینه فعالیت و رشد علم جمعیت‌شناسی را فراهم کند.
 - د) کسی که دانش عمومی دارد، به درک عمیقی از دانش علمی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
 - ه) ما همواره از آگاهی‌ها و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و از اهمیت و نقش آنها در زندگی مان غافلیم.
- ۱) ب - د - ه ۲) الف - ه - ج ۳) ب - الف - ج ۴) ه - ج - د

عربی، زبان قرآن دوازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۹۱ - ۱۹۶):

۱۹۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بَنِيَّانَ مَرْصُوصَ﴾:

- ۱) همانا خداوند کسانی را دوست دارد که در راه او صف در صف مانند ساختمانی استوار مبارزه می‌کنند!
- ۲) خداوند کسانی را بدون شک دوست دارد که در راهش صف در صف مبارزه می‌کنند و مانند ساختمانی استوارند!
- ۳) بی‌شک خداوند کسانی را دوست دارد که در راهش صف در صف می‌جنگند، آنان مانند ساختمانی استوارند!
- ۴) قطعاً خداوند دوستدار کسانی است که در راه او صف در صف کشته می‌شوند، آنان هم چون ساختمانی استوارند!

۱۹۲- «يَا لَيْتَ النَّاسَ يَعْلَمُونَ أَنَّ مَا قَدِ انْطَوَى فِي وُجُوهِهِمْ أَغْلَى مِمَّا يَبْحَثُونَ عَنْهُ فِي الدُّنْيَا!»:

- ۱) ای کاش مردم آن‌چه را در وجودشان در هم تنیده شده، بشناسند زیرا از آن‌چه در دنیا به دنبالش می‌گردند گران‌بهاتر است!
- ۲) کاش مردم می‌دانستند آن‌چه در درونشان در هم تنیده شده، گران‌تر از چیزهایی است که در این دنیا در پی‌اش هستند!
- ۳) ای کاش مردم بدانند که آن‌چه در وجود آن‌ها در هم تنیده شده، از چیزی که در دنیا جست‌وجو می‌کنند، گران‌بهاتر است!
- ۴) ای کاش مردم آن‌چه را که در وجود آن‌ها در هم تنیده‌اند، بدانند زیرا آن از آن‌چه در دنیا به دنبالش می‌گردند، گران‌بهاتر است!

۱۹۳- «الْأَعْصَابُ خِيوطٌ بِيضَاءُ تُوَصَّلُ جَمِيعَ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ إِلَى الْمَخِّ وَ يَجْرِي فِيهَا الْحَسُّ وَ إِن قُطِعَتْ إِحْدَاهَا فَسَوْفَ نُصَابُ بِالشَّلَلِ فِي نَفْسِ الْعَضْوِ!»: «عصب‌ها ...»

- ۱) نخ‌هایی سفید هستند که از تمام اعضای بدن به مغز می‌رسند و در آن‌ها حس جریان دارد و اگر یکی از آن‌ها قطع شود، در همان عضو دچار نقص خواهیم شد!
- ۲) نخ‌های سفیدی هستند که تمام اعضای بدن را به مغز وصل می‌کنند و در آن‌ها حس جاری می‌شود و چنان‌چه یکی‌شان بریده شود، در همان عضو دچار فلج خواهیم شد!
- ۳) رشته‌های روشنی هستند که تمام اعضای بدن را به مغز می‌رسانند و در آن‌ها حس جاری است و اگر یکی از آن‌ها قطع شود، در همان عضو فلج می‌شویم!
- ۴) نخ‌هایی نورانی هستند که از همه‌ی عضوهای بدن به مغز می‌رسند و در آن‌ها حس جریان دارد و هر وقت یکی از آن‌ها بریده شود، در همان عضو ناقص می‌شویم!

۱۹۴- عَيْنُ الْخَطَا:

- ۱) كَثْرَةُ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ تُمَيِّتُ قُلُوبَكُمْ فَامْتَنِعُوا عَنْهَا: زیادی غذا و نوشیدنی دل‌های شما را می‌میراند پس از آن خودداری کنید!
- ۲) قَدْ يَكُونُ كَلَامٌ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ حَقًّا فَخُذِ الْحَقَّ مِنْهُمْ: گاهی اهل باطل سخنان حق است، پس حق را از آنان بپذیرید!
- ۳) لَا بَرَكَةَ فِي الطَّعَامِ إِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهُ صَاحِبَهُ عِنْدَ أَكْلِهِ: هیچ برکتی در غذا نیست، اگر صاحبش هنگام خوردنش خداوند را یاد نکند!
- ۴) هَذَا النَّصُّ كُتِبَ بِخَطِّ قَبِيحٍ وَ أَنَا أَرَأَيْتُمْ أَنَّهُ كُتِبَ بِعَجَلَةٍ: این متن با خطی زشت نوشته شده است و من گمان می‌کنم که با عجله نوشته شده است!

۱۹۵- «اگر دوست داری از موفق‌ها باشی، کارت را درست انجام بده!»:

- ۱) إِنْ تَحَبَّ أَنْ تُصْبِحَ مِنَ الْفَائِزِينَ فَاعْمَلْ صَالِحًا! ۲) إِذَا أَحْبَبْتَ أَنْ تَكُونَ مِنَ النَّاجِحِينَ فَاحْسِنْ عَمَلَكَ!
- ۳) فَاحْسِنْ عَمَلَكَ حَتَّى تَكُونَ مِمَّنْ يَحِبُّونَ أَنْ يَنْجُوَ! ۴) إِنْ تَحَبَّ أَنْ تُصِيرَ مِنَ الْفَائِزِينَ فَعَلَيْكَ أَنْ تُحْسِنَ عَمَلَكَ!

۱۹۶- «لا شيء أحسن من العفو عند القدرة!» عین الأقرب من مفهوم العبارة:

- (۱) چرا ز خصم کشم انتقام خود صائب
 (۲) مستی فردای ما، امروز می‌بخشد خمار
 (۳) هر کس که جفا کرد، جفا دید جزا
 (۴) بدی را بدی سهل باشد جزا
- چو انتقام مرا روزگار می‌گیرد!
 برق تیغ انتقام از بس شتاب‌آوده است!
 با عدل خدا ظلم کس از پیش نرفت!
 اگر مردی أحسن إلى من أساء!

۱۹۷- عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: (قالوا لا علم لنا إنك أنت علام الغيوب)

- (۱) علم: مفرد مذکر (جمعه: علوم) - نكرة / اسم لا النافية للجنس و مفتوح و خبره «لنا»
 (۲) أنت: ضمير منفصل - للمفرد المخاطب - معرفة - مبني - جاء للتأكيد
 (۳) علم: مفرد مذکر (مؤنثه: علامة) - اسم مبالغة (للدلالة على الصفة) - معرب / خبر و مبتدؤه: أنت
 (۴) الغيوب: جمع تكسير (مفرده «غيب» و هو مذکر) - معرّف بأل - معرب / مضافاً إليه و مجرور بالكسرة

۱۹۸- عین عبارة لا نرجو وقوعها:

- (۱) قال المدير: لا طالب راسب في الامتحان!
 (۲) «لا تدري لعل الله يحدث بعد ذلك أمراً»
 (۳) «ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين»
 (۴) ليت مهدياً فائزاً في مسابقة كرة المنضدة!

۱۹۹- عین خبراً يختلف في الإعراب:

- (۱) كأن إرضاء جميع الناس غاية لا تدرك!
 (۲) «إن ربك هو أعلم بمن ضل عن سبيله»
 (۳) لا فقر أشد من الجهل و لا عبادة مثل التفكر!
 (۴) «و يقول الكافر يا ليتني كنت تراباً»

۲۰۰- عین «لا» تدل على أشد النفي:

- (۱) اليوم في هذا السوق لا مشتري عازم على شراء ما يحتاج!
 (۲) ما وجدت آية شريفة و لا كلاماً نبويّاً قريباً من مفهوم هذا البيت!
 (۳) لا تفكروا في الخالق بل تفكروا في الخلق!
 (۴) هذه المفردة ترتبط بمعنى «العصارة» لا «الثلاجة»!

تاریخ دوازدهم

۲۰۱- کدام گزینه با ویژگی‌های تاریخ‌نویسی که برای نخستین بار واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده، مطابقت دارد؟

- (۱) به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین است.
- (۲) صاحب کتاب صدرالتواریخ است و اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، اما گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
- (۳) از مورخان عصر ناصری و از منتقدان تملق‌گویی و مؤلف کتاب حقایق‌الاکبار ناصری است.
- (۴) ریاست دارالترجمه همایونی را بر عهده داشت و آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌های رایج دور ساخت.

۲۰۲- موارد کدام گزینه با ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی مطابقت دارد؟

- (الف) تاریخ‌نگاران سنتی به طور کلی به ثبت وقایع شاهان و امور آنها همت داشتند.
- (ب) سبک نگارش سخت بود و مورخان با زبان تملق به مدح شاهان می‌پرداختند.
- (ج) بیشتر بر روایت رویدادها تأکید می‌شد و تحلیل و تفسیر در این آثار دیده نمی‌شد.
- (د) مورخان آثار خود را با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و بیشتر کاتب دربار بودند.

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

(۴) «ج» - «د»

(۳) «ب» - «د»

۲۰۳- در خصوص «زمینه‌های پیدایش شکل جدیدی از تاریخ‌نگاری در دوره معاصر» کدام گزینه اطلاعات درستی ارائه نمی‌کند؟

- (۱) جنگ‌های ایران و روسیه در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار، منجر به جلب توجه زمامداران و نخبگان ایران و مقایسه وضعیت ایران و غرب شد.
- (۲) ترجمه آثار اروپایی با تأسیس دارالفنون و ایجاد دارالطباعة دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه آغاز شد.
- (۳) اطلاعات جدیدی در نتیجه گسترش فعالیت‌های علمی شرق‌شناسان و رمزگشایی کتیبه‌های بیستون و طاق بستان در نتیجه خوانده‌شدن خط میخی به دست آمد.
- (۴) ترجمه نوشته‌های تاریخی اروپایی‌ها در نخستین آثار ترجمه‌شده و گسترش کشفیات باستان‌شناسی تحولی عمیق در بینش و روش مورخان و تاریخ‌نگاری پدید آورد.

۲۰۴- هر یک از توصیفات زیر به ترتیب درباره کدام یک از منتقدان تاریخ‌نویسی سنتی در عصر قاجار است؟

- (الف) از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق‌الاکبار ناصری است.
 - (ب) از چهره‌های برجسته فرهنگی عصر قاجار و رئیس دارالترجمه همایونی است.
 - (ج) از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی و مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه است.
 - (د) در یکی از آثارش امیرکبیر را ستایش می‌کند و آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌های رایج مورخان رسمی دور ساخت.
- (۱) میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه
 - (۲) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه
 - (۳) میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی
 - (۴) خاوری شیرازی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی

۲۰۵- موارد کدام گزینه به طور خاص «از عوامل ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران» است و در گسترش آن تأثیر بسزایی داشته است؟

- ۱) انقلاب مشروطه - ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی - جنبش ملی‌شدن نفت - گسترش مدارس جدید
 - ۲) نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر - جنگ‌های جهانی اول و دوم - انقلاب اسلامی - ترجمه نوشته‌های تاریخی از زبان‌های اروپایی
 - ۳) بهره‌برداری از منابع؛ اسناد و مدارک معتبر - ایجاد نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی - انقلاب مشروطه - انقلاب اسلامی
 - ۴) تأسیس دانشگاه - رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی - ایجاد مراکز تحقیقاتی - چاپ نشریات تخصصی
- ۲۰۶- کدام یک از موارد مشخص شده در متن زیر نا درست است؟

«بینش تاریخ‌نگاری معاصر در کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته میرزا فتحعلی آخوندزاده پدیدار شده است.

(الف)

نویسنده کتاب که در سال‌های ۱۲۸۰ تا ۱۳۳۷ ق. می‌زیسته است، ضمن توجه به نقش مردم در انقلاب مشروطیت،

(ج)

(ب)

گرایش‌های مغایر با فرهنگ ایرانی - اسلامی طبقات اجتماعی مختلف را بررسی کرده است.

(د)

۴ «ج» - «د»

۳ «ب» - «ج»

۲ «الف» - «د»

۱ «الف» - «ب»

۲۰۷- کدام مورد درباره «تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر» درست است؟

الف) اولین روزنامه ایران را یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان در سال ۱۲۵۳ ق در تهران منتشر کرد. (میرزا صالح شیرازی)

ب) امیرکبیر برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم روزنامه‌ای را منتشر کرد که بعدها تغییر نام یافت. (کاغذ اخبار)

ج) شیوه تاریخ‌نویسی این مورخ عصر قاجار در رساله ایراد به دلیل به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار گرفت. (میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی)

د) یکی از متفکران دوره قاجار، با این که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. (میرزا فتحعلی آخوندزاده)

۴ «ج» - «د»

۳ «ب» - «ج»

۲ «الف» - «د»

۱ «الف» - «ب»

۲۰۸- در خصوص «منابع پژوهش دوره معاصر تاریخ ایران»، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱) در عصر قاجار، سفرنامه‌نویسی رونق گذشته را نداشت، اما از برخی شخصیت‌ها همچون ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه سفرنامه‌هایی به جا مانده است.

۲) به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، روزنامه غیردولتی در ایران چاپ نمی‌شد و روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی کردند.

۳) نشریات پس از پیروزی انقلاب مشروطه رشد سریعی داشت، اما در دوره‌های بعد فعالیت‌های مطبوعاتی در نوسان بود و تنوع قبل را نداشت.

۴) مورخان ایرانی در دوره معاصر و به‌ویژه در عصر قاجار، هم با رویکرد سنتی و هم با رویکرد جدید کتاب‌های تاریخی متعددی تألیف کرده‌اند.

جغرافیای دوازدهم

۲۰۹- موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«تهران در مختصات ۳۵ درجه شمالی و ۵۱ درجه شرقی قرار دارد و هسته اولیه آن منطقه ۱۲ است. این شهر در مجاورت با

الف

کوه دماوند و گسل مشا و شمال تهران است. تهران یک کلان شهر است و پایتخت ایران محسوب می شود. این شهر مراکز

ج

ب

پیشرفته پزشکی و دانشگاهی متعددی دارد.»

د

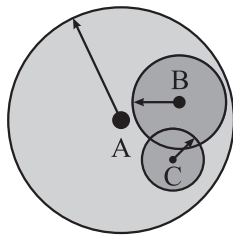
- (۱) مقر سکونتگاه - موقعیت سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه
- (۲) موقعیت سکونتگاه - مقر سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه
- (۳) مقر سکونتگاه - موقعیت سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه
- (۴) موقعیت سکونتگاه - مقر سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه

۲۱۰- کدام مورد جاهای خالی عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«میزان جمعیت ملاک تشخیصی شهر و روستا است و کم تر بودن این عامل در روستا با ارتباط تنگاتنگی دارد.»

- (۱) متداول ترین - گسترده تر بودن چشم اندازهای طبیعی و بیشتر بودن فضاهای باز در روستا
- (۲) مهم ترین - گسترده تر بودن چشم اندازهای طبیعی و بیشتر بودن فضاهای باز در روستا
- (۳) متداول ترین - بیشتر بودن روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد روستا
- (۴) مهم ترین - بیشتر بودن روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد روستا

۲۱۱- با توجه به تصویر زیر که حوزه نفوذ سکونتگاه را نشان می دهد، کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

- حوزه نفوذ بخش الف (A)
- حوزه نفوذ بخش ب (B)
- حوزه نفوذ بخش ج (C)

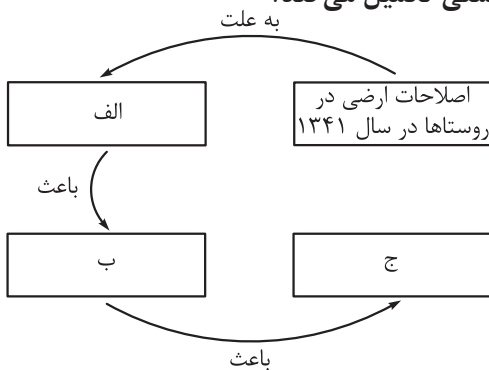
- (۱) حوزه نفوذ بخش «ج» ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و حوزه نفوذ کم وسعت و کم دامنه ای را داراست.
- (۲) در حوزه نفوذ بخش «ب» مراجعه ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه ها و استفاده از مراکز درمانی آن مشاهده می شود.

(۳) بخش «الف» حوزه نفوذ بسیار گسترده ای دارد و حداکثر جمعیت متقاضی کالا، عملکرد و خدمات آن آستانه جمعیتی نفوذ آن محسوب می شود.

(۴) شهر تهران زیرمجموعه بخش «الف» است و کم ترین مسافت طی شده توسط مردم آن برای دریافت خدمات، دامنه نفوذ آن نامیده می شود.

- ۲۱۲- با توجه به موارد زیر که بیانگر مهاجرت از روستا به شهر است، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟
- (الف) در سده ۱۹ و نیمه اول قرن ۲۰ در کشورهای صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستا به شهر رخ داد.
- (ب) با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن مهاجرت ساکنین روستاها به درون شهرها در این نواحی به وقوع پیوست.
- (۱) رشد شهرنشینی و مهاجرت در «الف» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «ب» رخ داده است و تبدیل روستاها به حومه شهری به دلیل گسترش شهرها در «ب» مشاهده شده است.
- (۲) رشد شهرنشینی و مهاجرت در «ب» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «الف» رخ داده است و تبدیل روستاها به حومه شهری به دلیل گسترش شهرها در «الف» مشاهده شده است.
- (۳) در مورد «ب» شهرها آمادگی و تسهیلات لازم برای مهاجران روستایی را نداشتند و رشد شهرنشینی و مهاجرت در «الف» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «ب» رخ داده است.
- (۴) در مورد «الف» شهرها آمادگی و تسهیلات لازم برای مهاجران روستایی را نداشتند و رشد شهرنشینی و مهاجرت در «ب» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «الف» رخ داده است.

۲۱۳- کدام گزینه موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر را به ترتیب و به درستی تکمیل می‌کند؟

- (۱) ذخیره پول حاصل از فروش نفت در دست دولت - توسعه کارخانه‌ها و زیرساخت‌ها در شهرها - خالی شدن برخی آبادی‌ها از سکنه
- (۲) تغییر قوانین مالکیت زمین و توزیع مجدد آن به نفع کشاورزان - مهاجرت گسترده از سراسر کشور به تهران - تبدیل تهران به مادرشهر ملی
- (۳) تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان و واردات کالا - انهدام کشاورزی در ایران - وقوع دوره شهرنشینی سریع
- (۴) سلب مالکیت مالکان بزرگ و واگذاری زمین به دهقانان خرده - شدت گرفتن مهاجرت روستاییان به شهرها - آغاز دوره شهرنشینی کند

۲۱۴- کدام یک از عبارتهای زیر با مشخصات جهان‌شهرها مطابقت دارد؟

- (الف) یک کلان‌شهر به شمار می‌رود زیرا جمعیت این شهرها بیشتر از ۱۰ میلیون نفر تخمین زده می‌شود.
- (ب) حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، زیرا این شهرها در اقتصاد و تجارت جهانی تأثیر دارند.
- (ج) به دلیل این که مرکز حکومتی در یک کشور هستند، به عنوان پایتخت یا شهر اصلی شناخته می‌شوند.
- (د) به دلیل گسترش حومه‌ها و شهرهای اقماری در پیرامون خود، یک منطقه مادرشهری محسوب می‌شوند.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۲۱۵- کدام گزینه در ارتباط با سلسله‌مراتب سکونتگاه نادرست بیان شده است؟

- (۱) با حرکت از قاعده به سمت رأس هرم رتبه‌بندی سکونتگاه، سکونتگاه‌هایی با فضای باز بیشتر مشاهده می‌شود.
- (۲) معیارهای رتبه‌بندی با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان در کشورها و مناطق مختلف جهان متفاوت است.
- (۳) با حرکت از رأس به سمت قاعده هرم رتبه‌بندی سکونتگاه، سکونتگاه‌هایی با تنوع خدمات کم‌تر مشاهده می‌شود.
- (۴) رتبه‌بندی سکونتگاه‌ها براساس اهمیت، با توجه به معیار میزان جمعیت و عملکرد سکونتگاه‌ها انجام می‌شود.

فلسفه دوازدهم

۲۱۶- در کدام مورد نوع حمل در هر دو قضیه یکسان است؟

- (۱) حیوان مهره‌دار است. - تابستان گرم است.
 - (۲) خدا موجود است. - مربع ۳ قائم است.
 - (۳) میز جسم است. - جسم میز است.
 - (۴) آب شور است. - مایع جسم است.
- ۲۱۷- اگر بخواهیم با مغایرت وجود و ماهیت مخالفت کنیم باید همهٔ گزینه‌ها به جز را بپذیریم.
- (۱) حمل وجود بر ماهیت دیگر نیازمند دلیل و غیرضروری نیست.
 - (۲) برای موجودشدن، حتی تصور ماهیت نیز کافی است.
 - (۳) هر ماهیتی موجود است.
 - (۴) وجود و ماهیت نه دو جزء، که دو جنبهٔ یک شیء می‌شوند.

۲۱۸- با فرض عینیت وجود و ماهیت

- (۱) می‌توان چیزهایی را یافت که ماهیت ندارند
- (۲) هیچ چیز وجود خارجی نخواهد داشت
- (۳) امکان شناخت مختل می‌شود
- (۴) رؤیاپردازی به امری محال تبدیل می‌شود

۲۱۹- نوشیدن آب در طول روزهای گرم تابستان نشانی از این مطلب است که

- (۱) اشیای اطراف را واقعی می‌دانیم و از ماهیت آن‌ها آگاهی داریم
- (۲) ممکن است به ماهیت چیزی علم نداشته باشیم، ولی از آن در رفع نیازهای خود بهره ببریم
- (۳) از هستی اشیا آگاه هستیم، ولی از چیستی آن‌ها اطلاعی نداریم
- (۴) از مغایرت وجود و ماهیت مطلع هستیم، هر چند نام فلسفی آن را نمی‌دانیم

۲۲۰- کدام گزینه از دلایل ابن سینا برای فهم مغایرت وجود و ماهیت است؟

- (۱) وجود ماهیت دو جزء شیء نیستند، بلکه دو جنبه از شیء هستند.
- (۲) وجود وجه مشترک اشیا است، در حالی که برخی از اشیا در ماهیت با یکدیگر متفاوت‌اند.
- (۳) نسبت‌دادن مفهوم حیوان ناطق به انسان، نیازی به دلیل ندارد، چون حیوان ناطق تعریف انسان است.
- (۴) حمل مفهوم وجود بر انسان نیازمند به دلیل است، چون وجود ذاتی انسان یا هیچ ماهیت دیگری نیست.

۲۲۱- دربارهٔ سؤال کودک که می‌پرسد: «این چیست؟» یا «آن چیست؟» کدام گزینه مورد قبول است؟

- (۱) این پرسش نشان می‌دهد که وجود وجه مشترک اشیاست و ماهیت وجه اختصاص آن‌ها.
- (۲) این پرسش نشان می‌دهد که کودک به ماهیت اشیا آگاه است، ولی وجود آن‌ها را نمی‌شناسد.
- (۳) این پرسش نشان می‌دهد که کودک آن‌چه باعث جداشدن اشیا مختلف از یکدیگر می‌شود را شناخته است.
- (۴) این پرسش بیان آن است که کودک مغایرت وجود و ماهیت را درک کرده، ولی از وجود یا ماهیت این شیء بی‌خبر است.

۲۲۲- کدام گزینه بازتاب درک قدم اول شناخت هستی و چیستی است؟

- (۱) هر چیز قابل مشاهده دو جنبه دارد.
- (۲) هستی و ماهیت مغایرت ذهنی دارند.
- (۳) وجود منشأ اثر است.
- (۴) حمل وجود بر هر چیز نیازمند دلیل است.

۲۲۳- کدام گزینه به نحوی بیان‌کنندهٔ دلیلی محکم برای اثبات مغایرت وجود و ماهیت است؟

- (۱) با اشاره کردن به چیزی نشان می‌دهیم به وجود چیزی پی برده‌ایم، اما هنوز به ماهیت آن نرسیده‌ایم.
- (۲) وجود و ماهیت در عالم خارج قابلیت جداشدن از یکدیگر را ندارند، اما در ذهن از هم منفک هستند.
- (۳) وجود وجه اشتراک اشیا و ماهیت وجه تفاوت آن‌ها از یکدیگر است.
- (۴) از ماهیت برخی امور آگاهی داریم بدون این‌که آن‌ها وجود داشته باشند.

۲۲۴- کدام گزینه از نظر نوع حملِ محمول بر موضوع با حملِ «جوهر دارای سه بُعد» بر «جسم» یکسان است؟

(۱) ۱۸۰ درجه بر مثلث

(۲) نامی بر درخت

(۳) قرمز بر مداد

(۴) مخلوق بر انسان

۲۲۵- مبنای برهان خدائشناسی توماس آکوئیناس چیست و چرا توجه اروپاییان به مکتب تومیسیم و آشنایی با آثار ابن سینا

و ابن رشد موجب توجه مجدد به ارسطو شد؟

(۱) برهان وجوب و امکان - چون مکتب تومیسیم مانند فلسفه ارسطویی متکی بر استدلال عقلی بود.

(۲) برهان وجوب و امکان - ابن سینا و ابن رشد خودشان متأثر از ارسطو بودند.

(۳) مغایرت وجود و ماهیت - ابن سینا و ابن رشد خودشان متأثر از ارسطو بودند.

(۴) مغایرت وجود و ماهیت - چون مکتب تومیسیم مانند فلسفه ارسطویی متکی بر استدلال عقلی بود.

پاسخ‌نامه تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحه شخصی

خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

پاسخ نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه دوازدهم

مرحله سوم

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۰۴

تاریخ برگزاری: ۲۶/ مرداد/ ۱۴۰۳

رشته انسانی

وبسایت کنکورهای ۱۴۰۴

شروع مجدد دوازدهم از مهر

ویژگی های برنامه راهبردی آزمون های آزمایشی خیلی سبز در تابستان ۱۴۰۳-۰۴

- ۱- دوره درس پایه دهم
- ۲- دوره درس پایه یازدهم
- ۳- مطالعه بخشی از درس پایه دوازدهم
- ۴- امکان فرایند ترکیبی هر کدام از موارد فوق

پایه	مرحله	اول ۱۳ تیر	دوم ۵ مرداد	سوم ۲۶ مرداد	چهارم ۱۶ شهریور	پنجم عصر
دهم		-	✓	✓	✓	✓
یازدهم		✓	✓	✓	✓	✓
دوازدهم		-	-	✓	✓	-

با توجه به موارد فوق دفتر چه آزمون خیلی سبز در این آزمون از ۳ قسمت تشکیل شده است.

هر داوطلب باید در جلسه آزمون به یک یا دو یا سه قسمت (که قبلاً در پلن کار بری انتخاب کرده است) پاسخ دهد.

آزمون مرحله دوم (که در تاریخ ۵ مرداد ۱۴۰۳ برگزار شد) به شروع پیشروی دهم و یازدهم اختصاص داشت؛ چنانچه نتوانستید در این آزمون شرکت کنید، امکان برگزاری این آزمون به صورت آنلاین فراهم است.

آزمون مرحله سوم (همین دفتر چه ای که در دست دارید) ادامه پیشروی پایه دهم و یازدهم و شروع پیشروی دوازدهم است.

با توجه به برنامه راهبردی آزمون های خیلی سبز، ادامه پیشروی پایه دوازدهم در آزمون مرحله چهارم (آزمون بعدی) صورت می گیرد.

در برنامه شروع مجدد دوازدهم از مهر، تمامی سرفصل های دوازدهم، مجدداً از مهر، در برنامه راهبردی دیده شده است.

پایہ دہم

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہرابی
زبان و ادبیات فارسی	الہام حسین خانی - ابوالفضل قاضی - مہدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	محمدابراہیم مازنی
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	خدیجہ جنت علیپور - علیرضا کایدوند
جغرافیا	مریم صالحی - حمیدرضا بہیاد
منطق	علی اکبر آخوندی - سیاوش خدائشناس - مجید قدرتی پور
اقتصاد	سارا شریفی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامہ	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہرابی	علی شہرابی	علی شہرابی	مرتضی محمدی نژاد	امیرحسین ابومحبوب فرزانه خاکپاش
زبان و ادبیات فارسی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	جمال طباطبائی نژاد	مائده سهل الدین صادق محرمی
علوم اجتماعی	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	مرتضی محمدی نژاد	علی سلوکی - کوثر شاہ حسینی وجیہہ صادقی مالواجردی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	جمال الدین ہنرور محمدنوید راست خدیو حسام حاج مومن	مختار حسامی سمانہ ریحانی
تاریخ	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بہروز یحیی	مہسا اصغری
جغرافیا	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بہروز یحیی	وجیہہ صادقی مالواجردی
منطق	محمدجواد سہدی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانیپور	محمد مہدی بادامہ علی سلوکی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مہدی ضیایی	شاہین محمدی ستایش محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمہ آقاجانیپور

مشاور محتوایی: محمدابراہیم مازنی

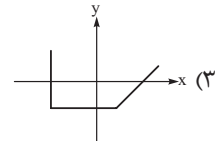
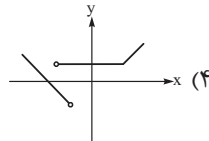
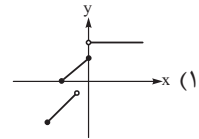
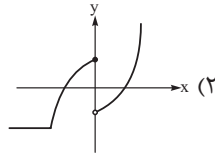
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

ریاضی دهم

تست و پاسخ ۱

کدام نمودار زیر، نشان دهنده یک تابع است؟

پاسخ: گزینه ۲

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۱)

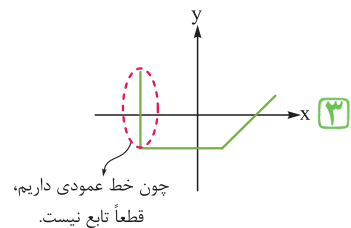
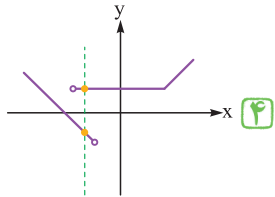
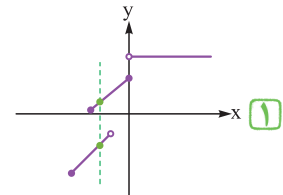
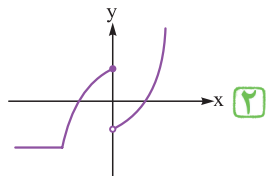
درس نامه

(۱) تعریف تابع: دستگاهی که به ازای هر ورودی، دقیقاً یک خروجی می‌دهد.

روش نمایش	شرط تابع بودن	مثال										
۱ پیکانی	از هر عضو مجموعه مبدأ، باید دقیقاً یک پیکان خارج شده باشد.											
۲ زوج مرتبی	مؤلفه‌های اول زوج مرتبها نباید برابر باشد. اگر مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب برابر بود، باید مؤلفه‌های دومشان نیز برابر باشد.	<p>تابع است. $\rightarrow \{(1, 4), (2, 6), (-1, 6)\}$</p> <p>تابع نیست. $\rightarrow \{(1, 4), (2, 5), (1, 8)\}$</p>										
۳ جدولی	مؤلفه‌های سطر مربوط به Xها نباید یکسان باشد. اگر مؤلفه‌های X یکسان داشتیم، مؤلفه‌های Y شان هم باید یکسان باشد.	<table border="1"> <tr> <td>X</td> <td>۲</td> <td>۵</td> <td>۴</td> <td>۵</td> </tr> <tr> <td>Y</td> <td>-۱</td> <td>۸</td> <td>۶</td> <td>۲</td> </tr> </table> <p>تابع نیست.</p>	X	۲	۵	۴	۵	Y	-۱	۸	۶	۲
X	۲	۵	۴	۵								
Y	-۱	۸	۶	۲								
۴ نموداری	اگر خطی موازی محور لایها پیدا شود، که نمودار را در بیش از یک نقطه قطع کند، آن نمودار مربوط به یک تابع نیست و اگر چنین خطی پیدا نشود، تابع است.											
۵ توصیفی	با توجه به جمله توصیفی، اگر به ازای هر ورودی، دقیقاً یک خروجی داشته باشیم، آن رابطه، تابع است.	<p>رابطه‌ای که به هر فرد، کتاب‌هایش را نسبت می‌دهد.</p> <p>ورودی: انسان‌ها خروجی: کتاب‌ها</p> <p>چون هر شخص می‌تواند، بیش از یک کتاب داشته باشد، پس تابع نیست.</p>										

پاسخ تشریحی در نمودارهای مربوط به ۱، ۳ و ۴، خطی عمودی پیدا می‌شود که نمودار را در بیش از یک نقطه، قطع کند، پس این سه نمودار، مربوط به تابع نیستند ولی در نمودار ۲، چنین خطی پیدا نمی‌شود، پس مربوط به یک تابع است.

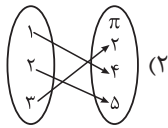
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

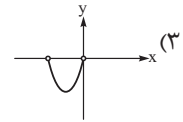
تست و پاسخ ۲

اشتراک دامنه و برد کدام یک از توابع زیر، تهی است؟

$$(1) \{(1, 4), (-2, \sqrt{9}), (3, 2)\}$$

(۴) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی، قرینه مربعش را نسبت می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

(۱) تعریف دامنه و برد:

نماد	تعریف	
D_f	مجموعه همه مقادیری که متغیر مستقل (x) می‌تواند بگیرد را دامنه f می‌گوییم.	دامنه
R_f	مجموعه همه مقادیری که متغیر وابسته (y) می‌تواند بگیرد را برد f می‌گوییم.	برد

(۲) پیدا کردن دامنه و برد در نمایش‌های مختلف یک تابع:

نمایش	دامنه	برد
زوج مرتبی	مجموعه همه مؤلفه‌های اول	مجموعه همه مؤلفه‌های دوم
پیکانی	همه اعدادی که پیکان از آنها خارج شده	همه اعدادی که پیکان به آنها وارد شده
جدولی	همه اعداد سطر مربوط x	همه اعداد سطر مربوط به y
نموداری	مجموعه طول (x) همه نقاط نمودار	مجموعه عرض (y) همه نقاط نمودار
ضابطه‌ای	معمولاً دامنه را می‌دهند.	مقادیر تابع به ازای x های دامنه

پاسخ تشریحی

گام اول: دامنه و برد توابع هر چهار گزینه را حساب می‌کنیم:

$$D = \{1, -2, 3\} = \{\text{همه مؤلفه‌های اول}\}$$

$$R = \{4, \sqrt{9}, 2\} = \{\text{همه مؤلفه‌های دوم}\}$$

عدد ۳ بین دامنه و برد مشترک است، پس اشتراکشان تهی نیست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

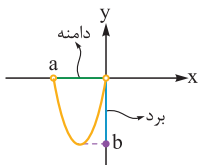
گام دوم:

$$D = \{1, 2, 3\} = \{\text{همه اعدادی که پیکان از آنها خارج شده}\}$$

$$R = \{2, 4, 5\} = \{\text{همه اعدادی که پیکان به آنها وارد شده}\}$$

عدد ۲ بین دامنه و برد مشترک است، پس اشتراکشان تهی نیست.

گام سوم: دامنه و برد را به ترتیب روی محور x ها و y ها مشخص می‌کنیم:

دامنه $0 < x < a$ و برد $b \leq y < 0$ می‌باشد که قطعاً عضو مشترک دارند (یک عدد منفی نزدیک به صفر، مثل $1/10$ - یا حتی نزدیک تر به صفر) را در نظر بگیرید که حتماً در هر دو وجود دارد، پس اشتراکشان تهی نیست.

گام چهارم: دامنه، مجموعه اعداد طبیعی است.

$$D = \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$R = \{-1^2, -2^2, -3^2, \dots\} = \{-1, -4, -9, \dots\}$$

برد، قرینه مربع اعداد بالاست:

چون اعضای دامنه، اعدادی مثبت و اعضای برد، اعدادی منفی هستند، پس اشتراکشان تهی است.

۳

تست و پاسخ

ضابطه تابعی که به هر عدد حقیقی منفی، دو برابر جذر قرینه‌اش را نسبت می‌دهد به کدام صورت است؟

$$\begin{cases} f: \{x \leq 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt{-x} \end{cases} \quad (2)$$

$$\begin{cases} f: \{x < 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt{-x} \end{cases} \quad (1)$$

$$\begin{cases} f: \{x \leq 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{-2x} \end{cases} \quad (4)$$

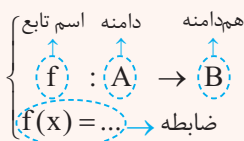
$$\begin{cases} f: \{x < 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{-2x} \end{cases} \quad (3)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- هر تابعی یک ورودی دارد که معمولاً با x نشان می‌دهیم. با توجه به ضابطه تابع، یک خروجی از تابع بیرون می‌آید.
- ضابطه تابع f را به صورت $f(x) = \dots$ نشان می‌دهیم.
- به مقادیر ورودی و خروجی تابع هم به ترتیب دامنه و برد می‌گوییم.
- نمایش کامل یک تابع به صورت مقابل است:

هم دامنه \subseteq برد

در مورد هم دامنه باید بدانیم که برد، بخشی از یا کل هم دامنه است:

پاسخ تشریحی

گام اول: دامنه تابع اعداد حقیقی منفی است، پس دامنه به صورت \mathbb{R}^- یا $\{x < 0, x \in \mathbb{R}\}$ است؛ در نتیجه این تابع به فرم $f: \{x < 0, x \in \mathbb{R}\} \rightarrow B$ است. جای B ، همیشه حق داریم \mathbb{R} بنویسیم، چون برد تابع هر چیزی که باشد، قطعاً زیرمجموعه \mathbb{R} می‌باشد.

گام دوم: برای نوشتن ضابطه، با توجه به جمله «دو برابر جذر قرینه‌اش»، خروجی تابع را حساب می‌کنیم. اگر فرض کنیم ورودی x است، پس:

$$\begin{aligned} &\text{دو برابر جذر قرینه } x \\ &\underbrace{-x} \\ &\underbrace{\sqrt{-x}} \\ &2\sqrt{-x} \end{aligned}$$

پس ضابطه f هم به صورت $f(x) = 2\sqrt{-x}$ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴

شیب تابع خطی f برابر با $-\frac{2}{3}$ است و این تابع از نقطه $(-6, 7)$ عبور می‌کند. اگر نقطه $(9, k)$ روی این تابع باشد، k کدام است؟

(۱) -17 (۲) 17 (۳) -3 (۴) 3

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

نکته شیب خط گذرنده از دو نقطه $A(x_A, y_A)$ و $B(x_B, y_B)$ برابر است با: $m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{\text{اختلاف } y\text{ها}}{\text{اختلاف } x\text{ها}}$

پاسخ تشریحی

$B(9, k)$, $A(-6, 7)$

گام اول: دو نقطه از تابع خطی را داریم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{k - 7}{9 - (-6)} = \frac{k - 7}{15}$$

شیب خط گذرنده از این دو نقطه را حساب می‌کنیم:

گام دوم: شیب به دست آمده باید برابر با $-\frac{2}{3}$ باشد، پس:

$$\frac{k - 7}{15} = -\frac{2}{3} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 3k - 21 = -30 \Rightarrow 3k = -30 + 21 \Rightarrow 3k = -9 \Rightarrow k = -\frac{9}{3} = -3$$

تست و پاسخ ۵

نمودار توابع خطی $f(x) = (a+2)x^2 + ax + ab$ و $g(x) = \frac{b+1}{b-1}x + a$ یکدیگر را قطع نمی‌کنند. نمودار تابع f ، محور y ها را با چه عرضی قطع می‌کند؟

(۱) $-\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $-\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{4}{3}$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

درس نامه

(۱) در تابع خطی، ضرایب جملات x^2 ، x ، ... باید صفر باشد.

(۲) خط $y = mx + h$ ، محور y ها را در نقطه‌ای به عرض h قطع می‌کند.

(۳) اگر دو خط $y = mx + h$ و $y = m'x + h'$ یکدیگر را قطع نکنند، یعنی با هم موازی‌اند و باید شیب‌هایشان یکسان باشد: $m = m'$

گام اول: تابع $f(x) = (a+2)x^2 + ax + ab$ خطی است، پس ضریب x^2 باید صفر باشد: $a+2=0 \Rightarrow a=-2$

با جای گذاری $a = -2$ ، ضابطه f به صورت $f(x) = -2x - 2b$ درمی‌آید.

گام دوم: چون دو تابع خطی $f(x) = -2x - 2b$ و $g(x) = \frac{b+1}{b-1}x + a$ یکدیگر را قطع نمی‌کنند، پس موازی‌اند؛ در نتیجه شیب‌هایشان برابر است:

$$f \text{ شیب} = g \text{ شیب} \Rightarrow -2 = \frac{b+1}{b-1} \Rightarrow b+1 = -2b+2 \Rightarrow b+2b = 2-1 \Rightarrow 3b = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{3}$$

گام سوم: عرض از مبدأ تابع f ، همان $-2b$ است که برابر است با: $-2 \times \frac{1}{3} = -\frac{2}{3}$

تست و پاسخ ۶

نمودار تابع خطی $f(x) = 3x + 6$ ، محور x ها را در نقطه A و نیمساز ناحیه دوم و چهارم را در نقطه B قطع می‌کند. مساحت مثلث OAB کدام است؟ (O ، مبدأ مختصات است.)

(۱) 1 (۲) $1/5$ (۳) 2 (۴) 3

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی

نکته معادله نیمساز ناحیه اول و سوم، $y = x$ و معادله نیمساز ناحیه دوم و چهارم، $y = -x$ است.

گام اول: برای به دست آوردن نقطه برخورد خط $y = 3x + 6$ با محور x ها، باید y را صفر قرار دهیم:

$$0 = 3x + 6 \Rightarrow 3x = -6 \Rightarrow x = -\frac{6}{3} = -2 \xrightarrow{\text{نقطه}} A(-2, 0)$$

گام دوم: برای به دست آوردن طول نقطه برخورد خط $y = 3x + 6$ با نیمساز ناحیه دوم و چهارم، ضابطه‌هایشان را برابر قرار می‌دهیم:

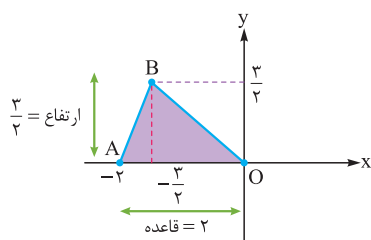
$$3x + 6 = -x \Rightarrow 4x = -6 \Rightarrow x = -\frac{6}{4} = -\frac{3}{2}$$

با جای گذاری $x = -\frac{3}{2}$ در یکی از دو معادله خط (مثلاً $y = -x$)، عرض نقطه برخورد نیز به دست می‌آید:

$$y = -(-\frac{3}{2}) = \frac{3}{2}$$

پس مختصات B به صورت $(-\frac{3}{2}, \frac{3}{2})$ است.

گام سوم: نقاط $O(0, 0)$ و $B(-\frac{3}{2}, \frac{3}{2})$ ، $A(-2, 0)$ را روی دستگاه مختصات مشخص کرده و به هم وصل می‌کنیم:

$$S_{OAB} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{2 \times \frac{3}{2}}{2} = 1/2$$

مساحت مثلث رنگی برابر است با:

تست و پاسخ ۷

اختلاف طول و عرض رأس سهمی $y = -\frac{x^2}{4} + 4x + c$ برابر با ۳ است. حاصل ضرب مقادیر ممکن برای c کدام است؟

۷ (۴)

-۷ (۳)

۹ (۲)

-۹ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه •• نکات اولیه سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$

برد	max یا min	محور تقارن	مختصات رأس	شکل سهمی	
$y \geq -\frac{\Delta}{4a}$	$\min = -\frac{\Delta}{4a}$	$x = -\frac{b}{2a}$	$(-\frac{b}{2a}, \frac{-\Delta}{4a})$ مقدار سهمی به ازای x_s		$a > 0$
$y \leq -\frac{\Delta}{4a}$	$\max = -\frac{\Delta}{4a}$				$a < 0$

پاسخ تشریحی

$$x_s = -\frac{b}{2a} = \frac{-4}{2(-\frac{1}{4})} = \frac{-4}{-\frac{1}{2}} = 4$$

گام اول: طول رأس سهمی $y = -\frac{1}{4}x^2 + 4x + c$ را حساب می‌کنیم:

گام دوم: با جای گذاری $x_s = 4$ در ضابطه سهمی، مقدار عرض رأس به دست می‌آید:

$$y = -\frac{1}{4}x^2 + 4x + c \xrightarrow{x_s=4} y_s = -\frac{1}{4}(4)^2 + 4(4) + c = -1 + 16 + c = 15 + c$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

گام سوم: چون اختلاف $X_S = 4$ ، Y_S و 3 واحد است، پس Y_S یا $4 + 3 = 7$ یا $4 - 3 = 1$ است؛ بنابراین $8 + C$ را باید یک بار با 7 و یک بار هم با 1 برابر قرار دهیم:

$$\begin{cases} 8 + C = 7 \Rightarrow C = -1 \\ 8 + C = 1 \Rightarrow C = -7 \end{cases}$$

$$-1 \times (-7) = 7$$

گام چهارم: حاصل ضرب مقادیر ممکن برای C برابر است با:

تست و پاسخ ۸

اگر $8 = 2x + 5y$ باشد، بیشترین مقدار xy کدام است؟

$$1/8 (4)$$

$$1/6 (3)$$

$$2 (2)$$

$$1/2 (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه •• محاسبه بیشترین یا کمترین مقدار یک عبارت درجه دو (روش سریع) با یک مثال

• اگر $ax + by = c$ باشد (به شرط $ab > 0$)، زمانی xy ماکزیمم می شود که ax و by هر دو برابر با نصف c یعنی $\frac{c}{2}$ باشند:

$$\begin{cases} ax = \frac{c}{2} \Rightarrow x = \frac{c}{2a} \\ by = \frac{c}{2} \Rightarrow y = \frac{c}{2b} \end{cases} \Rightarrow xy = \frac{c}{2a} \times \frac{c}{2b} = \frac{c^2}{4ab}$$

بیشترین مقدار xy

• مثلاً اگر $12 = 2x + 3y$ باشد و ما ماکزیمم xy را بخواهیم، باید $2x$ و $3y$ برابر با $\frac{12}{2}$ یعنی 6 باشند:

$$\underbrace{2x + 3y}_{6} = 12 \Rightarrow \begin{cases} 2x = 6 \Rightarrow x = 3 \\ 3y = 6 \Rightarrow y = 2 \end{cases} \xrightarrow{\text{ماکزیمم } xy} xy = 3 \times 2 = 6$$

پاسخ تشریحی

گام اول: با توجه به تساوی $8 = 2x + 5y$ ، برای آن که xy ماکزیمم شود، باید $2x$ و $5y$ سهم یکسانی از 8 ببرند:

$$\underbrace{2x + 5y}_{8} = 8 \Rightarrow \begin{cases} 2x = 4 \Rightarrow x = 2 \\ 5y = 4 \Rightarrow y = \frac{4}{5} \end{cases}$$

$$2 \times \frac{4}{5} = \frac{8}{5} = \frac{8 \times 2}{5 \times 2} = \frac{16}{10} = 1/6$$

گام دوم: پس بیشترین مقدار xy برابر است با:

تست و پاسخ ۹

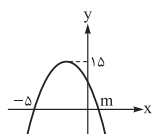
شکل مقابل نمودار سهمی $y = a(x-1)(x+k)$ است. مقدار $\frac{k}{a} + m$ کدام است؟

$$-2 (2)$$

$$-1 (1)$$

$$-4 (4)$$

$$-3 (3)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: سهمی از نقطه $(-5, 0)$ می گذرد، پس این نقطه باید در معادله سهمی صدق کند:

$$y = a(x-1)(x+k) \xrightarrow{(-5,0)} 0 = a \underbrace{(-5-1)(-5+k)}_{-6} \Rightarrow 0 = -6a(-5+k)$$

چون a صفر نیست (اگر a صفر باشد، دیگر ضابطه مربوط به سهمی نیست)، پس $-5+k=0$ باید صفر باشد:

$$-5+k=0 \Rightarrow k=5$$

ضابطه به شکل $y = a(x-1)(x+5)$ شد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: نقطه $(m, 0)$ هم روی این سهمی است، پس:

$$y = a(x-1)(x+5) \xrightarrow{(m,0)} 0 = a(m-1)(m+5) = 0 \xrightarrow{a \neq 0} \begin{cases} m-1=0 \Rightarrow m=1 \checkmark \\ m+5=0 \Rightarrow m=-5 \times \end{cases}$$

با توجه به نمودار، m عددی مثبت است، پس $m=1$ قبول است.

گام سوم: میانگین طول‌های نقاط تلاقی سهمی با محور X ها، طول رأس را به ما می‌دهد:

$$x_s = \frac{-5+1}{2} = -\frac{4}{2} = -2$$

گام چهارم: با توجه به شکل، مختصات رأس به صورت $(-2, 15)$ است، پس این نقطه در معادله سهمی صدق می‌کند:

$$y = a(x-1)(x+5) \xrightarrow{(-2,15)} 15 = a \underbrace{(-2-1)}_{-3} \underbrace{(-2+5)}_3 \Rightarrow 15 = -9a \Rightarrow a = \frac{15}{-9} = -\frac{5}{3}$$

$$\frac{k}{a} + m = \frac{\frac{5}{3}}{-\frac{5}{3}} + 1 = \frac{15}{-5} + 1 = -3 + 1 = -2$$

گام پنجم:

تست و پاسخ ۱۰

تابع درآمد و هزینه به ازای تولید x واحد کالا به ترتیب $y = -\frac{1}{4}x^2 + 70x$ و $y = 22x + 60$ است. بیشترین مقدار سود این تولید کدام است؟

۳۳۹۹ (۴)

۳۳۶۶ (۳)

۲۲۸۸ (۲)

۲۲۴۴ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

(۱) در بازاریابی با ۳ تابع کار داریم:

(۲) رابطه بین ۳ تابع:

$$\begin{array}{ccc} P(x) & C(x) & R(x) \\ \text{تابع درآمد} & \text{تابع هزینه} & \text{تابع سود} \\ P(x) = R(x) - C(x) \\ \text{سود} & \text{درآمد} & \text{هزینه} \end{array}$$

(۳) در سؤالات ما، تابع سود یک تابع درجه دو با $a < 0$ است که ماکزیمم دارد. ماکزیمم سود به ازای فروش $-\frac{b}{2a}$ کالا به دست می‌آید و مقدار ماکزیمم سود برابر با $P(-\frac{b}{2a})$ یا $-\frac{\Delta}{4a}$ است.

پاسخ تشریحی

گام اول: ضابطه تابع سود را به دست می‌آوریم:

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} = (-\frac{1}{4}x^2 + 70x) - (22x + 60) = -\frac{1}{4}x^2 + \frac{48x}{b} - \frac{60}{c}$$

گام دوم: حداکثر مقدار تابع سود برابر است با:

$$\max = \frac{-\Delta}{4a} = \frac{-(b^2 - 4ac)}{4a} = \frac{-(48^2 - 4(-\frac{1}{4})(-60))}{4(-\frac{1}{4})} = \frac{-(48^2 - 60)}{-1} = 48^2 - 60 = 2304 - 60 = 2244$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دهم

تست و پاسخ ۱۱

در متن زیر از دیدگاه تاریخ ادبیات چند خطا وجود دارد؟

«شعر پارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم به دست فردوسی بنیاد نهاده شد. شاعران این دوره بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آن‌ها از تعالیم اخلاقی فراتر نمی‌رفت. رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود. شعر تعلیمی هم در این دوره به وجود آمد ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید. در آغاز قرن پنجم موعظه و نصیحت در شعر پارسی رایج شد و قطعه‌هایی با این موضوع سروده شد اما کسی که قصیده تمام و کمال در باب حکمت و اندرز سرود، ناصر خسرو بود.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در تست‌های درست و نادرست تاریخ ادبیات، به راحتی از کنار قیدها و فعل‌ها عبور نکنید. ممکن است طراح سؤال با افزودن یا کاستن یک واژه به متنی که اصل آن را در ذهن دارید، آن را نادرست کند و شما را در تشخیص آن دچار مشکل سازد. یکی از دلایلی که تأکید داریم تاریخ ادبیات را فقط حفظ نکنید، همین موضوع است. بهتر است هر مطلب تاریخ ادبیاتی که به ذهن می‌سپارید برای آن نشانه، کد، دلیل یا تحلیلی هم داشته باشید تا در دام تست‌های حفظی نیفتید.

تکنیک در تست‌های شمارشی، به‌ویژه در تست‌هایی از این دست که متنی نسبتاً طولانی‌تر دارند، برای دقت بیشتر در شمارش، بهتر است هنگام خواندن متن، بالای هر مورد خواسته‌شده، علامتی بزنید و در پایان علامت‌ها را بشمارید.

پاسخ تشریحی در این متن از دیدگاه تاریخ ادبیات، چهار مورد خطا وجود دارد: (۱) شعر پارسی به دست رودکی بنیاد نهاده شد. (۲) شعر تعلیمی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید. (۳) در آغاز قرن چهارم موعظه و نصیحت در شعر پارسی رایج شد. (۴) کسی که قصیده تمام و کمال در باب حکمت و اندرز سرود، کسایی مروزی بود.

تست و پاسخ ۱۲

کدام گزینه درباره تقسیم‌بندی تاریخی زبان فارسی درست است؟

- (۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اواخر دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- (۲) زبان پارتی در شرق و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
- (۳) زبان فارسی دری پس از ورود اسلام به ایران رواج یافت.
- (۴) زبان پهلوی زبان رسمی دربار ساسانیان بود که بیشتر مربوط به آثار دینی زردشتی است.

(علوم و فنون ادبی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی این گزینه در ارتباط با تقسیم‌بندی دوره‌های مختلف زبان پارسی درست ذکر شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- ۲) زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
- ۴) زبان پهلوی زبان رسمی دربار ساسانیان بود که بیشتر مربوط به آثار دینی زردشتی است.

دام تستی (۱) در بسیاری موارد طراحان آزمون‌ها علاقه خاصی به اسامی مشابه دارند تا با آن شرکت‌کنندگان آزمون را فریب دهند؛ حواستان به نام دو حکومت ساسانی و سامانی باشد.
(۲) مواردی مانند جهت‌ها (شمال، جنوب و...)، زمان‌ها و قیدهایی مانند «اوایل» یا «اواخر» را با احتیاط بیشتری بررسی کنید. احتمال این‌که نکات نادرست در همین قسمت‌ها باشد بیشتر است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۳

نام پدیدآورنده کدام اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۲) ترجمه تفسیر طبری: جمعی از دانشمندان دوره سامانی
(۴) شاهنامه ابومنصوری: ابومنصور عبدالرزاق هروی

- (۱) تاریخ‌الرسل و الملوک: محمد بن جریر طبری
(۳) ترجمه تاریخ طبری: ابوعلی بلعمی

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی ۱۳

این کتاب به دست جمعی از دانشوران خراسان نوشته شد. پدیدآورنده آثار در سایر گزینه‌ها درست ذکر شده است.

نکته

دلیل این که شاهنامه منثور (به نثر نوشته شده) به شاهنامه ابومنصوری مشهور است این است که به دستور امیر ابومنصور عبدالرزاق هروی و تلاش وزیر او ابومنصور معمری به دست دانشوران خراسان نوشته شد.

دام تستی

در مواجهه با نام و نام آثار «محمد بن جریر طبری» حواستان به اصل اثر و ترجمه آن باشد. اصل کتاب تاریخ طبری (یا همان تاریخ‌الرسل ...) و تفسیر طبری را محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته است اما بلعمی تاریخش را ترجمه کرده که به تاریخ بلعمی هم مشهور است و جمعی از عالمان دوره سامانی تفسیرش را به فارسی برگردانده‌اند.

تست و پاسخ ۱۴

کدام عبارت «فاعد» سجع است؟

- (۱) پارسای سلیم نیک‌مرد حلیم که سخن جز به ضرورت نگفتی و موجب آزار کس بر زبانش نرفتی.
(۲) اندکی جمال به از بسیاری مال؛ گویند: روی زیبا مرهم دل‌های خسته است و کلید درهای بسته.
(۳) هیچ از این سخنان متکلمان در من اثر نمی‌کند به حکم آن که نمی‌بینم ایشان را فعلی موافق گفتار.
(۴) هر که را زر در ترازوست، زور در بازوست و آن که بر دینار دسترس ندارد در همه دنیا کس ندارد.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۶)

درس نامه

سجع: به واژه‌های مشخص شده در نثر مسجع زیر توجه کنید:

منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت؛ هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون بر می‌آید، مفترحات؛ پس در هر نفسی، دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی، شکر واجب.
با دقت در واژه‌های سجع، در می‌یابیم که سجع هماهنگی و یکسانی دو یا چند واژه در واج یا واج‌های پایانی، وزن یا هر دوی آن‌هاست؛ بر این اساس، سجع بر سه گونه است:

(۱) سجع متوازی:

واژه‌های سجع، هم در وزن و هم در حروف پایانی یکسان هستند؛ مانند «قربت» و «نعمت» در متن بالا یا «کمال» و «جمال» در عبارت زیر:
همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال.

(۲) سجع مطرف:

واژه‌های سجع، در وزن متفاوت اما در حروف پایانی یکسان هستند؛ مانند «ذات» و «حیات» در متن بالا یا «نگیرد» و «نپذیرد» در عبارت زیر:
متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد.

(۳) سجع متوازن:

واژه‌های سجع، در وزن یکسان اما در حروف پایانی متفاوت هستند؛ مانند «موجود» و «واجب» در متن بالا یا «باطل» و «ضایع» در عبارت زیر:
ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.

نکته

سجع بیشتر در نثر به کار می‌رود اما در شعر هم، قافیه‌های میانی را می‌توان سجع نامید.

گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی شمع نیام جمع نیام دود پراکنده شدم

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

- در عبارت ۱، تقابل واژه‌های «سلیم / حلیم» و «نگفتی / نرفتی» سجع متوازی پدید آورده‌اند.
 در عبارت ۲، تقابل واژه‌های «جمال / مال» سجع مطرف و تقابل واژه‌های «خسته / بسته» سجع متوازی را پدید آورده‌اند.
 در عبارت ۳، هیچ واژه‌ای که نشان‌دهنده سجع باشد، به چشم نمی‌خورد.
 در عبارت ۴، تقابل واژه‌های «ترازو / بازو» و «دسترس / کس» سجع مطرف پدید آورده‌اند.

تست و پاسخ ۱۵

در کدام عبارت‌ها «سجع متوازی» به چشم می‌خورد؟

- الف) پارسایی را دیدم به محبت شخصی گرفتار؛ نه طاقت صبر و نه یاری گرفتار.
 ب) او را گفتم: گل بستان را چنان که دانی بقای و عهد گلستان را وفايي نباشد.
 ج) آن که از جمال عقل محجوب است، خود به نزدیک اهل بصیرت معذور باشد.
 د) فلان عزم کرده است و نیت جزم که بقیت عمر معتکف نشیند و خاموشی گزیند.
 ه) چنان که دیگران به موافقت او در خروش آمدند و خامان مجلس به جوش.

۱) الف - ج - د ۲) ب - ج - ه ۳) الف - ه ۴) ب - د

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره در هر عبارت، سجع و نوع آن را مشخص کنید و با رد گزینه به پاسخ برسید.

پاسخ تشریحی در عبارت «الف» تقابل واژه‌های «گرفتار / گرفتار» سجع مطرف را پدید آورده است. در این عبارت، سجع متوازی به چشم نمی‌خورد. (رد ۱ و ۳)

در عبارت «ب» تقابل واژه‌های «بقایی / وفايي» سجع متوازی پدید آورده‌اند. (عبارت «ب» بخشی از پاسخ است.)

- در عبارت «ج» تقابل واژه‌های «محجوب / معذور» سجع متوازن را پدید آورده است. در این عبارت، سجع متوازی به چشم نمی‌خورد. (رد ۱ و ۲)
 در عبارت «د» تقابل واژه‌های «عزم / جزم» و «نشیند / گزیند» سجع متوازی پدید آورده است. (عبارت «د» نیز بخشی از پاسخ در ۴ است.)
 در عبارت «ه» تقابل واژه‌های «خروش / جوش» سجع مطرف را پدید آورده است. در این عبارت، سجع متوازی به چشم نمی‌خورد. (رد ۲ و ۳)

نکته گفته می‌شود که سجع در پایان جمله‌های نثر می‌آید؛ اما گاهی در میان جمله‌ها نیز سجع به کار رفته است. مانند:

هر که با بدان نشیند اگر نیز طبیعت ایشان در او اثر نکند، به طریقت ایشان متهم گردد.
 پارسای سلیم نیک‌مرد حلیم که سخن جز به ضرورت نگفتی و موجب آزار کس بر زبانش نرفتی.

تست و پاسخ ۱۶

در کدام بیت هر سه نوع «مصوّت بلند» یافت می‌شود؟

- ۱) اگر هست مرد از هنر بهره‌ور
 ۲) شبی دعوتی بود در کوی من
 ۳) همیشه در نیک و بد هست باز
 ۴) همان خواه بیگانه و خویش را
 هنر خود بگویند نه صاحب‌هنر
 ز هر جنس مردم در او انجمن
 تو سوی در بهتری شو فراز
 که خواهی روان و تن خویش را

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

واج: واج کوچک‌ترین واحد آوایی زبان است؛ مانند واج‌های /ک/ - /ت/ / /ب/ در واژه «کتاب».
 در زبان فارسی ۲۹ واج وجود دارد که آن‌ها را به دو دسته صامت و مصوّت تقسیم می‌کنند.

زبان و ادبیات فارسی پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

صامت: ۲۳ واج زبان فارسی صامت‌ها هستند که عبارت‌اند از: ء (ع)، ب، پ، ت، (ط)، ج، چ، خ، د، ر، ز (ذ، ظ، ض)، ژ، س (ث، ص)، ش، غ (ق)، ف، ک، گ، ل، م، ن، و، ه، (ح)، ی.

مصوّت: ۶ واج دیگر زبان فارسی مصوّت نام دارند؛ «ـَ ـِ ـِ» مصوّت‌های کوتاه و «ا، ی، و» مصوّت‌های بلند هستند. برای شناخت مصوّت‌ها باید به تلفظ آن‌ها دقت کنید.

● انواع تلفظ «و»

مصوّت بلند؛ مانند: مو، رو، جادو، سو

مصوّت کوتاه؛ مانند: تو، خورد، خود

صامت؛ مانند: ورزش، وحید، جوانی

گاهی بی‌صدا و ناخواناست و در خوانش حذف می‌شود؛ مانند: خواب، خواست، خواهش

● انواع تلفظ «ی»

مصوّت بلند؛ مانند: سیب، بیست، نیک، دوری

صامت؛ مانند: یار، یادگار، نشاید، روی، جای

● انواع تلفظ «ا»

مصوّت بلند؛ مانند: باد، پا، باز

صامت همزه؛ مانند: اَسب، اِسْم، اُنس، آب

پاسخ تشریحی اکنون با توجه به تلفظ «ا»، «ی» و «و» در واژه‌های هر بیت، صامت یا مصوّت بودن آن را تعیین می‌کنیم.

بیت ۱ «ا» در واژه‌های «اگر» و «از» صامت و در واژه «صاحب‌هنر» مصوّت بلند است. «ی» در واژه «بگوید» صامت است.

«و» در واژه «بهره‌ور» صامت، در واژه «خود» مصوّت کوتاه و در واژه «بگوید» مصوّت بلند است. (مصوّت بلند «ی» در بیت وجود ندارد.)

بیت ۲ «ا» در واژه‌های «او» و «انجمن» صامت همزه (ء) است. «و» در همه واژه‌های بیت، به‌جز «دعوتی» مصوّت بلند است. «ی» در واژه‌های «شبی» و «دعوتی» مصوّت بلند و در واژه «کوی» صامت است. (مصوّت بلند «ا» در بیت وجود دارد.)

بیت ۳ «ا» در هر دو واژه «باز» و «فراز» مصوّت بلند است. «ی» در واژه‌های «همیشه» و «نیک» مصوّت بلند است. «و» در واژه «سوی» مصوّت بلند است. (پاسخ تست)

بیت ۴ «ا» در همه واژه‌های بیت، مصوّت بلند است. «ی» در همه واژه‌ها مصوّت بلند است. «و» در واژه «روان» صامت و در دیگر واژه‌ها ناخوانا (بی‌صدا) است. (مصوّت بلند «و» در بیت وجود ندارد.)

تست و پاسخ ۱۷

کدام مصراع‌ها هنگام خوانش با هجای کوتاه شروع می‌شوند؟

(الف) آتش بیار و خرمن آزادگان بسوز

(ب) کس اندر جهان آن بزرگی ندید

(ج) چون گل روند و آیند این دلبران و خوبان

(د) خوش آمد گل وز آن خوش‌تر نباشد

(ه) من از این‌جا به ملامت نروم

(و) در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود

(۴) د - ه - و

(۳) ب - د - ه

(۲) ب - ج - ه

(۱) الف - ج - و

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

هجا: هجا یا بخش واحد آوایی بزرگ‌تر از واج است که از دو یا چند واج (یک یا چند صامت و یک مصوّت) پدید می‌آید؛

هجاهای زبان فارسی به سه دسته تقسیم می‌شوند:

هجای کوتاه ل، هجای بلند -، هجای کشیده -ل

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

هجای کوتاه از دو واج (یک صامت و یک مصوّت کوتاه)، هجای بلند از سه واج و هجای کشیده از چهار یا پنج واج تشکیل می‌شود. (هر یک از مصوّت‌های بلند در هجاهای گوناگون، برابر با دو واج به حساب می‌آید).
به جدول زیر توجه کنید:

نوع هجا	ساختار هجا	نشانه	نمونه	توضیح
کوتاه	صامت + مصوّت کوتاه	U	چو (چ)، که (ک)، و	دو واج است.
بلند	الف) صامت + مصوّت کوتاه + صامت ب) صامت + مصوّت بلند	- -	گُل، سَر، دِل، آز پا، سی، مو، آ	سه واج یا برابر سه واج است.
کشیده	الف) صامت + مصوّت کوتاه + دو صامت ب) صامت + مصوّت بلند + یک یا دو صامت	U- U-	بُرد، سَبز، عِشَق، اَسب، اِسْم، اُفت دوست، آب، سیب، کاشت، آرد، نیست	چهار واج یا برابر چهار یا پنج واج است.

برای جداسازی هجاهای یک کلمه، به نکته‌های زیر توجه کنید:

- هر هجا یا بخش فقط یک مصوّت دارد؛ بنابراین تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوّت‌های آن کلمه برابر است. برای مثال کلمه «باد» یک مصوّت دارد پس یک هجاست و کلمه «برادر» سه مصوّت دارد و سه هجاست.
- هر هجا را همان‌طور که می‌خوانیم می‌نویسیم تا در شمارش واج‌های آن دچار اشکال نشویم؛ برای مثال: تو = تُ: هجای کوتاه (U) / خواب = خاب: هجای کشیده (U-)
- در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با مصوّت آغاز نمی‌شود. بنابراین، کلماتی که به‌ظاهر با نشانه «ا» آغاز می‌شوند، در ابتدای خود یک صامت همزه (ء) دارند؛ برای مثال: «از» (ء - ز) یک هجای بلند سه واجی و «آب» (ء ا ب) یک هجای کشیده است.

پاسخ تشریحی الف) «آ» (ئا) یک هجای بلند است؛ زیرا از صامت «ء» و مصوّت بلند «ا» تشکیل می‌شود. (رد ۱)

ب) به این صورت خوانده و هجانویسی می‌شود: کَ سَن دَر؛ «ک» هجای کوتاه است.

ج) «چون» (چُن) یک هجای بلند است؛ زیرا از سه واج تشکیل می‌شود. (رد ۱ و ۲)

د) به این صورت خوانده و هجانویسی می‌شود: خُ شا مَد گُل؛ «خ» هجای کوتاه است.

ه) به این صورت خوانده و هجانویسی می‌شود: مَ نَ زین جا؛ «م» هجای کوتاه است.

و) به این صورت خوانده و هجانویسی می‌شود: دَر این شَ ب؛ «دَر» هجای بلند است. (رد ۱ و ۴)

تست و پاسخ ۱۸

با توجه به ابیات زیر، تمام موارد «کاملاً» درست است؛ به جز

منظور از «هم وزن، بودن دو مصراع یا دو بیت، این است که هجاهای تشکیل‌دهنده آن‌ها از نظر تعداد، نوع و ترتیب قرارگرفتن یکسان باشد.

آن کیست کز روی گرم با ما وفاداری کند / بر جای بدکاری چو من یک دم نکوکاری کند
دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او / نومید نتوان بود از او باشد که دل‌داری کند

۱) پس از خوانش و تقطیع هجایی، در هر بیت، یک هجای کشیده به چشم می‌خورد.

۲) ابیات فوق با مصراع «ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود» هم‌وزن هستند.

۳) جمله «کام دلم نگشود از او» به صورت «کام دلم نگ شو د زو» هجانویسی می‌شود.

۴) در ابیات بالا، هر سه نوع سجع متوازی، مطرف و متوازن مشهود است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره ابیات بالا را به درستی بخوانید، سپس تقطیع هجایی کنید و هجاهای آن‌ها را با هجاهای مصراع «ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود» مقایسه کنید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

- ۱ با خوانش درست و تقطیع هجایی ابیات بالا، می بینیم که در بیت اول تنها هجای کشیده «کیست» و در بیت دوم تنها هجای کشیده «مید» به چشم می خورد.
- ۲ با تقطیع هجایی یک مصراع (مثلاً مصراع دوم) از ابیات بالا و مصراع «ای ساریبان آهسته ران» می بینیم که هجاهای آن ها از نظر تعداد، نوع و ترتیب قرارگرفتن یکسان هستند.
- ۳ در بیت دوم، جمله «کام دلم ننگشود از او» به صورت «کام دلم ننگ شو د زو» خوانده و هجانویسی می شود و واژه «نتوان» در مصراع دوم نیز به صورت «نت وان» خوانده می شود.
- ۴ در بیت اول سجع وجود ندارد و در بیت دوم، واژه های «فرسود» و «نگشود» با یکدیگر سجع متوازی و با واژه «بود» سجع مطرف دارند. (سجع متوازن در ابیات وجود ندارد.)

تست و پاسخ ۱۹

کدام بیت «فاقد» مفهوم عبارت زیر است؟

«ارادت بی چون یکی را از تخت شاهی فروآرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد.»

۱ گلستان کند آتشی بر خلیل	۲ گروهی بر آتش برد ز آب نیل
۲ یکی را همی تاج شاهی دهد	یکی را به دریا به ماهی دهد
۳ یکی را به سر بر نهد تاج بخت	یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
۴ یکی را که سعی قدم پیشتر	به درگاه حق منزلت بیشتر

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی معنی عبارت صورت سؤال: اراده خداوند بی مانند یکی را از تخت شاهی به زیر می آورد و یکی (حضرت یونس) را در شکم ماهی سالم نگه می دارد.

- بیت ۱ آتش نمرود را بر ابراهیم، سرد و گلستان می کند و گروه بنی اسرائیل را از رود نیل به آتش دوزخ می برد.
- بیت ۲ به یکی تاج شاهی می دهد و یکی را در دریا، خوراک ماهی ها می سازد.
- بیت ۳ بر سر یکی تاج بخت و اقبال می گذارد و یکی را از تخت شاهی به خاک سیاه می نشاند.
- بیت ۴ کسی که در راه خدا قدم پیشتر می گذارد مقام و منزلتش در درگاه خداوند بیشتر و بالاتر است.
- مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و ۱، ۲ و ۳ «باور به خواست و اراده خداوند در عزت بخشیدن و به ذلت افکندن بندگان» است، اما بیت ۴ می گوید: کسی که جلوتر از دیگران در راه حق گام بردارد، منزلتش نزد خدا بیشتر است.

نکته در چنین سؤالاتی می توانیم بدون در نظر گرفتن بیت یا عبارت صورت سؤال، تنها با مقایسه ابیات گزینه ها به پاسخ برسیم.

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات «متفاوت» است؟

۱ تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی	تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
۲ اگر کاری کنی، مزدی ستانی	چو بی کاری، یقین بی مزدمانی
۳ به رنج بردن بیهوده گنج نتوان برد	که بخت راست فضیلت نه زور بازو را
۴ یقین می دان که گر سختی کشیدی	از آن سختی به آسانی رسیدی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره سؤالات بخش قرابت معنایی کنکور سراسری، از تمام بیت‌ها و عبارت‌های آمده در متن درس‌ها، خودارزیابی‌ها و کارگاه‌های تحلیل فصل کتاب‌های درسی علوم و فنون ادبی طرح می‌گردد. برای پاسخگویی به این سؤالات بخش «مفهوم و قرابت معنایی» کتاب «علوم و فنون ادبی جامع خیلی سبز» را مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک بیت‌های ۱، ۲ و ۴ این است که نتیجه رنج و سختی کشیدن رسیدن به هدف و آسایش است؛ اما بیت ۳ رنج‌بردن را بیهوده می‌داند و بخت و اقبال را دارای فضیلت و برتری می‌داند و می‌گوید با رنج‌بردن بیهوده و زور بازو نمی‌توان به گنج رسید، باید بخت و اقبال داشته باشی.

حواستون باشه در بیت ۳ واژه‌های «رنج» و «گنج» به کار رفته است؛ اما مفهوم بیت مقابل ابیات دیگر است.

جامعه‌شناسی دهم

تست و پاسخ ۲۱

هر یک از تغییرات و تحولات زیر باعث چه نوع تغییری در جهان اجتماعی می‌شود؟

- جمعیت یک جامعه کم و زیاد می‌شود یا اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند.
- پرچم و سرود ملی یک کشور تغییر می‌کند.
- عقاید و ارزش‌های بنیادی یک جامعه نابود می‌شود.

- (۱) تفاوت مربوط به لایه‌های سطحی - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر - تفاوت در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۲) تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف - تفاوت در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - تغییر در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۳) تفاوت درون یک جهان اجتماعی - منجر شدن به تغییر و تحول در لایه‌های عمیق - تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف
- (۴) تفاوت مورد پذیرش درون جهان اجتماعی - تفاوت در سطح هنجارها و نمادها - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

نکته نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف:

براساس تقسیم‌بندی اجزای جهان اجتماعی به لایه‌های مختلف، تفاوت‌های مختلفی نیز در جهان اجتماعی پدید می‌آید:

<ul style="list-style-type: none"> • از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. • درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود. 	<p>تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. • از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است. 	<p>تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (ارزش‌ها و عقاید)</p>

پاسخ تشریحی جمعیت و اقتصاد از لایه‌های سطحی یک جهان اجتماعی محسوب می‌شوند که تغییر در آن‌ها درون یک جهان اجتماعی

مورد پذیرش قرار می‌گیرد.

پرچم و سرود ملی از نمادهای یک جهان اجتماعی هستند که جزء لایه‌های سطحی قرار دارند؛ تغییر در این پدیده‌ها درون جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

اگر عقاید و ارزش‌های بنیادی یک جامعه (لایه‌های عمیق) از بین بروند، جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

تست و پاسخ ۲۲

به ترتیب موارد کدام گزینه نشان‌دهنده دیدگاه عرضی و دیدگاه طولی در بررسی سرگذشت و سرنوشت جوامع است؟

- (۱) جهان‌های اجتماعی با حفظ هویت خود، می‌توانند مسیر جهان‌های دیگر را ادامه دهند. - تفاوت جهان‌های اجتماعی همانند تفاوت موجودات زنده در مراحل مختلف رشد است.
- (۲) هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب با خود را به وجود می‌آورد. - فرهنگ‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند و جهان‌های متنوعی پدید می‌آورند.
- (۳) جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. - جهان اجتماعی سالم و زنده فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی با روابط متقابل می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند. - مسیر جوامع واحد است اما برخی در این مسیر پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند.

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه •• تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) جهان‌های اجتماعی

جهان‌های اجتماعی در طول هم	جهان‌های اجتماعی در عرض هم
<p>• عده‌ای از جامعه‌شناسان، از جمله آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس، معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند.</p>	<p>• عده دیگری از اندیشمندان، از جمله مردم‌شناسان معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند و فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورند.</p>
<p>• معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یک موجود زنده‌اند و تفاوت آن‌ها همانند تفاوتی است که یک موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود طی می‌کند.</p>	<p>• معتقدند تفاوت میان جهان‌های اجتماعی همانند تفاوت دو گونه متفاوت (مانند شیر و آهو) است.</p>
<p>• در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. این موضوع منجر به شکل‌گیری نظریه استعمار شده است که امروزه به استعمار تبدیل شده است.</p>	<p>• مطابق با این دیدگاه، جوامع اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند به صورت سالم و فعالانه از یکدیگر تجربه کسب کنند؛ اما نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.</p>
<p>• مطابق با این دیدگاه، دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مرحله تقسیم می‌کند: (۱) جوامع مکانیکی: در آن تقسیم کار شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی (مانند تقسیم کار سنی و جنسی) است. (۲) جوامع ارگانیکی: در آن تقسیم کار گسترده وجود دارد.</p>	<p>• مردم‌شناسان، براساس این دیدگاه، از جهان‌های اجتماعی متفاوت هم‌چون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.</p>

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (طبق دیدگاه عرضی، جهان‌های اجتماعی نمی‌توانند با حفظ هویت خود مسیر جامعه دیگر را ادامه دهند). - درست
- ۲) درست - نادرست (مربوط به دیدگاه عرضی است).
- ۳) نادرست (مربوط به دیدگاه طولی است). - نادرست (مربوط به دیدگاه عرضی است).

تست و پاسخ ۳۳

با توجه به دیدگاه ماکس وبر درباره ویژگی‌های جهان متجدد، کدام گزینه ترتیب عبارات زیر را به شکل مناسبی بیان کرده است؟

الف) از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها

ب) احاطه کردن همه ابعاد وجودی افراد

ج) اسیر شدن انسان‌ها در نظام اجتماعی پیچیده‌ای مثل قفس آهنین

د) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا

ه) تنگ شدن عرصه بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی

۱) د - ه - ج - ب - الف

۲) ه - د - ج - الف - ب

۳) ب - ج - الف - د - ه

۴) د - ج - ب - الف - ه

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی

رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا (د) عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند (ه). این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین (ج) همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند (ب) و فرصت‌رهایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها (الف) یاد می‌شود.

تست و پاسخ ۲۴

به ترتیب موارد مرتبط با عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- پیامد فعال و مختار بودن انسان‌ها در برابر نتایج کنش گذشتگان
- علت پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی
- عامل ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف
- طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت

- (۱) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی - جهان سکولار
- (۲) حرکت در جهت تداوم و گسترش جهان اجتماعی - رجوع به تاریخ گذشته خود - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - جهان اساطیری
- (۳) گام برداشتن به سوی جهان اجتماعی جدید - رفتار آگاهانه و خلاقانه انسان - حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها - جهان اساطیری
- (۴) مشارکت اجتماعی افراد در جهان اجتماعی - مقایسه جهان اجتماعی با جهان‌های دیگر - افق‌ها و ظرفیت‌های جهان اجتماعی - جهان سکولار

(پامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

هر یک از ما انسان‌ها در برابر نتایج کنش گذشتگان صرفاً کنشگری منفعل و مجبور نیستیم (=فعال و مختار هستیم)؛ یعنی می‌توانیم یا در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم.

اگر ما تنها جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم ← ممکن است گمان کنیم جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد.

← هنگامی که چشم خود را بر دیگر جوامع می‌گشاییم
← یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم
← به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد. جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

تست و پاسخ ۲۵

به ترتیب موارد مرتبط هر یک از وضعیت‌های زیر کدام است؟

- پیامد ایمان جوامع به عقاید و ارزش‌های حقیقی
- نتیجه عمل نکردن مردم براساس آرمان‌ها
- علت گسستن جهان اجتماعی از حق و گام برداشتن به سوی باطل

- (۱) ورود عقاید و ارزش‌ها به قلمرو آرمانی - فاصله گرفتن قلمرو واقعی از آرمان‌ها - نشناختن حقایق و ایمان نیاوردن به آن‌ها
- (۲) تغییر حق و باطل بر مدار بینش انسان‌ها - عدم ورود قلمرو واقعی به آرمان‌ها - ایمان نیاوردن به حقایق
- (۳) تبدیل عقاید و ارزش‌ها به واقعیت - ورود آرمان‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی - فاصله قلمرو آرمانی و واقعی
- (۴) عمل کردن مردم مطابق با ارزش‌ها - مراعات نکردن آرمان‌ها توسط افراد جامعه - از دست دادن ایمان به حقایق

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

نکته

جوامع مختلف	
<p>اگر حقایق را نشناسند و به آن‌ها ایمان نیاورند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند،</p> <p>↓</p> <p>از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.</p>	<p>• با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.</p> <p>• اگر هنجارها و اعمال خود را براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند.</p>

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند. هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. بنابراین، اگر مردم براساس آرمان‌ها عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد. اگر جوامع حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

تست و پاسخ ۲۶

به ترتیب «علوم اجتماعی»، «علوم تجربی» و «عقل و وحی» در زمینه داوری در مورد آرمان‌ها و حق و باطل بودن آن‌ها چه وضعیتی دارند؟

(۱) به هر صورت و تحت هر شرایطی توان داوری درباره عقاید و ارزش‌ها را دارد. - فقط توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارد. - دو ابزار معرفتی مهم برای داوری هستند.

(۲) با شرط محدود نکردن علم به علوم تجربی، توان شناسایی و داوری در مورد حق و باطل بودن فرهنگ‌های مختلف را دارد. - فقط می‌تواند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی را بشناسد. - دو ابزار معرفتی مهم برای داوری هستند.

(۳) فقط می‌تواند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسد. - توان شناخت حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را ندارد. - توان شناخت و داوری درباره حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را دارند.

(۴) با شرط استفاده از علوم تجربی، توان شناسایی و داوری در مورد حق و باطل بودن فرهنگ‌های مختلف را دارد. - توان شناخت حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید را ندارد. - توان شناخت و داوری درباره حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان را دارند.

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی • علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق و باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

• از نظر جوامعی که علم را به علم تجربی محدود می‌کنند، عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

• علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

تست و پاسخ ۲۷

به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام فرهنگ یا جهان است؟

- داوری درباره عقاید و ارزش‌ها را به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق می‌سپارد.
- هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و از محدوده مرزهای این جهان عبور می‌کند.
- تقسیم کار ساده و ابتدایی مانند تقسیم براساس سن و جنس در آن وجود دارد.
- واقعیت‌ها و آرمان‌های آن به دو نوع حق و باطل تقسیم می‌شود.

(۱) معاصر غرب - اساطیری - ارگانیکی - سکولار

(۳) متجدد - معنوی - مکانیکی - اجتماعی

(۲) معاصر غرب - توحیدی - ارگانیکی - انسانی

(۴) متجدد - توحیدی - مکانیکی - دنیوی

پاسخ: گزینه ۳

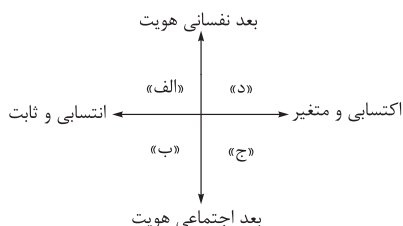
پاسخ تشریحی در جهان متجدد با افول علوم فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری، که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می‌رود و داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

جهان معنوی فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایهٔ حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند. دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است، مانند تقسیم کار سنی و جنسی؛ ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد. واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی براساس ارزش‌های عمل به حق و پرهیز از باطل، به دو نوع حق و باطل تقسیم می‌شود.

تست و پاسخ ۲۸

هر یک از ویژگی‌های هویتی زیر در کدام بخش نمودار قرار می‌گیرد؟

• متولد گرگان

• معلم جامعه‌شناسی

• زودجوش

• دانشجوی حقوق

(۱) ب - ب - الف - ب

(۳) الف - ب - الف - ج

(۲) ب - ج - د - ج

(۴) الف - ج - د - ب

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی: متولد گرگان: انتسابی است و انسان در پدیدآمدن آن نقشی ندارد. ثابت است و در طول زندگی فرد تغییری نمی‌کند. مربوط

به بعد اجتماعی هویت انسان‌هاست؛ زیرا فرد با عضویت در یک اجتماع این ویژگی را دارا می‌شود.

معلم جامعه‌شناسی و دانشجوی حقوق: اکتسابی است و فرد در پدیدآمدن آن نقش دارد. متغیر است و ممکن است در طول زندگی فرد تغییر کند. مربوط به بعد اجتماعی هویت انسان‌هاست.

زودجوش: اکتسابی است و فرد در پدیدآمدن آن نقش دارد. متغیر است و ممکن است در طول زندگی فرد تغییر کند. ویژگی‌های اخلاقی مربوط به بعد نفسانی هویت انسان‌هاست.

تست و پاسخ ۲۹

هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب نشان‌دهندهٔ کدام گزاره است؟

• در جامعهٔ سرمایه‌داری، هویت افراد به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

• انسان در دیدگاه اسلام خلیفهٔ خداوند محسوب می‌شود.

• جهان متجدد با ویژگی‌های فردگرایی و دم‌غنیمت‌شماری سازگار است.

(۱) هویت اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند. - هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی سازگار است.

(۲) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان افراد شکل می‌گیرد. - هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند. - نقش و عضویت اجتماعی افراد مجرای ارتباط آن‌ها با جهان اجتماعی است.

(۳) هویت‌های اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. - در جامعهٔ دینی، هویت اجتماعی افراد براساس ارزش‌ها و عقاید دینی است. - نقش و عضویت اجتماعی افراد مجرای ارتباط آن‌ها با جهان اجتماعی است.

(۴) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان افراد شکل می‌گیرد. - در جامعهٔ دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌های دینی است. - هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی سازگار است.

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دهم - درس ۸)

درس نامه ●●

← هويت هر جهان اجتماعي
← قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعي

براساس عقاید، آرمانها و ارزشهای جهان اجتماعي شکل می گیرد.

● از این مسئله سه نتیجه حاصل می شود:

(۱) هويت اجتماعي هر فرد درون جهان اجتماعي و براساس عقاید و ارزشهای آن شکل می گیرد.

← در جامعه قبيله‌ای هويت اجتماعي افراد براساس جایگاه قبيله‌ای آنها مشخص می شود.

← در جامعه سرمایه‌داری هويت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادي آنها وابسته است.

← در جامعه دینی هويت اجتماعي افراد براساس عقاید و ارزشهایی است که آن دین محترم می شمارد.

← اسلام هويت افراد را با تقوا، علم و عدالت ارزیابی می کند.

(۲) هر جهان اجتماعي براساس هويت خود، با طبیعت و بدن آدمي تعامل می کند.

← نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزشهای آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می داند.

← در جهان معنوی اسلام، طبیعت به عنوان موجودی زنده، آیت و نشانه خداوند و خلیفه خداوند بر زمین محسوب می شود.

(۳) هر جهان اجتماعي بنا به هويت خود، با نوعی از هويت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هويت را فراهم می آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می کند.

← جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از ویژگیهای اخلاقی و روانی سازگار است که در ارتباط با آرمانها و ارزشهای دنیوی آن شکل گیرند (مانند فردگرایی، دم‌غنیمت‌شماری، انضباط، تبرج و ...).

← جهان متجدد با بسیاری از ویژگیهای اخلاقی که براساس ارزشهای معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشند (مانند قناعت، حیا، بندگی خدا، تقوا، خوف و رجای الهی و ...) سازگار نیست.

پاسخ تشریحی

هويت اجتماعي هر فرد درون جهان اجتماعي و براساس عقاید و ارزشهای آن شکل می گیرد؛ برای مثال، در جامعه سرمایه‌داری هويت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادي آنها وابسته است.

هر جهان اجتماعي براساس هويت خود، با طبیعت و بدن آدمي تعامل می کند؛ برای مثال، در جهان معنوی اسلام، طبیعت به عنوان موجودی زنده، آیت و نشانه خداوند محسوب می شود. انسان در طبیعت خلیفه خداوند است و خلیفه خداوند براساس خواست الهی وظیفه عمرانی و آبادانی آن را بر عهده دارد. هر جهان اجتماعي بنا به هويت خود، با نوع خاصی از هويت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هويت را فراهم می آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می کند؛ به عنوان مثال جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از ویژگیهای روانی و اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمانها و ارزشهای دنیوی آن شکل گیرند، مانند فردگرایی و دم‌غنیمت‌شماری.

تست و پاسخ ۳۰

درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- تحقیقات نشان می دهد که کودکان خطاهای دیگران را غیر عمدی و خطاهای خود را عمدی و شایسته مجازات می دانند.
- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت را گسترش عقلانیت ذاتی می نامند.
- حقایق از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعي تغییر پذیرند.
- کنت، اسپنسر، دورکیم و وبر از جمله اندیشمندانی اند که معتقدند همه جهانهای اجتماعي شبیه یکدیگرند.

(۲) د - ن - ن - د

(۱) د - د - ن - ن

(۴) ن - د - د - د

(۳) ن - ن - د - د

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: تحقیقات نشان می‌دهد کودکان خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند. خطاهای دیگران را عمدی و شایسته مجازات و خطاهای خود را غیرعمدی و بیشتر ناشی از شرایط و تحریک‌کننده‌های محیطی می‌دانند.

عبارت دوم: رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند.

عبارت چهارم: آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس (و بر جزو این گروه نیست) معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی دهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٣١ - ٣٧):

تست و پاسخ ٣١

﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ﴾:

- ١) خداوند کسی است که بادهای را می‌فرستد تا [بادهای] ابری را برانگیزند و آن را در آسمان حرکت دهند.
- ٢) الله کسی است که بادهای را می‌فرستد تا [آن بادهای] ابرهایی را برانگیزند و آن‌ها را در آسمان بگسترانند.
- ٣) خدا کسی است که بادهای را می‌فرستد و [بادهای] ابری را برمی‌انگیزند و [خدا] آن را در آسمان می‌گستراند.
- ٤) خداوند که بادهای را می‌فرستد و [به وسیلهٔ بادهای] ابری را برمی‌انگیزد، آن [ابر] را در آسمان به حرکت در می‌آورد.

پاسخ: گزینه ٣

(عربی دهم، درس ٣)

مشاوره آیات قرآنی که داخل کتاب درسی آمده، گاهی نکاتی دارند که اگر آن‌ها را بررسی نکرده باشی، ممکنه در آزمون به در دسر بیفتی.

خودت حل کنی بهتره به صیغه فعل‌های «تُثِيرُ» و «يَبْسُطُ» توجه کن. ضمناً به جمع و مفرد بودن اسم‌ها هم توجه کن.

درس نامه

اگر فعلی برای یک جمع غیر عاقل به کار برود، به صورت مفرد مؤنث می‌آید، چون قوانین جمع‌های غیرعاقل، مانند مفرد مؤنث است.
مثال:

«تَسْبِرُ السُّحُبُ»: ابرها حرکت می‌کنند.

«تَنْبُتُ الْأَشْجَارُ عَلَى جُذَعِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ»: میوه‌ها روی تنهٔ این درخت می‌رویند.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: يُرْسِلُ / می‌فرستد. الرِّيَّاحُ / بادهای / تُثِيرُ: بر می‌انگیزند. يَبْسُطُ: می‌گستراند. سَحَابُ: ابری / يَبْسُطُ: می‌گستراند. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

١) تا (معادل مناسبی برای حرف «ف» نیست). - برانگیزند (دلیلی ندارد که فعل «تُثِيرُ» به صورت مضارع التزامی ترجمه شود). - حرکت دهند (اولاً «يَبْسُطُ» فعل مفرد مذکر است؛ پس مربوط به «بادهای» نیست و باید آن را به «الله» نسبت بدهیم. ثانیاً فعل «يَبْسُطُ» به معنای «گستراند» است، نه «حرکت داد».)

٢) تا (مانند ١) - ابرهایی («سحاباً» مفرد است، نه جمع). - برانگیزند (مانند ١) - بگسترانند (توضیحات ١) - «حرکت دهند، بخش اولاً»
٤) خداوند که («الَّذِي» در این عبارت معنای «کسی که» دارد، نه «که»). - برمی‌انگیزد (فعل «تُثِيرُ» مربوط به مفرد مؤنث است؛ پس نمی‌تواند به «الله» مربوط باشد، بلکه به «الرِّيَّاحُ» برمی‌گردد). - به حرکت درمی‌آورد (توضیحات ١) - «حرکت دهند»، بخش ثانیاً)

تست و پاسخ ٣٢

«كَثِيرٌ مِنَ الظَّوَاهِرِ الَّتِي تَكُونُ مُكَرَّرَةً لَنَا الْيَوْمَ، كَانَتْ سِرًّا فِي الْمَاضِي فَحَاوَلَ عُلَمَاءُ كَثِيرُونَ حَتَّى يَتَعَرَّفُوا عَلَيْهَا!»:

- ١) بسیاری از پدیده‌هایی که امروز برای ما تکراری شده‌اند، در گذشته مانند رازی بوده‌اند که دانشمندان زیادی تلاش کردند تا آن‌ها را بشناسند!
- ٢) بسیاری از پدیده‌ها امروز برای ما تکراری هستند، ولی در گذشته یک راز بوده‌اند و دانشمندان تلاش بسیاری کردند تا با آن‌ها آشنا شوند!
- ٣) بسیاری از پدیده‌هایی که امروز برای ما تکراری هستند، در گذشته یک راز بوده‌اند و دانشمندان بسیاری تلاش کردند تا آن‌ها را بشناسند!
- ٤) بسیاری از پدیده‌ها که امروز تکراری محسوب می‌شوند، در گذشته رازی بوده‌اند که دانشمندان بسیاری در تلاش بوده‌اند که آن‌ها را شناسایی کنند!

پاسخ: گزینه ٣

(عربی دهم، درس ٣)

مشاوره بهترین راه در حل تست‌های ترجمه‌ای که عبارت عربی‌شون طولانیه، مقایسهٔ بین گزینه‌های فارسی هستش.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

عربی

خودت حل کنی بهتره به معنای دقیق «تکون مکررة لنا» و «علماء کثیرون» دقت کن.

درس نامه ●●

- ۱) کلمات «الَّذِي، الَّتِي و الَّذِينَ» وقتی همراه یک اسم «ال» دار بیایند، معنای «که» می دهند:
 - «التَّلَامِيذُ الَّذِينَ»: دانش آموزانی که
 - «الْبِلَادُ الَّتِي»: کشورهایی که
- ۲) صفت را هنگام ترجمه باید کنار موصوف بیاوریم و نباید آن‌ها را از هم جدا کرد.

مثال: «الظَّوَاهِرُ الْجَمِيلَةُ تُثَبِّتُ لَنَا قُدْرَةَ خَالِقِ حَكِيمٍ»:

 - ✗ ترجمه غلط: پدیده‌هایی که زیبا هستند برای ما توانایی خداوند حکیم را اثبات می کنند.
 - ✓ ترجمه صحیح: پدیده‌های زیبا برای ما توانایی خداوند حکیم را اثبات می کنند.
- ۳) «کان» به معنای «بود» است و شکل مضارع آن «یکون» است که به صورت «می باشد» یا «است» ترجمه می شود.

مثال: «تکون لنا مکررة»: برای ما تکراری است. (می باشد).

پاسخ تشریحی کلمات مهم: الظواهر: پدیده‌ها/ مکررة: تکراری / حاول: تلاش کردند. / حَتَّى يَتَعَرَّفُوا: تا آشنا شوند.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) تکراری شده‌اند («تکون» به معنای «است، هستند» است). - مانند (اضافی است). - که (ترجمه درستی برای «ف» نیست).
- ۲) پدیده‌ها («الَّتِي» در ترجمه لحاظ نشده است). - ولی (در عبارت عربی معادلی ندارد). - تلاش بسیاری («کثیرون» صفت «علماء» است).
- ۴) محسوب می شوند (توضیحات ۱) ← تکراری شده‌اند). - که (مانند ۱) - در تلاش بوده‌اند («حاول» یک فعل ماضی ساده است که این معنا برای آن صحیح نیست). - ضمناً «لنا» در ترجمه لحاظ نشده است.

تست و پاسخ ۳۳

«الإسلام يُسَبِّبُ التَّلَاعِيْشَ السَّلْمِيَّ بَيْنَ شُعُوبٍ لَهَا أَلْوَانٌ وَ لُغَاتٌ مُخْتَلِفَةٌ فَمَنْ دَعَاها إِلَى التَّفَرُّقَةِ فَهُوَ عَدُوّ الإِسْلَامِ!»:

- ۱) اسلام باعث می شود که ملت‌هایی که رنگ‌ها و زبان‌هایشان مختلف است، با هم زندگی مسالمت‌آمیز داشته باشند و هر کس آنان را به پراکندگی بخواند، دشمن اسلام است!
- ۲) اسلام است که عامل همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملت‌هایی است که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ بنابراین کسانی که دعوت به تفرقه نمایند، دشمنان اسلام هستند!
- ۳) اسلام باعث زندگی سالم میان ملت‌هایی شده است که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ پس آن‌ها را به تفرقه دعوت کند، حتماً دشمن اسلام است!
- ۴) اسلام باعث همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملت‌هایی می شود که رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند؛ پس هر کس آنان را به پراکندگی دعوت کند، دشمن اسلام است!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در متن درس ۴ دهم، فعل‌ها و ساختارهای مهمی وجود دارد که باید به اندازه کافی برای آن‌ها وقت بگذاری.

خودت حل کنی بهتره معنای دقیق «هو عدو الإسلام» برای حذف گزینه‌ها عبارت مناسبی است.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: يُسَبِّبُ: باعث می شود. / التَّلَاعِيْشُ: همزیستی / شعوب: ملت‌ها / ألوان: رنگ‌ها / التَّفَرُّقَةُ: پراکندگی / دَعَا: دعوت کرد.

(دعوت کند)

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) زبان‌هایشان (كلمة «لغات» ضمیر اضافی ندارد). - مختلف است (أولاً «لها» در این جا یعنی «دارند». دوماً «مختلفة» صفت است نه خبر). - زندگی (التلّاعيش: همزیستی).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- ۲) اسلام است که ... («است که» اضافی است). - عامل ... است. («یسبب» فعل مضارع است و نباید به صورت اسنادی ترجمه شود). - کسانی ... («من» در این عبارت معنای جمع ندارد، زیرا عبارت بعد از آن به صورت مفرد آمده است). - دشمنان («عدو» مفرد است، نه جمع).
- ۳) زندگی سالم (اولاً «السلمی» به معنای «صلح‌آمیز، مسالمت‌آمیز و ...» است، نه «سالم». دوماً «زندگی» مانند (۱) - باعث شده است (توضیحات ۲) ← عامل ... است). - حتماً (در عبارت عربی عامل تأکید دیده نمی‌شود).

نکته حرف «لِ» گاهی معنای مالکیت دارد، یعنی به صورت «دارم، داری ...» ترجمه می‌شود.
مثال: «لها ألوانٌ و لغاتٌ مختلفة»: رنگ‌ها و زبان‌های مختلفی دارند.

تست و پاسخ ۳۴

«جالسوا من لا یعامل الآخرین بالسوء و لا یسیءُ الی أحدٍ إلا و هو یعوضه!»:

- همنشینی کنید با کسی که با دیگران به بدی رفتار نمی‌کند و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این که آن را جبران می‌نماید!
- همنشین کسی باشید که با دیگران رفتار زشتی ندارد و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این که به جبران آن برمی‌خیزد!
- با کسی نشست و برخاست کنید که رفتارش با دیگران زشت نیست و به کسی بدی نمی‌کند، مگر این که برایش جبران می‌کند!
- با شخصی بنشینید که با دیگران رفتار سوئی ندارد و به هیچ کس بدی نکرده، مگر این که آن را جبران نموده است!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره معنی دقیق فعل‌های مزیدی که در کتاب درسی به کار رفته، در آزمون بسیار کاربردی و مفید است.

خودت حل کنی بهتره با معنای دقیق فعل‌های «جالسوا» و «لا یعامل» به جواب بسیار نزدیک می‌شوید.

درس نامه

باب‌های مختلف ثلاثی مزیدها باعث تغییراتی در معنای فعل‌ها می‌شود که باید آن‌ها را بدانیم.

مثال:

معنی	فعل
نشست همنشینی کرد	جَلَسَ جَالَسَ
بیرون آمد بیرون آورد	خَرَجَ أَخْرَجَ
کار کرد رفتار کرد	عَمَلَ عَامَلَ
دانست یاد داد	عَلَّمَ عَلَّمَ

پاسخ تشریحی کلمات مهم: جالسوا: همنشینی کنید. لا یعامل: رفتار نمی‌کند. لا یسیء: بدی نمی‌کند. یعوض: جبران می‌کند.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) رفتار زشتی ندارد (اولاً «بالسوء» صفت نیست، ثانیاً «رفتار ... ندارد» معنای دقیقی برای «لا یعامل» نیست). - جبران آن («یعوض» فعل است و نباید به صورت اسم ترجمه شود). - برمی‌خیزد (در عبارت عربی معادلی برای آن دیده نمی‌شود).
- ۳) رفتارش ... نیست (توضیحات ۲) ← «رفتار ... ندارد». - زشت (ترجمه مناسبی برای «بالسوء» نیست، و این که حرف «ب» در ترجمه لحاظ نشده است). - برایش (ترجمه صحیحی برای ضمیر «ه» در انتهای «یعوضه» نیست).
- ۴) بنشینید (ترجمه مناسبی برای «جالسوا» که از باب «مفاعله» آمده، نیست). - رفتار سوئی ندارد. (توضیحات ۲) ← «رفتار زشتی ندارد». - هیچ کس (لفظ «هیچ» اضافی است). - بدی نکرده («لا یسیء» فعل مضارع است، نه ماضی). - جبران نموده است. («یعوض» هم فعل مضارع است).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۳۵

عین الصحیح:

- (۱) لا نُماشي الجُهل و لا نَتَّخِذُ منهم صديقاً حميماً؛ با نادانان همراهی نمی‌کنیم و آن‌ها را دوستی صمیمی نمی‌دانیم!
- (۲) بعد أن تَخْرَجْتُ من الجامعة عزمْتُ أن أشتغلَ في مصنع أبي: تصمیم دارم پس از آن که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم، در کارخانه پدرم کار کنم!
- (۳) ابتعدوا عن الكسل و لا تَنسحبوا عن القيام بالرياضة اليوميَّة: از تنبلی دوری کنید و از انجام ورزش روزانه پا پس نکشید!
- (۴) عندما تصادمت السيارتان، أسرع الناس ليساعدوا ركابهما: وقتی دو ماشین با هم برخورد کردند، مردم برای کمک به سرنشینان آن‌ها شتافتند!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم، درس‌های ۳ و ۴)

مشاوره تست‌های چهارعبارتی از مواردی هستند که دانش‌آموزان از آن‌ها ترس دارند، چون اگر هم ساده باشند معمولاً زمان بیشتری برای حل آن‌ها لازم است. تنها راه غلبه بر آن‌ها، تمرین زیاد و تسلط به نکات ترجمه است.

خودت حل کنی بهتره به معنای دقیق فعل‌ها و زمان آن‌ها توجه کن.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: لا نُماشي: همراهی نمی‌کنیم. / تَخْرَجْتُ: فارغ‌التحصیل شدم. / أن أشتغلَ: که کار کنم. / الكسل: تنبلی. / الرياضة: ورزش. / رُكَّاب: سرنشینان. / لا نَتَّخِذُ: نمی‌گیریم. / عزمْتُ: تصمیم گرفتم. / مَصْنَع: کارخانه. / لا تَنسحبوا: عقب‌نشینی نکنید. / تصادمت: برخورد کردند. / حميم: صمیم. / جامعة: دانشگاه. / ابتعدوا: دور شوید. / القيام بـ: پرداختن، اقدام کردن. / أسر عوا: شتافتند. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ① نمی‌دانیم. (اولاً «لا نَتَّخِذُ» یعنی «نمی‌گیریم»، ثانياً «من» در «منهم» ترجمه نشده است.)
- ② تصمیم دارم. («عزمْتُ» یک فعل ماضی است و معنای «تصمیم داشتم» می‌دهد، ولی «تصمیم دارم» مضارع است.)
- ④ برای کمک ... («لِيسَاعِدُوا» یک فعل است، نه مصدر و باید به صورت فعل ترجمه شود: «تا کمک کنند.»)

تست و پاسخ ۳۶

«هر یک از مسافران گذرنامه‌اش را در دستش قرار داد و آمادهٔ بازرسی شد!»:

- (۱) كُلُّ مَسَافِرٍ جَعَلَ بَطَاقَتَهُ بَيِّدَةً وَأَصْبَحَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!
- (۲) كُلُّ الْمَسَافِرِينَ جَعَلُوا جَوَازَاتِهِمْ بَيِّدَةً وَأَصْبَحُوا جَاهِزِينَ لِلتَّفْتِيشِ!
- (۳) كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الْمَسَافِرِينَ جَعَلَ بَطَاقَتَهُ بَيِّدَةً وَكَانَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!
- (۴) كُلُّ مِنَ الْمَسَافِرِينَ جَعَلَ جَوَازَهُ بَيِّدَةً وَصَارَ جَاهِزاً لِلتَّفْتِيشِ!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم، درس ۳)

مشاوره تست‌های تعریف جز، ساده‌ترین تست‌های کنکور هستند که به راحتی با روش مقایسه حل می‌شوند.

خودت حل کنی بهتره «هر یک از» را در عربی به چه صورتی می‌آوریم؟ «گذرنامه» با «بلیت» در عربی چه معنایی دارند؟

درس نامه معانی مختلف کلمه «كُلٌّ» را در ادامه می‌بینید:

هر	اگر اسم بعد از آن مفرد نکره باشد.	كُلٌّ یوم: هر روز
همه / تمام	اگر اسم بعد از آن جمع یا «ال» دار باشد.	كُلُّ الیوم: تمام روز / كُلُّ الایام: همهٔ روزها
هر یک	اگر بعد از آن «من» آمده باشد.	كُلٌّ مِنَ الایام: هر یک از روزها

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی کلمات مهم: جواز: گذرنامه / جعل: قرار داد / جاهز: حاضر: آماده / تفتیش: بازرسی / أصبح: صابرا: شد

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «كَلَّ مسافر» (یعنی «هر مسافری») - «بطاقة» (یعنی «بلیت»)
- ۲) «كَلَّ المسافرین» (یعنی «همه مسافران») - «جعلوا...» (ادامه جمله بی دلیل به صورت جمع آمده است.)
- ۳) «بطاقة» (توضیحات ۱) - «كانَ» (یعنی «بود» در حالی که در عبارت عربی لفظ «شد» آمده است.)

تست و پاسخ ۳۷

﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾ عَيْنِ مَا أَقْرَبُ لِمَفْهُومِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ:

۱) آب را قول تو با آتش اگر جمع کند	تواند که کند عشق و شکیبایی را!
۲) قدم به راه طلب چون نهی ز جان بگریز	که شرط راه بُود، جان من، شکیبایی!
۳) چرا باید گنه کرد و پس آن گه	سر انگشت پریشانی گزیدن!
۴) آن چه بر من شده معلوم ز ستاری حق	برده از روی گنه دامن محشر نکشدا!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تست‌های مفهوم عبارت در عربی غالباً همراه بیت‌های فارسی هستند؛ پس اگر در فهم ابیات فارسی مهارت پیدا کنی، علاوه بر تست‌های زبان فارسی، یک تست عربی هم جلو می‌افتی.

خودت حل کنی بهتره گزینه‌ای جواب است که با عبارت «گر مرد رهی میان خون باید رفت...» قرابت معنایی دارد.

پاسخ تشریحی معنای عبارت: «شکیبا باش زیرا وعده خداوند حق است و از گناهت آمرزش بخواه.»

مفهوم عبارت: «برای رسیدن به مطلوب باید صبور بود و به خداوند اعتماد داشت و این که از آلودگی گناه باید پاک شد.»
مفهوم ۲، به عبارت عربی نزدیک‌تر است: «اگر می‌خواهی به خواسته‌ات برسی باید از جان بگذری زیرا شرط رسیدن به مطلوب، پاکبازی و شکیبا بودن است.»

• اقرأ النصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ اجب عن الأسئلة (٣٨ - ٤٠) بما يناسب النَّصَّ:

«كان هناك فريق من النَّاسِ في القديم يبحثون عن الذهب بين الصَّخُورِ والجبال و يتحمَّلون صعاباً كثيرةً خلال هذا البحث مشتاقين للحصول عليه لأنهم يعتبرونه الشيء الوحيد الذي يمكن به الحصول على الآمال و لكن لا يناله إلا قليلهم. و هناك كثير من المعاصرين أيضاً يحاولون الحصول على الذهب ليكنزوه أو يستخدموه كآلة للزَّينة و هناك سؤال أساسي نغفل عنه و هو: «أليس هناك شيء أعلى من الذهب في العالم؟» المعوقون الذين لا يمكن لهم السَّير على أقدامهم ليس عندهم شيء أعلى من القدم السليمة و الشَّخص الأعمى يحب أن يدفع كل ما يوجد من الذهب في العالم حتى ينال قوَّة البصر و فكَّر الآن ما هو أعلى شيء في حياتك؟»

ترجمه متن در گذشته گروهی از مردم وجود داشتند که در میان تخته‌سنگ‌ها و کوه‌ها به دنبال طلا می‌گشتند و با اشتیاق به دست

آوردن آن، در میان این جستجو، سختی‌های زیادی را تحمل می‌کردند، زیرا آن را تنها چیزی به شمار می‌آوردند که با آن رسیدن به آرزوهای امکان داشت، ولی تنها گروه اندکی از آنان به آن دست پیدا می‌کردند. بسیاری از معاصران هم وجود دارند که برای دستیابی به طلا تلاش می‌کنند برای این که آن را بیندوزند یا به عنوان یک وسیله زینتی به کار ببرند. یک سؤال اساسی وجود دارد که ما از آن غفلت می‌ورزیم و آن این است که: «آیا در جهان چیزی گران‌بهارتر از طلا وجود ندارد؟»

انسان‌های معلولی که نمی‌توانند روی پاهای خود راه بروند چیزی در نزدشان گران‌بهارتر از پای سالم نیست و فرد نابینا دوست دارد تمام طلایی که در جهان وجود دارد را بپردازد تا توانایی دیدن را به دست بیاورد. اکنون فکر کن که در زندگی تو گران‌بهارترین چیز، چیست؟

مشاوره

برای پاسخ دادن به سوالات متن باید موارد زیر را لحاظ کرد:

- ۱) سوالات مربوط به متن را بهتر است در انتهای سوالات درس عربی پاسخ بدهیم.
- ۲) متن را دقیق و با جزئیات متوجه بشویم.
- ۳) روی تاریخ، زمان، علت‌ها و قیدهایی مانند «فقط، گاهی، بیشتر، همه، حتماً و ...» دقت زیادی داشته باشیم.
- ۴) برای به دست آوردن گزینه صحیح، هر چهار گزینه را حتماً بخوانیم.

تست و پاسخ ۳۸

عین الصحیح:

- ۱) الإنسان منذ القديم كان يحبّ الذهب و يستخدمه كآلة للزينة!
- ۲) الإنسان إذا كان معوقاً فلا يحبّ الحصول على الذهب!
- ۳) القدم السليمة التي يمكن بها السير أعلى من الذهب!
- ۴) مهنة كثير من الناس في القديم كان التفتيش عن الذهب بين الجبال!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: كان هناك: وجود داشت. الذهب: طلا. الحصول على: به دست آوردن. آلة للزينة: وسیله زینتی. أقدام: پاها. أن يدفع: که بپردازد. فريق: گروه، تیم. يتحملون: تحمل می کنند. يعتبرون: به شمار می آورند. أعلى: گران تر، گران ترین. السليمة: سالم. حتى ينال: تا به دست بیاورد. يبحثون: می گردند. صعاب: سختی‌ها. يكثرون: می اندوزند. المعوقون: معلولان / الأعمى: نابینا. قوة البصر: توانایی دیدن

ترجمة گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
۱) انسان از گذشته طلا را دوست داشت و آن را به عنوان یک وسیله زینتی به کار می برد.	در متن «استفاده از طلا به عنوان وسیله زینتی» را برای انسان معاصر آورده است.	غلط
۲) انسان اگر معلول باشد، دوست ندارد طلا به دست بیاورد.	چنین استدلالی در متن دیده نمی شود.	غلط
۳) پای سالمی که بتوان با آن حرکت کرد گران بهتر از طلاست.	اصل مطلب در متن این است که نعمت سلامتی از دارایی ارزشمندتر است.	صحیح
۴) پیشه بسیاری از مردم در گذشته جستجوی طلا در میان کوه‌ها بوده است.	لفظ «کثیر» باعث غلط شدن این گزینه است، چون در ابتدای متن لفظ «فريق» آمده که به معنای «گروه» است، نه «زیاد».	غلط

نکته ۳۲: در متن به صورت شفاف نیامده است، ولی با توجه به غلط بودن گزینه‌های دیگر و با توجه به پیامی که در متن نهفته شده، ۳۲ صحیح است.

تست و پاسخ ۳۹

عین الصحیح:

- ۱) إذا كنت ذا عيون بصيرة فعليك أن لا تهتم بالذهب!
- ۲) هناك أشخاص في العالم ليست للذهب قيمة لديهم!
- ۳) قد نملك شيئاً أعلى من الذهب و نحن غافلون عنه!
- ۴) لم يكن للإنسان في القديم طريق للوصول إلى الآمال إلا بالحصول على الذهب!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

ترجمه گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
۱) اگر صاحب چشم بینایی هستی نباید به طلا اهمیت بدی.	چنین مطلبی در متن وجود ندارد.	غلط
۲) افرادی در عالم وجود دارند که طلا در نزد آنان ارزشی ندارد.	شاید درست به نظر برسد، ولی چون در متن چنین چیزی مستقیماً بیان نشده باید گزینه‌های بعدی را هم بررسی کنیم.	؟
۳) گاهی چیزی گران‌بهرتر از طلا داریم، درحالی که از آن غافلیم.	دقیقاً در پاراگراف دوم متن، نویسنده چنین منظوری داشته است.	صحیح
۴) انسان در گذشته راهی برای رسیدن به آرزوهایش نداشت، مگر با به دست آوردن طلا.	در پاراگراف متن گفته شده آن گروهی که در جستجوی طلا بودند، این اعتقاد را داشتند، نه همه مردم.	غلط

نکته وقتی گزینه‌ای مبهم به نظر برسد، باید حتماً بقیه گزینه‌ها را هم بررسی کنیم و اگر گزینه قطعی‌تری وجود نداشت، همان گزینه مبهم جواب است.

تست و پاسخ ۴۰

عَيْنُ الْخَطَا عَنْ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِلْكَلِمَاتِ: «يَسْتَعْمِدُوا - يَتَحَمَّلُونَ - يُمَكِّنُ - الْمُعَاَصِرِينَ»

- ۱) يَتَحَمَّلُونَ: فعل مضارع - للجمع الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره «تحمّل») - متعدّد
- ۲) يُمَكِّنُ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - ماضيه: أمكّن - له حرف زائد واحد
- ۳) الْمُعَاَصِرِينَ: جمع سالم للمذكّر (مفرد: معاصر) - حروفه الأصليّة: «ع ص ر»
- ۴) يَسْتَعْمِدُوا: فعل مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي من باب استفعال - له ثلاثة حروف أصليّة - متعدّد

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تست‌های تحلیل صرفی در کنکور سراسری ظاهر ترسناکی دارند، ولی اغلب آن‌ها ساده بوده و نیاز به دانش عمیقی در موضوعات مربوطه ندارند. اگر تست‌های زیادی حل کنید غلط‌ها برای شما تکراری خواهند شد.

خودت حل کنی بهتره مصدر فعل‌ها و حروف زائد آن‌ها را بررسی کن.

درس نامه ●● برای به دست آوردن «باب، مصدر یک فعل مزيد» باید ابتدا وزن آن را پیدا کرد و سپس با جدول افعال مزيد مطابقت داد.

باب	وزن ماضی	وزن مضارع	وزن مصدر	وزن امر
إفعال	أَفْعَلُ	يُفْعِلُ	إِفْعَالُ	أَفْعِلْ
تفعیل	فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	تَفْعِيلُ	فَعِّلْ
مفاعلة	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ	فَاعِلْ
افتعال	اِفْتَعَلَ	يَفْتَعِلُ	اِفْتِعَالُ	اِفْتَعِلْ
انفعال	اِنْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	اِنْفِعَالُ	اِنْفَعِلْ
تفاعل	تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلُ	تَفَاعِلْ
تفعل	تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعُّلُ	تَفَعَّلْ
استفعال	اِسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتِفْعَالُ	اِسْتَفْعِلْ

مثال: يَدَافِعُونَ ← حذف شناسه ← يُدَافِعُ ← وزن فعل ← يُفَاعِلُ ← مقایسه با جدول ← من باب «مفاعلة» و مصدره «مُدافعة»

نکته دقت کنید که تعداد حروف زائد در هر باب از قبل مشخص است.

باب	حروف زائد	تعداد حروف زائد
إفعال	الهمزة (أ)	حرف واحد
تفعیل	تکرار عین الفعل	
مُفاعلة	الألف	
إفتعال	الألف - ت	حرفان اثنان
انفعال	الألف - ن	
تَفْعُلُ	ت - تکرار عین الفعل	
تَفَاعُلُ	ت - الألف	
استفعال	الألف - س - ت	ثلاثة حروف

نکته حرف اول فعل‌های مضارع هیچ‌وقت جزء حروف زائد یا اصلی فعل نیستند.

پاسخ تشریحی بررسی خطای ۱) مصدر «تحمیل» (فعل «يَتَحَمَّلُ» بر وزن «يَتَقَعَّلُ» بوده و طبق جدول مزیدها از باب تفعّل است؛ بنابراین مصدر آن «تَحَمَّلُ» است، نه «تحمیل».)

تست و پاسخ ۴۱

عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- الضَّيْنُ أَوْلُ دَوْلَةٍ اسْتَدْرَمَتِ النُّفُودَ الْوَرَقِيَّةَ فِي الْعَالَمِ!
- لَدَيَّ جَوَالٌ تَفْرُغُ بِطَارِبَتِهِ خِلَالَ نِصْفِ الْيَوْمِ!
- لَا يَجُوزُ الْإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ لِلدَّفَاعِ عَنِ الْحَقِيقَةِ!
- الْمُسْلِمُونَ خُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ يَعِيشُونَ فِي مَسَاحَاتٍ وَاسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سؤالات ضبط الحركات غالباً خطاهای تکراری دارند که با حل تست‌های کنکورهای سال‌های قبل بهر احتی می‌شود روی آن حساب کرد.

خودت حل کنی بهتره به حرکت فعل‌های مزید توجه کن.

درس نامه ●● یکی از مهم‌ترین قسمت‌های تست‌های حرکت‌گذاری، فعل‌های مزید هستند که باید بتوانیم آن‌ها را با تسلط به وزن فعل‌های مزید بررسی کنیم.

باب	وزن ماضی	وزن مضارع	وزن مصدر	وزن امر
إفعال	أَفْعَلُ	يُفْعَلُ	إفْعَالُ	أَفْعَلْ
تفعیل	فَعَّلَ	يُفَعَّلُ	تَفَعَّلَ	فَعَّلْ
مفاعلة	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ	فَاعِلْ
إفتعال	إفْتَعَلَ	يُفْتَعِلُ	إفْتَعَلَ	إفْتَعَلْ
انفعال	انْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	انْفَعَالُ	انْفَعِلْ
تفاعل	تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلُ	تَفَاعَلْ
تفعّل	تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ	تَفَعَّلْ
استفعال	اسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اسْتَفْعَالُ	اسْتَفْعَلْ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مثال:

- ✘ اِنْتِقَامٌ ← بر وزن «اِفْتِعَال» است؛ پس شکل صحیح آن «اِنْتِقَام» است.
 ✘ يَسْتَخْدِمُ ← بر وزن «يَسْتَفْعَلُ» است؛ پس شکل درست آن «يَسْتَخْدِمُ» است.

نکته در هر درس از کتاب‌های درسی عربی کلماتی هستند که برای سؤالات حرکت‌گذاری بسیار مهم هستند. مخصوصاً کلماتی که بین زبان‌های فارسی و عربی مشترک هستند، ولی نحوه تلفظشان در دو زبان متفاوت است.

مثال:

کلمه در عربی	شکل غلط یا متفاوت آن
عَالَم (جهان)	عَالِم (دانشمند)
مَوْجُودَات	مُوجُودَات
خَيَالِي	خِيَالِي
تَفْرِقَة	تَفَرِّقَة
مَصْلَحَة	مَصْلِحَة
نِقَاط	نُقَاط

پاسخ تشریحی بررسی خطاهای گزینه:

دَوْلَة (شکل صحیح آن «دَوْلَة» است) - اِسْتَخْدِمْت (این فعل بر وزن «اِسْتَفْعَل» است؛ پس شکل صحیح آن «اِسْتَخْدَمْت» است).

تست و پاسخ ۴۲

عین فعلاً یختلف وزن مصدره:

- تَعَلَّمَ الزَّمْلَاءُ مِنْ اِنْشَائِي الْاِهْتِمَامَ بِالْحِفَاطِ عَلَى الْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ!
- تَفَكَّرَ الْعُلَمَاءُ فِي الْمَاضِي فِي طَرِيقِ حَلِّ هَذِهِ الْمَسْأَلَةِ الْعَجِيبَةِ!
- تَحَيَّرَ جَمِيعُ السِّيَّاحِ عِنْدَ مَشَاهِدَةِ سِقُوطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ!
- تَوَكَّدَ آيَاتُ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ عَلَى احْتِرَامِ جَمِيعِ الْأَدْيَانِ الْإِلَهِيَّةِ!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم، درس ۳)

مشاوره نکته این سؤال، در کنکورهای سراسری اخیر مورد توجه طراحان قرار گرفته است.

خودت حل کنی بهتره فعل‌هایی که ابتدای جمله آمده‌اند بر وزن «تَفَعَّل» هستند. از روی شخصی که فعل را به خاطرش آورده‌ایم باید بفهمی

که کدام یک با بقیه فرق دارد.

درس نامه ●●

● وزن «تَفَعَّل»:

فعل‌هایی که با وزن «تَفَعَّل» هستند، چند حالت دارند که باید حسابی مراقبشان باشیم:

۱) «تَفَعَّلَ» ← فعل ماضی باب تفعّل

۲) «تُفَعَّلُ» ← فعل مضارع باب تفعیل

۳) «تَفَعَّلَ» ← فعل امر باب تفعّل

● راه تشخیص:

۱) از روی زمان عبارت داده‌شده می‌توان این افعال را از هم تشخیص داد. (البته به شرطی که زمان جمله مشخص باشد).

مثال: «تَعَلَّمَ التَّلَامِيذُ الدَّرْسَ الْجَدِيدَ فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي.» ← از «الأسبوع الماضي» که مربوط به زمان گذشته است، می‌فهمیم که «تَعَلَّمَ» یک فعل ماضی از باب «تَفَعَّل» است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

۲) از روی شخص جمله می‌توانیم کمک بگیریم. به این صورت که:

- اگر فعل جمله برای «مذکر غایب» به کار رفته باشد، پس «تَفَعَّلَ» است (یعنی ماضی باب «تَفَعَّلَ» است).
 - اگر فعل جمله برای «مؤنث غایب» (یا «جمع غیر انسان») به کار رفته باشد، پس «تُفَعَّلُ» است. (یعنی مضارع باب «تَفَعَّلَ» است).
- مثال: «لنا في المدرسة مُدرسة حاذقة تَعَلَّم اللُّغة العربيَّة جيِّداً.» ← فعل «تَعَلَّم» چون برای «مُدْرَسَة» که در جایگاه مؤنث غایب است، به کار رفته؛ پس بر وزن «تُفَعَّلُ» بوده و از باب «تَفَعَّلَ» است.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) «تَعَلَّم» ← برای «الزَّملاء» به کار رفته است که در جایگاه «مذکر غایب» است؛ پس این فعل «تَعَلَّم» بوده و از باب تَفَعَّل است.
- ۲) «تَفَكَّر» ← برای «العلماء» به کار رفته است که در جایگاه «مذکر غایب» است؛ پس این فعل «تَفَكَّر» بوده و باز هم از باب تَفَعَّل است.
- ۳) «تَحَيَّر» ← برای «جميع السِّياح» به کار رفته است که باز هم در جایگاه «مذکر غایب» است؛ پس این فعل «تَحَيَّر» بوده و از باب تَفَعَّل است.
- ۴) «تَوَكَّد» ← برای «آیات» به کار رفته است که در جایگاه «مؤنث غایب» است؛ پس این فعل «تَوَكَّد» است و مربوط به باب تَفَعَّل است.

نکته وجود «و» بعد از حرف «ت» می‌تواند نشان بدهد که حرف «ت»، ضمه دارد، چون معمولاً نحوه نوشتن کلمه همزه با علامت حرف قبلش تناسب دارد. مثال: «تَوَكَّدُ - يَقرأ - يُهدِّي»

تست و پاسخ ۴۳

عَيْنُ فَعْلًا لَيْسَتْ «النون» من حروفه الأصلية:

- ۱) بعد حدوث مطرٍ شديدٍ لمدّة ساعتين انتشرت الأسماك على سطح الأرض!
- ۲) تنتج هذه المعامل الصغيرة بضائع إيرانية للتصدير إلى البلاد العربية!
- ۳) ما انسحب «نوبل» عن إجراء أفكاره بعد انهزام مختبره و قتل أخيه!
- ۴) ينتقل النقط من بلادنا إلى البلدان الصناعية بالسفن الكبيرة!

(عربی دهم، درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره شباهت باب‌های افتعال و انفعال در فعل‌هایی که حرف دوم آن‌ها «ن» است، از سوالات معروف آزمون‌هاست.

خودت حل کنی بهتره معمولاً وقتی بعد از حرف «ن»، حرف «ت» بیاید، حرف «نون» حتماً ...

درس نامه ••

طراحان برای به اشتباه انداختن شما، گاهی از فعل‌هایی استفاده می‌کنند که ظاهرشان شبیه یک باب است، ولی در واقع متعلق به آن نیستند. مثلاً:

• **افتعال و انفعال:** در مورد فعل‌هایی که حرف دومشان «ن» است، دقت کنید که اگر «ن» جزء حروف اصلی فعل نباشد، آن فعل از باب انفعال است و در غیر این صورت غالباً از باب افتعال است.

• انْتَبَهَ، انْتَصَرَ، انْتَشَرَ و ... ← «ن» جزء حروف اصلی فعل است. ← **افتعال**

• انْكَسَرَ، انْبَعَثَ، انْقَطَعَ و ... ← «ن» جزء حروف زائد فعل است. ← **انفعال**

نکته فعل‌هایی که حرف دوم و سوم آن‌ها «ن» و «ت» (نت) است، غالباً حرف «ن» جزء حروف اصلی آن‌هاست. ← انتبه (ن ب ه)، ینتقم (ن ق م) و ...

پاسخ تشریحی بررسی حروف اصلی فعل‌ها:

۱) انتشرت ← ن ش ر

۲) تنتج ← ن ت ج

۳) انسحب ← س ح ب

۴) ینتقل ← ن ق ل

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴۴

عین ما لیس فیہ فعل امر:

- (۱) رجاءً، تعاملوا کالِإخوان حَتَّى تَتَنَفَّعُوا جَمِيعَکُمْ مِنْ عَطَاءِ اللَّهِ!
- (۲) ﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ﴾
- (۳) ﴿وَأَسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ﴾
- (۴) إِذَا مَا كَانَ لَكُمْ مَالٌ حَتَّى تَتَنَفَّقُوا مِنْهُ فَفَرَّحُوا قُلُوبَ الْمُحْزَنِينَ!

(عربی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره تا این جای کار، فعل امر را فقط برای مخاطب یاد گرفته‌ایم؛ پس احتمالاً گزینه‌ای فعل امر ندارد که اصلاً...!!!

درس نامه...

فعل‌هایی که آخرشان یکی از شناسه‌های «وا - ا - ن» است، غالباً می‌توانند ماضی یا امر باشند. برای تشخیص آن باید ببینیم که:

● اگر جمله برای مخاطب باشد، آن فعل، امر است.

● اگر جمله برای غایب باشد، آن فعل، ماضی است.

مثال:

رجاءً، جالسوا الصادقین. ← «رجاءً» یعنی «لطفاً» که برای جملات مخاطب به کار می‌رود؛ پس «جالسوا» امر است.

هؤلاء جالسوا الصادقین. ← جمله برای غایب است؛ پس «جالسوا» فعل ماضی است.

تذکر

البته خوب است بدانیم گاهی علامت عین‌الفعل هم می‌تواند تفاوت ماضی با امر را نشان بدهد، مثلاً آن‌هایی که امر هستند، عین‌الفعل‌شان کسره دارد و آن‌هایی که ماضی‌اند، عین‌الفعل‌شان فتحه دارد. (در باب‌های تفاعل و تفعل این تفاوت وجود ندارد).

مثال:

● جالسوا ← فعل امر للمخاطبين

● جالسوا ← فعل ماضی للغائبين

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تَعَامَلُوا ← از کلمه «رجاءً» در ابتدای جمله مشخص می‌شود که این جمله برای مخاطب به کار رفته؛ پس «تَعَامَلُوا» امر است. (لطفاً، مانند برادران با هم دادوستد کنید تا همگی از بخشش خداوند بهره‌مند شوید.)
- ۲) تَعَالَوْا ← از «یا أهل الكتاب» که در ابتدای جمله آمده، خیلی راحت مشخص می‌شود که فعل امر داریم. (ای اهل کتاب، بیایید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان است که تنها خداوند را بپرستیم.)
- ۳) اسْتَغْفِرُوا ← از وجود ضمیر «هم» در «لذُنُوبِهِمْ» مشخص است که جمله برای سوم شخص (غایب) است؛ پس این فعل ماضی است. (برای گناهان خود آمرزش خواستند و چه کسی جز خداوند گناهان را می‌آمرزد؟)
- ۴) فَرَّحُوا ← از ضمیر «کم» یا فعل «حَتَّى تَتَنَفَّقُوا» کاملاً مشخص است که جمله، برای مخاطب به کار رفته؛ پس «فَرَّحُوا» فعل امر است. (اگر مالی ندارید که از آن انفاق کنید، دل‌های غم‌زدگان را شاد کنید.)

تست و پاسخ ۴۵

عین ما فیہ فعل متعد:

- (۱) الزَّرَافَةُ لَا تَتَّامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ إِلَّا أَقَلَّ مِنْ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً!
- (۲) لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ؛ الْبَخْلُ وَالْكَذِبُ!
- (۳) قَلْبٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْحِكْمَةِ كَبِيتٍ خَرِبٍ!
- (۴) ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾

(عربی دهم، درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

عربی

مشاوره یکی از مهم‌ترین مهارت‌ها در عربی تشخیص فعل‌های لازم و متعددی است که در سوالات متفاوتی مانند «ترجمه، تحلیل صرفی، معلوم و مجهول و...» کارایی دارد.

خودت حل کنی بهتره فعل‌های باب افعال و تفعیل غالباً متعددی هستند. حالا توجه کن که آیا فعلی از این دو باب در این چهار گزینه، به کار رفته یا خیر.

درس نامه ●●

فعل لازم ← فعلی که معنایش تنها با فاعل کامل می‌شود و نیازی به مفعول ندارد.

فعل متعددی ← فعلی که برای کامل شدن معنایش علاوه بر فاعل به مفعول هم نیاز دارد.

مثال:

● (أرسل الله رسوله بالهدى) ← «أرسل» به معنای «فرستاد» برای کامل شدن معنایش علاوه بر «الله» که فاعل است به «رسول» که مفعول است هم نیاز دارد؛ پس متعددی است.

● «لا تنمو هذه الأشجار الصحراوية في بلادنا.» ← «لا تنمو» یعنی «رشد نمی‌کنند»؛ این فعل معنایش با «هذه الأشجار» کامل می‌شود و نیازی به مفعول ندارد؛ پس لازم است.

نکات

۱ دو باب افعال و تفعیل غالباً فعل‌ها را متعددی می‌کنند:

مثال:

● جَلَسَ (نشست) ← أَجْلَسَ (نشاند)

● نَدِمَ (پشیمان شد) ← نَدَمَ (پشیمان کرد)

چند استثناء:

فَكَرَّ (اندیشید) - أَنْصَتَ (سکوت کرد) - أَمَكَّنَ (امکان داشت) - رَحَّبَ (خوش آمد گفت) - أَفْلَحَ (رستگار شد)

۲ باب انفعال دقیقاً برعکس باب‌های افعال و تفعیل، همواره لازم است و هیچ‌وقت مفعول نمی‌خواهد.

مثال:

● قَطَعَ (برید) ← انْقَطَعَ (بریده شد)

● بَعَثَ (فرستاد) ← اِنْبَعَثَ (فرستاده شد)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱ «لا تنام» یعنی «نمی‌خوابد» و معنایش با «الزرافة» کامل می‌شود و مفعول ندارد؛ پس لازم است، نه متعددی.

۲ «لا تجتمع» به معنای «جمع نمی‌شود» با «خصلتان» که فاعل است معنی کاملی پیدا کرده و مفعول ندارد؛ پس لازم است.

۳ در این گزینه اصلاً فعلی وجود ندارد. «لیس» از افعال ناقصه است که آن هم اصلاً نه به فاعل نیاز دارد نه به مفعول.

۴ «يُخرج» به معنای «بیرون می‌آورد»، علاوه بر فاعل به مفعول هم احتیاج دارد. مفعول آن در این آیه شریفه، ضمیر «هم» است. ضمناً دقت کنید که «يُخرج» از باب افعال نیز هست و فعل‌های این باب غالباً متعددی هستند.

تاریخ دهم

تست و پاسخ ۴۶

یک محقق پس از پژوهش درباره دو تمدن چین و هند (شباهت‌ها و تفاوت‌ها)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از این موارد به ترتیب به کدام تمدن تعلق دارد؟

الف) پس از مدت‌ها تفرقه سیاسی، یک نفر موفق به ایجاد اتحاد و تشکیل حکومت واحد شد.

ب) کشاورزی هسته اولیه شکل‌گیری سکونتگاه و تمدن است.

ج) به سبب موقعیت جغرافیایی خود، کم‌تر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

د) در دوره‌ای، تحت تأثیر حکومت ایران باستان بودند.

(۱) هند - هند و چین - هند - هند

(۲) هند و چین - هند و چین - چین - هند

(۳) چین - هند - هند - چین

(۴) هند و چین - هند - هند - چین

(تاریخ دهم - درس ۵ - هند باستان / چین باستان)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال تا حد زیادی شبیه اولین تست تاریخ در کنکور ۱۴۰۳ (نوبت اول) است. اصل مطلب این سؤال، آگاهی از ویژگی‌های هر تمدن است؛ چه آن‌هایی که منحصربه‌فرد هستند و چه آن‌هایی که مشترک به حساب می‌آیند!

پاسخ تشریحی الف) چندراگوپتا بعد از مرگ اسکندر توانست شماری از حاکمان محلی شمال هند را با خود همراه کند و سلسله موری را بنیان نهد. از آن طرف هم ژنگ یا همان شی‌هوانگ‌تی توانست با متحدکردن سلسله‌های ریز و درشت به تفرقه سیاسی پرسابقه پایان دهد و یک سلسله واحد ایجاد کند؛ پس هر دو تمدن در این زمینه مشابه‌اند.

ب) تمدن سند یا همان هند قدیم متکی بر کشاورزی بود و از آن طرف هم کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که در دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای هوانگ‌هو و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بودند؛ پس خاستگاه و هسته اولیه هر دو تمدن کشاورزی بود!

ج) این خصیصه فقط درباره چین صدق می‌کند.

د) هر دو تمدن با حکومت‌های ایران مراوداتی داشتند، ولی این که کدامشان تحت تأثیر حکومت ایران که در آن زمان هخامنشیان بود، بودند فقط درباره هند درست است. این داریوش بزرگ بود که قسمت‌هایی از شمال غرب هند را تصرف و آن‌جا را خراج‌گزار خویش کرد.

تست و پاسخ ۴۷

کدام موارد درباره وضعیت اعتقادی در دو تمدن هند و چین عهد باستان درست است؟

الف) کنفوسیوس نخستین فردی بود که در چین از وجود یک خدای یگانه و بی‌همتا سخن گفت.

ب) آیین بودا نخست در چین ظهور کرد و سپس در دوران سلسله موری به هند راه یافت.

ج) قربانی‌کردن از جمله رسوم آیینی سخت و پیچیده در هند باستان بود.

د) در آیین برهمنی، خدایان ستایش شده در وداها مورد پرستش قرار می‌گرفتند.

(۱) «الف» - «ج»

(۲) «ب» - «د»

(۳) «الف» - «ب»

(۴) «ج» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۵ - آیین برهمنی / آیین و اندیشه کنفوسیوس)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره اکثر مذاهب و آیین‌های اولیه، قربانی‌کردن و رسوم پیچیده و معبدسازی دارن! کتاب فقط این موارد رو بر برای چینیان ذکر نکرده و به یادآوری این دو نکته که اولاً کنفوسیوس آیین نیارود، بلکه فقط از اخلاق حرف زده و دوماً در دوران سلسله هان بودایی‌گری به چین راه یافت، بسنده کرده.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

الف) عبارتی نادرست است؛ کنفوسیوس اندیشمند برجسته چینی بود که مدت‌ها پیش از شی‌هوانگ‌تی می‌زیست و بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و کمتر دربارهٔ دین یا خدایان چینی سخن گفته!

ب) این عبارت نادرست است؛ دقت کنید که بودا ابتدا در شرایط خفقان‌آوری که حاصل سختگیری‌های برهمنان بود در هند ظهور کرد و در دورهٔ سلسلهٔ هان این آیین به چین هم راه یافت!

ج و د) هر دو عبارت درست‌اند. به مرور زمان، آیین پیچیده‌ای در هند پدید آمد که به آیین برهمنی مشهور شد. این آیین به خدایان متعددی که در وادها ستایش شده بودند، باور داشت و آداب و مناسک دشواری را بر پیروان خود تحمیل می‌کرد. قربانی کردن از جمله رسوم سخت و پیچیدهٔ آن بود.

تست و پاسخ ۴۸

مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، نام‌گذاری و اثبات رخدادهای زیر را چگونه توضیح داده‌اند؟

الف) تمدن میسن از سال ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م. دچار انحطاط شدیدی شد.

ب) تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجم از بین رفته است.

۱) مؤلفان کتاب درسی این دوره را «عصر تاریکی» نام نهاده‌اند. - مشهور است که چنین اتفاقی افتاده است.

۲) برخی مورخان در نام‌گذاری این دوره به «عصر تاریکی» تردید دارند. - عموم مورخان درستی آن را با قاطعیت پذیرفته‌اند.

۳) مورخان این دوره را «عصر تاریکی» نامیده‌اند. - مؤلفان کتاب درسی برای این رخداد «احتمال زیاد» قائل‌اند.

۴) این دوره از همان زمان به «عصر تاریکی» مشهور شد. - باستان‌شناسان در صحت آن تردید دارند.

(تاریخ دهم - درس ۶ - تمدن مینوسی / عصر دولت - شهری)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره سؤال ۱۰۶ تاریخ کنکور ۱۴۰۳ (نوبت اول) به درجهٔ قطعیت وقوع یک سری رخدادها پرداخته! این یعنی چی؟ یعنی از این به بعد باید حواست باشه وقتی داری تاریخ می‌خونی، دقت کنی مؤلف کتاب درسی کجا و دربارهٔ چه رویدادهایی چی گفته؟ حالا برات یه سری کلیدواژه می‌آرم تا موقع خوندن تاریخ بهشون توجه کنی! ۱) به احتمال زیاد، ۲) شاید، ۳) قطعاً، ۴) محتمل است، ۵) نمی‌دانیم، ۶) مشهور است و ۷) تردید وجود دارد.

پاسخ تشریحی الف) تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م. یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن را «عصر تاریکی» نامیده‌اند.

ب) مؤلفان کتاب درسی در این باره چنین آورده‌اند: به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجم از بین رفته است.

تست و پاسخ ۴۹

کدام موارد دربارهٔ جایگاه و نقش زنان در جوامع یونان و روم باستان درست است؟

الف) زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر و در جامعه فعال‌تر بودند.

ب) در یونان باستان، زنان همچون بیگانگان مقیم آتن شناخته می‌شدند.

ج) در هر دو تمدن، زنان موقعیت مناسبی همچون مردان و سایر شهروندان داشتند.

د) چون تمدن روم از نظر فرهنگی تحت تأثیر تمدن یونان بود، لذا وضعیت زنان این دو تمدن فرق چندانی با هم نداشت.

۱) «الف» - «ب»

۲) «ب» - «د»

۳) «الف» - «ج»

۴) «ج» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۶ - فرهنگ و تمدن / زندگی در روم)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه در یونان، زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که بیشتر جمعیت این تمدن (به‌خصوص دولت - شهر آتن) را تشکیل می‌دادند، از حق رأی و شرکت در ادارهٔ امور سیاسی محروم بودند. هم‌چنین زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند و حضور مؤثر و گسترده‌تری در زندگی عمومی و اجتماعی داشتند؛ پس نتیجه می‌گیریم میان این دو تمدن تفاوت‌هایی در وضعیت اجتماعی زنان وجود دارد.

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

- الف) زنان رومی فعال تر و آزادتر از زنان یونانی بودند.
 ب) در آتن زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن حق رأی نداشتند؛ پس می توان نتیجه گرفت زنان و بیگانگان در برخورداری از حقوق اجتماعی به یک چشم دیده می شدند.
 ج) در امور سیاسی، زنان در یونان هم تراز با بردگان و بیگانگان بودند. زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند، ولی موقعیت مناسبی همچون مردان نداشتند.
 د) تمدن روم به لحاظ فرهنگی - هنری تحت تأثیر یونان بود، ولی در زمینه اعطای آزادی به زنان مثل یونان نبود!

تست و پاسخ ۵۰

- درجه قطعیت و صحت دو گزاره به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 الف) پیش از ورود اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی روی آوردند.
 ب) داریوش در آغاز دوران فرمانروایی اش، شورش های نواحی گوناگون را سرکوب کرد.
 ۱) کاوش های باستان شناسی درباره آن ادامه دارد - مطالبی که این واقعیت را منعکس می کند به زبان ایلامی است.
 ۲) مورخان درباره آن تردیدی ندارند - متن اصلی و ترجمه منابع این گزاره از بین رفته است.
 ۳) در تورات، کتاب دینی مسیحیان، مطالبی درباره هخامنشیان وجود دارد - در مهم ترین نوشته های دوران ساسانی مطالبی درباره آن وجود دارد.
 ۴) حاصل کاوش های باستان شناسی است - از یکی از مهم ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوران هخامنشیان به دست آمده است.

(تاریخ دهم - درس ۷ - دستاوردهای کاوش ها و تحقیقات میدانی، منابع تحقیق تاریخ ایران در دوران باستان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی کاوش های باستان شناسی و تحقیقاتی که درباره تاریخ ایران در دوره باستان در دو بیست سال گذشته صورت گرفت، دستاوردهای گوناگونی داشته است. به عنوان مثال، کاوش های باستان شناسی و پژوهش های جدید نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته ای را بنا نهاده بودند. سنگ نوشته ها و لوح های گلی مهم ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند. پنج ستون از سنگ نوشته بیستون، که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش های نواحی گوناگون اختصاص دارد. بررسی گزینه های نادرست:

- ۱) کاوش های باستان شناسی و پژوهش های جدید این مطلب را قبلاً منعکس کرده اند - خدای نامه ها مهم ترین نوشته های دوران ساسانیان هستند و نسبت به عبارت داده شده بی ارتباط است.
 ۲) متن اصلی و ترجمه عربی خدای نامه هایی که مورخان مسلمان از آن برای تاریخ نویسی استفاده می کردند، از بین رفته است.
 ۳) تورات کتاب دینی یهودیان است - در برخی از سنگ نوشته های دوره هخامنشیان، ترجمه ایلامی نوشته ها نیز آمده است. کتیبه بیستون به زبان ایلامی نیز نگاشته شده است.

تست و پاسخ ۵۱

کدام مورد درباره سلسله های ذکر شده و ارتباط تحقیقات تاریخی درباره آن ها درست است؟

الف) اشکانیان

ب) پیشدادیان و کیانیان

- ۱) آگاهی های تاریخی آمیخته با افسانه، اطلاعات قابل توجهی درباره «الف» در اختیار داشتند و پس از پژوهش های جدید اطلاعات آن ها کامل تر شد.
 ۲) قبل از ۲۰۰ سال پیش، «ب» دوره اساطیری شناخته می شد و پس از کاوش های جدید، تقسیم بندی جدیدی از ایران باستان ارائه شد.
 ۳) «الف» برخلاف «ب» در هر دو نوع تقسیم بندی آمیخته با افسانه و پژوهش های جدید درباره ایران باستان حضور دارد.
 ۴) پاسارگاد، پایتخت هخامنشیان، قبل از پژوهش های جدید، به جمشید، پادشاه افسانه ای و حکومت «ب» منسوب می شد.

(تاریخ دهم - درس ۷ - پیشینه پژوهش در تاریخ ایران باستان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی ایرانیان تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درک محدودی از تاریخ و تمدن باستانی خود داشتند. در واقع، نوشته‌های آنان ترکیبی از افسانه و واقعیت بود. این مورخان تاریخ عصر باستان را به چهار دوره تقسیم می‌کردند: پیشدادیان ← کیانیان ← اشکانیان ← ساسانیان

پس از تحقیقات باستان‌شناسی جدید در دو قرن گذشته، تقسیم‌بندی زیر از دوران ایران باستان ارائه شد:

دوران تاریخی (از ۵ هزار سال پیش تاکنون)					
دوران پیش از تاریخ (از حدود ۱ میلیون تا ۵ هزار سال پیش)	دوران پیش آریایی (۳۰۰۰ ق.م. تا حدود ۷۰۰ ق.م.)		دوران حکومت آریاییان (۷۰۰ ق.م. تا ۶۵۱ م)		
	تمدن ایلام، جیرفت، شهر سوخته، شهداد و ...	ماد	هخامنشیان	سلوکیان	اشکانیان

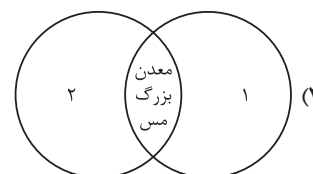
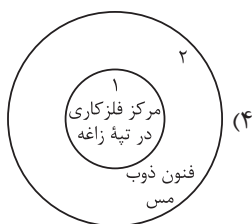
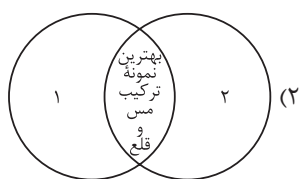
اشکانیان و ساسانیان در هر دو تقسیم‌بندی وجود دارند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۱) تا قبل از دویست سال گذشته، مورخان فقط درباره ساسانیان اطلاعات قابل توجهی در اختیار داشتند.
- ۲) امروزه دوران سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دوره افسانه‌ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می‌شود، نه برعکس.
- ۳) پاسارگاد به حضرت سلیمان منسوب می‌شد.
- ۴) پاسارگاد به حضرت سلیمان منسوب می‌شد.

تست و پاسخ ۵۲

کدام شکل وضعیت فلزکاری در ایران در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش را در استان‌های کرمان (۱) و قزوین (۲) به درستی نشان می‌دهد؟

(تاریخ دهم - درس ۸ - فلزکاری)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

وضعیت فلزکاری استان کرمان از حدود ۸ هزار سال پیش	
تسلط بر فنون قالب‌گیری مس از طریق کوره‌های ذوب:	استان کرمان
● شهداد ● نل ابلیس ● تپه یحیی	
دارای معدن بزرگ مس	
تولیدکننده و صادرکننده اشیاء و ظروف سنگ صابونی به‌ویژه در:	
● جیرفت ● تپه یحیی	

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی در استان کرمان و تپه زاغه در قزوین بیانگر دست‌یابی ساکنان این مناطق به فنون ذوب و قالب‌گیری مس است.
هم‌چنین جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون بوده‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) ابزارهای مفرغی از آمیختن مس با ماده قلع به دست می‌آمد و مفرغ‌های لرستان بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به شمار می‌روند.
۳) آثاری از معدن بزرگ مس در شهرستان بافت استان کرمان کشف شده است.
۴) تپه زاغه در قزوین است.

تست و پاسخ ۵۳

کدام موارد درباره تمدن ایلام درست است؟

- الف) از جمله تمدن‌های دوران پیش از تاریخ ایران است که اطلاعات مکتوب اندکی درباره آن وجود دارد.
ب) قلمرو ایلام و همسایگان بین‌النهرینی آن‌ها بارها مورد هجوم و حمله یکدیگر قرار می‌گرفتند.
ج) تاخت و تازها و یورش‌ها به این سرزمین هم زمینه شکل‌گیری تمدن ایلام و هم زمینه انحطاط آن را فراهم آورده است.
د) سرزمین و اقتصاد ایلام همواره نیازمند منابع طبیعی و معدنی سرزمین بین‌النهرین بوده است.
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ج» - «ب» ۳) «د» - «الف» ۴) «ج» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۱ - دوران تاریخی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی عبارت‌های «ب» و «ج» درباره تمدن و حکومت ایلام درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- الف) دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود.
ب) قلمرو ایلام بارها مورد هجوم سپاهیان بین‌النهرین قرار گرفت؛ پادشاهان ایلام نیز هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به بین‌النهرین لشکرکشی می‌کردند.
ج) تاخت و تاز فرمانروایان سومری و اکدی (بین‌النهرین) به سرزمین ایلام برای دست‌یابی به منابع طبیعی و معدنی فلات ایران، سبب شد حاکمان کوچک و مستقل ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.
د) از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

جغرافیای دهم

تست و پاسخ ۵۴

در کدام گزینه، مقایسه‌ی درستی از دو پدیده‌ی طبیعی گنبد‌های نمکی و گل‌فشان‌ها ارائه شده است؟

- (۱) هر دو پدیده در اثر بالا آمدن مواد در حالات مایع، گاز و جامد شکل گرفته‌اند.
- (۲) در ایران طول و عرض جغرافیایی گل‌فشان‌ها بیشتر از گنبد‌های نمکی است.
- (۳) برخی گل‌فشان‌ها همانند همه‌ی گنبد‌های نمکی شکل نسبتاً گنبدی دارند.
- (۴) شکل‌های گنبد‌های نمکی تنوع بیشتری در مقایسه با گل‌فشان‌ها دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای دهم - درس ۴ - تقسیمات ناهمواری‌های ایران)

درس نامه

- **گنبد نمکی:** توده‌ای از نمک به شکل تقریباً گنبدی است که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کم‌تر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می‌آید. این پدیده یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس است.
- **گل‌فشان:** گل‌فشان‌ها معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی‌شکل و در برخی جاها به صورت حوضچه‌های مملو از آب و گل مشاهده می‌شوند. گل‌فشان‌ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند. در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان در فاصله ناهمواری‌های مریخی تا دریای عمان، چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد.

پاسخ تشریحی

گنبد‌های نمکی به شکل تقریباً گنبدی و گل‌فشان‌ها نیز معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی‌شکل هستند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- ① در گنبد نمکی، بالا آمدن نمک (حالت جامد) به علت وزن سبک‌تر آن موجب شکل‌گیری پدیده می‌شود.
- ② گل‌فشان‌ها چون در فاصله ناهمواری‌های استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان شکل می‌گیرد، طول جغرافیایی بیشتری نسبت به گنبد‌های نمکی دارد، اما گنبد‌های نمکی که در رشته‌کوه‌های زاگرس پدید می‌آید، عرض جغرافیایی بیشتری را شامل می‌شود.
- ④ گنبد‌های نمکی به شکل گنبدی، اما گل‌فشان‌ها به شکل گنبدی و مخروطی هستند.

تست و پاسخ ۵۵

کدام مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟

«در آب‌وهوای به ترتیب وجود دارد.»

- (۱) گرم و خشک و معتدل خزری - اختلاف شدید دما و اعتدال دما
- (۲) معتدل خزری و گرم و شرجی - بارندگی زیاد و بارندگی اندک
- (۳) گرم و شرجی و کوهستانی - رطوبت بالا و دمای پایین
- (۴) کوهستانی و گرم و خشک - بارندگی اغلب به صورت برف - میانگین دمای بالای سالیانه

پاسخ: گزینه ۴

(جغرافیای دهم - درس ۵ - انواع آب‌وهوای ایران)

درس نامه

ویژگی‌های اصلی	نوع آب‌وهوا
(۱) بارش کم و خشکی هوا (۲) اختلاف شدید دما (۳) فقر پوشش گیاهی (۴) تبخیر و تعرق زیاد	گرم و خشک
(۱) افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع (۲) میانگین دمای پایین (۳) بارندگی اغلب به صورت برف	کوهستانی

ویژگی‌های اصلی	نوع آب‌وهوا
(۱) بارندگی اندک (۲) رطوبت نسبی بالا (۳) میانگین دمای بالای سالیانه	گرم و شرجی
(۱) بارندگی زیاد (۲) اعتدال دما در طول سال (۳) پوشش گیاهی غنی	معتدل خزری

پاسخ تشریحی میانگین دمای بالای سالیانه از ویژگی‌های آب‌وهوای گرم و شرجی است، نه گرم و خشک. در آب‌وهوای خشک، اختلاف شدید دما وجود دارد.

تست و پاسخ ۵۶

کدام گزینه با مشخصات دریاچه ذکر شده در متن زیر مطابقت دارد؟
«این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند، ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.»

- دریاچه جازموریان یکی از این دریاچه‌هاست که در نزدیکی ناهمواری‌های مریخی واقع است و به لحاظ موقعیت جغرافیایی با جهت نفوذ توده‌های موسمی مطابقت دارد.
- دریاچه مسیله در جنوب رشته‌کوه‌های زاگرس جزء این دریاچه‌هاست که آبدهی رودهایی که به آن می‌ریزد به دلیل آب شدن ذخیره برف کوه‌ها در ابتدای ماه‌های گرم بیشتر می‌شود.
- دریاچه مهارلو در استان فارس به دلیل قرارگیری در منطقه‌ای که کانون‌های آبگیر فصلی شکل می‌گیرد، در این دسته قرار می‌گیرد.
- بیشتر این دریاچه‌ها در مناطق گرم و خشک قرار دارند که کانون‌های آبگیر اتفاقی وجود دارند و ورود توده‌های سودانی در فصل گرم موجب بارش‌های اتفاقی در این مناطق می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱ (مغرافیای دهم - ترکیبی - درس ۴ - کوه‌های شرق و جنوب شرق، درس ۵ - ورود توده‌های هوا به کشور و درس ۶ - دریاچه‌های ایران)

مشاوره این سؤال هم به لحاظ شکلی و هم به لحاظ محتوایی مشابه یکی از تست‌های کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است.

درس نامه

- دریاچه‌های فصلی: این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند، ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.
- مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران: دریاچه مسیله در قم، نیریز در فارس، هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.

پاسخ تشریحی دریاچه جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان یکی از دریاچه‌های فصلی ایران است. ناهمواری‌های مریخی در رشته‌کوه‌های بشاگرد پدید آمده‌اند. کوه‌های بشاگرد در منطقه مکران قرار دارند که منطقه‌ای است در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان. این دریاچه در جنوب شرقی ایران واقع است که جهت نفوذ توده‌های موسمی (از سمت اقیانوس هند) به ایران است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، بنابراین هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود. دریاچه مسیله در قم در جنوب رشته‌کوه‌های البرز قرار دارد.
- دریاچه مهارلو در فارس جزء دریاچه‌های دائمی ایران است.
- توده‌های سودانی در دوره سرد وارد کشور می‌شود و از سمت جنوب غرب ایران را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۵۷

کدام گزینه با مشخصات ناهمواری‌های «منطقه کوهستانی آذربایجان» مطابقت دارد؟

- ۱) علاوه بر رشته کوه ارسباران، قله‌های دیگری چون علم کوه و تخت سلیمان در این منطقه کوهستانی قرار دارد.
- ۲) دو توده کوهستانی این منطقه به نام‌های سهند و سبلان، بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی به وجود آمده‌اند.
- ۳) رشته کوه‌های مرزی ایران و ترکیه و ارسباران یا آلاداغ در شمال و شمال غرب این منطقه قرار دارند.
- ۴) جهت آن‌ها شمالی - جنوبی است و منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

پاسخ: گزینه ۲

(پهرا فبای دهه - درس ۴ - منطقه کوهستانی شمال کشور)

درس نامه

منطقه کوهستانی آذربایجان: دو رشته کوه ارسباران یا قره داغ در شمال و رشته کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب این منطقه را در بر گرفته است. علاوه بر این کوه‌ها، دو توده کوهستانی مهم دیگر به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در این منطقه وجود دارند.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) قله‌های علم کوه و تخت سلیمان از قله‌های منطقه کوهستانی البرز است.
- ۲) آلاداغ در شمال شرق کشور قرار دارد و جزو رشته کوه‌های شمال خراسان است. نام دیگر رشته کوه ارسباران قره داغ است.
- ۳) این ویژگی مربوط به منطقه کوهستانی تالش است.

تست و پاسخ ۵۸

کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«برای تشخیص کانون‌های آبگیر فصلی»

- ۱) همانند کانون‌های آبگیر دائمی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده می‌شود.
- ۲) برخلاف کانون‌های آبگیر دائمی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده نمی‌شود.
- ۳) همانند کانون‌های آبگیر اتفاقی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده می‌شود.
- ۴) برخلاف کانون‌های آبگیر اتفاقی، از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده نمی‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(پهرا فبای دهه - درس ۶ - کانون‌های آبگیر)

درس نامه

کانون آبگیر: در مناطق مرتفع کوهستانی، مکان‌هایی وجود دارد که سرچشمه رودهای متعددی هستند، به این مکان‌ها کانون‌های آبگیر می‌گویند.

- انواع کانون‌های آبگیر:
- کانون‌های دائمی: بیش از 500 میلی‌متر بارش داشته باشند. حداقل در هشت ماه از سال، بارش‌ها اتفاق بیفتد.
 - کانون‌های فصلی: ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند. میزان بارش و زمان بارش در نظر گرفته نمی‌شود.
 - کانون‌های اتفاقی: در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک و در نتیجه بارش‌های کوتاه و اتفاقی شکل می‌گیرند.

پاسخ تشریحی

اگر کانون‌های آبگیر در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن جزء کانون‌های فصلی به شمار می‌روند؛ بنابراین برای تشخیص کانون‌های آبگیر فصلی از معیار میزان بارش و زمان آن استفاده نمی‌شود، در حالی که در کانون‌های آبگیر دائمی از این دو معیار (بارش بیش از 500 میلی‌متر و در مدت حداقل هشت ماه) استفاده می‌شود. در تشخیص کانون‌های آبگیر اتفاقی نیز از این دو معیار استفاده نمی‌شود و این کانون‌های آبگیر به واسطه بارش‌های کوتاه و اتفاقی شناخته می‌شوند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۵۹

در خصوص «ورود توده‌های هوا به کشور» موارد کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

نام	جهت نفوذ	زمان ورود
مرطوب غربی	شمال غرب	الف
ب	شمال شرق	دوره سرد
گرم و خشک	ج	دوره گرم

(۱) دوره سرد - سبیری - جنوب غرب

(۲) دوره گرم - موسمی - جنوب غرب

(۳) دوره گرم - سبیری - جنوب شرق

(۴) دوره سرد - موسمی - جنوب شرق

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای دهم - درس ۵ - ورود توده‌های هوا به کشور)

درس نامه

نام توده هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثر آب‌وهوایی
مرطوب غربی	غرب و شمال غرب	دوره سرد	دریای مدیترانه - اقیانوس اطلس	بارش برف و باران
مرطوب موسمی	جنوب شرق	دوره گرم	اقیانوس هند	بارش باران‌های سیلابی
سرد و خشک سبیری	شمال شرق	دوره سرد	سبیری	بارش در سواحل خزر
سودانی	غرب و جنوب غرب	دوره سرد	دریای سرخ	بارندگی
گرم و خشک	جنوب و جنوب غرب	دوره گرم	عربستان	افزایش شدید دما

پاسخ تشریحی

الف ← دوره سرد

ب ← توده هوای سرد و خشک سبیری

ج ← جنوب غرب

تست و پاسخ ۶۰

با توجه به عبارت «در شمال و جنوب کشورمان دریاها و منابع رطوبتی مهمی قرار دارد»، موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«از جمله حوضه‌های آبریز خارجی کشور است که رودهای زیادی به آن می‌ریزد و به دلایل زیادی دارای اهمیت است و اثر متفاوتی بر آب‌وهوای

الف ب ج د

کشور دارد.»

(۱) دریایی است با جهت شرقی - غربی که دالکی و کورا از جمله مهم‌ترین رودهایی است که به آن می‌ریزد، دارای منابع عظیم نفت و گاز است و موجب شرجی شدن هوا در سواحل خود می‌شود.

(۲) پهنه آبی بزرگی است در امتداد شمال به جنوب که ولگا و ارس از طولانی‌ترین رودهایی است که به آن می‌ریزد، امکان دسترسی به آب‌های آزاد جهان را دارد و موجب بارندگی زیادی در سواحل خود می‌شود.

(۳) خلیجی هلالی شکل است که تنها رود قابل کشتیرانی ایران، کارون، به آن می‌ریزد و از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است، اما در بارش سواحل خود نقش چندانی ندارد.

(۴) بقایای دریای عظیم تتیس است که رودهای هراز از شمال و اترک از غرب به آن می‌ریزند، انواع ماهیان خاویاری جهان در این دریا زندگی می‌کنند و در بارش سواحل خود نقش مهمی دارد.

(جغرافیای دهم - درس ۵ - عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران و درس ۶ - دریاها و دریاچه‌های ایران)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

مشاوره این سؤال مشابه یکی از تست‌های کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است با این تفاوت که در این تست باید حواست به درستی یا نادرستی ویژگی‌های ذکر شده در گزینه‌ها هم باشه!

درس نامه ●●

در شمال و جنوب کشور دریاها و منابع رطوبتی مهمی قرار دارد که جزء حوضه‌های آبریز خارجی کشور محسوب می‌شوند: در شمال، دریای خزر و در جنوب، خلیج فارس و دریای عمان.

- ← پهنه آبی بزرگی است در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است.
- ← از بقایای دریای عظیم تتیس است.
- ← بزرگ‌ترین دریاچه جهان است.
- ← نام‌های مختلفی دارد: از جمله، دریای مازندران، کاسپین، قزوین و ...
- ← طول آن ۱۲۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۳۰۰ کیلومتر است.
- ← مساحت آن با توجه به تغییرات سطح آب متفاوت است.
- ← سطح آب آن از سطح آب‌های آزاد حدود ۲۸ متر پایین تر است.

- ← ولگا و اورال از شمال
 - ← سفیدرود و هراز از جنوب
 - ← اترک و گرگان از جنوب شرق
 - ← کورا و ارس از سمت جنوب غرب
- دریای خزر
- رودهایی که به این دریا می‌ریزند

- ← تجارت دریایی
 - ← بهره‌برداری از منابع نفت و گاز
 - ← ویژگی‌های خاص محیط زیست و گردشگری
 - ← صید ماهی
 - ← انواع ماهیان خاویاری جهان
- دلایل اهمیت

- ← ویژگی‌ها
- ← خلیجی هلالی شکل است در جهت شرقی - غربی که از پیشروی آب اقیانوس هند به دره‌های زاگرس شکل گرفته است.
- ← طول آن حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

- ← کرخه
 - ← دالکی
 - ← مند
 - ← کارون
- دریای خزر
- رودهایی که به این دریا می‌ریزند
- خلیج فارس
- پرآب‌ترین، طول‌ترین و تنها رود قابل کشتیرانی ایران

- ← تجارت دریایی
 - ← وجود منابع عظیم نفت و گاز
 - ← انواع ماهی و میگو
 - ← از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید
 - ← تنگه هرمز
- دلایل اهمیت
- از مکان‌های استراتژیک جهان

پاسخ تشریحی خلیج فارس خلیجی هلالی شکل در جهت شرقی - غربی است که کارون، پرآب‌ترین، طول‌ترین و تنها رود قابل کشتیرانی ایران به آن می‌ریزد. از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است. خلیج فارس و دریای عمان که از منابع رطوبتی جنوب کشور هستند به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور نقش چندانی ندارند و موجب شرجی شدن هوا می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درباره خلیج فارس است، با این نادرستی که کورا، از رودهایی است که به دریای خزر می‌ریزد.
- ۲) درباره دریای خزر است، با این نادرستی که دریای خزر امکان دسترسی به آب‌های آزاد جهان را ندارد و این مورد از دلایل اهمیت دریای عمان است.
- ۳) درباره دریای خزر است، با این نادرستی که رود هراز از جنوب و رود اترک از سمت جنوب شرق به این دریا می‌ریزند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق دهم

تست و پاسخ ۶۱

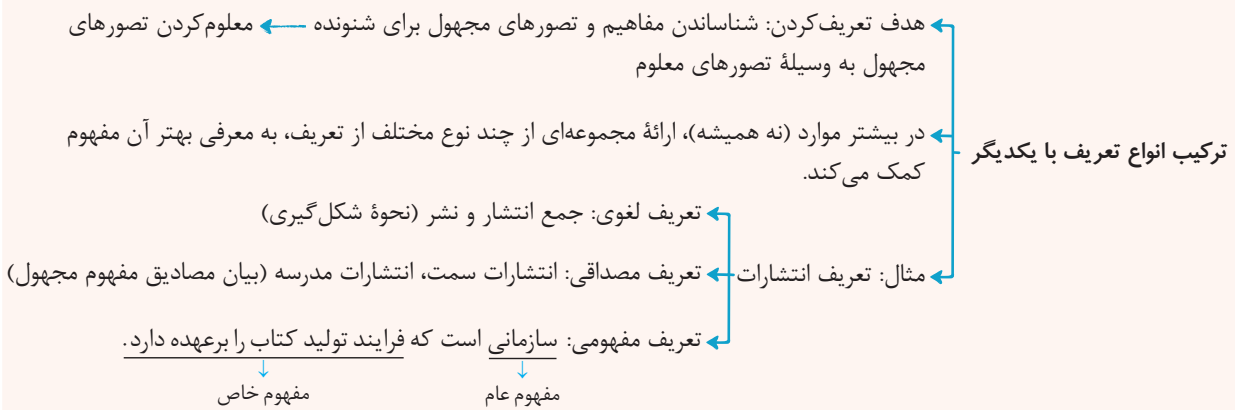
کدام گزینه دربارهٔ تعریف درست است؟

- (۱) از هیچ کدام از انواع تعریف نمی‌توان برای تعریف مفاهیم جزئی استفاده کرد.
- (۲) هدف تعریف، واضح نمودن مفاهیم مجهول برای شنونده است، پس می‌توان از چند نوع تعریف، هم‌زمان استفاده نمود.
- (۳) وقتی از ویژگی‌ها و خصوصیات یک مفهوم صحبت می‌کنیم، در حال تعریف آن مفهوم از روش ذکر مصادیق هستیم.
- (۴) ویژگی‌های تعریف درست مانند واضح بودن، جامع بودن و ... صرفاً مربوط به تعاریف مفهومی است و برای سایر تعاریف کاربردی ندارند.

(منطق دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی از آن‌جا که هدف تعریف، شناساندن مفاهیم و تصورات مجهول برای شنونده است، در بیشتر موارد استفاده از مجموعه‌ای

از چند نوع مختلف از تعریف، به معرفی بهتر آن مفهوم کمک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) برای تعریف مفاهیم جزئی می‌توان از تعریف لغوی استفاده کرد.
- ۳) بیان ویژگی‌ها و خصوصیات یک مفهوم، استفاده از تعریف مفهومی است.
- ۴) شرایط تعریف درست فقط مربوط به تعریف مفهومی نیست، هرچند در آن نوع از تعریف، کاربرد بیشتری دارد.

تست و پاسخ ۶۲

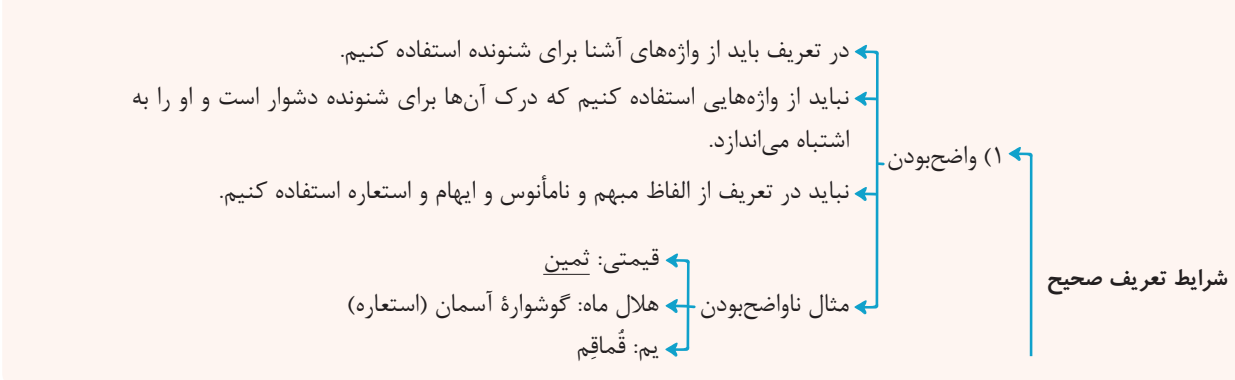
تعریف پرنده به حیوانی که پرواز می‌کند، از نظر شرایط تعریف مانند کدام گزینه است؟

- (۱) نانا: خباز
- (۲) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند.
- (۳) منطق: علمی است که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است.
- (۴) مثلث: شکل سه‌ضلعی که از سه زاویهٔ ۶۰ درجه برخوردار است.

(منطق دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

آزمون مرحله سوم

دوازدهم انسانی

چند نکته مهم درباره شرایط «جامع بودن» و «مانع بودن» تعریف:

مثال	ویژگی	جامع و مانع
<ul style="list-style-type: none"> انسان: حیوان ناطق است. جیوه: فلزی است که در دمای طبیعی مایع است. 	<ul style="list-style-type: none"> تعریف درست، همین تعریف است. این تعریف جامع افراد است و مانع اغیار می‌باشد. رابطه مفهوم مجهول با تعریف، «تساوی» است. 	(۱) هم جامع باشد و هم مانع باشد.
<ul style="list-style-type: none"> انسان: حیوان است. مربع: شکل چهارضلعی است. 	<ul style="list-style-type: none"> این تعریف از چیزی که باید باشد عام‌تر و بزرگ‌تر است، چون غیر از مصادیق مفهوم مجهول، چیزهای دیگر را هم در بر می‌گیرد. به این نوع تعریف، تعریف به آعم می‌گویند. وقتی تعریف به آعم است ← مفهوم مجهول به اخص است. رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است. <div style="text-align: center;"> </div>	(۲) تعریفی که جامع باشد، اما مانع نباشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مثال	ویژگی	جامع و مانع
مثلت: شکلی با سه ضلع برابر است.	<ul style="list-style-type: none"> این تعریف از چیزی که باید باشد خاص تر و کوچک تر است، چون تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی گیرد. به این نوع تعریف، تعریف به اخص می گویند. 	<p>۳) تعریفی که مانع باشد، اما جامع نباشد.</p> <p>وقتی تعریف به اخص است ← مفهوم مجهول به اعم است.</p> <p>رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است.</p>
پرنده: حیوانی که پرواز می کند. جامع نیست: پنگوئن، شترمرغ مانع نیست: خفاش (پستانداری که پرواز می کند).	<ul style="list-style-type: none"> تعریفی که تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی گیرد و غیر از مصادیق مفهوم مجهول را هم در بر می گیرد. در این تعریف، رابطه مفهوم مجهول با تعریف، یا عموم و خصوص من وجه است یا تباین. اگر رابطه مفهوم مجهول با تعریف تباین باشد به آن تعریف بی ربط می گویند. 	<p>۴) نه جامع باشد و نه مانع باشد.</p>

پاسخ تشریحی

تعریف پرنده به حیوانی که پرواز می کند، نه جامع است نه مانع؛ چون اولاً همه پرنده‌ها پرواز نمی کنند (مانند پنگوئن، شترمرغ و ...)، پس جامع نیست و از طرفی همه پرواز کنندگان، پرنده نیستند (مانند مگس (حشره)، خفاش (پستاندار) و ...)، پس مانع هم نیست. تعریف فعل به کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می کند نیز نه جامع است و نه مانع؛ چون بعضی از فعل‌ها بر انجام کار دلالت نمی کنند و بر روی دادن حالتی دلالت دارند و همچنین بعضی از مصدرها هم بر انجام کار دلالت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) واضح نیست.
- ۳) صحیح است.
- ۴) جامع نیست، ولی مانع هست.

تست و پاسخ ۶۳

کدام عبارت در خصوص تعریف درست است؟

- ۱) انسان با فراگرفتن انواع و شرایط تعریف صحیح قادر به تعریف همه مفاهیم خواهد شد.
- ۲) تعریف مفاهیم علوم از طریق دانش منطق، ممکن می شود.
- ۳) تعریف مثلث به خطوط بسته دارای ۱۸۰ درجه تعریفی واضح و غیرجامع است.
- ۴) اگر تعریف واضح نباشد، امکان سنجش سایر شرایط تعریف صحیح مهیا نیست.

(منطق دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

اگر تعریف واضح نباشد، می شود سایر شرایط را بررسی کرد، اما نیازی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) همه مفاهیم قابل تعریف نیستند.
- ۲) سنجش قواعد تعریف از طریق دانش منطق ممکن می شود نه تعریف مفاهیم. دقت کنید که تعریف اصطلاحات هر علم در همان علم صورت می گیرد.
- ۳) تعریف مثلث به خطوط بسته دارای ۱۸۰ درجه تعریف بی ربط است، پس نه جامع است و نه مانع است.

نکته کلیدی ترین شرط تعریف صحیح واضح بودن است. از طرفی باید توجه داشت که واضح بودن کاملاً نسبی است؛ یعنی امکان دارد یک واژه یا تعریف برای من واضح باشد، اما برای شما نباشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

تست و پاسخ ۶۴

یک مشاور کنکور برنامه‌ی یکی از دانش‌آموزان موفق سال گذشته را به من داد و مدّعی شد که با عمل به آن در کنکور رتبه‌ی خوبی می‌گیرم و گفت که قصد دارد این برنامه را به همه‌ی دانش‌آموزان باهوش ارائه کند. نوع استدلال مشاور من در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) استقرای تمثیلی (۲) استقرای تعمیمی قوی (۳) استنتاج بهترین تبیین (۴) قیاس

(منطق دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

دوازدهم انسانی

آزمون مرحله سوم

پاسخ تشریحی استدلالی که مشاور از آن استفاده کرده، استقرای تمثیلی است، چون موفقیت یک دانش‌آموز (یک جزء معین) در سال گذشته را به موفقیت دانش‌آموزی دیگر (جزء معین) سرایت داده، آن هم به خاطر عمل به یک برنامه مشابه. دقت کنید که تصمیم مشاور، مبنی بر این که می‌خواهد این برنامه را به همه‌ی دانش‌آموزان بدهد، تأثیری در بخش اول سؤال ندارد.

تست و پاسخ ۶۵

درباره‌ی استدلال زیر کدام گزینه درست است؟

«تجربه‌ی خرید از فروشگاه‌هایی که در آن فروشنده، خیلی از محصولات خود تعریف می‌کند، نشان داده که عموماً این نوع خریده‌ها ناموفق هستند؛ بنابراین من از این آقای فروشنده که از کالایش تعریف می‌کند، خرید نمی‌کنم.»

- (۱) به طور قطع یک تعمیم شتاب‌زده است، چون همیشه تعریف از جنس، به معنای بدبودن آن نیست.
- (۲) احتمالاً از نوعی استقرای تمثیلی استفاده کرده، چون همه‌ی فروشنده‌هایی که تعریف می‌کنند را مثل هم دانسته است.
- (۳) به طور قطعی نمی‌توان این استدلال را یک نوع استقرا دانست، چون نتیجه‌ی آن می‌تواند قطعی باشد.
- (۴) این استدلال قطعاً یک استقرای تعمیمی است، اما قوی یا ضعیف بودن آن به تعداد تجربه‌ها یا فروشگاه‌هایی که بررسی شده، بستگی دارد.

(منطق دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه

پاسخ تشریحی

چون در این استدلال از موارد تجربه‌شده قبلی به موارد جدید رسیده است، نوعی استقرای تعمیمی انجام شده است، ولی ضعیف یا قوی بودن آن از این متن قابل برداشت نیست، بلکه بستگی به تعداد فروشگاه‌ها و تنوع یا تصادفی بودن آن‌ها بستگی دارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نمی‌توان به طور قطعی، این استدلال را تعمیم شتابزده دانست.
 ۲) چون از موارد جزئی و تجربه‌شده، یک حکم کلی استخراج شده، استقرای تعمیمی است.
 ۳) نتیجه این استدلال قطعی نیست، پس قطعاً نوعی از انواع استقرا است.

تست و پاسخ ۶۶

استنتاج کل از جزء مربوط به استدلال است و از آن‌جا که مولانا در داستان طوطی و بازرگان می‌گوید: «از قیاسش خنده آمد خلق را / کو چو خود پنداشت صاحب دلق را» نشان از آن دارد که در حکایتش از استفاده کرده است.

- (۱) قیاسی - تمثیل (۲) استقرایی - تمثیل (۳) قیاسی - استقرا (۴) استقرایی - قیاس

(منطق دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: استقرا استدلالی جزء به کل (کل از جزء) است و در ادبیات و فقه، قیاس همان استدلال تمثیلی در منطق است و در مثال آورده‌شده مولانا با تمثیل دارد مطلبی را روایت می‌کند.

نکته

- سیر استدلال‌ها
 ← قیاس ← از کل به جزء
 ← استقرای تمثیلی ← از جزء به جزء
 ← استقرای تصمیمی ← از جزء به کل

تست و پاسخ ۶۷

در مورد قضایا می‌توان گفت:

- (۱) جملات انشایی چون فاقد معنی هستند در منطق بررسی نمی‌شوند
 (۲) در جملات جمع، اگر محمول به یک جمع معین و مشخص برگردد، قضیه شخصی است
 (۳) قضیه شخصی به اتصال دو نسبت حکم می‌کند
 (۴) از روی جزئی و کلی بودن سور یک قضیه حمله می‌توان به جزئی یا کلی بودن موضوع آن پی برد

(منطق دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

- قضیه = تصدیق = جمله خبری معنادار (نه هر جمله معناداری، بلکه جمله خبری معنادار)
 همان‌طور که قبلاً گفته شد (درس ۱ - نکته ۴)، تصدیق قابلیت صدق و کذب دارد ← قضیه هم قابلیت صدق و کذب دارد.
توجه در قضیه و تصدیق قابلیت صدق و کذب مهم است، نه این‌که حتماً صادق باشد یا حتماً کاذب باشد.
 با واقعیت مطابق هستند. با واقعیت مطابق نیستند.
 قضیه
 ← جملات انشایی: تعریف جملات انشایی: خبری از عالم خارجی نمی‌دهند، بلکه تمایلات، احساسات، خواسته‌ها و اموری از این دست را مطرح می‌کنند.
 ← انواع جملات: انواع جملات انشایی: پرسشی (استفهامی)، امر و نهی، تعجب، آرزو، دعا و ...
 ← جملات خبری: جملاتی که درباره عالم خارج خبر می‌دهند و قابلیت صدق و کذب دارند.
 چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند؟ چون وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

قضیهٔ حملی

- قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.
- قضایای حملی، همان جملات خبری در ادبیات هستند
- ساختار قضیهٔ حملی
- در منطق: موضوع + محمول + رابطه (نسبت)
- در ادبیات: نهاد + مسند + فعل ربطی (اسنادی)
- موضوع (نهاد): محمول (مسند) و رابطه (فعل ربطی)، اجزای اصلی قضیهٔ حملی هستند و هیچ قضیه‌ای بدون این اجزا نیست ← البته امکان دارد یکی از اجزا در ظاهر هر جمله حذف شده باشد، اما در معنای آن وجود دارد.
- رابطه (نسبت):
- اگر مثبت باشد = حکم به ثبوت = ایجابی (مانند: است)
- اگر منفی باشد = حکم به نفی = سلبی (مانند: نیست)
- قالب کلی قضیهٔ حملی وابسته
- به نسبت یا کیفیت قضیه است: $\left. \begin{array}{l} \text{موجبه: الف ب است.} \\ \text{سالبه: الف ب نیست.} \end{array} \right\}$
- موضوع، یعنی آن چه که دربارهٔ آن صحبت می‌کنیم.
- محمول یعنی آن چه بر موضوع حمل می‌شود.
- موضوع، لزوماً در ابتدا نمی‌آید.
- محمول، لزوماً بعد از موضوع نیست.
- چند نکته دربارهٔ ساختار قضیهٔ حملی
- توجه: مفهوم جزئی هیچ‌گاه نمی‌تواند محمول باشد، پس اگر در جمله، دوم آمد، یعنی جای موضوع و محمول عوض شده است.
- نسبت، همان افعال ربطی یا اسنادی
- است ← افعال اسنادی
- است
بود
شد
گشت
گردید
- اگر در جملهٔ خبری کاملی، فعل غیراسنادی آمده بود، برای تعیین موضوع و محمول، باید آن را به فعل اسنادی تبدیل کرد.
- مثال: حسن هوش دارد ← حسن دارای هوش است.
- موضوع
محمول
- در منطق زمان فعل مهم نیست ← مثال: او دیروز رفته بود ← او رفته است.
- برای تشخیص سلبی یا ایجابی بودن قضایایی با فعل غیراسنادی، مثبت یا منفی بودن اصل فعل ملاک است. مثال: علی نمی‌رود ← سلبی است.

پاسخ تشریحی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) جملات انشایی چون قابلیت صدق و کذب ندارند (خطای اندیشه شامل آن‌ها نمی‌شود) در منطق بررسی نمی‌شوند.
- ۲) قضیهٔ شرطی به اتصال یا انفصال حکم می‌کند، نه قضیهٔ حملی.
- ۳) جزئی و کلی بودن موضوع، کاملاً با جزئی و کلی بودن سور متفاوت است و فقط قضایایی با موضوع کلی، سور دارند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

تست و پاسخ ۶۸

کدام گزینه قضیهٔ محصوره است؟

- (۱) میز دارای سه کلمه است.
 (۲) اشک‌های چشم نشانگر بروز عواطف است.
 (۳) کاشف جاذبهٔ زمین، اسحاق نیوتون بود.
 (۴) میزهای کلاس ۲۰ عدد است.

(منطق دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی موضوع، «اشک‌های چشم» است که مصداق معین ندارد و مفهوم کلی محسوب می‌شود، پس قضیهٔ ۲، محصوره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) موضوع، کلمهٔ «میز» است که یک موضوع جزئی است، پس این قضیه شخصی است.
 ۳) موضوع در این قضیه، «اسحاق نیوتون» است که یک اسم خاص است، پس موضوع جزئی محسوب می‌شود و این قضیه، شخصی است.
 ۴) از آن‌جا که محمول یک عدد است و دربارهٔ یک مجموعهٔ معین صحبت می‌کند، پس این قضیه شخصی محسوب می‌شود.

نکته مفاهیم جزئی هیچ‌گاه نمی‌توانند در جایگاه محمول قرار گیرند و حتماً موضوع قضیه هستند.

تست و پاسخ ۶۹

در کدام قضیهٔ حملی رابطه به درستی تعیین شده است؟

- (۱) سعید دیروز به طور کامل در جلسه بود.
 (۲) آن‌چه نباید می‌شد، شد.
 (۳) برای سارا و دوستانش سانحهٔ دلخراشی رخ داده است.
 (۴) همهٔ ما از حادثه‌ای که دیروز رقم خورد، غمگین هستیم.

(منطق دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در منطق فقط افعال اسنادی یا ربطی (بدون اضافه و کم و با معنای اسنادی)، رابطه محسوب می‌شوند. منظور از افعال ربطی: است، بود، شد، گشت، گردید.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) «بود» در این‌جا معنای اسنادی نمی‌دهد و به معنای «حضور داشت» است.
 ۲) «شد» در این‌جا معنای اسنادی نمی‌دهد و به معنای «اتفاق افتاد» است.
 ۳) در این‌جا «رخ داده است» اصلاً اسنادی نیست.
 ۴) «هستیم» همان است می‌باشد که اسنادی است.

نکته منطق فقط افعال ربطی را به عنوان رابطه یا نسبت می‌پذیرد، پس اگر در قضیه‌ای فعل ربطی نداشتیم، ابتدا باید صورت استاندارد قضیه (همراه با فعل ربطی) را بنویسیم.

تست و پاسخ ۷۰

کدام گزینه با توجه به تعریف سطحی قضا یا، یک قضیه محسوب می‌شود؟

- (۱) دلا تا کی در این زندان، فریب این و آن بینی؟
 (۲) چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی
 (۳) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
 (۴) دنیا همه هیچ و کار دنیا همه هیچ

(منطق دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی قضیه، جملهٔ خبری کامل و معنادار است که می‌تواند عملی یا شرطی باشد.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) جملهٔ پرسشی است و قضیه نیست.
 ۲) جملهٔ تعجبی است و بیانگر احساسات است و قضیه نیست.
 ۳) جملهٔ ناقص است و شرط را بیان کرده، اما جواب شرط را ندارد، پس کامل نیست و قضیه نیست.
 ۴) جملهٔ خبری کامل است و قضیه محسوب می‌شود.

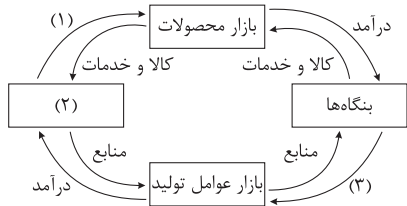
اقتصاد دهم

تست و پاسخ ۷۱

کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده موارد ۱، ۲ و ۳ مشخص شده در نمودار زیر است؟

ب) به ترتیب، موارد: «کسب و کارهای خویش فرما - ارائه سرمایه برای تولید کالاها و خدمات - اجاره دادن زمین» با کدام گروه از تصمیم‌گیرندگان و بازیگران در اقتصاد ارتباط دارد؟

۱) الف) درآمد - دولت - کالا و خدمات / ب) بنگاه - خانوار - خانوار

۲) الف) خرید - خانوارها - پرداخت‌های عوامل تولید / ب) بنگاه - خانوار - خانوار

۳) الف) درآمد - دولت - کالا و خدمات / ب) خانوار - بنگاه - بنگاه

۴) الف) خرید - خانوارها - پرداخت‌های عوامل تولید / ب) خانوار - بنگاه - بنگاه

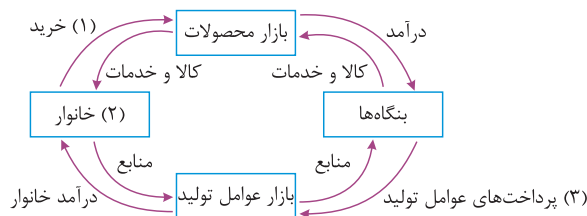
پاسخ: گزینه ۲

(اقتصاد دهم، درس ۵ - بنگاه و خانوار در اقتصاد، برین پرسشی ساده)

مشاوره قسمت «ب» این سؤال، سؤال کنکور اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ هست. سؤال از قسمتی طرح شده که شاید دانش‌آموزان آن را خیلی مهم ندانند و با دقت مطالعه نکنند. برای کنکور، اولین و مهم‌ترین منبع شما کتاب درسی است که باید متن آن را دقیق مطالعه کنید و هیچ قسمت، شکل و یا نموداری را کم‌اهمیت تلقی نکنید.

پاسخ تشریحی

الف)

نکات مربوط به نیمه بالایی نمودار:

نیمه بالایی نمودار، تبادل تولیدات را در بازار کالاها و خدمات (محصولات) نشان می‌دهد.

در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات، به عنوان درآمد بنگاه دریافت می‌شود.

نکات مربوط به نیمه پایینی نمودار:

تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) در بازار عوامل تولید را نشان می‌دهد.

در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.

پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در

بازار عوامل تولید، پرداخت‌هایی است که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود.

ب)

● کسب‌وکارهای خویش فرما: بنگاه

● ارائه سرمایه برای تولید کالاها و خدمات: خانوارها

● اجاره دادن زمین: خانوارها

دو گروه از مهم‌ترین تصمیم‌گیرندگان و بازیگران در اقتصاد، خانوارها و بنگاه‌ها هستند. خانوارها در دو حالت در اقتصاد مشارکت می‌کنند:

۱) خانوارها کالاها و خدمات مورد نیاز را از کسب‌وکارها خریداری می‌کنند.

۲) خانوارها زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات ارائه می‌کنند.

در اقتصاد، «بنگاه» همان چیزی است که مردم معمولاً آن را به عنوان کسب و کار می‌شناسند. مؤسسات کسب و کارها یا همان بنگاه‌ها می‌توانند شامل: مزارع کشاورزی، فروشگاه‌ها، کسب و کارهای خویش فرمایی مثل پیرایشگری، نقشه‌کشی و معماری ساختمان یا شرکت‌ها و کارگاه‌ها و کارخانه‌های تولیدی باشند. برای تولید کالاها و خدمات، این بنگاه‌ها باید از خانوارها منابع را خریداری یا اجاره کنند. به عنوان مثال وقتی یک بنگاه مانند یک رستوران زنجیره‌ای مکانی را اجاره می‌کند، در واقع زمین را از خانوارها اجاره می‌کند.

تست و پاسخ ۷۲

با توجه به جدول زیر که بیانگر عرضه و تقاضای یک کالای خاص در بازار است:

میزان X	قیمت (هزار تومان)	میزان Y
۵۰	۲۰۰	۱۲۰
۶۵	۳۰۰	۱۰۰
۸۰	۴۰۰	۸۰
۹۹	۵۰۰	۵۹
۱۱۵	۶۰۰	۴۵

الف) بیشترین درآمد تولیدکننده چند میلیون تومان است؟

ب) وضعیت بازار در قیمت ۶۰۰ هزار تومان چگونه است؟

ج) مصرف‌کنندگان در قیمت ۵۰۰ هزار تومان چند میلیون ریال پرداخت کرده‌اند؟

$$(۲) \quad ۳۲ - ۷۰ \text{ واحد کمبود تقاضا} - ۲۹/۵$$

$$(۱) \quad ۸۰ \text{ واحد مازاد عرضه} - ۲۹۵$$

$$(۴) \quad ۳۲ - ۷۰ \text{ واحد کمبود تقاضا} - ۲۹۵$$

$$(۳) \quad ۸۰ \text{ واحد مازاد عرضه} - ۲۹/۵$$

(اقتصاد دهم، درس ۵ - بررسی بازار کالا و خدمات، تعادل در بازار کالا و خدمات)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این سؤال مشابه سؤال کنکور اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ است. مبحث بازار کالا و خدمات مبحث بسیار مهمیه که هر سال تو کنکور یک سؤال رو به خودش اختصاص میده. پیشنهاد می‌کنم همه سؤال‌های کنکور که تو کتاب اقتصاد خیلی سبز همه‌شون رو برات جمع‌آوری کردیم رو به دقت بخون تا بتونی به این سؤال مهم تو کنکور در مدت زمان کوتاهی پاسخ بدی.

پاسخ تشریحی برای حل این سؤال ابتدا باید مشخص کنیم X و Y بیان‌کننده کدام مفهوم اقتصادی (عرضه یا تقاضا) هستند.

X بیانگر مفهوم عرضه است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار عرضه افزایش یافته است، یعنی عرضه با قیمت رابطه مستقیم دارد.

Y بیانگر مفهوم تقاضا است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش یافته است، یعنی تقاضا با قیمت رابطه معکوس دارد.

حال به حل مسئله می‌پردازیم:

الف) در سطح قیمت ۴۰۰ هزار تومان که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود. بیشترین درآمد تولیدکننده نیز در سطح قیمت تعادلی به دست می‌آید، بنابراین داریم:

$$\text{میلیون تومان } ۳۲ = \text{هزار تومان } ۳۲,۰۰۰ = ۴۰۰ \times ۸۰ = \text{حداکثر درآمد تولیدکننده}$$

ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (قیمت‌های ۵۰۰ و ۶۰۰ هزار تومان) در بازار با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) روبه‌رو می‌شویم. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

نکته برای متوجه شدن وضعیت بازار در هر قیمت، در سؤالاتی که به صورت جدول داده شده است، کافی است میزان عرضه و تقاضا را در

آن سطح از قیمت با هم مقایسه کنید، اگر میزان عرضه بیشتر بود در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه‌ایم و اگر میزان تقاضا بیشتر از میزان عرضه بود، آنگاه در بازار با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه روبه‌رو هستیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

در سطح قیمت ۶۰۰ هزار تومان، میزان عرضه بیشتر از میزان تقاضاست، در نتیجه در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا روبه‌رو هستیم، برای به دست آوردن میزان مازاد عرضه یا کمبود تقاضا نیز کافی است میزان تقاضا را از میزان عرضه در آن سطح قیمت کم کنیم.

$$70 = 115 - 45 = \text{مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در سطح قیمت } 600 \text{ هزار تومان}$$

(ج)

قیمت کالا (۵۰۰,۰۰۰) \times میزان تقاضای مصرف‌کنندگان = پرداختی مصرف‌کنندگان در قیمت ۵۰۰,۰۰۰ ریال
 میلیون ریال ۲۹۵ = ریال ۲۹۵,۰۰۰,۰۰۰ $= 29,500,000 \times 10 = 29,500,000$ تومان = $29,500,000 = 59 \times 500,000$

نکته برای تبدیل تومان به ریال، عدد مورد نظر را در عدد ۱۰ ضرب می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر به عدد اضافه می‌کنیم) و برعکس برای تبدیل ریال به تومان، عدد مورد نظر را بر عدد ۱۰ تقسیم می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر از عددمان کم می‌کنیم).

تست و پاسخ ۷۳

موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- الف) پوشاک یک کالای نرمال است، با افزایش ۵۰ درصدی حقوق کارگران، میزان تقاضا برای خرید پوشاک می‌یابد.
 ب) در برخی موارد ممکن است در کالاهایی که حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیاده‌تر شود.
 ج) با گران شدن گوشت مرغ، تقاضا برای اسکلت مرغ می‌یابد و اسکلت مرغ مثالی برای کالای است.
 د) با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی می‌یابد و با افزایش قیمت قند، تقاضای چای می‌یابد.

۱) الف) افزایش / ب) مد می‌شوند / ج) افزایش - پست / د) افزایش - کاهش

۲) الف) کاهش / ب) پست هستند / ج) کاهش - معمولی / د) کاهش - افزایش

۳) الف) افزایش / ب) مد می‌شوند / ج) کاهش - معمولی / د) کاهش - افزایش

۴) الف) کاهش / ب) پست هستند / ج) افزایش - پست / د) افزایش - کاهش

(اقتصاد دهم، درس ۵ - فریداران یا تقاضاکنندگان و فرایند تصمیم‌گیری آن‌ها)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی الف) پوشاک یک کالای نرمال است، با افزایش ۵۰ درصدی حقوق کارگران، میزان تقاضا برای خرید پوشاک «افزایش» می‌یابد.

نکته کالای معمولی: کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا افزایش می‌یابد. با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای معمولی به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب افزایش در مقدار تقاضای کالای معمولی در هر قیمت می‌شود.

ب) در برخی موارد مانند «کالاهایی که مد می‌شوند» ممکن است حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیاده‌تر شود.

ج) با گران شدن گوشت مرغ، تقاضا برای اسکلت مرغ «افزایش» می‌یابد و اسکلت مرغ مثالی برای کالای «پست» است.

نکته کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف‌کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند.) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود و بالعکس.

د) برنج و ماکارونی کالاهای جانشین هستند، در نتیجه با افزایش قیمت برنج، میزان تقاضا از برنج کاهش می‌یابد و در مقابل تقاضا برای کالای جانشین یعنی ماکارونی افزایش می‌یابد.

قند و چای کالاهای مکمل هستند، افزایش قیمت قند، موجب کاهش تقاضای قند می‌شود و هم‌زمان میزان تقاضای کالای مکمل قند (یعنی کالایی که هم‌زمان با قند مصرف می‌شود) یعنی چای نیز کاهش می‌یابد.

نکته کالاهای جانشین:

• کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی برای کالایی، کالای جانشین داریم که در عدم حضور کالای اول، بتوانیم از کالای دوم استفاده کنیم. زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز.

کالاهای مکمل:

● کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای. افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس. به عنوان مثال افزایش قیمت چای باعث کاهش تقاضا برای قند خواهد شد.

تست و پاسخ ۷۴

در کدام گزینه به ترتیب نوع بازار به درستی مشخص شده است؟

«بازار محصولاتی چون ماکارونی، بازار محصولاتی چون خودرو در کشور ما، شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی، شرکت توانیر در کشور ما، فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها، خریداران عمده کالا و خدمات»

(۱) انحصاری - رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - مناقصه - رقابتی

(۲) رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - رقابتی - مناقصه - انحصار در فروش

(۳) رقابتی - انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش - انحصار در فروش - مزایده - مناقصه

(۴) رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در خرید و فروش - انحصار در خرید - مزایده - مناقصه

پاسخ: گزینه ۲

(اقتصاد دهم، درس ۵ - انواع بازار)

درس نامه

نوع بازار	تعریف	مثال
رقابتی	<ul style="list-style-type: none"> تعداد فروشندگان و خریداران بسیار زیاد است. حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان نسبت به کل بازار بسیار کوچک است. هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند. 	بازار محصولاتی چون ماکارونی
انحصاری	<ul style="list-style-type: none"> گاه به دلایل (طبیعی - قانونی یا غیرقانونی - اقتصادی) تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. انحصارگر غیرقانونی با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند. (دولت باید مانع شکل‌گیری و تبانی تولیدکنندگان شود). اما انحصار طبیعی و قانونی (به شرط مواظبت و مقررات‌گذاری صحیح دولت) می‌تواند برای مصرف‌کننده سودمند باشد. تولیدکننده یا فروشنده منحصر به فرد = انحصارگر در فروش خریدار یا تقاضاکننده منحصر به فرد = انحصارگر در خرید انحصارگر قیمت‌گذار است و خریداران قیمت‌پذیر 	در کشور ما شرکت توانیر (به دلیل طبیعی) و شرکت‌های خودرویی (به دلایل قانونی) انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند. شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی، از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است.
مزایده	<ul style="list-style-type: none"> در مزایده خریداری که بیشترین قیمت را پیشنهاد بدهد، موفق به خرید محصول می‌شود. 	فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند.
مناقصه	<ul style="list-style-type: none"> در مناقصه فروشنده‌ای که کم‌ترین قیمت را پیشنهاد بدهد، موفق به فروش محصول می‌شود. 	خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مناقصه برگزار می‌کنند.

پاسخ تشریحی: بازار کالایی چون ماکارونی: رقابتی / بازار خودرو در کشور ما: انحصار در فروش / شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی:

از یک سو تنها خریدار و از یک سو تنها فروشنده (انحصار در خرید و فروش) / شرکت توانیر در کشور ما: انحصار در فروش / فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها: مزایده / خریداران عمده کالا و خدمات: مناقصه

تست و پاسخ ۷۵

با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

(الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

مالیات بر مصرف	۱۲۰ میلیون تومان
مالیات بر ارث	$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی	۷۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف
مالیات بر ارزش افزوده	۲۴ میلیون تومان
عوارض گمرکی و خدماتی	۳۲ میلیون تومان
مالیات بر درآمد اشخاص	۱۲ میلیون تومان

(ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟

(ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

(۱) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان / ب) ۱۵ میلیون تومان /
ج) ۱۶ میلیون تومان

(۲) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان / ب) ۱۲ میلیون تومان /
ج) ۱۴ میلیون تومان

(۳) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان / ب) ۱۲ میلیون تومان /
ج) ۱۶ میلیون تومان

(۴) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان / ب) ۱۵ میلیون تومان /
ج) ۱۴ میلیون تومان

پاسخ: گزینه ۲

(اقتصاد دهم، درس ۶ - انواع مالیات)

درس نامه

فرمول‌های مهم این بخش:

مالیات بر درآمد = مالیات بر دارایی + مالیات مستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

چند نکته مهم:

• گاهی به جای عنوان کلی مالیات، مثال آن را ذکر می‌کنند، (یعنی به جای مالیات بر مصرف فقط میزان مالیات بر شکر یا نمک را داریم، در این صورت میزان مالیات بر شکر یا نمک را به عنوان مالیات بر مصرف در نظر می‌گیریم.) که در حل مسائل تفاوتی ایجاد نمی‌کند.

• گاهی در صورت مسئله هم میزان مالیات بر دارایی را داریم و هم میزان مالیات بر ارث و یا هم میزان مالیات بر درآمد را داریم و هم میزان مالیات بر درآمد اشخاص؛ در این هنگام برای محاسبه میزان مالیات مستقیم فقط باید مجموع میزان مالیات بر دارایی و میزان مالیات بر درآمد را حساب کنید و دیگر ارزش مالیات بر ارث و یا مالیات بر درآمد اشخاص را نباید در محاسبه مالیات مستقیم لحاظ کنید چراکه ارزش آن‌ها در بطن مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد وجود دارد و محاسبه آن‌ها خطا و محاسبه مضاعف و مجدد است.

پاسخ تشریحی (الف)

میلیون تومان $15 = \frac{1}{8} \times 120 =$ مالیات بر مصرف $\times \frac{1}{8} =$ مالیات بر درآمد

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

میلیون تومان $85 = 70 + 15 =$ مالیات مستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

میلیون تومان $176 = 32 + 120 + 24 =$ مالیات غیرمستقیم

(ب)

مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد اشخاص = ۱۲ میلیون تومان

(ج)

میلیون تومان $14 = \frac{1}{5} \times 70 =$ (مالیات بر دارایی) $\times \frac{1}{5} =$ مالیات بر ارث

مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث = ۱۴ میلیون تومان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

تست و پاسخ ۷۶

جدول زیر مراحل تولید یک کیک را نشان می‌دهد؛ با فرض وجود نرخ ۱۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده:

(الف) ارزش افزوده مرحله دوم و چهارم، کدام است؟

(ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز

(ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط دامدار

(د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، کدام است؟

دامدار شیر تولیدی خود را به قیمت ۶,۵۰۰ ریال به کارگاه تولید محصولات لبنی می‌فروشد.	کارگاه تولید محصولات لبنی شیر را به خامه تبدیل می‌کند و آن را به قیمت ۷,۵۰۰ ریال به شیرینی‌پزی می‌فروشد.	شیرینی‌پز کیک درست شده از خامه را به قیمت ۱۱,۰۰۰ ریال به مغازه‌دار می‌فروشد.	مغازه‌دار کیک را به قیمت ۱۹,۰۰۰ ریال به مشتری می‌فروشد.
--	--	--	---

(۲) الف) ۳۵۰۰-۶۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (ج) ۷۵۰۰ (د) ۱۸۵۰

(۱) الف) ۱۰۰۰-۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (ج) ۷۱۵۰ (د) ۱۹۰۰

(۴) الف) ۳۵۰۰-۶۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (ج) ۷۱۵۰ (د) ۱۹۰۰

(۳) الف) ۱۰۰۰-۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (ج) ۷۵۰۰ (د) ۱۸۵۰

(اقتصاد دهم، درس ۶ - مالیات بر ارزش افزوده)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده می‌توانید فرمول‌های ذکر شده در جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل - مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده × میزان ارزش افزوده آن مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله = میزان ارزش افزوده محصول در هر مرحله

پاسخ تشریحی (الف)

ارزش محصول در مرحله قبل (مرحله اول) - ارزش محصول در مرحله دوم = ارزش افزوده محصول در مرحله دوم

$$= 7500 - 6500 = 1000 \text{ ریال}$$

ارزش محصول در مرحله سوم - ارزش محصول در مرحله چهارم = ارزش افزوده محصول در مرحله چهارم

$$= 19000 - 11000 = 8000 \text{ ریال}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز، دو راه حل وجود دارد:
راه حل اول:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز و همچنین مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه تولید محصولات لبنی را نیز محاسبه کنید و سپس این دو مقدار را از هم کم کنید.

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله سوم = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز

$$= 11,000 \times \frac{1}{100} = 1,100 \text{ ریال}$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله دوم = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه تولید محصولات لبنی

$$= 7,500 \times \frac{1}{100} = 750 \text{ ریال}$$

$$\text{ریال } 350 = 1,100 - 750 = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز}$$

راه حل دوم:

میزان ارزش افزوده در مرحله سوم را محاسبه کنید که این مقدار برابر است با تفاضل ارزش محصول در مرحله سوم با ارزش محصول در مرحله دوم، سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

ارزش محصول در مرحله دوم - ارزش محصول در مرحله سوم = میزان ارزش افزوده در مرحله سوم

$$\text{ریال } 3,500 = 11,000 - 7,500$$

$$\text{ریال } 350 = 3,500 \times \frac{1}{100} = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط شیرینی‌پز}$$

ج)

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله اول) + قیمت کالا در مرحله اول = قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله اول

$$\text{ریال } 7,150 = 6,500 + (6,500 \times \frac{1}{100})$$

د)

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

$$\text{ریال } 1,900 = 19,000 \times \frac{1}{100} = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در مرحله آخر} =$$

نکته با دانستن جواب قسمت «الف» متوجه می‌شویم پاسخ صحیح یا ۱ است یا ۳، در هر دو گزینه قسمت «ب» یک جواب دارد.

در نتیجه پاسخ قسمت «ب» کمکی به یافتن سریع گزینه صحیح نمی‌کند، اما قسمت «ج» و یا «د» در هر دو گزینه متفاوت است، بنابراین شما تنها با یافتن پاسخ قسمت «ج» یا «د» می‌توانید گزینه صحیح را پیدا کنید.

تست و پاسخ ۷۷

به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- مالیاتی که از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.
- تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.
- کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
- وظیفه قانونی پرداخت این نوع از مالیات به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
- اساس و مبنای آن ثروت مؤدی است.

۱) مالیات بر ارزش افزوده - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر دارایی

۲) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد

۳) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

۴) مالیات بر ارزش افزوده - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی

(اقتصاد دهم، درس ۶ - انواع مالیات)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای حل این نوع سؤال‌ها، از قسمتی شروع کنید که از پاسخ صحیح آن مطمئن هستید. سپس به بررسی و رد

گزینه‌ها بپردازید. به عنوان مثال در این سؤال فرض می‌کنیم شما از پاسخ صحیح قسمت دوم یعنی تعرفه‌های گمرکی مطمئن

هستید، به بررسی گزینه‌ها بپردازید، بررسی کنید در قسمت دوم کدام گزینه عبارت «تعرفه‌های گمرکی» آورده شده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

مشاهده می‌شود (۱) یا (۲) می‌توانند پاسخ صحیح باشند و (۲) و (۳) کنار گذاشته می‌شوند. حال به بررسی بیشتر (۱) و (۲) می‌پردازیم. می‌بینیم در این دو گزینه مورد اول و آخر یکسان است و لذا یافتن پاسخ آن‌ها کمکی در پیدا کردن گزینه صحیح نمی‌کند. تنها مواردی که در این دو گزینه متفاوت است، موارد سوم و چهارم است، پس فقط لازم است با بررسی یک مورد (حالا یا عبارت سوم یا عبارت چهارم) در کم‌ترین زمان ممکن گزینه صحیح را پیدا کنید.

درس نامه • انواع مالیات

توضیحات	انواع مالیات	
<ul style="list-style-type: none"> اساس و مبنای مالیات: ثروت مؤدی مثال: مالیات بر ارث 	مالیات بر دارایی	
<ul style="list-style-type: none"> اساس و مبنای مالیات: درآمد افراد و شرکت‌ها مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین تعریف نوع مالیات است. مثال: مالیات بر حقوق، مالیات بر درآمد املاک 	مالیات بر درآمد	
<ul style="list-style-type: none"> مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است. تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند. برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند. این نوع از مالیات، ممکن است براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها (حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت شوند. 	حقوق و عوارض گمرکی (تعرفه‌های گمرکی)	عوارض گمرکی و خدماتی
<ul style="list-style-type: none"> انواع عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری، مالیات تلقی می‌شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند، وجوهی مانند عوارض خودرو و یا عوارض نوسازی و دفع پسماند دریافت می‌کند. 	عوارض خدماتی	
<ul style="list-style-type: none"> مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. اگر فرد میزان بیشتری از کالا را مصرف کند، در نهایت مالیات بیشتری نیز پرداخت می‌کند. مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است. مثال این نوع از مالیات: مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و مالیات بر دخانیات 	مالیات بر مصرف	
<ul style="list-style-type: none"> منظور از این نوع مالیات، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه‌شده با ارزش کالا و خدمات خریداری‌شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود. این نوع از مالیات، چندمرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود. با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد. از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چراکه مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود. کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند. در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند. 	مالیات بر ارزش افزوده (VAT)	

پاسخ تشریحی

مالیات بر ارزش افزوده از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چراکه مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- عوارض گمرکی که نام دیگر آن تعرفه‌های گمرکی می‌باشد، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.
- در مالیات بر ارزش افزوده کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
- وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر مصرف به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
- اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است.

تست و پاسخ ۷۸

هر یک از قراردادهای یا معاهده‌های زیر توسط کدام کشور یا کشورها به اجرا درآمده‌اند؟

- الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی
 ب) وضع تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم
 ج) پیمان تجارت آزاد مشهور به پیمان نفتا
 د) در دوره بین دو جنگ جهانی کارگران و تولیدکنندگان، کنگره را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

- ۱) الف) انگلستان / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) آمریکا و کانادا و مکزیک / د) آمریکا
 ۲) الف) انگلستان / ب) آمریکا و کانادا و مکزیک / ج) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / د) آمریکا
 ۳) الف) آمریکا / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) آمریکا و کانادا و مکزیک / د) انگلستان
 ۴) الف) آمریکا / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) آمریکا و کانادا و مکزیک / د) انگلستان

(اقتصاد دهم، درس ۷ - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ● نام معاهده‌ها، تاریخ انعقاد آن‌ها و کشورهای عضو آن‌ها بسیار مهم است، حتماً اطلاعات جدول زیر را به خاطر بسپارید.

کشور(کشورها)	سال وضع قرارداد - نام قرارداد	توضیحات
انگلستان	۱۷۰۱ - ممنوعیت واردات پوشاک	کشور انگلستان ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد. (در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان)
آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده	اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم	وضع تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)
ایالات متحده	در دوره بین دو جنگ جهانی	کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد. (سایر کشورها نیز به تلافی، تجارت خود با آمریکا را کاهش دادند.)
ایالات متحده	در دهه ۷۰ قرن بیستم	ایالات متحده، مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.
چندین کشور	۱۹۴۴ - کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)	نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
۲۳ کشور	۱۹۴۷ - قرارداد گات	۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.
آمریکا و کانادا و مکزیک	۱۹۹۲ - پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا)	—

پاسخ تشریحی

- الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.
- ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.
- ج) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.
- د) در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

تست و پاسخ ۷۹

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

- الف) مفهوم «مقرون به صرفه بودن» در تجارت، با کدام عبارت متناسب است؟
- ب) کدام گزینه دربردارنده گروه ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟
- ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادیشان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، چه می‌کنند؟
- د) کدام عبارت در رابطه با قرارداد «گات» نادرست است؟

۱) الف) بهبود عملکرد بازار/ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. (به کشوری «وابستگی سیاسی» نداشته باشد). - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد./ج) گذاشتن تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها/د) سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی از کشورهای اروپایی باعث به وجود آمدن مشکلاتی شده بود، به همین دلیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل به نام گات در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد.

۲) الف) بهبود عملکرد بازار/ب) منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش را متنوع کند. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید./ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها/د) ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۳) الف) مزیت اقتصادی/ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد./ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی/د) ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۴) الف) مزیت اقتصادی/ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - منابع تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند./ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها/د) سیاست‌های حمایت‌گرایانه ایالات متحده و برخی از کشورهای اروپایی باعث به وجود آمدن مشکلاتی شده بود، به همین دلیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل به نام گات در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد.

پاسخ: گزینه ۴

(اقتصاد دهم، درس ۷- پرا تجارت با دیگر کشورها مهم است؟، اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت، دولت‌ها و تجارت

بین الملل، پنگ‌های تباری و تهریم‌های اقتصادی)

پاسخ تشریحی الف) سه عامل:

- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید
 - یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری
 - وضعیت اقلیمی متفاوت
- توان تولیدی منطقه یا کشوری را در مقایسه با منطقه یا کشور دیگر تغییر می‌دهد و موجب می‌شود تولید یک محصول نسبت به محصولی دیگر «مقرون به صرفه‌تر» شود، به عبارت دیگر «مزیت اقتصادی» ایجاد کند.

ب) اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجهی بیشتر داشته باشد»، به وضعیت استقلال اقتصادی و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

ج) گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

د) ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

تست و پاسخ ۸۰

با توجه به موقعیت‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

• براساس مقادیر یکسان منابع، کشور A می‌تواند ۱۰ تن برنج و ۸ تن جو تولید کند در حالی که کشور B می‌تواند ۱۵ تن برنج و ۵ تن جو تولید کند.

• کشور C برای تولید ۱۲۰ کیلو بادام از تولید ۷۵ کیلو گردو صرف نظر می‌کند.

(۱) مزیت نسبی تولید جو در کشور A / مزیت نسبی تولید گردو در کشور C

(۲) مزیت مطلق تولید جو در کشور A / مزیت مطلق تولید بادام در کشور C

(۳) مزیت مطلق تولید برنج در کشور B / مزیت نسبی تولید بادام در کشور C

(۴) مزیت نسبی تولید برنج در کشور B / مزیت مطلق تولید گردو در کشور C

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

(اقتصاد دهم، درس ۷ - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

کشور	برنج	جو
A	۱۰	۸
B	۱۵	۵

کشور A در تولید جو و کشور B در تولید برنج مزیت مطلق دارد.

کشور C در تولید بادام نسبت به تولید گردو مزیت نسبی دارد. هزینه فرصت تولید بادام در کشور C (صرف نظر کردن از تولید ۷۵ کیلو گردو)، کم‌تر از هزینه فرصت تولید گردو (صرف نظر کردن از تولید ۱۲۰ کیلو بادام) است و در نتیجه کشور منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید بادام اختصاص می‌دهد که در تولید آن مزیت نسبی دارد.

پایه یازدهم

پاسخ نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه دوازدهم - مرحله سوم - ۲۶ مرداد ۱۴۰۳

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی
زبان و ادبیات فارسی	الهام حسین خانی - ابوالفضل قاضی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی
روانشناسی	مهدی جاهدی - خدیجه جنت علیپور - سیمین زاهدی
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	خدیجه جنت علیپور - علیرضا کاهیدوند
جغرافیا	مریم صالحی - حمیدرضا بهیاد
فلسفه (۱)	علی اکبر آخوندی - سیواش خدانشناس - مجید قدرتی پور

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	مرتضی محمدی نژاد	امیرحسین ابومحیوب فرزانه خاکپاش
زبان و ادبیات فارسی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	جمال طباطبایی نژاد	مانده سهل الدین صادق محرمی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	مرتضی محمدی نژاد	علی سلوکی - کوثر شاه حسینی وجیهه صادقی مالواجردی
روانشناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	مهدی جاهدی	نگار کاتبی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	جمال الدین هنرور محمد نوید راست خدیو حسام حاج مومن	مختار حسامی سمانه ریحانی
تاریخ	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بهروز یحیی	مهسا اصغری
جغرافیا	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بهروز یحیی	وجیهه صادقی مالواجردی
فلسفه (۱)	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	محمد مهدی بادامه علی سلوکی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی یازدهم

تست و پاسخ (۸۱)

اگر تابع $f = \{(2, a+3), (-3, 1-\frac{b}{4}), (5, \frac{a}{4}-1)\}$ ثابت باشد، مقدار $\frac{b-a}{b+a}$ کدام است؟

(۱) ۵ (۲) -۵ (۳) ۷ (۴) -۷

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

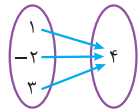
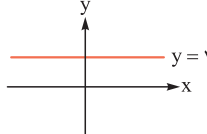
پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره مؤلفه‌های دوم باید یکسان باشند.

درس نامه

(۱) تعریف تابع ثابت: تابعی که برد آن فقط یک عضو دارد را تابع ثابت می‌نامیم.

(۲) نمایش‌های مختلف تابع ثابت:

مثال	ویژگی در تابع ثابت	نمایش تابع
$\{(1, 3), (2, 3), (-4, 3)\}$	مؤلفه دوم تمام زوج مرتب‌ها یکسان است.	زوج مرتبی
	تمام پیکان‌ها به یک عدد وارد می‌شود.	پیکانی
	روی یک خط افقی قرار دارد.	نموداری
$f(x) = 2$ یا $f(x) = -\frac{y}{3}$	$f(x) = c$	ضابطه‌ای

پاسخ تشریحی گام اول: باید مؤلفه‌های دوم هر سه زوج مرتب برابر باشند:

$$a+3 = 1 - \frac{b}{4} = \frac{a}{4} - 1$$

ابتدا $a+3$ و $\frac{a}{4} - 1$ را برابر قرار می‌دهیم:

$$a+3 = \frac{a}{4} - 1 \xrightarrow{\times 4} 4a+12 = a-4 \Rightarrow 4a-a = -4-12 \Rightarrow 3a = -16 \Rightarrow a = -\frac{16}{3}$$

گام دوم: حالا $1 - \frac{b}{4}$ را با $a+3$ برابر قرار می‌دهیم:

$$1 - \frac{b}{4} = a+3 \xrightarrow{a=-\frac{16}{3}} 1 - \frac{b}{4} = -\frac{16}{3} + 3 \Rightarrow 1 - \frac{b}{4} = -\frac{7}{3} \Rightarrow -\frac{b}{4} = -\frac{10}{3} \Rightarrow \frac{b}{4} = \frac{10}{3} \Rightarrow b = \frac{40}{3}$$

گام سوم: پس:

$$\frac{b-a}{b+a} = \frac{\frac{40}{3} - (-\frac{16}{3})}{\frac{40}{3} + (-\frac{16}{3})} = \frac{\frac{56}{3}}{\frac{24}{3}} = \frac{56}{24} = \frac{7}{3}$$

تست و پاسخ (۸۲)

تابع $f(x) = \frac{2x+k}{x+3} - k$ تابعی ثابت با برد $\{m\}$ است. نمودار تابع خطی $g(x) = mx+k$ ، محور x ها را با چه طولی قطع می‌کند؟

(۱) $-1/5$ (۲) $1/5$ (۳) $-2/3$ (۴) $2/3$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

نکته تابع با ضابطه $y = \frac{Ax+B}{Cx+D}$ با شرط $\frac{A}{C} = \frac{B}{D}$ ، تابعی ثابت است.

پاسخ تشریحی

گام اول: تابع $f(x) = \frac{2x+k}{x+3} - k$ تابعی ثابت است، چون $-k$ عدد است، پس کسر $\frac{2x+k}{x+3}$ باید برابر با یک عدد باشد. کافی است نسبت ضریب x ها با نسبت اعداد برابر باشد:

$$\frac{A}{C} = \frac{B}{D} \Rightarrow \frac{2}{1} = \frac{k}{3} \Rightarrow k = 6$$

گام دوم: با جای گذاری $k = 6$ ، تابع را ساده می کنیم:

$$f(x) = \frac{2x+k}{x+3} - k \xrightarrow{k=6} f(x) = \frac{2x+6}{x+3} - 6 = \frac{2(x+3)}{x+3} - 6 = 2 - 6 = -4$$

پس برد این تابع ثابت، مجموعه تک‌عضوی $\{-4\}$ است؛ در نتیجه $m = -4$ است.

گام سوم: ضابطه تابع خطی $g(x) = mx + k$ به صورت $g(x) = -4x + 6$ می شود. برای به دست آوردن طول نقطه برخوردش با محور x ها باید y (یا همان $g(x)$) را صفر قرار دهیم:

$$0 = -4x + 6 \Rightarrow 4x = 6 \Rightarrow x = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} = 1.5$$

تست و پاسخ ۸۳

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2}{2} + 3x - 2 & \text{اگر } \text{sign}(x) = 1 \\ x - 5 & \text{اگر } \text{sign}(x) = -1 \end{cases}$$

حاصل $f(\sqrt{2}) + f(-\sqrt{18})$ کدام است؟

(۱) -6
(۲) -5
(۳) -4
(۴) -7

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱ و ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

(۱) ضابطه تابع علامت به صورت مقابل است:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

(۲) اگر $\text{sign}(A) = 1$ باشد، آن‌گاه $A > 0$ و اگر $\text{sign}(A) = -1$ باشد، آن‌گاه $A < 0$ است.

پاسخ تشریحی

گام اول: به جای $\text{sign}(x) = 1$ می توانیم بنویسیم $x > 0$ و به جای $\text{sign}(x) = -1$ می توانیم بنویسیم $x < 0$ ، پس ضابطه f به شکل زیر می شود:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2}{2} + 3x - 2 & \text{sign}(x) = 1 \\ x - 5 & \text{sign}(x) = -1 \end{cases} = \begin{cases} \frac{x^2}{2} + 3x - 2 & x > 0 \\ x - 5 & x < 0 \end{cases}$$

گام دوم: برای محاسبه $f(\sqrt{2})$ باید سراغ ضابطه با دامنه $x > 0$ برویم:

$$x > 0: f(x) = \frac{x^2}{2} + 3x - 2 \xrightarrow{x=\sqrt{2}} f(\sqrt{2}) = \frac{(\sqrt{2})^2}{2} + 3(\sqrt{2}) - 2 = \frac{2}{2} + 3\sqrt{2} - 2 = 1 + 3\sqrt{2} - 2 = 3\sqrt{2} - 1$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

برای محاسبه $f(-\sqrt{18})$ باید سراغ ضابطه با دامنه $x < 0$ برویم:

$$x < 0: f(x) = x - 5 \xrightarrow{x=-\sqrt{18}} f(-\sqrt{18}) = -\sqrt{18} - 5 = -\sqrt{9 \times 2} - 5 = -3\sqrt{2} - 5$$

$$f(\sqrt{2}) + f(-\sqrt{18}) = (3\sqrt{2} - 1) + (-3\sqrt{2} - 5) = -6$$

گام سوم: پس:

تست و پاسخ ۸۴

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 3 & x \geq 2 \\ \frac{x}{2} + 2 & x < 2 \end{cases} \text{ اگر } f(a) = 1 \text{ باشد، مقدار } f(-a) \text{ کدام است؟}$$

$$-14 \quad (4)$$

$$14 \quad (3)$$

$$-2/5 \quad (2)$$

$$2/5 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: در مورد a ، نمی‌دانیم که در کدام محدوده از بین محدوده‌های $x \geq 2$ و $x < 2$ قرار دارد. پس باید هر دو حالت را بررسی کنیم:

$$f(a) = 2a + 3 \quad (1) \text{ اگر } a \text{ در محدوده } x \geq 2 \text{ باشد از ضابطه بالا خروجی می‌گیرد:}$$

$$2a + 3 = 1 \Rightarrow 2a = -2 \Rightarrow a = -1$$

خروجی‌اش باید برابر با ۱ باشد:

مقدار به دست آمده برای a در محدوده $x \geq 2$ قرار ندارد، پس این حالت رد شد.

$$f(a) = \frac{a}{2} + 2$$

$$(2) \text{ اگر } a \text{ در محدوده } x < 2 \text{ باشد از ضابطه پایین خروجی می‌گیرد:}$$

$$\frac{a}{2} + 2 = 1 \Rightarrow \frac{a}{2} = -1 \Rightarrow a = -2$$

خروجی‌اش باید برابر با ۱ باشد:

مقدار به دست آمده برای a در محدوده $x < 2$ قرار دارد، پس این حالت قبول است.

گام دوم: با جای‌گذاری $a = -2$ در $f(-a)$ به $-2f(2)$ می‌رسیم.

برای محاسبه $f(2)$ باید سراغ ضابطه بالا برویم (چون $x = 2$ در محدوده $x \geq 2$ قرار دارد).

$$x \geq 2: f(x) = 2x + 3 \Rightarrow f(2) = 2(2) + 3 = 7$$

$$-2f(2) = -2(7) = -14$$

پس:

تست و پاسخ ۸۵

اگر f تابعی همانی و $f(f(k^2 - k)) = f(\Delta k) - 9$ باشد، جزء صحیح $\sqrt{10}k$ کدام است؟

$$7 \quad (4)$$

$$6 \quad (3)$$

$$5 \quad (2)$$

$$4 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره جای $f(\text{cloud})$ ها، $f(\text{cloud})$ را قرار دهید.

درس نامه ●●

تابع همانی: تابعی است که به ازای هر عددی که واردش شود، همان عدد از آن خارج می‌شود. مثلاً اگر $f(a) = b$ شد، باید $a = b$ باشد.

پاسخ تشریحی

گام اول:

● f همانی است، پس جای $f(f(k^2 - k))$ می‌نویسیم $f(k^2 - k)$ و بعدش جای $f(k^2 - k)$ می‌نویسیم $k^2 - k$.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

• f همانی است، پس جای $f(\Delta k)$ می‌نویسیم Δk .

$$f(f(k^2 - k)) = f(\Delta k) - 9 \Rightarrow k^2 - k = \Delta k - 9$$

گام دوم: معادله را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$\Rightarrow k^2 - 6k + 9 = 0 \xrightarrow{\text{اتحاد مربع}} (k-3)^2 = 0 \Rightarrow k-3=0 \Rightarrow k=3$$

گام سوم: عبارت $\sqrt{10}k$ برابر با $\sqrt{30} = \sqrt{10 \times 3}$ می‌شود.

$$[\sqrt{30}] = [5/\dots] = 5$$

چون $5^2 < 30 < 6^2$ است، پس $\sqrt{30}$ می‌شود ۵ و خرده‌ای؛ در نتیجه:

تست و پاسخ ۸۶

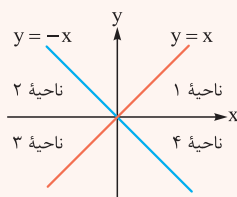
نقطه $A(-\frac{1}{3} + k, \text{sign}(-\sqrt{2}) + k)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است. حاصل $[k] + \text{sign}(k)$ کدام است؟

۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۱ (۱) -۲

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱ و ۲)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره طول و عرض A باید قرینه هم باشند.

درس نامه • نیمسازهای ۴ ناحیه دستگاه مختصات

• هر نقطه‌ای که روی نیمساز ناحیه اول و سوم است، طول و عرضش برابرند؛ مثل $(2, 2)$ یا $(-5, -5)$.

• هر نقطه‌ای که روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است، طول و عرضش قرینه‌اند؛ مثل $(-2, 2)$ یا $(5, -5)$.

پاسخ تشریحی

$$[-\frac{1}{3}] = [-3/33] = -4$$

گام اول: حاصل دو عبارت $[-\frac{1}{3}]$ و $\text{sign}(-\sqrt{2})$ را حساب می‌کنیم:

$$\text{sign}(-\sqrt{2}) = -1$$

عددی منفی

پس مختصات $A(-\frac{1}{3} + k, \text{sign}(-\sqrt{2}) + k)$ به صورت $A(\underbrace{-\frac{1}{3} + k}_{\text{طول}}, \underbrace{-1 + k}_{\text{عرض}})$ می‌شود.

گام دوم: چون نقطه A روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم است، پس طول و عرضش قرینه‌اند.

$$\text{طول} = -\text{عرض} \Rightarrow -\frac{1}{3} + k = -(-1 + k) \Rightarrow -\frac{1}{3} + k = 1 - k \Rightarrow 2k = \frac{10}{3} \Rightarrow k = \frac{5}{3} = 1\frac{2}{3}$$

$$[k] + \text{sign}(k) = [1\frac{2}{3}] + \text{sign}(1\frac{2}{3}) = 2 + 1 = 3$$

گام سوم: حاصل عبارت خواسته شده برابر است با:

تست و پاسخ ۸۷

تابع $f(x) = \begin{cases} (a+1)x + b & 1 \leq x < 4 \\ (b+2)x - \frac{2}{a} & -2 < x < 1 \end{cases}$ تابعی پلکانی است. کدام گزینه زیر، قابل تعریف است؟

۲) $f(ab)$ ۱) $f(b)$

۴) $f(a+b)$ ۳) $f(-2b)$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه •• تابع پلکانی

تعریف	نمودارش!	مثال ضابطه‌ای	نمودار مربوط به مثال
تابعی چندضابطه‌ای که همه ضابطه‌های تابع ثابت هستند.	از چند خط افقی تشکیل شده است.	$f(x) = \begin{cases} 2 & 1 < x \leq 3 \\ -3 & -2 \leq x \leq 0 \end{cases}$	

نکته دامنه توابع چندضابطه‌ای از اجتماع دامنه ضابطه‌ها به دست می‌آید.

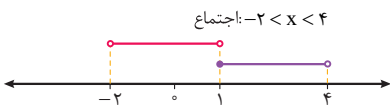
پاسخ تشریحی

گام اول: هر دو ضابطه، باید توابع ثابت باشند، پس ضریب x در هر دو ضابطه تابع باید صفر باشد.

$$\begin{cases} (a+1)x + b & 1 \leq x < 4 \\ (b+2)x - \frac{3}{a} & -2 < x < 1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a+1=0 \Rightarrow a=-1 \\ b+2=0 \Rightarrow b=-2 \end{cases}$$

گام دوم: دامنه ضابطه‌ها به صورت $1 \leq x < 4$ و $-2 < x < 1$ است. اجتماع این دو محدوده، دامنه f را به ما می‌دهد.

گام سوم: اگر $-2 < k < 4$ باشد، آن‌گاه $f(k)$ تعریف می‌شود. در هر چهار گزینه این مورد را چک می‌کنیم:

$$\begin{aligned} & \text{②} \quad \underline{f(a)} \\ & f(-1 \times (-2)) = f(2) \\ & \downarrow \\ & x=2 \text{ در محدوده } -2 < k < 4 \text{ هست. (✓)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{①} \quad \underline{f(b)} \\ & f(-2) \\ & \downarrow \\ & x=-2 \text{ در محدوده } -2 < k < 4 \text{ نیست. (x)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{④} \quad \underline{f(a+b)} \\ & f(-1 + (-2)) = f(-3) \\ & \downarrow \\ & x=-3 \text{ در محدوده } -2 < k < 4 \text{ نیست. (x)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{③} \quad \underline{f(-2b)} \\ & f(-2 \times (-2)) = f(4) \\ & \downarrow \\ & x=4 \text{ در محدوده } -2 < k < 4 \text{ نیست. (x)} \end{aligned}$$

پس فقط $f(ab)$ تعریف می‌شود.

تست و پاسخ

حاصل عبارت $A = \text{sign}(\text{sign}(-\pi)) + 2 \left\lfloor \frac{-2\pi}{2} \right\rfloor$ کدام است؟

-۸ (۲)

-۷ (۱)

-۱۰ (۴)

-۹ (۳)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی

گام اول: $-\pi$ ، عددی منفی است، پس $\text{sign}(-\pi)$ برابر با -1 می‌شود:

$$\text{sign}(\underbrace{\text{sign}(-\pi)}_{-1}) = \text{sign}(-1)$$

-1 نیز عددی منفی است، پس $\text{sign}(-1)$ هم -1 می‌شود:

$$\text{sign}(-1) = -1$$

گام دوم: -2π تقریباً برابر با $-6/28$ یا $-2 \times 3/14 = -6/28$ است.

جزء صحیح $-6/28$ برابر با -7 است؛ پس حاصل عبارت براکتی برابر است با:

$$\left\lfloor \frac{-7}{2} \right\rfloor = \left\lfloor -\frac{7}{2} \right\rfloor = \left\lfloor -3.5 \right\rfloor = -4$$

گام سوم: حاصل A برابر است با:

$$A = \underbrace{\text{sign}(\text{sign}(-\pi))}_{-1} + 2 \underbrace{\left\lfloor \frac{-2\pi}{2} \right\rfloor}_{-4} = -1 + 2(-4) = -1 + (-8) = -9$$

تست و پاسخ ۸۹

نقطه $A(a, 0)$ روی نمودار تابع $f(x) = [2x] - x^2$ قرار دارد. a کدام می‌تواند باشد؟

۱ (۱) $\sqrt{2}$ (۲) $-\sqrt{3}$ (۳) $\sqrt{5}$ (۴)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره اعداد گزینه‌ها را جای x در ضابطه قرار دهید. هر کدام که حاصلش صفر شد، جواب است.

پاسخ تشریحی

$$0 = [2a] - a^2$$

گام اول: نقطه $(a, 0)$ را در ضابطه تابع $y = [2x] - x^2$ جای گذاری می‌کنیم.

گام دوم: مقدار هر چهار گزینه را جای a در عبارت $[2a] - a^2$ قرار می‌دهیم. هر کدام که حاصلش صفر شد، جواب است.

۱) $a = 1 \Rightarrow [2(1)] - 1^2 = [2] - 1 = 2 - 1 = 1 \neq 0$

۲) $a = \sqrt{2} \Rightarrow [2\sqrt{2}] - (\sqrt{2})^2 = [2/1] - 2 = 2 - 2 = 0 \checkmark$

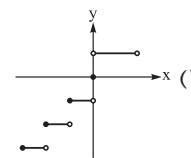
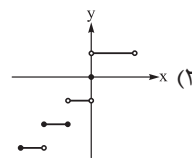
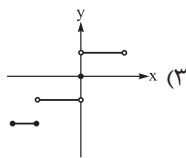
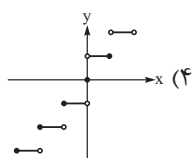
۳) $a = -\sqrt{3} \Rightarrow [2(-\sqrt{3})] - (-\sqrt{3})^2 = [-3/4] - 3 = -4 - 3 = -7 \neq 0$

۴) $a = \sqrt{5} \Rightarrow [2\sqrt{5}] - (\sqrt{5})^2 = [4/4] - 5 = 4 - 5 = -1 \neq 0$

پس در بین گزینه‌ها، فقط a می‌تواند $\sqrt{2}$ باشد.

تست و پاسخ ۹۰

نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(x) & -1 < x < 2 \\ [x] & -3 \leq x \leq -1 \end{cases}$ به کدام صورت است؟

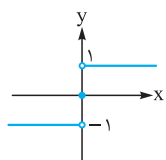
(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

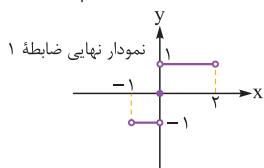

پاسخ تشریحی

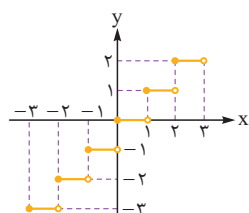

$$y = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

گام اول: نمودار تابع $x = 0$ به صورت مقابل است:

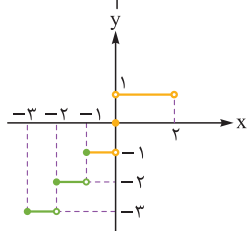
از این نمودار، قسمت $-1 < x < 2$ را نگاه می‌داریم:

$$y = [x] = \begin{cases} 1 & 1 \leq x < 2 \\ 0 & 0 \leq x < 1 \\ -1 & -1 \leq x < 0 \\ -2 & -2 \leq x < -1 \\ -3 & -3 \leq x < -2 \\ \vdots & \vdots \end{cases}$$

گام دوم: نمودار تابع $y = [x]$ به صورت مقابل است:

از این نمودار، قسمت $-3 \leq x \leq -1$ را نگاه می‌داریم:

گام سوم: ادغام نمودارهای نهایی ضابطه‌های ۱ و ۲، نمودار تابع f را می‌دهد:

علوم و فنون ادبی یازدهم

تست و پاسخ ۹۱

کدام مورد از «ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی» است؟

- (۱) باور به اختیار و اراده
- (۲) رواج روحیه اخلاقی و عرفانی
- (۳) بازتاب اندک علوم در شعر
- (۴) واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مقایسه ویژگی‌های فکری سبک خراسانی و سبک عراقی را در جدول صفحات ۳۷ و ۳۸ کتاب درسی مطالعه کنید. گاهی این ویژگی‌ها در قالب بیت داده می‌شوند.

درس نامه

برخی از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی به شرح زیر است:

- در این دوره مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که با معبود یکی می‌شود.
- تصوف رواج بیشتری می‌یابد و برخی اندیشه‌ها از جمله «بی‌اعتباری دنیا» و «اعتقاد به قضا و قدر» رواج بیشتری می‌یابند.
- پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون، برتری عشق بر عقل و امثال آن‌ها مفاهیم و اندیشه‌های شعر این دوره را رقم می‌زند.

با توجه به جدول صفحات ۳۷ و ۳۸ کتاب درسی، برخی ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی عبارت‌اند از:

ستایش عشق - غم‌گرایی - فراق - ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون - رواج روحیه عرفانی و اخلاقی - باور به قضا و قدر - آسمانی بودن معشوق - بازتاب بیشتر علوم در شعر

پاسخ تشریحی تنها ۲ از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

دیگر گزینه‌ها از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی هستند.

تست و پاسخ ۹۲

همه موارد از ویژگی‌های «زبانی» نثر دوره عراقی (قرن‌های هفتم و هشتم) هستند؛ به جز

- (۱) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی
- (۲) رواج یافتن تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده در این دوره
- (۳) درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن آن
- (۴) به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سيطرة تیموریان بر ایران از میان می‌رود. تا آن‌جا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. (در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان آثار موجود را که به نثر ساده بود به نثر فنی باز می‌نوشتند). اما در این دوره (قرن هفتم و هشتم) برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ چنان‌که «ملاحسین واعظ کاشفی» کتاب «کلیله و دمنه» را به انشای خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.

تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت. هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود. در مقدمه کتاب «ظفرنامه شامی» که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته‌شده درباره تیمور است، می‌خوانیم: «امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم.» تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شده و تا دوره تیموری هم ادامه یافت. حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت. البته باید توجه داشت که این سادگی نثر همه جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

- از دیگر ویژگی‌های نثر این دوره ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد؛ اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید. «سلطان حسین بایقرا» و «امیر علیشیر نوایی» در حوزه ادبی هرات، ترکی گویی و ترکی نویسی را تشویق می‌کردند. امیر علیشیر نوایی چند جلد کتاب از جمله «محاکمة اللغتين» را به ترکی نوشت و ظهیرالدین بابر هم «بابرنامه» را به ترکی نوشت. نمونه‌ای از کلمات دخیل که هنوز هم در زبان فارسی استعمال دارند، عبارت‌اند از: ییلاق و قشلاق (سردسیر و گرمسیر)، قشون (ارتش) و یورش (هجوم).
- به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر از ویژگی‌های دیگر این دوره است.

پاسخ تشریحی ۳۲ از ویژگی‌های «فکری» نثر دوره عراقی است، اما ۱، ۲ و ۴ از ویژگی‌های «زبانی» نثر دوره عراقی (قرن‌های هفتم و هشتم) هستند.

تست و پاسخ ۹۳

در همه ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است؛ به جز

- ۱) رضا به داده بده وز جبین گره بگشای که بر من و تو در اختیار نگشاده است
- ۲) دلا برخیز و پای بر بساط خودنمایی زن به رندی سر برآر آتش در این زهد ریایی زن
- ۳) از کیمیای مهر تو زر گشت روی من آری به یمن لطف شما خاک زر شود
- ۴) خرد کیمیای صلاح است و نعمت خرد معدن خیر و عدل است و احسان

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره با توجه به معنی ابیات، هر بیت را با ویژگی‌های فکری سبک عراقی انطباق می‌دهیم؛ بیتی که هیچ‌یک از این ویژگی‌ها را نداشته باشد یا ویژگی سبک دیگری در آن باشد، پاسخ سؤال خواهد بود.

پاسخ تشریحی ۱ در بیت «باور به قضا و قدر» و اختیارنداشتن انسان در این جهان، در بیت ۲ «پرهیز از زهد ریایی»، و در بیت ۳ «ستایش عشق (مهر)» از ویژگی‌های فکری سبک عراقی هستند، اما در بیت ۴ «ستایش خرد» که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است مشهود است.

تست و پاسخ ۹۴

کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- ۱) صاحب نامند از ما عالم و ما تیره‌روز
 - ۲) نه بخت و دولت آنم که با تو بنشینم
 - ۳) نه پای آن‌که ز پیش زمانه بگریزد
 - ۴) باز آی که بی روی تو ای یار سمن‌بوی
- طالع برگشته نقش نگین داریم ما
نه صبر و طاقت آنم که از تو درگذرم
نه روی آن‌که ز دست بلا شود بیرون
برگ سمن و خاطر گلزار نداریم

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

مجاز: در لغت متضاد حقیقت است و در اصطلاح ادبی آن است که واژه‌ای را در غیر معنای حقیقی آن به کار ببریم؛ مثلاً: در بیت زیر، شاعر واژه «پولاد» را در معنی «شمشیر» به کار برده است:

در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می‌گشت

رابطه میان «پولاد» و «شمشیر» در بیت بالا «جنسیه» است؛ زیرا شمشیر از جنس پولاد است.

نکته بین واژه‌ای که به کار می‌بریم و معنایی که از آن در نظر داریم، باید رابطه‌ای وجود داشته باشد که آن دو را به یکدیگر پیوند دهد. این رابطه و پیوند را در اصطلاح «علاقه» می‌گویند.

توجه شناخت رابطه مجاز با معنی آن در فهم و تشخیص بهتر مجاز به ما کمک می‌کند؛ اما تعیین نوع دقیق آن برای شما ضروری نیست.

مهم‌ترین روابطی که در مجاز وجود دارد عبارت‌اند از:

۱- رابطه جزئی:

جزئی از چیزی را به جای تمام آن چیز به کار می‌برند؛ مثلاً در زبان عادی می‌گویند: «می‌خواهم برای خودم سقفی بسازم» و منظور از سقف، خانه است؛ سقف جزئی از خانه است. یا در شعر گفته‌اند:

که منظور از «گوش» آدمی است که سخن را گوش می‌دهد و گوش جزئی از آدم است.

پیش دیوار آن چه گویی، هوش دار تا نباشد در پسِ دیوار، گوش

گاهی واژه «فردا» را با رابطه جزئی به جای «آینده» یا «روز قیامت» به کار می‌برند:

فردا که سر از خاک برآرم اگر تو را بینم، فراغتم بود از روز رستخیز

۲- رابطه کلیه:

تمام چیزی را به جای جزئی از آن به کار می‌برند. در بیت زیر، «سر» مجاز از «موهای سر» است:

سپید شد چو درخت شکوفه دار، سرم وز این درخت، همان میوه غم است برم

۳- رابطه محلیه:

جا و محل چیزی را به جای خود آن به کار می‌برند. مثلاً در بیت زیر «عالم» مجاز از «مردم عالم» است:

دلِ عالمی بسوزی، چو عذار برفروزی تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا

رابطه محلیه را می‌توان گسترده‌ترین نوع مجاز دانست؛ زیرا علاوه بر گفتن مکان و اراده کسانی که در آن مکان جای دارند، بر کاربردهای مجازی زیر نیز دلالت دارد:

۱- ۳- کاربرد ظرف به جای آنچه در ظرف است؛ مثلاً:

چو آشامیدم آن پیمان را پاک در افتادم ز مستی بر سر خاک (پیمانه مجاز از شراب است).

۲- ۳- کاربرد «سر» یا «دل» به جای «قصد» و «اندیشه»:

هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است (دل مجاز از فکر و اندیشه است).
سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی (سر مجاز از قصد و اندیشه است).

۴- رابطه آلیه (بزاری):

ابزار کاری را به جای آن به کار می‌برند. مثلاً کسی می‌گوید:

قلم دهخدا را خیلی دوست دارم. («قلم» مجاز از نوشته‌هاست).

۵- رابطه جنسیت:

جنس چیزی را به جای آن به کار می‌برند. در بیت زیر، شاعر «آهن» را به جای «تیشه» به کار برده است:

بدان آهن که او سنگ آزمون کرد تواند بیستون را بی‌ستون کرد

۶- رابطه سبب:

سبب چیزی جانشین خود آن چیز می‌شود. در عبارت زیر، «نفس» که سبب سخن گفتن است، جانشین «سخن» شده است:

دیدم که نفسم با او در نمی‌گیرد و آتشم در هیزم تر اثر نمی‌کند.

۷- رابطه لازمی (همراهی):

چیزی به دلیل همراهی با چیزی به جای آن به کار می‌رود. در بیت زیر، واژه «خون» به جای «کشتن و قتل» به کار رفته است:

محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است

۸- رابطه شباهت:

چیزی را به دلیل شباهت به جای چیز دیگری به کار می‌برند. این گونه مجاز همان استعاره مصرّحه (آشکار) است که در آن اسمی با رابطه

شباهت جانشین اسمی دیگر می‌شود. در بیت زیر:

ژاله از نرگس چکید و برگ گل را آب داد وز تگرگ نازپرور مالش عتاب داد

واژه‌های «ژاله»، «نرگس»، «برگ گل»، «تگرگ» و «عتاب» به ترتیب مجاز (استعاره مصرّحه) از اشک، چشم، گونه، دندان و لب هستند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

نکته در سخنی که مجاز به کار رفته باشد همواره نشانه یا نشانه‌هایی وجود دارد که خواننده را به معنی مجازی راهنمایی می‌کند. این

نشانه یا نشانه‌ها را در اصطلاح ادبی «قرینه» می‌گویند.

تفاوت مجاز و استعاره:

مجاز عنوانی کلی برای کاربرد هر اسم به جای اسم دیگر است؛ به گونه‌ای که میان آن دو اسم یکی از رابطه‌های جزئیه، کلیه، محلیه، جنسیه،

سببیه، آلیه (ابزاری)، شباهت و ... وجود داشته باشد.

اگر رابطه دو اسم «شباهت» باشد، آن را استعاره می‌نامیم و دیگر رابطه‌ها را مجاز می‌گوییم.

پاسخ تشریحی برای تشخیص مجاز، بررسی می‌کنیم: کدام واژه در معنی غیرحقیقی به کار رفته است؟ معنی مجازی آن چیست؟ و چه

رابطه‌ای با آن دارد؟

در بیت ۱ واژه «عالم» با رابطه محلیه به جای «مردم عالم» به کار رفته است.

در بیت ۲ مجاز وجود ندارد و واژه‌ها در معنی حقیقی خود آمده‌اند.

در بیت ۳ واژه «پا» با رابطه آلیه به جای «قوت» و «قدرت» به کار رفته است.

در بیت ۴ واژه «خاطر (دل)» با رابطه محلیه به جای «حوصله» و «قصد» به کار رفته است.

تست و پاسخ ۹۵

در کدام ابیات، «مجاز» یافت می‌شود؟

گر بر دل من بار غم یار نبودی

نه هر که سر بتراشد، قلندری داند

ای نور دیده، صلح به از جنگ و داوری

بیا که بی تو ندارم سر بقا ای دوست

نه قدرتی که به شوخیش در کنار کشم

(۴) الف - ه

(۳) ب - ه

الف) از شادی من خلق جهان شاد شدندی

ب) هزار نکته باریک‌تر ز مو این جاست

ج) یک حرف صوفیانه بگویم اجازت است

د) بیا که بی تو مرا برگ زندگانی نیست

ه) نه قوتی که توانم کناره جستن از او

(۲) الف - ج - د

(۱) ب - ج - د

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

خودت حل کنی بهتره برای تشخیص مجاز، بررسی می‌کنیم: کدام واژه‌ها در معنای مجازی (غیرحقیقی) به کار رفته‌اند و معنی مجازی

آن‌ها چیست؟

پاسخ تشریحی در بیت «الف» مجاز وجود ندارد و واژه‌های «جهان» و «دل» در معنی حقیقی خود آمده‌اند.

در بیت «ب» واژه «سر» با رابطه کلیه به جای «موی سر» به کار رفته است.

در بیت «ج» واژه «حرف» با رابطه جزئیه به جای «سخن» و «کلام» به کار رفته است.

در بیت «د» واژه «سر» با رابطه محلیه به جای «اندیشه» و «قصد» به کار رفته است.

در بیت «ه» مجاز وجود ندارد و واژه‌های «قوت»، «قدرت» و «کنار (آغوش)» در معنی حقیقی خود آمده‌اند.

تست و پاسخ ۹۶

وزن کدام بیت با مصراع «شبنمی بودم ز دریا غرقه در دریا شدم» یکسان است؟

(۱) گرچه مه در عالم آرایی ز گیتی بر سر آمد

(۲) چون درآیی نتوانم که مراد از تو بجویم

(۳) یک نفس خواهیم که با گل خوش برآیم در چمن

(۴) تا تو را شوری نباشد لذت شیرین چه یابی

کی تواند شد مقابل با رخت از ناتمامی

که من از خود بروم چون تو پری چهره درآیی

لیک نتوانم ز دست بلبل بسیارگوی

تا تو را دردی نباشد قدر درمان را چه دانی

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

درس نامه ●●

وزن‌های همسان تکراری: به چینش پایه‌های آوایی بیت زیر دقت کنید:
در این درگاه بی‌چونی همه لطف است و موزونی چه صحرائی چه خضایی چه درگاهی نمی‌دانم

دَرین دَر گَا - - - U	هَ بی چو نی - - - U	هَ م لُط قَس - - - U	تُ مو زو نی - - - U
چَ صَح را یی مفاعیلن	چَ خَص را یی مفاعیلن	چَ دَر گَا هی مفاعیلن	نِ می دا نَم مفاعیلن

با خوانش درست بیت، درنگی منظم در میان پایه‌های آوایی هر مصراع احساس می‌کنیم. به بیان دیگر، هر مصراع از پایه‌های تکراری و منظم چهارهجایی تشکیل شده و وزن‌واژه «مفاعیلن» چهار بار تکرار شده است.

برخی از مهم‌ترین وزن‌هایی که ارکان تکراری دارند عبارت‌اند از:

(۱) فعولن فعولن فعولن	(۲) فعولن فعولن فعولن فعل	(۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
(۴) مفاعیلن مفاعیلن فعولن	(۵) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن	(۶) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
(۷) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن	(۸) فاعلاتن فاعلاتن فعلن	(۹) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
(۱۰) فاعلاتن فاعلاتن فعلن	(۱۱) مستفعلن مستفعلن مستفعلن	(۱۲) مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع
(۱۳) مفتعلن مفتعلن مفتعلن	(۱۴) مفتعلن مفتعلن فاعلن	(۱۵) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مس‌تف
(۱۶) فاعلن فاعلن فع	(۱۷) مفاعلن مفاعلن مفاعلن	

پاسخ تشریحی ابتدا با نوشتن هجاهای جداکردن پایه‌های آوایی و تعیین وزن‌واژه‌ها، وزن مصراع صورت سؤال را به دست می‌آوریم: شبنمی بودم ز دریا غرقه در دریا شدم (شَب نِ می بو: فاعلاتن / دَم ز در یا: فاعلاتن / عَرَقِ دَر دَر: فاعلاتن / یا شُ دَم: فاعلن) وزن مصراع صورت سؤال «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است. در رکن پایانی یک هجا محذوف است؛ یعنی «فاعلن» به جای «فاعلاتن» آمده است.

اکنون با درست‌خواندن هر بیت، وزن یک مصراع از آن را به شیوه بالا به دست می‌آوریم:

۱) گرچه مه در عالم آرایی ز گیتی بر سر آمد (گَر چَ مه دَر: فاعلاتن / عالِ ما را: فاعلاتن / یی ز گی تی: فاعلاتن / بَر س را مَد: فاعلاتن) وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است، ولی وزن مصراع صورت سؤال «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» می‌باشد.

۲) چون درآیی نتوانم که مراد از تو بجویم (چُن دَ را یی: فاعلاتن / نَ تَ وَا نَم: فاعلاتن / ک م رَا دَز: فاعلاتن / تُ بَ جو یَم: فاعلاتن) وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» و با وزن مصراع صورت سؤال متفاوت است.

۳) یک نفس خواهم که با گل خوش برآیم در چمن (یَک نَ قَس خَا: فاعلاتن / هَم کَب با گُل: فاعلاتن / خُش بَ را یَم: فاعلاتن / دَر چَ مَن: فاعلن) وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و با وزن مصراع صورت سؤال یکسان است.

۴) تا تو را دردی نباشد قدر درمان را چه دانی (تا تُو را دَر: فاعلاتن / دِی نَ با شَد: فاعلاتن / قَد ر دَر مَان: فاعلاتن / را چَ دا نی: فاعلاتن) وزن این بیت نیز «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است؛ ولی وزن مصراع صورت سؤال «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» می‌باشد.

حواستون باشه معمولاً دو وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» و «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» را در تست‌ها به عنوان گزینه انحرافی به جای یکدیگر قرار می‌دهند که باید به این موضوع توجه داشته باشیم و وزن مصراع را تا رکن پایانی بررسی کنیم.

تست و پاسخ ۹۷

وزن مقابل هر مصراع کاملاً با آن مطابقت دارد؛ به جز

- (۱) میوه هر شاخ و شجر هست گواهِش (مفتعلن مفتعلن مفتعلن) (۲) من نخواهم کرد بر عاشق ملامت (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
(۳) دلم دیده از دوستان برنگیرد (فعولن فعولن فعولن فعولن) (۴) بی او نباشد دور اگر گریان شوم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

خودت حل کنی بهتره هر مصراع را درست بخوانید؛ هجاها و نشانه‌های هجایی آن را مشخص نمایید؛ با توجه به نظم هجاها، پایه‌های آوایی چهارهجایی یا سه‌هجایی را جدا کنید و وزن و واژه مناسب با آن را بنویسید.

نکته

- (۱) هر مصراع را همان‌طور که می‌خوانیم هجانویسی می‌کنیم، نه آن‌طور که می‌بینیم!
- (۲) ممکن است از رکن پایانی یک مصراع یک، دو یا سه هجا کم شده باشد.

پاسخ تشریحی

- ۱) میوه هر شاخ و شجر هست گواش (می و ی هر: مفتعلن / شاخُ ش جر: مفتعلن / هست گ وا: مفتعلن / هَش: فع)
- وزن آمده در مقابل این مصراع «مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است، ولی وزن مصراع «مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع» می‌باشد.
- ۲) من نخواهم کرد بر عاشق ملامت (مَن نَ خا هَم: فاعلاتن / گر د بر عا: فاعلاتن / شِق مَ لا مَت: فاعلاتن)
- ۳) دلم دیده از دوستان بر نگیرد (د لَم دی: فعولن / د آ ز دو: فعولن / س تان بر: فعولن / نَ گِی ز د: فعولن)
- ۴) بی او نباشد دور اگر گریان شوم (بی او نَ با: مستفعلن / شَد دو ز گر: مستفعلن / گر یان شَ و م: مستفعلن)

تست و پاسخ ۹۸

با توجه به ابیات زیر همه موارد «کاملاً» درست است؛ به جز

دوش دور از رویت ای جان جانم از غم تاب داشت / ابر چشمم بر رخ از سودای دل سیلاب داشت
در تفکر عقل مسکین پایمال عشق شد / با پریشانی دل شوریده چشم خواب داشت

- (۱) واژه «سیلاب» در بیت اول در مفهوم مجازی «اشک» به کار رفته است.
- (۲) ابیات فوق، در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده است.
- (۳) مفاهیمی چون «فراق» و «برتری عشق بر عقل» از ابیات بالا دریافت می‌شود.
- (۴) ابیات در قالب «غزل» سروده شده‌اند و توجه به علوم ادبی در آن‌ها مشهود است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۴، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه •• ویژگی‌های ادبی شعر سبک عراقی

- در شعر این دوره کاربرد «غزل» بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.
- توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد. (در تقسیم‌بندی علوم ادبی چهار آرایه «تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه» را علم «بیان» و دیگر آرایه‌های لفظی و معنوی مانند «تکرار، سجع، جناس، موازنه، مراعات نظیر، تلمیح، تضاد، تناقض، حس آمیزی، ایهام، اغراق، لف و نشر، حسن تعلیل و ...» را علم «بدیع» می‌گویند.)
- شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.

پاسخ تشریحی

- ۱) واژه «سیلاب» در بیت اول مجاز با علاقه شباهت از «اشک» است.
- ۲) وزن مصراع اول را همان‌طور که می‌خوانیم به دست می‌آوریم:
(دو ش دو رز: فاعلاتن / رو ی تی جان: فاعلاتن / جا ن مَر غَم: فاعلاتن / تا ب داشت: فاعلن) چنان‌که می‌بینید، وزن درست ابیات «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؛ اما در ۲) به صورت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» داده شده است.
- ۳) مفهوم «فراق» از بیت اول و مفهوم «برتری عشق بر عقل» از مصراع اول بیت دوم دریافت می‌شود.
- ۴) با توجه به طرز قرارگرفتن قافیه‌ها و محتوای عاشقانه ابیات، قالب «غزل» و با توجه به وجود آرایه‌های «تشبیه، استعاره، جناس، ایهام و اغراق» در ابیات «توجه به علوم ادبی» درست است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۹۹

بیت زیر با همه ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به جز

- «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد»
 (۱) ای دل از پست و بلند روزگار اندیشه کن
 (۲) گوشه‌گیری در دسر بسیار دارد در کمین
 (۳) روی در نقصان نماید ماه چون گردد تمام
 (۴) از نسیمی دفتر ایام بر هم می‌خورد
- چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد»
 در برومندی ز قحط برگ و بار اندیشه کن
 در محیط پر شر و شور از کنار اندیشه کن
 چون شود لبریز جامت، از خمار اندیشه کن
 از ورق‌گردانی لیل و نهار اندیشه کن

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سوالات بخش قرابت معنایی کنکور سراسری، از تمام بیت‌ها و عبارت‌های آمده در متن درس‌ها، خودارزیابی‌ها و کارگاه‌های تحلیل فصل کتاب‌های درسی علوم و فنون ادبی طرح می‌گردد. برای پاسخگویی به این سوالات، بخش «مفهوم و قرابت معنایی» کتاب «علوم و فنون ادبی جامع خیلی سبز» را مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی مفهوم بیت صورت سؤال: روزگار گاهی عزت می‌دهد و گاهی خوار می‌سازد؛ روزگار بازیگر از این گونه بازی‌ها بسیار دارد؛ پس در هنگام عزت از این که روزی روزگار تو را خوار سازد بترس.

- بیت (۱) ای دل از پستی و بلندی روزگار بترس و هنگام دارایی و ثمربخشی از روزگار نداری و بی‌ثمری بترس.
 بیت (۲) گوشه‌گیری و انزوا دردسرهای بسیاری در کمین دارد؛ در این جهان که چون اقیانوسی پر شر و شور است از ساحل انزوا و تنهایی دوری کن.
 بیت (۳) ماه وقتی کامل می‌شود، رو به کاهش می‌گذارد؛ هنگامی که در اوج آسایش و خوشی هستی از دردسر و ناخوشی بترس.
 بیت (۴) با یک پیشامد کوچک، روزگار و زندگی پریشان می‌شود. پس تو از دگرگونی روزگار بترس.
 مفهوم بیت صورت سؤال و دیگر ابیات «پستی و بلندی روزگار و تبدیل شدن خوشی‌های زندگی به ناخوشی» است؛ اما مفهوم بیت (۲) «پرهیز از گوشه‌گیری و کناره‌گیری از مردم» است.

نکته در چنین سؤالاتی می‌توان بدون در نظر گرفتن بیت یا عبارت صورت سؤال، تنها با مقایسه ابیات گزینه‌ها به پاسخ رسید.

تست و پاسخ ۱۰۰

کدام بیت با متن زیر تناسب معنایی ندارد؟

«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیورده. درختان را به خلعت نوری، قیای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده.»

- (۱) پیراهن برگ بر درختان
 (۲) صبا هم ز بهر تو فراش‌وار
 (۳) سخای ابر از آن آمد جهانگیر
 (۴) کودکان پیراهنت را می‌درند
- چون جامه عید نیک‌بختان
 همی گستراند بساط بهار
 که در طفلی گیاهی را دهد شیر
 ره‌روان کفش و کلاهت می‌برند

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه توصیف بهار و جلوه‌های گوناگون آن در ادبیات فارسی فراوان است و شاعران و نویسندگان هر یک به گونه‌ای بهار را وصف کرده‌اند.

- گل بخندید و باغ شد پدرام
 چون بناگوش نیکوان شد باغ
 همجو لوح زمردین گشته است
 معنی بیت: دشت که از برف مانند صفحه‌ای از مرمر سفید بود، [با آمدن بهار] مانند لوح زمردین سرسبز شد.
- ای خوشا این جهان بدین هنگام (پدرام: خوش و خرم)
 از گل سیب و از گل بادام (بناگوش: بن گوش)
 دشت همچون صحیفه‌ای ز زخم (زخم: سنگ مرمر)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بخندد همی باغ چون روی دلبر ببوید همی خاک چون مُشک اذفر (اذفر: خوش بو)
 دگر باره خیطاط باد صبا بر اندام گل دوخت، رنگین قبا
 دامن خاک شد ز بُسَد و لعل تاج فرعون و گنج دقیانوس (بُسد: مرجان / لعل: یاقوت)
 معنی بیت: دامن خاک به سبب گل‌های سفید و سرخ (رنگارنگ) مانند تاج فرعون و گنج دقیانوس شد.

پاسخ تشریحی عبارت صورت سؤال در وصف بهار و جلوه‌های آن است.

معنی عبارت: خداوند به باد بهاری گفته تا سبزه‌ها و گیاهان را در زمین برویاند و به ابر بهاری دستور داده تا گیاهان کوچک را در زمین پرورش دهد. برای هدیه نوروزی، پیراهن سبزی از برگ بر تن درختان پوشانده و با آمدن فصل بهار شکوفه‌ها را بر سر شاخه‌ها قرار داده است.

بیت ۱ با عبارت «درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته» تناسب معنایی دارد.

بیت ۲ با عبارت «فژاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده» تناسب معنایی دارد.

بیت ۳ با عبارت «دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد» تناسب معنایی دارد.

بیت ۴ با هیچ‌یک از عبارت‌های متن تناسب معنایی ندارد.

حواستون باشه در بیت ۴ واژه‌های کودکان و کلاه به کار رفته است. وجود واژه‌های «اطفال» و «کلاه» در متن نباید ما را به اشتباه

بیندازد، بلکه باید به معنی و مفهوم بیت و عبارت صورت سؤال توجه کنیم.

جامعه‌شناسی یازدهم

تست و پاسخ (۱۰۱)

عبارت‌های کدام گزینه به ترتیب با موارد زیر ارتباط دارد؟

- دین‌داران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه این‌جهانی می‌کنند.
- در فرهنگ معاصر غرب، اومانیزم از نتایج منطقی سکولاریسم است.
- رمان در ادبیات فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

- (۱) در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است. - انسان‌شناسی هر فرهنگ متناسب با هستی‌شناسی آن است - ادبیات مدرن حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره را منعکس می‌کند.
- (۲) دنیاگرایان در فرهنگ دینی از آشکار کردن دنیاگرایی خود پرهیز می‌کنند. - انسان‌شناسی هر فرهنگ متناسب با هستی‌شناسی آن است - ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی انسان‌ها توجهی ندارد.
- (۳) دنیاگرایان در فرهنگ دینی از آشکار کردن دنیاگرایی خود پرهیز می‌کنند. - هستی‌شناسی هر فرهنگ متناسب با انسان‌شناسی آن است - ادبیات مدرن حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره را منعکس می‌کند.
- (۴) در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است. - هستی‌شناسی هر فرهنگ متناسب با انسان‌شناسی آن است - ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی آدمیان توجه ویژه دارد.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

نکته مقایسه رفتار دنیاگرایان در جهان دینی با رفتار دین‌گرایان در جهان دنیوی:

در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست، بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد. اگر افرادی که درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند.	رفتار دنیاگرایان در جهان دینی
در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است؛ به گونه‌ای که دین‌داران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این‌جهانی می‌کنند.	رفتار دین‌گرایان در جهان دنیوی

پاسخ تشریحی در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است؛ به گونه‌ای که دین‌داران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این‌جهانی می‌کنند.

انسان بخشی از جهان هستی است. از این‌رو انسان‌شناسی هر فرهنگ متناسب با هستی‌شناسی آن فرهنگ است؛ بنابراین اومانیزم (انسان‌شناسی فرهنگ غرب) از نتایج منطقی سکولاریسم (هستی‌شناسی فرهنگ غرب) است. ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد، بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی را منعکس می‌کند. به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

تست و پاسخ (۱۰۲)

روشنگری در معنای خاص در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی چه ویژگی‌هایی داشت و در نهایت به چه پدیده‌ای منجر شد؟

- (۱) شکلی حس‌گرایانه داشت و به شناخت تجربی محدود می‌شد. - پدید آمدن علمی که توان داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌های انسانی را ندارد.
- (۲) با عدم پذیرش وحی و نادیده گرفتن عقل، به بحران معرفتی انجامید. - امکان تشخیص درست و غلط بودن باورها و اندیشه‌ها از بشر سلب شد.
- (۳) شکلی عقل‌گرایانه داشت و مرجعیت وحی را نمی‌پذیرفت. - شکل‌گیری پدیده اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد.
- (۴) با شناخت عقلی همراه بود و وحی را در شناخت حقیقت نادیده می‌گرفت. - دانشی پدید آمد که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه •• معانی و پیامدهای روشنگری در معنای خاص

دوره زمانی	ویژگی‌ها و پیامدها
قرن ۱۷ و ۱۸	<ul style="list-style-type: none"> ویژگی: عقل‌گرایی و نفی وحی پیامد: دئیسم (اعتقاد به خدای بدون برنامه برای هدایت و سعادت بشر)
قرن ۱۹ و ۲۰	<ul style="list-style-type: none"> ویژگی: حس‌گرایی، نفی عقل و وحی پیامد: پدید آمدن دانش ابزاری و سکولار (علمی که توان داور دربارۀ ارزش‌ها و هنجارها را ندارد).
از پایان قرن ۲۰	<ul style="list-style-type: none"> ویژگی: افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی پیامد: بحران معرفت‌شناختی (ناتوانی در تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها)

پاسخ تشریحی روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

تست و پاسخ ۱۰۳

عبارت‌های درست درباره مفاهیم «پروتستانتیسم»، «لیبرالیسم» و «رنسانس» در کدام گزینه آمده است؟

- بخشی از حرکت‌های پروتستانی که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. - براساس اومانیزم شکل می‌گیرد. - به ابعاد جسمانی در هنر اهمیت داده شد.
- حرکت‌های نوع اول پروتستانی از حمایت قدرت‌های محلی برخوردار بودند. - جایزدانستن همه امور بنا به خواست انسان است. - قرن چهاردهم تا هفدهم میلادی را شامل می‌شود.
- بخشی از حرکت‌های پروتستانی که رویکرد معنوی داشتند امکان گسترش پیدا نکردند. - آزادی ارزش اساسی آن تلقی می‌شود. - در آن خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شود.
- حرکت‌های نوع دوم پروتستانی، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند. - خواست آدمی مبدأ قانون‌گذاری است. - غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت.

(پایانه‌شناسی یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- نادرست (آن گروه از حرکت‌های پروتستانی که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند، در تقابل با جریان دنیاگرا قرار نمی‌گرفتند). - درست - درست
- درست - درست - نادرست (رنسانس قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود).
- درست - درست - نادرست (مربوط به فرهنگ یونان و روم است).

تست و پاسخ ۱۰۴

هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت جدول است؟

مصادیق	آثار فرهنگ جدید غرب
توجه به خواسته‌های صرفاً طبیعی انسان	«الف»
«ب»	علم جدید با رویکرد دنیوی
«ج»	اقتصاد

(۲) ب - ج - الف

(۴) ج - الف - ب

- پدید آمدن مجموعه‌ای از نوآوری‌های فنی و اقتصادی
- گسترش تجارت و رشد صنعت
- حقوق طبیعی بشر در فرهنگ غرب

(۱) ج - ب - الف

(۳) ب - الف - ج

پاسخ: گزینه ۲

(پایانه‌شناسی یازدهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی

ب) در فرهنگ جدید غرب، علم جدیدی با رویکرد دنیوی پدید آمد که ابزاری برای تسلط انسان بر طبیعت بود. در نهایت علم و فناوری و صنعت رشد پیدا کرد و انقلاب صنعتی پدید آمد. انقلاب صنعتی مجموع نوآوری‌های فنی و اقتصادی بود که در اواسط قرن هجدهم برای اولین بار در انگلستان پدید آمد. ج) گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت. الف) در فرهنگ جدید غرب، حقوق طبیعی بشر پدید آمد؛ حقوق طبیعی بشر، با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این جهانی او شناخته می‌شود.

تست و پاسخ ۱۰۵

به ترتیب علت پدید آمدن هر یک از موارد زیر کدام است؟

- تبدیل اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری
- پیدایش و رشد نهضت‌های جدید دینی
- گسترش فلسفه‌های روشنگری در جهان غرب

۱) وقوع انقلاب صنعتی در انگلستان - متوجه شدن همه ظرفیت‌های انسان به این دنیا - بسط و گسترش ابعاد دنیوی جهان غرب
 ۲) گسترش تجارت و رشد صنعت - رویکرد گزینشی غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها و زندگی مردم
 ۳) کشف آمریکا - توجه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - سرایت سکولاریسم به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
 ۴) شکل‌گیری روابط کارگران و سرمایه‌داران - انکار آشکار ابعاد غیرمادی جهان هستی - استفاده از هنر و تفاسیر پروتستانی از دین

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (سکولاریسم پنهان)، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود. در فرهنگ غرب، دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد.

تست و پاسخ ۱۰۶

هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام مرحله از مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی است؟

- در سال ۱۵۰۰ میلادی، در اروپا حدود ۵۰۰ دولت یا بیشتر وجود داشت. در سال ۱۹۰۰ میلادی، این تعداد به ۲۵ دولت تقلیل پیدا کرد.
 - فراماسونرها از شیوه‌های ماسونی برای بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی بهره می‌بردند.
 - به کشور از آن‌جا که اعضای آن خود را یک ملت می‌دانند و یک دولت آن‌ها را اداره و نمایندگی می‌کند دولت - ملت می‌گویند.
 - چین در قرن نوزدهم از طریق تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به صورت کشوری ضعیف درآمد.
- ۱) اول - چهارم - سوم - سوم
 ۲) دوم - سوم - اول - سوم
 ۳) اول - سوم - اول - چهارم
 ۴) دوم - چهارم - سوم - چهارم

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تمامی موارد این سؤال، از زیرنویس عکس‌ها یا بخوانیم و بدانیم‌های کتاب درسی طراحی شده است. ارتباط این مطالب با سر فصل‌های کتاب درسی بسیار اهمیت دارد.

پاسخ تشریحی: عبارات‌های اول و سوم: به پیدایش دولت - ملت‌های جدید در فرهنگ غرب اشاره دارد؛ پیدایش دولت‌های جدید سکولار مرحله اول از مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی است. عبارت دوم: استفاده از سازمان‌های فراماسونری بیانگر مرحله سوم فرایند شکل‌گیری نظام نوین جهانی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

عبارت چهارم: در مرحله چهارم از مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی، دولت‌های استعمارگر سایر جوامع را از طریق استعمار در فرهنگ جهانی ادغام کردند. عبارت چهارم این سؤال نشان‌دهنده ادغام کشور چین در نظام جهانی به واسطه استعمار است.

تست و پاسخ ۱۰۷

در ارتباط با جریان فراماسونری کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) هسته‌های نخستین فراماسونری، که بیشتر یهودیان سرمایه‌دار و زراندوز غربی بودند، به گسترش اندیشه‌های آزادی‌خواهانه پرداختند و شعارهای آن‌ها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویت ضد دینی داشت.
- ۲) فراماسونرها تلاش می‌کردند تاریخچه حرکت خود را به تلاش‌های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی نسبت دهند و آرمان سیاسی آن‌ها جهان‌وطنی (کاسموپولیتیسیم) است.
- ۳) لژهای ماسونی در دهه‌های نخست ورود خود به کشورهای غیرغربی از جاذبه‌های فرهنگی و سیاسی برخوردار بودند، ولی در دهه‌های بعد جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند.
- ۴) پس از آن‌که دیدگاه‌های غیرغربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت، لژهای ماسونی جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و بیشتر به صورت گروه‌های فکری باقی ماندند.

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

پس از آن‌که دیدگاه‌های غربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت، لژهای ماسونی جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و بیشتر به صورت گروه‌های سیاسی باقی ماندند.

تست و پاسخ ۱۰۸

موارد کدام گزینه نشان‌دهنده پیامدهای وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده است؟

- ۱) قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی از کشورهای استعمارزده سلب می‌شود. - مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود. - فاصله کشورهای غربی و غیرغربی کاهش می‌یابد.
- ۲) مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود. - امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر فراهم می‌شود. - انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه می‌یابد.
- ۳) امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر فراهم می‌شود. - کشورهای استعمارزده نیروی کار کشورهای استعمارگر را فراهم می‌کنند. - چرخه توزیع ثروت نامتعادل می‌شود.
- ۴) انتقال ثروت به سمت کشورهای غربی ادامه می‌یابد. - اقتصاد کشورهای استعمارزده به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی تبدیل می‌شود. - به سمت تک‌محصولی شدن حرکت می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۸)

درس نامه •• ویژگی اقتصادی کشورهای استعمارزده

- ۱) اقتصاد کشورهای استعمارزده و تحت نفوذ به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی تبدیل می‌شوند.
- ۲) این کشورها نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی را تأمین می‌کنند.
- ۳) در اغلب موارد، کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به طرف اقتصاد تک‌محصولی سوق داده می‌شوند؛ یعنی صادرات آن‌ها به یک ماده خام محدود می‌شود.
- ۴) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد ← این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

۵) وابستگی اقتصادی - مبادلات تجاری در سطح جهانی را نامتعادل می‌کند و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی را ادامه می‌دهد. امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؛ زیرا کشورهای غربی بعد از آن که در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند، اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.

۶) کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند؛ ولی این انتقال در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست، بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب، با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی هم‌چنان حفظ می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نادرست (این مسئله علت وابستگی اقتصادی است، نه پیامد آن). - درست - نادرست (به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، فاصله اقتصادی این کشورها کاهش نمی‌یابد).

۲) درست - نادرست (از ویژگی‌های کشورهای استعمارزده است، اما از پیامدهای وابستگی اقتصادی محسوب نمی‌شود). - درست

۳) درست - نادرست (از ویژگی‌های کشورهای استعمارزده است، اما از پیامدهای وابستگی اقتصادی محسوب نمی‌شود). - نادرست (این مسئله علت وابستگی اقتصادی است، نه پیامد آن).

تست و پاسخ ۱۰۹

هر یک از عوامل زیر به ترتیب منجر به بروز چه پدیده‌هایی می‌شوند؟

«زوال تدریجی قدرت کلیسا»، «حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت در عرصه جهانی»، «حمایت دولت‌های سکولار غربی از مبلغان مسیحی» و «گسترش صنعت ارتباطات»

۱) شکل‌گیری دولتی با هویت غیردینی - تعامل میان فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف - تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر - شکل‌گیری اقتصاد سرمایه‌محور

۲) پیوند قدرت با تجارت و صنعت - انسجام فرهنگی در نظام جهانی - تأمین منافع اقتصادی - مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی
۳) حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فنودال‌ها و اربابان بزرگ - بروز چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی - بسط جهانی قدرت خود - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی

۴) شکل‌گیری دولت‌های جدید - بروز چالش‌های درونی در نظام جهانی - ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - مخدوش‌ساختن استقلال اقتصادی و سیاست‌های ملی کشورها

پاسخ: گزینه ۳

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۷ و ۸)

پاسخ تشریحی زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فنودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد.

هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات، گفت‌وگوها و برخوردهای فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد. در این صورت، چالش‌های جامعه جهانی نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود. دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آن‌ها از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده می‌کردند.

انباشت ثروت، پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۱۱۰

از بین موارد زیر، عبارتهای درست را مشخص کنید.

- (الف) شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.
 (ب) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود به حمایت سیاست‌های قومی و قبیله‌ای نیازی نداشت.
 (ج) فرهنگ غرب، از قرن هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید.
 (د) در قرون وسطی، مسیحیت از لحاظ عملی با رویکردهای اساطیری آمیخته شد و از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.
 (ه) دولت‌های مرکز، برای حفظ وضعیت مرکز و پیرامون، در عرصه‌های مهم انحصار ایجاد می‌کنند.
- (۱) الف - ج - ه (۲) ب - د (۳) ج - ه - ب (۴) د - الف

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۵، ۶، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارتهای نادرست:

- (ب) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.
 (د) مسیحیت به عنوان یک دین توحیدی در جهت مقابله با فرهنگ اساطیری موفقیت‌هایی را به دست آورده بود، ولی تحریفاتی که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد دو پیامد زیر را به دنبال داشت:

در بعد نظری	مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.
در بعد عملی	مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند. کلیسا در این مقطع عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کرد.

روان شناسی یازدهم

تست و پاسخ

درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- اختلال هم می‌تواند در توجه و هم در تمرکز باشد، یعنی توجه منجر به تمرکز نشود یا تمرکز بدون توجه باشد.
 - شدت محرک چه درون و چه بیرون از فرد اگر از میزان مشخصی بالاتر باشد، می‌تواند گیرنده‌های حسی را تحریک کند.
 - تحریک نشدن هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی آن چنان آزاردهنده است که افراد نمی‌توانند آن را بیش از چند ساعت تحمل کنند.
 - آسیب به یک یا چند گیرنده حسی فرد، موجب تقویت گیرنده‌های حسی یک یا چند حس دیگر فرد می‌شود.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) نادرست - نادرست - درست - درست
 (۴) نادرست - درست - درست - درست

پاسخ: گزینه ۴

(روان شناسی یازدهم - درس ۳ - مقدمه، حواس مختلف / توبه: محرک‌های محیطی را چگونه انتقاد می‌کنیم؟)

درس نامه

به مفاهیم زیر و نکات مربوط به هر یک از آن‌ها توجه کنید:

محرومیت حسی: یعنی فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی مثل: چشم، گوش و ... به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشوند.

نکات ۱ داوطلبانی که حاضر شدند آزمایش محرومیت حسی بر روی آن‌ها انجام شود، با وجود قول دریافت پاداش، نتوانستند بیشتر از چند ساعت شرایط محرومیت حسی را تحمل کنند.

۲ یک نتیجه مهم این مطالعات این است که موجودات زنده به خصوص انسان‌ها نیاز به احساس دارند.

احساس: به دریافت محرک‌ها توسط گیرنده‌های حسی «احساس» گفته می‌شود.

نکته تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است؛ یعنی تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود.

جبران حسی: هرگاه یکی از اندام‌های حسی دچار آسیب شود، سایر اندام‌های حسی وظیفه حس از دست‌رفته را جبران می‌کنند؛ به همین دلیل است که افراد آسیب‌دیده بینایی عملکرد شنوایی و یا لامسه‌ای توسعه‌یافته‌تری دارند.

توجه انتخاب یک یا چند محرک از بین محرک‌های بی‌شمار پیرامون ما «توجه» نام دارد.

تمرکز: اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با «تمرکز» مواجه هستیم.

نکات ۱ اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند.

۲ افراد در هر دو مرحله توجه و تمرکز ممکن است با مشکل مواجه شوند؛ یعنی ممکن است موضوع مورد نظر انتخاب نشود (عدم توجه) و یا بعد از انتخاب بر روی آن تمرکز نداشته باشند (عدم تمرکز)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست؛ اختلال می‌تواند هم در توجه و هم در تمرکز رخ دهد، اما بدون شکل گرفتن توجه امکان شکل گرفتن تمرکز (توجه مستمر) وجود ندارد. به عبارت دیگر توجه پیش‌نیاز تمرکز است و تمرکز بدون آن امکان‌پذیر نیست.

عبارت دوم: درست؛ تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است، یعنی تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود. مثلاً صدا باید به شدت خاصی برسد تا گوش ما آن را بشنود و یا احساس دل‌پیچه باید به میزان خاصی برسد تا فرد آن را احساس کند.

عبارت سوم: درست؛ محرومیت حسی به معنای شرایطی است که در آن هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی فرد با محرک‌های بیرونی تحریک نشود. این شرایط آن چنان آزاردهنده است که افراد حتی با وجود قول دریافت پاداش نمی‌توانند آن را بیشتر از چند ساعت تحمل کنند.

عبارت چهارم: درست؛ جبران حسی به شرایطی می‌گویند که فرد پس از آسیب دیدن یک یا چند حس خود، با تقویت دیگر حواس فقدان به‌وجودآمده را جبران می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۱۱۲

هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط بیشتری دارد؟

- زمانی که مشغول مطالعه عمیق متنی هستیم و مادرمان ما را صدا می‌زند.
- زمانی که به فروشگاه می‌روید تا بلوزی متناسب با سلیقه خواهرتان تهیه کنید تا در روز تولدش به او هدیه کنید.
- زمانی که سر ساعت مشخصی تلویزیون را روشن می‌کنید تا برنامه مورد علاقه خود را تماشا کنید.
- زمانی که سعی می‌کنید کتاب درسی خود را به صورت‌های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید.

(۱) آگاهی نسبی - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - مانع تمرکز: آشنایی نسبی با موضوع

(۲) آماده‌سازی - منبع توجه: سبک پردازش و نوع انتظارات - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - عامل خوگیری: یکنواختی و ثبات نسبی

(۳) آگاهی نسبی - کارکردهای توجه: جست‌وجو - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - عامل تمرکز: آشنایی نسبی با موضوع

(۴) آماده‌سازی - کارکردهای توجه: گوش‌به‌زنگی - منبع توجه: اطلاعات موجود در حافظه - مانع خوگیری: یکنواختی و ثبات نسبی

پاسخ: گزینه ۱ (روان‌شناسی یازدهم - درس ۳ - ترکیبی - منابع توجه، آیا به همه آن‌ها توجه داریم آگاهی کامل داریم؟، کارکردهای توجه، چگونه می‌توانیم تمرکز ایجاد کنیم؟)

درس نامه •• منابع توجه تحت تأثیر سه عامل هستند:

- (۱) تحریک حواس توسط محرک‌های بیرونی
- (۲) اطلاعات موجود در حافظه
- (۳) سبک پردازش افراد و نوع انتظارات آن‌ها

نکته منبع دوم و سوم خیلی به هم شبیه هستند و هر دو به اطلاعاتی مربوط می‌شوند که در ذهن فرد وجود دارد، اما برای تشخیص آن‌ها باید به این نکته توجه کنید که: اگر اطلاعات موجود در حافظه به تخصص، دانش و مهارت فرد و یا شغل و علائق او مربوط باشد، منبع توجه به منبع دوم (اطلاعات موجود در حافظه) مربوط است ولی اگر به موضوعی که در همان لحظه در ذهن فرد وجود دارد مربوط می‌شود و یا فرد انتظار دارد با محرک‌ها، ویژگی‌ها و ظاهری خاص مواجه شود، به منبع سوم (سبک پردازش و نوع انتظارات) مربوط می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: در شرایط ذکر شده ما معمولاً متوجه می‌شویم که مادرمان ما را صدا زده ولی محتوای کلام او را نمی‌دانیم. در این حالت ما نسبت به صدای مادر آگاهی نسبی داشته‌ایم. پس (۱) و (۳) درست هستند.

عبارت دوم: در این موقعیت ما نسبت به سلیقه و علایق خواهرمان اطلاعاتی داریم و منبع توجه ما اطلاعات موجود در حافظه‌مان بوده است و چون به دنبال یک بلوز مشخص با ویژگی‌های خاص نیستیم، پس منبع توجه، سبک پردازش ما نبوده است (رد ۲). از طرفی وقتی در داخل مغازه‌ها و یا در ویتترین مغازه در حال دیدن بلوزهایی هستیم که متناسب با سلیقه خواهرمان باشد در حال جست‌وجو هستیم، پس قسمت دوم (۱) و (۳) می‌توانند درست باشند.

عبارت سوم: هنگامی که در یک مدت‌زمان مشخص منتظر وقوع چیزی هستیم کارکرد توجه گوش‌به‌زنگی است، مانند موقعیتی که منتظر شروع فیلم مورد علاقه‌مان هستیم. البته در این حالت منبع توجه اطلاعات موجود در حافظه هم بوده است، پس قسمت سوم در همه گزینه‌ها درست است.

عبارت چهارم: اگر محرک مورد نظر به دفعات ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. برای این‌که تمرکزتان افزایش یابد، سعی کنید موضوع مورد مطالعه را به صورت‌های مختلف و از زوایای مختلف ببینید، پس قسمت چهارم فقط در (۱) درست است.

تست و پاسخ ۱۱۳

- در هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب کدام عامل موجب تقویت یا تضعیف توجه و تمرکز فرد است؟
- با وجود استفاده مکرر، حروف چین انتشاراتی تعداد دکمه‌های صفحه کلید رایانه خود را نمی‌داند.
 - تابلوی راهنمایی - رانندگی تازه‌ای در مسیر هر روزه فردی نصب شده، اما او متوجه آن نمی‌شود.
 - معلمی باور دارد باید همیشه جواب پیامک مادر خود را بدهد؛ حتی هم‌زمان با تدریس در کلاس، به همین دلیل به محض دیدن نام مادر خود بر روی صفحه گوشی به آن پاسخ می‌دهد.
 - اکثر رستوران‌های مدرن برای جذب مشتری سعی می‌کنند با سبزیجات متنوع غذاها را تزئین کنند.

(۱) آشنایی نسبی - یکنواختی و ثبات نسبی - انگیزندگی ذهنی - آشنایی نسبی

(۲) نبود آگاهی در توجه - آشنایی نسبی - توجه پراکنده - تغییرات درونی محرک

(۳) آشنایی نسبی - آشنایی نسبی - انگیزندگی ذهنی - تغییرات درونی محرک

(۴) نبود آگاهی در توجه - یکنواختی و ثبات نسبی - توجه پراکنده - آشنایی نسبی

پاسخ: گزینه ۲

(روان شناسی یازدهم - درس ۳ - چگونه می‌توانیم تمرکز ایجاد کنیم؟، ساماندهی توجه)

درس نامه

ارائه محرک مورد نظر به صورت یکنواخت و ثابت	(۱) یکنواختی و ثبات نسبی	موانع تمرکز (عوامل ایجاد خوگیری)
ارائه مدرک مورد نظر به دفعات متعدد و تکراری شدن آن	(۲) آشنایی نسبی با محرک یا موضوع مورد توجه	
متنوع و جذاب بودن خود موضوع به لحاظ معنایی و ظاهری	(۱) تغییرات درونی محرک	عوامل ایجاد تمرکز (موانع خوگیری)
میزان هشیاری و انگیزندگی ذهنی فرد تحت تأثیر دو عامل است: عوامل فیزیولوژیکی: تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی مانند خواب کافی عوامل روان‌شناختی: ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن	(۲) درگیری و انگیزندگی ذهنی	

نکته برای تشخیص دو مانع «یکنواختی / ثبات نسبی» و «آشنایی نسبی با محرک» از یکدیگر توجه داشته باشید که:

(۱) اگر محرکی به طور دائم و یکنواخت ارائه شود ← یکنواختی و ثبات نسبی است، مانند زمانی که یک راننده در یک اتوبان خلوت و بدون هیچ‌گونه تنوعی به صورت ممتد در حرکت است و خواب‌آلود می‌شود.

(۲) اگر محرکی گاه‌به‌گاه و با فواصل زمانی ولی به طور مکرر و به دفعات ارائه شود ← آشنایی نسبی است، مانند زمانی که فردی در روزهای هفته مسیری را طی می‌کند و از خانه به محل کار خود و برعکس از محل کار خود به خانه می‌رود. این فرد به دلیل آشنایی با مسیر به تغییراتی که در آن اتفاق می‌افتد توجهی نمی‌کند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: در توجه هر چه آگاهی بیشتر باشد نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود؛ برای مثال تعداد پله‌های ساختمان یا تعداد دکمه‌های صفحه کلید را نمی‌دانیم زیرا اراده‌ای برای شمارش آن‌ها نداشته‌ایم.

نکته وجه تمایز نبود آگاهی در توجه و آشنایی نسبی آن است که در آشنایی نسبی فرد نسبت به موضوع ارائه شده توجه می‌کند اما به سبب ارائه مکرر خوگیری شکل گرفته و تمرکز فرد به تدریج کم‌تر می‌شود. اما در نبود آگاهی در توجه، فرد هیچ‌گاه به موضوع توجه نکرده است.

عبارت دوم: آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه موجب خوگیری و در نتیجه کاهش تمرکز می‌شود؛ مانند زمانی که فرد به مسیر رانندگی خود آشنایی نسبی دارد و به خاطر همین آشنایی به تغییرات آن توجه نمی‌کند.

عبارت سوم: هنگامی که فرد در زمان واحد مشغول انجام چند فعالیت باشد با توجه پراکنده مواجهیم؛ مانند معلمی که هم‌زمان تدریس کرده و پیامک می‌دهد. اما از طرفی، معلم به پیامک مادر خود و پاسخ‌دادن به آن اهمیت می‌دهد پس سطح انگیزتگی ذهنی او نسبت به پیامک مادر بیشتر است، بنابراین همه موارد از قسمت سوم درست هستند.

عبارت چهارم: اگر محرک از نظر معنایی یا ظاهری شرایط متنوعی داشته باشد، عادت از بین رفته و تمرکز تقویت می‌شود؛ مانند زمانی که فرد به قالی پرنقش و نگار بیشتر از زیراندازی ساده توجه می‌کند و یا زمانی که فرد با غذایی با تنوع رنگی و ظاهری مواجه می‌شود.

تست و پاسخ ۱۱۴

هر یک از عبارت‌های زیر با کدام موقعیت ردیابی علامت ارتباط دارد؟

- داور متوجه تماس دست بازیکن با توپ در محوطه جریمه شد و اعلام پنالتی کرد.
- خانم جابری در جلسه امتحان متوجه می‌شود یک سؤال خارج از مبحث طرح کرده است.
- شکوفه که در مرکز ارتباط با مشتریان شرکتش کار می‌کند، تماس‌های تلفنی از مشتریان پرخاشگر را قبل از شنیدن کامل انتقاد آنان قطع می‌کند.

(۱) اصابت - هشدار کاذب - ازدست‌دادن محرک هدف

(۲) اصابت - ازدست‌دادن محرک هدف - رد درست

(۳) تصمیم درست - رد درست - اصابت

(۴) تصمیم درست - هشدار کاذب - رد درست

(روان‌شناسی یازدهم - درس ۳ - کارکردهای توپه)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه در هر موقعیت ردیابی علامت چهار حالت اتفاق می‌افتد: دو ردیابی درست و دو ردیابی نادرست.

(۱) اصابت: زمانی که محرک هدف وجود دارد و فرد آن را ردیابی می‌کند.

(۲) رد درست: زمانی که محرک هدف وجود ندارد و فرد آن را ردیابی نمی‌کند.

(۱) هشدار کاذب: زمانی که محرک هدف وجود ندارد و فرد آن را ردیابی می‌کند.

(۲) ازدست‌دادن محرک: زمانی که محرک هدف وجود دارد و فرد آن را ردیابی نمی‌کند.

نکته برای تشخیص موقعیت‌های ردیابی درست علامت، سعی کنید اول محرک هدف و علائم انحرافی را مشخص کنید و سپس براساس حضور یا عدم حضور محرک هدف، موقعیت را شناسایی کنید.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: محرک هدف تشخیص حرکتی است که منجر به گرفتن پنالتی شده است و در این مثال داور به درستی حرکت را دیده است؛ بنابراین محرک هدف ردیابی شده و اصابت یا همان تصمیم درست اتفاق افتاده است. بنابراین قسمت اول در تمام گزینه‌ها درست است.

عبارت دوم: محرک هدف طرح سؤال براساس بودجه‌بندی اداره آموزش و پرورش است. زمانی که سؤالی خارج از مبحث ذکر شده طرح می‌شود به این معناست که یک محرک انحرافی (محرکی که محرک اصلی و هدف نیست) ردیابی شده است و با هشدار کاذب مواجه شده‌ایم. مانند خانم جابری که در زمان طرح سؤال محرک انحرافی را ردیابی کرده است و دچار خطا شده است.

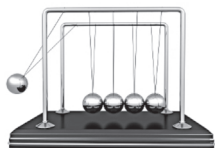
عبارت سوم: وظیفه شکوفه ردیابی محرک هدف یعنی پاسخگویی به نیازهای مشتریان مختلف است. زمانی که برخی از آن‌ها پرخاشگری می‌کنند و قبل از گرفتن جواب تماسشان قطع می‌شود، به این معناست که محرک هدف تا انتها به درستی دنبال نشده و در واقع، ازدست‌دادن محرک هدف رخ داده است.

تست و پاسخ ۱۱۵

هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع هماهنگی بیشتری دارند؟

- در آزمایش گهواره نیوتن در صورتی که از میان پنج گوی دو گوی را جدا کرده، بالا بیاوریم و رها کنیم، حرکت گوی‌ها به نحوی خواهد بود که دو گوی سمت راست، گوی میانی و دو گوی سمت چپ در گروه‌های مجزا دیده می‌شوند.

- سه ظرف آب، به ترتیب با دمای زیاد، کم و متوسط داریم. دست راست خود را در آب گرم و دست چپ خود را در آب سرد فرو می‌کنیم. بعد از گذشت چند دقیقه زمانی که دو دست خود را در طرف آب با دمای متوسط بگذاریم دمای متفاوتی را ادراک می‌کنیم.
- گاهی دانش‌آموزان با هوش متوسط وقتی در مدرسه تیزهوشان پذیرفته می‌شوند نسبت به زمانی که در مدرسه‌های عادی تحصیل می‌کردند فشار روانی بیشتری تحمل کرده و به این باور می‌رسند که «کودن» هستند.

(۱) اصل استمرار - خطای ادراکی - خطای شناختی

(۲) اصل استمرار - توهم - اصل شکل و زمینه

(۳) اصل مجاورت - خطای ادراکی - اصل شکل و زمینه

(۴) اصل مجاورت - توهم - خطای شناختی

پاسخ: گزینه ۳ (روان‌شناسی یازدهم - درس ۳ - ادراک؛ محرک‌های مفیطی را چگونه تفسیر می‌کنیم؟ برنی از اصول روان‌شناسی گشتالت)

درس‌نامه • خطاهایی که در زمینه ادراک اتفاق می‌افتند عبارت‌اند از:

توهم: گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم. به ادراک پدیده‌های بدون احساس «توهم» گفته می‌شود.
خطای ادراکی: گاهی آن‌چه را که احساس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم. در واقع چیزی را که ادراک می‌کنیم با واقعیت (یعنی چیزی که احساس کرده‌ایم) مطابقت ندارد که به آن خطای ادراکی گفته می‌شود.
خطای شناختی: به مجموعه خطاهای ادراکی که وارد نظام شناختی فرد می‌شود خطاهای شناختی گفته می‌شود.

نکات ۱ در توهم، محرک وجود ندارد و احساس نمی‌شود ولی در خطاهای ادراکی، محرک وجود دارد و احساس می‌شود ولی ادراک آن با واقعیت مطابقت ندارد.

۲ خطاهای ادراکی بیشتر به ویژگی‌های ظاهری اشیا (شکل، اندازه، دما، بلندی و ...) مربوط می‌شوند ولی خطاهای شناختی بیشتر در سطوح بالاتر شناخت و مربوط به باورهای فرد هستند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: پنج گوی گهواره نیوتن جدای از هم احساس می‌شوند و در واقع جدا از هم هستند. در صورتی که آن‌ها را در گروه‌هایی ادراک کنیم تحت تأثیر اصول مکتب گشتالت هستیم. برای مثال زمانی که دو گویی که در «مجاورت» هم هستند را در یک گروه ادراک کنیم تحت تأثیر اصل مجاورت هستیم.
عبارت دوم: ظرف آب میانی در عالم واقع دمایی ثابت دارد، چه با دست راست خود دمای آن را اندازه‌گیری کنیم چه با دست چپ. در صورتی که با هر یک از دست‌های خود دمای متفاوتی را ادراک کنیم پس خطای ادراکی اتفاق افتاده است. در این‌جا محرک وجود دارد و احساس می‌شود پس توهم نیست.
عبارت سوم: زمانی که دانش‌آموزان با سطح هوشی متوسط در بین دانش‌آموزان با سطح هوشی بالاتر قرار می‌گیرند نسبت به زمانی که در بین دانش‌آموزان با هوش معمولی‌تر قرار می‌گیرند تفاوت بیشتری احساس کرده و دچار فشار روانی می‌شوند. این موضوع به اصل شکل و زمینه مربوط می‌شود و از آنجایی که این حالت بر باور دانش‌آموزان اثر گذاشته و آن‌ها خود را کودن فرض می‌کنند دچار خطای شناختی هم شده‌اند، پس قسمت سوم در همه گزینه‌ها درست است.

تست و پاسخ ۱۱۶

هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام یک از مراحل حافظه مرتبط است؟

- پاسخ‌دادن به سؤالات کارمند بانک برای بازکردن حساب بانکی
- واردکردن رمز عبور در سایت
- ثبت نام و واردکردن اطلاعات شخصی در سایت
- دانستن تاریخ آزمون خود

- (۱) مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - مرحله تبدیل اطلاعات به رمز قابل قبول - ذخیره‌سازی اطلاعات - فراخواندن اطلاعات از حافظه
- (۲) کدگذاری اطلاعات - مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - آخرین مرحله حافظه - فراخواندن اطلاعات از حافظه
- (۳) آخرین مرحله حافظه - فراخواندن اطلاعات از حافظه - مرحله‌ای که پدیده نوک زبانی مربوط به آن است. - نگاه‌داری اطلاعات در حافظه
- (۴) مرحله تبدیل اطلاعات به رمز قابل قبول - به خاطر سپردن اطلاعات - مرحله‌ای که به نشانه‌های اطلاعات وابسته است. - نگاه‌داری اطلاعات در حافظه

پاسخ: گزینه ۳

(روان‌شناسی یازدهم - درس ۴ - مراحل حافظه)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- عبارت اول: پاسخ‌دادن به هر نوع سؤالی نیازمند «بازیابی» اطلاعات ذخیره‌شده در حافظه است. در قست اول (۱) و (۳) به مرحله بازیابی مربوط می‌شود.
- عبارت دوم: واردکردن رمز عبور در سایت نیز نیازمند به یاد آوردن رمز است، پس به مرحله «بازیابی» مربوط می‌شود. عبارت دوم در (۲) و (۳) مربوط به این مرحله است.
- عبارت سوم: ثبت نام و واردکردن اطلاعات شخصی نیز مستلزم به یاد آوردن اطلاعات است، پس این مرحله هم به «بازیابی» مربوط می‌شود و عبارت‌های (۲)، (۳) و (۴) به این مرحله مربوط‌اند.
- عبارت چهارم: دانستن تاریخ آزمون خود به مرحله «نگهداری» اطلاعات مربوط می‌شود. در این مرحله اطلاعات رمزگردانی شده و تا زمان مناسب حفظ می‌شوند. عبارت‌ها در (۳) و (۴) به این مرحله اشاره دارند.

تست و پاسخ ۱۱۷

هر یک از فعالیت‌های شناختی زیر با کمک کدام یک از انواع حافظه ممکن می‌شود؟

- دانش‌آموزی در حین جلسه آزمون درصد احتمالی خود را براساس تعداد تست پاسخ‌داده شده محاسبه می‌کند.
- والدی معدل سال گذشته فرزند خود را در هنگام ثبت نام سال آینده مدرسه او به یاد می‌آورد.
- فردی با شنیدن صدای ویزویز پشه دست خود را به طرف گوشش می‌برد.
- هنگام خرید میز مطالعه، دانشجویی به یاد می‌آورد که در کتابی خوانده بهترین رنگ میز مطالعه سبز است.

- (۱) کاری - بلندمدت - حسی - معنایی
- (۲) کوتاه‌مدت - بلندمدت - رویدادی - بلندمدت
- (۳) کاری - رویدادی - رویدادی - بلندمدت
- (۴) کوتاه‌مدت - رویدادی - حسی - معنایی

(روان‌شناسی یازدهم - درس ۴ - انواع حافظه)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

مشاوره تشخیص انواع حافظه از سوالات پرتکرار کنکور سال‌های اخیر بوده است. سعی کنید آن‌ها را عمیقاً بیاموزید و به وجوه تمایز و تشابه آن‌ها تسلط کافی داشته باشید.

درس نامه

انواع حافظه

- براساس مدت زمان نگهداری اطلاعات
 - حافظه حسی: اطلاعات محیط پیرامون ابتدا از طریق گیرنده‌های حسی دریافت می‌شوند و سپس در مدت زمانی کم‌تر از یک ثانیه اثری یا ردی از آن در حافظه می‌ماند.
 - حافظه کوتاه‌مدت: ردهای حسی ذخیره شده در حافظه حسی، در صورت توجه به اطلاعات تبدیل می‌شوند و به حافظه کوتاه‌مدت و حافظه کاری انتقال می‌یابند و حداکثر تا چند دقیقه باقی می‌مانند.
 - حافظه بلندمدت: اطلاعات موجود در حافظه کوتاه‌مدت در صورت بازگویی و تمرین به حافظه بلندمدت منتقل می‌شوند و تا پایان عمر در آن نگهداری می‌شوند.
- براساس نوع اطلاعات
 - حافظه معنایی: در این حافظه، دانش عمومی ذخیره می‌شود.
 - حافظه رویدادی: دربرگیرنده تجربه شخصی است که به زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود.

نکته حافظه معنایی و رویدادی هر دو از انواع حافظه بلندمدت هستند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: زمانی که با استفاده از اطلاعات موجود چیزی را محاسبه می‌کنیم از «حافظه کاری» خود بهره برده‌ایم.

عبارت دوم: زمانی که اطلاعات بازیابی شده زمان و مکان مشخصی داشته باشند، حافظه استفاده شده حافظه رویدادی است. ولی در این‌جا زمان و مکانی که والد معدل فرزند خود را به خاطر سپرده است را مطرح نکرده بلکه زمان و مکانی را مطرح کرده که پدر اطلاعات را به یاد آورده است، پس به خاطر داشتن معدل فرزند لزوماً به حافظه رویدادی مربوط نیست بلکه به «حافظه بلندمدت» مربوط است.

عبارت سوم: زمانی که فقط ردی از محرک در حافظه ما باقی بماند، چه این رد حسی مربوط به بینایی باشد چه مربوط به هر یک از حواس دیگر، با «حافظه حسی» سروکار داریم.

عبارت چهارم: زمانی که اطلاعات فراخوانی شده مربوط به دانش عمومی باشد و محدود به زمان و مکان مشخص و خاطره شخصی نباشد، حافظه از نوع «معنایی» است.

تست و پاسخ ۱۱۸

به ترتیب درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- انسان‌ها همواره به دنبال حفظ اطلاعات و پرهیز از فراموش کردن همه اطلاعات خود هستند.
- اصرار به یادآوری و وقوع حادثه‌ای که هرگز اتفاق نیفتاده است یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن است.
- گذشت زمان باعث می‌شود در ساعات اولیه یادگیری بیشترین فراموشی اتفاق بیفتد و پس از آن کم‌ترین میزان یادآوری رخ می‌دهد.
- عدم رمزگردانی مهم‌ترین علل فراموشی اطلاعات در همه انواع حافظه است.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست - درست

(روان‌شناسی یازدهم - درس ۴ - فظاهای حافظه و عوامل ایبار فراموشی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست؛ همه ما تلاش می‌کنیم اطلاعاتی که به حافظه سپرده‌ایم را از دست ندهیم تا در زمان نیاز، قادر به بازیابی آن اطلاعات باشیم، ولی نمی‌توانیم بگوییم که همه افراد به دنبال حفظ همه اطلاعات خود هستند، چرا که بسیاری از اطلاعات آزردهنده هستند و فراموشی آن‌ها نعمت بزرگی است. در چنین شرایطی بعضی از افراد سعی می‌کنند خاطرات ناخوشایند خود را فراموش کنند.

عبارت دوم: درست؛ از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویداد اتفاق نیفتاده است که فرد به غلط ادعا می‌کند که آن رویداد خاص قبلاً اتفاق افتاده است. در چنین حالتی می‌گویند حافظه کاذب شکل گرفته است.

عبارت سوم: نادرست؛ گذشت زمان یکی از عوامل مؤثر بر فراموشی است. براساس نمودار فراموشی، در ساعات نخست یادگیری، بیشترین میزان فراموشی رخ می‌دهد و پس از آن سرعت و شدت فراموشی کم‌تر می‌شود نه این‌که بلافاصله به کم‌ترین حد خود برسد.

عبارت چهارم: نادرست؛ بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است ولی نمی‌توانیم بگوییم در همه انواع حافظه مهم‌ترین علت فراموشی است، زیرا در حافظه کوتاه‌مدت، مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

تست و پاسخ ۱۱۹

به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام فن بهسازی حافظه مربوط است؟

- بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است مشکل حافظه ندارند، بلکه مشکل توجه دارند.
- اصرار بر حفظ واژگان کتاب فراموشی بیشتری به دنبال دارد.
- اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.
- بهتر است سعی شود علاوه بر خواندن واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمیم.

- ۱) مطالعه چندحسی - برگرداندن به زبان خودتان - یادگیری عمیق - استفاده از رمزگردانی معنادار
- ۲) مطالعه چندحسی - کاهش اثر تداخل - یادگیری عمیق - استفاده از رمزگردانی معنادار
- ۳) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - کاهش اثر تداخل - استفاده از رمزگردانی معنادار - یادگیری عمیق
- ۴) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - برگرداندن به زبان خودتان - استفاده از رمزگردانی معنادار - یادگیری عمیق

(روان شناسی یازدهم - درس ۴ - چگونه مطالعه کنیم تا حافظه پوتری داشته باشیم؟)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره فنون بهسازی حافظه از قسمت‌های مهم کتاب درسی شماست. سعی کنید هر فن را به خوبی بفهمید و ارتباط آن‌ها را با مراحل حافظه و عوامل مؤثر بر حافظه بدانید. ضمناً همان‌طور که در این سؤال می‌بینید، در بسیاری از این متون به مفهومی بودن، عمیق بودن و معنادار بودن واژه‌ها تأکید شده که با هم تفاوت‌های ظریفی دارند. با مقایسه این تفاوت‌ها می‌توانید آن‌ها را بهتر به حافظه بسپارید.

درس نامه در برخی از فنون حافظه به نکات مفهومی بودن، معنایی بودن و عمیق بودن و خودداری از حفظ کردن صرف مطالب تأکید شده است. در جدول زیر به آن‌ها اشاره می‌کنیم. به هر فن و کلمات کلیدی آن توجه کنید:

برای کنترل اثر گذشت زمان از مرور مناسب استفاده کنید. در مرور مطالب هر بار از خودتان بپرسید این بار به چه مفهوم جدیدی رسیدم که در دفعات گذشته به آن دست نیافتم.	مرور کارآمد
برای کنترل اثر تداخل یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید.	کاهش اثر تداخل مطالب
اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.	استفاده از رمزگردانی معنادار
برای ذخیره‌شدن مفاهیم هر چه مثال‌های بیشتری داشته باشیم، مفهوم مورد نظر بهتر از سایر مفاهیم در حافظه می‌ماند.	بسط معنایی
منظور از تمایزبخشی، برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است.	تمایزبخشی
اصرار بر حفظ واژگان کتاب فراموشی بیشتری به دنبال دارد. برای این که دچار فراموشی نشویم بهتر است مطالب یادگرفته را به زبان خودمانی برای خود بازگو کنیم.	برگرداندن به زبان خودتان

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت (توجه ناقص): به اطلاعات توجه دقیق داشته باشید. بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است مشکل حافظه ندارند، بلکه مشکل توجه دارند. از انتخاب هم‌زمان چند ماده اطلاعاتی پرهیز کنید. وقتی هم‌زمان چند موضوع را به حافظه می‌سپاریم، حاصل آن شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوع‌های مختلف است.

عبارت دوم: برگرداندن به زبان خودتان: اصرار بر حفظ واژگان کتاب فراموشی بیشتری به دنبال دارد. برای این‌که دچار فراموشی نشویم بهتر است مطالب یادگرفته را به زبان خودمانی برای خود بازگو کنیم.

عبارت سوم: استفاده از رمزگردانی معنادار: اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند. حفظ عدد هشت‌رقمی ۱۳۸۱۲۰۰۲ به ترتیب می‌تواند سال تولد شما به دو صورت میلادی (۲۰۰۲) و شمسی (۱۳۸۱) باشد. عبارت چهارم: کاهش اثر تداخل مطالب: برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید. وقتی که ابیات شعری را حفظ می‌کنید، گاهی اوقات بیت‌های مختلف یا مصرع هر بیت را جابه‌جا می‌کنید. علت آن، یادگیری سطحی و در نتیجه تداخل اطلاعات است.

تست و پاسخ ۱۲۰

افرادی در مسابقهٔ مشاعر استان موفق بوده‌اند و لیست زیر راه‌های موفقیت هر یک از آن‌هاست. هر یک از این موارد به ترتیب با کدام یک از فنون بهسازی حافظه مرتبط‌اند؟

- به جای حفظ صرف اشعار، سعی می‌کردم معنای آن‌ها را نیز به خاطر بسپارم.
- دفتری داشتم که در آن اشعار را براساس حروف الفبا تقسیم کرده بودم.
- برای هر شعر، موسیقی‌ای پیدا کرده بودم که آن شعر متن آن موسیقی بود.
- هر زمانی فراخوان مسابقهٔ مشاعره می‌دیدم حتماً در آن شرکت می‌کردم.

- ۱) بسط معنایی - تمایزبخشی - چند روش حرکتی - مرور کارآمد
- ۲) بسط معنایی - ساماندهی مطالب - مطالعهٔ چندحسی - آزمون مکرر
- ۳) کاهش اثر تداخل اطلاعات - ساماندهی مطالب - مطالعهٔ چندحسی - آزمون مکرر
- ۴) کاهش اثر تداخل اطلاعات - تمایزبخشی - چند روش حرکتی - مرور کارآمد

(روان‌شناسی یازدهم - درس ۴ - چگونه مطالعه کنیم تا حافظهٔ بهتری داشته باشیم؟)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: برای کنترل اثر تداخل می‌بایست «یادگیری عمیق» داشته باشیم؛ یعنی علاوه بر واژگان، معنای آن‌ها را هم بفهمیم، مانند زمانی که به جای حفظ صرف اشعار معنای آن‌ها را نیز به خاطر بسپاریم.

عبارت دوم: منظور از «ساماندهی مطالب» نظم‌بخشی و قفسه‌بندی اطلاعات است، مانند فهرست‌نویسی کتابخانه‌ها و یا دفتری که اشعار در آن به تفکیک حروف الفبا تقسیم شده‌اند.

عبارت سوم: اگر اطلاعات را با چند حس خود رمزگردانی کنیم «مطالعهٔ چندحسی» داشته‌ایم، مانند زمانی که اشعار را علاوه بر دیدن، می‌شنویم. عبارت چهارم: شرکت در آزمون‌های مکرر کمک‌کنندهٔ بازیابی موفق است؛ پس هنگامی که تحت تأثیر شرکت در مسابقه‌های زیاد حافظهٔ بهتری داشته باشیم تحت تأثیر فن «آزمون مکرر» بوده‌ایم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی یازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (١٢١ - ١٢٧):

تست و پاسخ ۱۲۱

﴿ مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ﴾:

- ۱) چیزی از خیر را که برای خودتان پیش فرستاده‌اید آن را نزد خداوند می‌یابید.
- ۲) هر خیری را که از پیش برای خود بفرستید آن را نزد خداوند می‌یابید.
- ۳) هر چه از خیر برای خود از پیش بفرستید آن را پیش خداوند می‌یابید.
- ۴) چیزی از خیر را نزد خداوند می‌یابید که آن را برای خود از پیش فرستاده باشید.

پاسخ: گزینه ۳

(عربی یازدهم - درس ۳)

مشاوره آیات قرآنی که داخل کتاب درسی آمده، گاهی نکاتی دارند که اگر آن‌ها را بررسی نکرده باشی ممکنه در آزمون به در دسر بیفتی.

خودت حل کنی بهتره معنای دقیق «ما تقدّموا» را در نظر بگیر.

درس نامه در ترجمه جملات شرطیه به نکات زیر توجه داشته باشید:

- ۱) ترجمه ادات شرط:
 - **إِنْ** ← اگر، چنانچه
 - **مَنْ** ← هر کس، کسی که، کسانی که
 - **مَا** ← هر چه، هر آن چه
 - **إِذَا** ← اگر، هرگاه، هر وقت
- ۲) ترجمه فعل شرط و جواب شرط:
 - فعل شرط را بهتر است به صورت مضارع التزامی و جواب شرط را به صورت مضارع اخباری ترجمه کنیم.
 - فعل شرط یا جواب شرط اگر ماضی باشند، هم می‌توانیم آن را به صورت مضارع ترجمه کنیم.

نکته فعل شرط یا جواب شرط اگر ماضی باشند، می‌توانیم آن را به صورت دو زمان ترجمه کنیم.

مثال: «مَنْ حَاوَلَ فِي طَرِيقِ الْوَصُولِ إِلَى أَهْدَافِهِ وَصَلَ إِلَيْهَا!»:

هر کس در راه رسیدن به اهدافش بکوشد، به آن‌ها می‌رسد.

هر که در راه رسیدن به اهدافش کوشید به آن‌ها رسید.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: ما: هر چه / تقدّموا: پیش بفرستید. / تجدوا: می‌یابید.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) چیزی (معنای دقیقی برای «ما» از نوع شرطیه نیست). - پیش فرستاده‌اید («تقدّموا» فعل مضارع است، نه ماضی).
- ۲) هر خیری («ما» و «خیر» نباید با هم ترجمه شوند، ضمناً حرف «مَنْ» در ترجمه لحاظ نشده است).
- ۴) ساختار جمله در ترجمه کاملاً تغییر کرده است. چیزی (مانند ۱) - ضمناً «تقدّموا» فعل مضارع است، ولی «از پیش فرستاده باشید»، ماضی التزامی است.

تست و پاسخ ۱۲۲

«أردنا أن نذهب إلى الملعب لنشاهد مباراةً تتعقد بين فريقين قويتين فيذهب الفريق الفائز إلى النهائي!»:

- ۱) خواستیم به ورزشگاه برویم تا مسابقه‌ای را ببینیم که بین دو تیم قوی انجام می‌شود، سپس تیم برنده به فینال می‌رود!
- ۲) مسابقه‌ای میان دو تیم نیرومند برگزار می‌شود که تیم برنده به فینال می‌رود و ما قصد داریم برای دیدن آن به ورزشگاه برویم!
- ۳) خواستیم برای این که مسابقه‌ی میان دو تیم بسیار قوی را ببینیم به ورزشگاه برویم، البته تیم برنده به فینال می‌رود!
- ۴) خواستیم به ورزشگاه برویم تا در آن مسابقه‌ای را که دو تیم قوی برگزار می‌کنند مشاهده کنیم، تیم برنده قطعاً به فینال می‌رود!

(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره به ساختار عبارت عربی در صورت سؤال و ترتیب جملات در آن دقت کن!

درس نامه

اگر یک جمله فعلیه یا اسمیه به یک اسم نکره وابسته شود، هنگام ترجمه برای برقراری ارتباط بین آن‌ها، باید از حرف ربط «که» استفاده کنیم.
مثال: «عالمٌ يُنْفَعُ بعلمه خيراً من ألفِ عابدٍ.» ← دانشمندی که از علمش بهره برده می‌شود، از هزار عبادت‌کننده بهتر است.
 نکره جمله

پاسخ تشریحی کلمات مهم: أردنا: خواستیم. الملعب: ورزشگاه / لنشاهد: تا ببینیم. / مباراة: مسابقه / تتعقد: برگزار می‌شود. / الفريق: تیم / الفائز: برنده / النهائي: پایانی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) مسابقه‌ای میان ... (باید بین اسم نکره «مباراة» و جمله «تتعقد...» از حرف «که» استفاده کنیم). - که تیم برنده ... (عبارت «یذهب الفريق الفائز» با حرف «ف» شروع شده که نشان‌دهنده شروع یک عبارت جدید است و نباید برای ترجمه آن از حرف «که» استفاده کنیم). - ما قصد داریم (اولاً این قسمت باید در ابتدای ترجمه آورده شود، دوماً «أردنا» ماضی است). - برای دیدن («نشاهد» فعل است، نه مصدر).
- ۳) مسابقه‌ی میان دو تیم ... (فعل «تتعقد» اصلاً ترجمه نشده است). - بسیار (اضافی است). - البته (معادلی در عبارت عربی ندارد).
- ۴) در آن (اضافی است). - دو تیم قوی (کلمه «بین» ترجمه نشده است). - برگزار می‌کنند («تتعقد» از باب انفعال است و فعل‌های این باب همیشه لازم هستند). - قطعاً (اضافی است).

تست و پاسخ ۱۲۳

«زَعَانِفُ هَذَا السَّمَكِ الْكَبِيرَةِ تَعْمَلُ كَجَنَاحِينَ وَبِهَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَطِيرَ خَمْساً وَ أَرْبَعِينَ ثَانِيَةً عِنْدَ الْفَرَارِ مِنْ أَعْدَائِهِ!»:

- ۱) این ماهی بزرگ باله‌هایی دارد که مانند دو بال عمل می‌کنند و هنگام فرار از دشمنانش به وسیله آن‌ها می‌تواند ۴۵ ثانیه بپزد!
- ۲) باله‌های بزرگ این ماهی مانند دو بال عمل می‌کنند و با آن‌ها می‌تواند هنگام گریز از دشمنان خود ۴۵ ثانیه به پرواز در بیاید!
- ۳) باله‌های بزرگ این ماهی مانند دو بال هستند که به وسیله آن‌ها می‌تواند برای مدت ۴۵ ثانیه پرواز کند تا از دشمنانش بگریزد!
- ۴) باله‌های این ماهی بزرگ هستند و مانند دو بال عمل می‌کنند و هنگام فرار از دشمن خود می‌تواند به وسیله آن‌ها ۴۵ ثانیه پرواز کند!

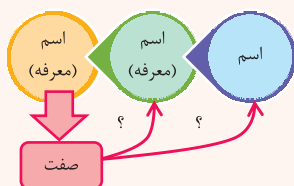
(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره متن درس سوم عربی یازدهم واژگان بسیار مهمی دارد که دانش‌آموزان باید آن‌ها را به خوبی بلد باشند.

خودت حل کنی بهتره به نظر شما «الكبيرة» صفت «السّمك» است یا «زَعَانِف»!؟

درس نامه

اگر سه اسم به هم وابسته شوند، به صورتی که دومی و سومی معرفه باشند، سومی حتماً صفت است و براساس جنس و تعداد یا اعراب صفت می‌توانیم بفهمیم که اسم اول موصوف بوده یا اسم دوم، یعنی باید براساس شواهد و مدارک، موصوف را پیدا کنیم، نه احساس! پس از این که موصوف را تشخیص دادیم باید صفت و موصوف را کنار هم ترجمه کنیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مثال:

- «عَمَال المصانع الإيرانيون» ← «الإیرانیون» جمع مذکر است باید آن را صفتِ «عَمَال» بدانیم، نه «المصانع»؛ پس ترجمه صحیح آن به این صورت است: «کارگران ایرانی کارخانه‌ها»
- «عَمَال المصانع الإیرانیّة» ← «الإیرانیّة» مفرد مؤنث است، پس نمی‌تواند صفتِ عمال باشد؛ بنابراین صفتِ «المصانع» است و باید همراه آن ترجمه شود: «کارگران کارخانه‌های ایرانی»

نکته

- حتماً یادتان هست که برای جمع‌های غیر انسان، صفت را به صورت مفرد مؤنث می‌آوریم.
- «مُنتَجَات المصانع الإیرانیّة» ← «الإیرانیّة» مفرد مؤنث است و از لحاظ جنس و تعداد با هر دو کلمه «مُنتَجَات» و «المصانع» مطابقت دارد، پس از این راه نمی‌توانیم موصوف را پیدا کنیم، اما اگر دقت کنید «مُنتَجَات» و «الإیرانیّة» هر دو مرفوع هستند؛ پس موصوف و صفت هستند: «تولیدات ایرانی کارخانه‌ها»

پاسخ تشریحی

- کلمات مهم: زَعَانِف: باله‌ها / جَنَاحِین: دو بال / یَسْتَطِیْعُ: می‌تواند / اُن یَطِیْر: که پرواز کند / خَمْساً و اَرْبَعِین: ۴۵ / اَعْدَاء: دشمنان بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:
- ۱ ماهی بزرگ («الکبیرة» صفتِ «زَعَانِف» است، نه «السَّمْک») - دارد (معادلی در عبارت عربی ندارد) - که (اضافی است) - ببرد (ترجمه دقیقی برای «اُن یَطِیْر» نیست).
 - ۲ هستند (به جای فعل «تعمل: عمل می‌کنند» آمده که صحیح نیست) - برای مدت (اضافی است) - بگریزد («الفرار» مصدر است و دلیلی ندارد که به صورت فعل ترجمه شود).
 - ۳ بزرگ هستند («الکبیرة» صفت است، نه خبر) - و مانند («و» اضافی است) - دشمن («أعداء» جمع است).

تست و پاسخ ۱۲۴

«عندما دخلت البلاد العربية بضاعة ما كانت عند العرب دخلت في لغتهم المفردات التي كانت ترتبط بتلك البضاعة!»:

- ۱) وقتی کالایی که عرب‌ها نداشتند وارد کشورهای عربی شد واژه‌هایی که به آن کالا مربوط می‌شد، وارد زبانشان شد!
- ۲) وقتی که عرب‌ها کالاهایی را که نداشتند وارد کشورهای عربی کردند، واژه‌های مربوط به آن کالاها نیز وارد زبان آن‌ها شد!
- ۳) وقتی که کشورهای عربی کالایی را که نزد عرب‌ها نبود وارد کردند، واژه‌هایی که به آن کالا ارتباط داشت نیز وارد زبانشان شد!
- ۴) با ورود کالایی که عرب‌ها ندارند به کشورهای عربی، واژه‌هایی که به آن کالا ارتباط داشتند، وارد زبان آنان شد!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره: متن درس ۴ یازدهم مخصوصاً بعضی از عبارات آن بارها در آزمون‌ها تکرار شده‌اند.

خودت حل کنی بهتره «بضاعة» می‌تواند شروع خیلی خوبی برای حل این تست باشد. اعراب و جمع و مفرد بودن آن را بررسی کنید.

درس نامه ..

- ۱) «دارم، داشتید، دارند و ...» این‌ها افعالی هستند که در زبان فارسی برای بیان مالکیت به کار می‌روند. برای این مفهوم در زبان عربی از ساختار زیر استفاده می‌شود:
ل / عند / لَدَى + اسم ...

مثال:

عندنا جَوَال یَحْتَاج إلى التَّصْلِیح. ← موبایلی داریم که به تعمیر نیاز دارد.

نکته

همین کلمات اگر همراه «کان» بیایند، مالکیت در گذشته را بیان می‌کنند.

مثال:

كانَ عندنا جَوَال یَحْتَاج إلى التَّصْلِیح. ← موبایلی داشتیم که به تعمیر نیاز داشت.

۲) ساختار «کان ... + مضارع» معادل ماضی استمراری در زبان فارسی است.

مثال: «كانوا یَنْظُرُون»: نگاه می‌کردند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

نکته بعضی از فعل‌ها در زبان فارسی شکلی «ماضی استمراری» شان خاص است.

مثال:

(۱) «كان ... يُحِبُّ» ← دوست داشت. (دوست می‌داشت).

(۲) «كانت ... ترتبط» ← ارتباط داشت. (ارتباط می‌داشت).

پاسخ تشریحی کلمات مهم: بضاعة: کالا / البلاد: کشور، کشورها / ما کانت عند ... نداشت. / المفردات: واژگان / کانت ترتبط: ارتباط داشت.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۲) عرب‌ها ... («العرب» در این عبارت نقش فاعل ندارد، بلکه مضاف‌الیه است.) - کالاهایی («بضاعة» مفرد است، نه جمع) - وارد کردند

(«دخلت» فعل لازم است، نه متعدی) - واژه‌های مربوط به ... («أولاً» «الثی» در ترجمه لحاظ نشده است، ثانیاً «كانت ترتبط» معادل ماضی

استمراری است و نباید به صورت اسم ترجمه شود.) - کالاهای («البضاعة» مفرد است، نه جمع.) - نیز (اضافی است).

(۳) کشورهای عربی («البلاد العربیة» منصوب است و نمی‌تواند فاعل باشد.) - وارد کردند (توضیحات ۲) ← «وارد کردند» - نیز (اضافی است).

(۴) با ورود («دخلت» فعل است، نه اسم.) - ندارند («ما کانت عند...» معادل مالکیت در زمان گذشته است).

تست و پاسخ ۱۲۵

عین الصحیح:

(۱) نُقَدِّرُ أَنْ ثَمَانِينَ فَنَانًا تَقْرِيْبًا بِشَارِكُونَ فِي هَذَا الْاِحْتِفَالِ: تخمین زده می‌شود که حدود هشتاد هنرمند در این جشنواره شرکت می‌کنند!

(۲) الْأَلْفَاظُ الْفَارِسِيَّةُ الْمَعْرَبَةُ تَجْعَلُ اللَّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ أَغْنَى فِي الْبَيَانِ: کلمات فارسی عربی‌شده، زبان عربی را در بیان توانمندتر ساخته‌اند!

(۳) لَا تَحْزَنُوا عَلَى دُمُوعِ عَيُونِ التَّمْسَاحِ فَإِنَّهَا لَا تُعَدُّ دُمُوعَ النَّدَامَةِ: از اشک‌های چشمان تمساح ناراحت نشوید، زیرا آن‌ها اشک‌های

پشیمانی نیستند!

(۴) هَذَا الْمَهَاجِمِ سَجَلٌ أَهْدَافًا كَثِيرَةً فَسَيُنَالُ جَائِزَةَ الْحِذَاءِ الذَّهَبِيِّ: این مهاجم گل‌های زیادی را به ثمر رسانده و جایزه «کفش طلا» را به

دست خواهد آورد!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره غلطها را در فعل‌ها جستجو کن.

درس نامه

هنگام انتخاب ترجمه صحیح فعل‌ها حتماً به معلوم یا مجهول بودن آن‌ها توجه کنید. شناختن مجهولات در تست‌های ترجمه بسیار ساده

است، چون غالباً علامت‌گذاری می‌شوند، مجهول‌های ماضی را با کمک «شد» و مجهول‌های مضارع را با کمک «می‌شود» ترجمه می‌کنیم:

ساختار فعل مجهول	مثال	موارد خاص
ماضی ← ... = ...	قُتِلَ: کشته شد أُسْتُخِذِمَ: به کار گرفته شد	قِيلَ: گفته شد عُوقِبَ: مجازات شد
مضارع ← ... = ...	يُشَاهَدُ: دیده می‌شود يُرْفَعُ: بالا برده می‌شود	يُقَالُ: گفته می‌شود يُصَادُ: صید می‌شود

نکته دقت کنید که فعل‌های مضارعی که بر وزن‌های «يُفَعِّلُ»، «يُفَاعِلُ» و «يُفَعَّلُ» هستند را با فعل‌های مجهول اشتباه نگیرید.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: نُقَدِّرُ: تخمین می‌زنیم. / فَنَانٌ: هنرمند / الْاِحْتِفَالِ: جشن / الْمَعْرَبَةُ: عربی‌شده / أَغْنَى: ثروتمندترین /

دُمُوعِ: اشک‌ها / يُنَالُ: به دست می‌آورد. / عَيُونِ: چشم‌ها / لَا تُعَدُّ: به شمار آورده نمی‌شود. / سَجَلٌ: ثبت کرد. / الْحِذَاءِ: کفش / الذَّهَبِيِّ: طلائی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ تخمین زده می‌شود («نُقَدَّرُ» فعل مضارعی است که اولاً چون با «ن» شروع شده، مربوط به «ما» است، ثانیاً چون عین‌الفعلی آن کسره دارد، مجهول نیست؛ پس ترجمه آن به صورت: «تخمین می‌زنیم.»)
- ۲ ساخته‌اند («تَجْعَلُ» فعل مضارع است و ترجمه «قرار می‌دهند» برای آن صحیح است.)
- ۳ نیستند («لَا تُعَدُّ» فعل مجهول است و ترجمه صحیح آن «به شمار آورده نمی‌شود.»)

تست و پاسخ ۱۲۶

«برای این که سؤال دانش‌آموزی را جواب بدهی به آن سؤال به دقت گوش کن!»:

- ۱) لُتَجِيبُ سَوَالَ الطَّالِبِ إِسْتَمَعَ إِلَى سُؤَالِهِ بِدَقَّةٍ!
- ۲) إِسْتَمَعَ بِدَقَّةٍ إِلَى سُؤَالِ الطَّالِبِ ثُمَّ أَجَبَ ذَلِكَ السُّؤَالَ!
- ۳) لَكِي تُجِيبُ عَن سَوَالِ طَالِبٍ إِسْتَمَعَ إِلَى السُّؤَالَ بِدَقَّةٍ!
- ۴) إِذَا تُجِيبُ سَوَالَ طَالِبٍ فَاسْتَمَعَ إِلَى ذَلِكَ السُّؤَالَ بِدَقَّةٍ!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تأثیر حروف جازمه و ناصبه در معنای فعل، از مهم‌ترین و تکراری‌ترین نکات آزمون‌های تستی است.

خودت حل کنی بهتره به معرفه یا نکره بودن «سؤال دانش‌آموزی» دقت کن.

درس نامه ••• ترجمه معرفه و نکره

در ترجمه اسم‌های نکره غالباً از یک حرف «ی» در آخر کلمه استفاده می‌کنیم و یا این که به جایش «یک» را در ابتدای آن می‌آوریم، ولی اسم‌های معرفه را به صورت عادی ترجمه می‌کنیم.

مثال: نَشْكُرُ إِنْسَانًا يَسْعَى فِي تَرْبِيَةِ الْوَالِدِ. ← از انسانی تشکر می‌کنیم که برای تربیت فرزندان تلاش می‌کند.
نکره معرفه

نکته اگر اسمی یک بار به صورت نکره و بار دوم به صورت معرفه (ال دار) آمده باشد، در ترجمه بار دوم از «این» یا «آن» استفاده می‌کنیم.

مثال: (أرسلنا إلى فرعون رسولا فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ) ← به سوی فرعون پیامبری را فرستادیم و فرعون از آن پیامبر نافرمانی کرد.

پاسخ تشریحی بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «الطَّالِبِ» («دانش‌آموزی» نکره است، نه معرفه). - «سؤاله» (اولاً «آن سؤال» را باید به صورت اسم «ال» دار ترجمه کنیم، ثانیاً ضمیر «ه» در آخر آن اضافی است.)
- ۲) «استمع» (این فعل باید در قسمت دوم عبارت بیاید). - «سؤال الطالب» (توضیحات ۱) - «ثم» (معادلی در عبارت فارسی ندارد). - «أجب» (این، یک فعل امر است و ترجمه صحیحی برای «برای این که جواب بدهی» نیست.)
- ۴) «إذا...» (جمله فارسی ساختار شرط ندارد.)

تست و پاسخ ۱۲۷

عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ «تَجْرِي الرِّيَاحُ بِمَا لَا تَنْتَهِي السَّفَنُ!»:

- ۱) بَرَدَ كَشْتِي أَنْ جَا كَهْ خَوَاهِدَ خَدَايْ
 - ۲) سِيرَ سِپَهْرَ وَ دَوْرَ قَمَرٍ رَا چَهْ اِخْتِيَارَ
 - ۳) اَسِيرَ گَرِيئَهْ بِي اِخْتِيَارِ خَوِيشْتَنَمِ
 - ۴) جَدَا ز جِسْمِ چَوْبِي اِخْتِيَارِ خَوَاهِي شَد
- و گر جامه بر تن دزد ناخدای!
در گردشند بر حسب اختیار دوست!
فغان که در کف من اختیار باید و نیست!
به اختیار نگردی جدا ای دل!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

مشاوره تست‌های مفهوم عبارت در عربی غالباً همراه بیت‌های فارسی هستند؛ پس اگر در فهم ابیات فارسی مهارت پیدا کنی، علاوه بر تست‌های زبان فارسی، یک تست عربی هم جلو می‌افتی.

خودت حل کنی بهتره دنبال گزینه‌ای باش که با «بی‌اختیاری انسان در زندگی» نامرتب است.

پاسخ تشریحی معنای عبارت: «بادها [به سمتی] جریان دارند که کشتی‌ها تمایل ندارند.»

مفهوم عبارت: «برخی امور زندگی در اختیار انسان نیست و گاهی بر خلاف میل او به پیش می‌رود.»

این مفهوم در همه عبارت‌ها دیده می‌شود، به جز (۴).

مفهوم: انسان روزی به اجبار از تن جدا می‌شود (می‌میرد) ولی نباید که روح و جانش را قبل از مرگ جسم بمیراند!

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱۲۸ - ۱۳۰) بِمَا يَنْسَبُ النَّصَّ:

«كان هناك فريق من النَّاسِ في القديم يبحثون عن الذهب بين الصَّخُورِ والجبال و يتحمَّلون صعاباً كثيرة خلال هذا البحث مشتاقين للحصول عليه لأنهم يعتبرونه الشيء الوحيد الذي يمكن به الحصول على الآمال و لكن لا يناله إلا قليلهم و هناك كثير من المعاصرين أيضاً يحاولون الحصول على الذهب ليكنزوه أو يستخدموه كآلة للزَّينة و هناك سؤال أساسي نغفل عنه و هو: «أليس هناك شيء أعلى من الذهب في العالم؟» المعوقون الذين لا يمكن لهم السَّير على أقدامهم ليس عندهم شيء أعلى من القدم السليمة و الشَّخص الأعمى يحب أن يدفع كل ما يوجد من الذهب في العالم حتى ينال قوَّة البصر و فكَّر الآن ما هو أعلى شيء في حياتك؟»

ترجمه متن در گذشته گروهی از مردم وجود داشتند که در میان تخته‌سنگ‌ها و کوه‌ها به دنبال طلا می‌گشتند و با اشتیاق به دست آوردن آن، در میان این جست‌وجو، سختی‌های زیادی را تحمل می‌کردند، زیرا آن را تنها چیزی به شمار می‌آوردند که با آن رسیدن به آرزوها امکان داشت، ولی تنها گروه اندکی از آنان به آن دست پیدا می‌کردند. بسیاری از معاصران هم وجود دارند که برای دستیابی به طلا تلاش می‌کنند، برای این‌که آن را ببندوزند یا به عنوان یک وسیله زینتی به کار ببرند. یک سؤال اساسی وجود دارد که ما از آن غفلت می‌ورزیم و آن این‌که: «آیا در جهان چیزی گران‌بهارتر از طلا وجود ندارد؟» انسان‌های معلولی که نمی‌توانند روی پاهای خود راه بروند چیزی در نزدشان گران‌بهارتر از پای سالم نیست و فرد نابینا دوست دارد تمام طلایی که در جهان وجود دارد را بپردازد تا توانایی دیدن را به دست بیاورد. اکنون فکر کن که در زندگی تو گران‌بهارترین چیز، چیست؟

مشاوره

برای پاسخ‌دادن به سؤالات متن باید موارد زیر را لحاظ کرد:

۱) سؤالات مربوط به متن را بهتر است در انتهای سؤالات درس عربی پاسخ بدهیم.

۲) متن را دقیق و با جزئیات متوجه بشویم.

۳) روی تاریخ، زمان، علت‌ها و قیدهایی مانند «فقط، گاهی، بیشتر، همه، حتماً و ...» دقت زیادی داشته باشیم.

۴) برای به دست آوردن گزینه صحیح، هر چهار گزینه را حتماً بخوانیم.

تست و پاسخ ۱۲۸

عین الصحیح:

۱) الإنسان منذ القديم كان يحبَّ الذهب و يستخدمه كآلة للزَّينة!

۲) الإنسان إذا كان معوقاً فلا يحبَّ الحصول على الذهب!

۳) القدم السليمة التي يمكن بها السَّير أعلى من الذهب!

۴) مهنة كثير من النَّاسِ في القديم كان التَّفْتِيشِ عن الذهب بين الجبال!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: كان هناك: وجود داشت. / فريق: گروه، تیم / يبحثون: می‌گردند. / الذهب: طلا / يتحملون: تحمل می‌کنند. / صعاب: سختی‌ها / الحصول على: به دست آوردن / يعتبرون: به شمار می‌آورند. / يكثرون: می‌اندوزند. / آلة للزينة: وسیله زینتی / أغلى: گران‌تر، گران‌ترین / المعوقون: معلولان / أقدم: پاهای / السليمة: سالم / الأعمى: نابینا / أن يدفع: که بپردازد. / حتى ينال: تا به دست بیاورد. / قوة البصر: توانایی دیدن

ترجمه گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
۱) انسان از گذشته طلا را دوست داشت و آن را به عنوان یک وسیله زینتی به کار می‌برد.	در متن «استفاده از طلا به عنوان وسیله زینتی» را برای انسان معاصر آورده است.	غلط
۲) انسان اگر معلول باشد، دوست ندارد طلا به دست بیاورد.	چنین استدلالی در متن دیده نمی‌شود.	غلط
۳) پای سالمی که بتوان با آن حرکت کرد، گران‌بهرتر از طلاست.	اصل مطلب در متن این است که نعمت سلامتی از دارایی ارزشمندتر است.	صحیح
۴) پیشه بسیاری از مردم در گذشته جست‌وجوی طلا در میان کوه‌ها بوده است.	لفظ «کثیر» باعث غلط‌شدن این گزینه است، چون در ابتدای متن لفظ «فريق» آمده که به معنای «گروه» است، نه «زیاد».	غلط

نکته ۳۲، در متن به صورت شفاف نیامده است، ولی با توجه به غلط‌بودن گزینه‌های دیگر و با توجه به پیامی که در متن نهفته شده، **۳** صحیح است.

تست و پاسخ ۱۲۹

عین الصحیح:

- ۱) إذا كنت ذا عيون بصيرة فعليك أن لا تهتم بالذهب!
- ۲) هناك أشخاص في العالم ليست للذهب قيمة لديهم!
- ۳) قد نملك شيئاً أغلى من الذهب و نحن غافلون عنه!
- ۴) لم يكن للإنسان في القديم طريق للوصول إلى الآمال إلا بالحصول على الذهب!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

ترجمه گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
۱) اگر صاحب چشم بینایی هستی، نباید به طلا اهمیت بدهی.	چنین مطلبی در متن وجود ندارد.	غلط
۲) افرادی در عالم وجود دارند که طلا در نزد آنان ارزشی ندارد.	شاید درست به نظر برسد، ولی چون در متن چنین چیزی مستقیماً بیان نشده باید گزینه‌های بعدی را هم بررسی کنیم.	؟
۳) گاهی چیزی گران‌بهرتر از طلا داریم درحالی که از آن غافلیم.	دقیقاً در پارگراف دوم متن، نویسنده چنین منظوری داشته است.	صحیح
۴) انسان در گذشته راهی برای رسیدن به آرزوهایش نداشت، مگر با به دست آوردن طلا.	در پارگراف متن گفته شده آن گروهی که در جستجوی طلا بودند این اعتقاد را داشتند، نه همه مردم.	غلط

نکته وقتی گزینه‌ای مبهم به نظر برسد، باید حتماً بقیه گزینه‌ها را هم بررسی کنیم و اگر گزینه قطع‌تری وجود نداشت، همان گزینه مبهم جواب است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۱۳۰

عَيْنُ الخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «يَسْتَعْمِدُوا - يَتَحَمَّلُونَ - يُمَكِّنُ - المُعَاَصِرِينَ»

- (۱) يَتَحَمَّلُونَ: فعل مضارع - للجمع الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره «تَحَمَّلَ») - متعدّد / مفعوله «صِعباً»
- (۲) يُمَكِّنُ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - ماضيه: أمكّن - له حرف زائد واحد / فعل و فاعله «السَّيْر»
- (۳) المُعَاَصِرِينَ: جمع سالم للمذكّر - اسم فاعل من فعل مجرد ثلاثي - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ
- (۴) أعلى: مفرد مذكّر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» - نكرة / صفة و موصوفها «شيء»

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تست‌های تحلیل صرفی در کنکور سراسری ظاهر ترسناکی دارند، ولی اغلب آن‌ها ساده بوده و نیاز به دانش عمیقی در موضوعات مربوطه ندارند. اگر تست‌های زیادی حل کنید، غلط‌ها بر ای شما تکراری خواهند شد.

خودت حل کنی بهتره جواب را در میان اسم‌ها جست‌وجو کن.

درس نامه

اسم‌های فاعل دو ساختار دارند:

- (۱) وزن «فاعل» ← از یک فعل یا مصدر مجرد ساخته می‌شوند. ← «العالم - الشاکرة - الصّادقون ...»
- (۲) ساختار «مُ... - ...» ← از یک فعل یا مصدر مزيد ساخته می‌شوند. ← «مؤمن - مُحسِن - مُتفکّر و ...»

نکته اسم فاعل در ثلاثی مزيد ممکن است به صورت «مُ... - ...» ظاهر شود. ← مُجیب، مُعین، مُستعین ...

پاسخ تشریحی خطای این گزینه:

اسم فاعل من فعل مجرد ثلاثی («مُعاصر» اسم فاعلی است که با «م» شروع شده؛ پس از یک فعل یا مصدر ثلاثی مزيد گرفته شده است).

تست و پاسخ ۱۳۱

عَيْنُ الخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- (۱) عَالِمٌ يُنْفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ!
- (۲) فِي اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ مِائَاتُ الكَلِمَاتِ العَرَبِيَّةِ ذَاتُ الأَصُولِ الفَارِسيَّةِ!
- (۳) لِهَجَاتٍ نَوْعٍ وَاجِدٍ مِنَ الطُّبُورِ تَخْتَلِفُ مِنْ مَنطِقَةٍ إِلَى مَنطِقَةٍ أُخْرَى!
- (۴) أَكْبَرُ الكَائِنَاتِ الحَيَّةِ فِي العَالَمِ يَبْلُغُ طَوْلُهُ ثَلَاثِينَ مِترًا!

(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سوالات ضبط الحركات غالباً خطاهای تکراری دارند که با حل تست‌های کنکورهای سال‌های پیش به راحتی می‌شود روی آن حساب کرد.

خودت حل کنی بهتره خطای حرکت‌گذاری را در بین اسم فاعل‌ها جست‌وجو کن.

نکته در سوالات ضبط الحركات باید همیشه حواسمان به علامت‌گذاری کلماتی که بر وزن «فاعل» هستند، باشد. مانند «کافر، عاشر و ...»

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

«کائنات» (این کلمه بر وزن «فاعل» است؛ پس باید به صورت «کائنات» حرکت‌گذاری شود). - «العالم» (این کلمه در این عبارت معنای «جهان» دارد؛ پس حرکت‌گذاری صحیح آن به صورت «العالم» است).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۳۲

عین فعلاً یُمكن ترجمته فی زمانین:

- (۱) من يُفکّر قبلَ الکلام یسلم من الخطأ غالباً!
- (۲) من تحمّل صعوبه التعلّم وجد كنزاً عظيماً!
- (۳) ما كتبتَ في دفتر ذکرياتك قبل أن تنام!
- (۴) ما تسقط من ورقة على الأرض یعلمه الله!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی یازدهم - درس ۳)

مشاوره در سال‌های اخیر در صورتِ سؤالاتِ مربوط به جملات شرطیه نوآوری‌هایی انجام شده است؛ بنابراین ابتدا باید صورت این سؤالات را به خوبی متوجه شویم.

خودت حل کنی بهتره باید دنبال فعل ماضی در جملات شرطیه باشی...

درس نامه

در جملات شرطیه، فعل شرط یا جواب شرط اگر ماضی باشند، می‌توانیم آن‌ها را به صورت ماضی یا مضارع ترجمه کنیم؛ یعنی می‌توانیم آن‌ها را به دو زمان ترجمه کنیم.

مثال: «من حاول في طريق الوصول إلى أهدافه وصل إليها!»:

هر کس در راه رسیدن به اهدافش بکوشد، به آن‌ها می‌رسد.

هر کس در راه رسیدن به اهدافش کوشید، به آن‌ها رسید.

جملات شرطیه ساختار کلی‌شان به صورت زیر است:

ساختار کلی جملات شرطیه:

ادات شرط + فعل (شرط) ... + فعل (ماضی یا مضارع ساده ← جواب شرط)

ادات شرط + فعل (شرط) ... + ف + جواب شرط

نکته فعلی که با یکی از کلمات «و»، «ثم»، «أن»، «حتّى»، «الَّذِي»، «الَّذِينَ»، «الَّتِي» آمده باشد، نمی‌تواند جواب شرط باشد.

پاسخ تشریحی براساس صورت سؤال باید به دنبال گزینه‌ای باشیم که ساختار شرط را داشته و فعل یا جواب شرط آن ماضی باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) «يُفكّر» و «يُسلم» هر دو فعل مضارع هستند.

۲) اولاً عبارت مورد نظر شرطیه است، ثانیاً فعل شرط و جواب آن ماضی هستند؛ پس پاسخ همین گزینه است.

من تحمّل صعوبه التعلّم وجد كنزاً عظيماً!

فعل شرط جواب شرط

۳) این عبارت شرطیه نیست، و در واقع «ما» در این جا «استفهامیه» است.

۴) فعل‌های «تسقط» و «یعلم»، مضارع هستند.

تست و پاسخ ۱۳۳

عین جواب شرط یختلف نوعه:

- (۱) من علمَ علماً فله أجرٌ من عمل به لا ینقص من أجر العامل!
- (۲) ما تشاهد في هذا المعرض الدولي أنتجت في مصانع إيران!
- (۳) من حاول أن یفرّق بین صفوف المسلمین فهو عمیل العدو!
- (۴) ما أحدثّ طنین ذکر ربّك في قلب فهذه آیه من آیات الله!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی یازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

خودت حل کنی بهتره جواب شرط گاهی با «فَ» می آید و گاهی یک فعل ساده است. حالا خودت دنبال جواب باش!

درس نامه ●● جواب شرط اگر به صورت های زیر باشد، همراه «فَ» می آید:

- جمله اسمیه ← ﴿مَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ﴾
- فعل امر یا نهی ← إِنْ حَفِظْتَ آيَاتِ مِنَ الْقُرْآنِ فَاعْمَلْ بِهَا.
- فعل مستقبل ← مَنْ أَلْخَصَّ عَمَلَهُ لِلَّهِ فَسَوْفَ يَأْتِيهِ اللَّهُ أَجْرًا عَظِيمًا.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه ها:

- ۱ «لَهُ أَجْر...» جواب شرط است که چون جمله اسمیه است با «فَ» شروع شده است.
- ۲ جواب شرط، «أَنْتَجْتَ» است یک جمله فعلیه است.
- ۳ جمله اسمیه «هُوَ عَمِلَ الْعَدْوُ» جواب شرط است که چون جمله اسمیه است با «فَ» شروع شده است.
- ۴ «هذه آية...» نیز یک جمله اسمیه است که چون جواب شرط است با «فَ» شروع شده است.

تست و پاسخ ۱۳۴

عَيْن «ال» يُعَادِل «هذا» فِي الْمَعْنَى:

- ۱) تَعِيش فِي بَعْضِ الصَّحَارِي حَيَّةٌ تَقْفُ كَالْعَصَا فِي الرَّمْلِ حَتَّى تَصِيدَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةَ!
- ۲) تُوجَدُ أَوْقَاتٌ يُحِبُّ الْإِنْسَانُ أَنْ يَكُونَ فِيهَا وَحِيدًا وَ لَا يُحِبُّ مَجَالِسَةَ إِنْسَانٍ آخَرَ!
- ۳) أَعْرَفَ مَعْبَدًا فِي قَرْيَةٍ بِمَحَافِظَةِ مَا زَنَدَرَانُ صَنَعَهُ سَكَّانَ الْقَرْيَةِ مِنَ الْخَشَبِ!
- ۴) قَدْ تَسْتَطِيعُ نَظْرَةً دَقِيقَةً إِلَى الْمَاضِي أَنْ تُظْهِرَ لَنَا تَجَارِبَ تَخْتَفِي عَنِ الْأَنْظَارِ الْكَثِيرَةِ!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره مهم ترین نکته در قواعد درس ۴ عربی یازدهم همین موضوع معنای خاص «ال» است.

خودت حل کنی بهتره دنبال اسمی باش که در یک عبارت دو بار آمده، یک بار نکره و یک بار معرفه. ولی مواظب باش که ...

درس نامه ●●

اگر اسمی یک بار به صورت نکره و بار دوم به صورت معرفه (ال دار) آمده باشد، در ترجمه بار دوم از «این» یا «آن» استفاده می کنیم.
مثال: (أرسلنا إلى فرعونَ رسولاً فَعَصَى فرعونُ الرَّسُولَ) ← به سوی فرعون پیامبری را فرستادیم و فرعون از آن پیامبر نافرمانی کرد.

نکته باید حواستان باشد، اسمی که در مرتبه دوم می آید، دقیقاً تکرار همان اسم اول بوده و از نظر معنایی هم همان کلمه باشد، یعنی اسم دوم به چیز دیگری اشاره نکرده باشد.

مثال:

«إِنِّي سَجَلْتُ هَدَفًا فِي الْمَبَارَاةِ النَّهَائِيَّةِ وَ صَدِيقِي سَجَلِ الْهَدَفِ الثَّانِي!»

دقت کنید که در این عبارت کلمه «هدف» دو بار آمده اما هر یک به «گل» متفاوتی اشاره دارند و با هم یک مفهوم را بیان نمی کنند: «من در مسابقه پایانی گلی را به ثمر رساندم و دوستم گل دوم را به ثمر رساندم.»

پاسخ تشریحی بررسی گزینه ها:

- ۱ در این گزینه کلمه «حیة» دو بار آمده، اما دفعه اول به معنای «مار» و دفعه دوم به معنای «زنده» است: «در بعضی بیابانها، ماری زندگی می کند که در شن مانند عصا می ایستد تا موجودات زنده را شکار کند.»
- ۲ کلمه «إنسان» در این عبارت دو بار آمده، اما مرتبه اول معرفه و مرتبه دوم نکره است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- ۳ در این عبارت کلمه «قریة» دو بار ذکر شده است که دفعه اول به صورت نکره و مرتبه دوم همراه «ال» آمده و جواب همین گزینه است: «معبدی را در روستایی در استان مازندران می‌شناسم که ساکنان آن روستا آن را با چوب ساخته‌اند.»
- ۴ در این عبارت کلمه‌ای که دو بار آمده باشد، دیده نمی‌شود.

تست و پاسخ ۱۳۵

عین ما لیس فیہ فعل یُعادل المضارع الالتزامی:

- ۱) إن تفرّق المسلمون فسوف يتغلب عليهم الأعداء!
- ۲) يا بُنيّ؛ أنصحك أن لا تُعارض رأياً قبل إدراكه!
- ۳) لن تقدر هذه الأفراس على حمل هذه الأخشاب الثقيلة!
- ۴) رجاء؛ لا تكتبوا على الآثار التاريخية حتى لا تُخرّب!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی یازدهم - درس ۴)

مشاوره ترجمه‌های مختلف فعل‌های مضارع از مهم‌ترین مباحث عربی یازدهم است.

خودت حل کنی بهتره دقت کن که فعل شرط هم به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

درس نامه

براساس مواردی که تاکنون مطالعه کرده‌ایم، در حالت‌های زیر، یک فعل به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود:

- ۱) فعل شرط در جمله شرطیه (حتی اگر ماضی باشد).
مثال: «إن صبرتْ نجتْ» ← اگر صبر کنی موفق می‌شوی.
- ۲) فعلی که بعد از حروف ناصبه (غیر از «لن») آمده باشد.
مثال: «أن يحكم»: که داوری کند - «حتى تتفقوا»: تا اتفاق کنید.

نکته اگر بین حروف ناصبه و فعل مضارع، یک حرف «لا» بیاید، باز هم مضارع التزامی داریم.
مثال: «أن لا تكذبوا»: که دروغ نگویند.

نکته وقتی حرف «أن» و «لا» کنار هم قرار بگیرند، ممکن است به صورت «ألا» نوشته شود.
مثال: «ألا تسبوا» (أن لا تسبوا): که دشنام ندهید.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) این عبارت دارای شرط است که در آن «تفرّق» فعل شرط بوده و به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: «اگر مسلمانان پراکنده شوند، دشمنان بر آنان چیره خواهند شد.»
- ۲) فعل «أن لا تُعارض» به خاطر وجود حرف «أن» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: «ای پسرکم؛ تو را نصیحت می‌کنم که با نظری، قبل از فهمیدنش، مخالفت نکنی.»
- ۳) «لن تقدر» به صورت مستقبل منفی ترجمه می‌شود و در این عبارت معادل مضارع التزامی وجود ندارد: «این اسب‌ها قادر به بردن این چوب‌های سنگین نیستند.»
- ۴) «حتى لا تُخرّب» به خاطر وجود «حتى» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: «روی آثار تاریخی ننویسید تا ویران نشوند.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تاریخ یازدهم

تست و پاسخ ۱۳۶

یک محقق پس از پژوهش دربارهٔ رویدادهای اسلام در دوران زندگانی و پس از رحلت پیامبر (ص)، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از عقاید و اقدامات زیر، به ترتیب، به دورهٔ کدام فرد یا گروه تعلق دارد؟

الف) اعتراض به خلافت ابوبکر توسط مسلمانانی که با تعالیم اسلام انس و آشنایی کامل نداشتند.

ب) حفظ جان، مال و آزادی دین و عقیدهٔ مردم در برابر پرداخت جزیه حین فتوحات اسلامی

ج) مباحله با مسیحیان نجران

د) عدم پایبندی به معیارهای قومی و قبیله‌ای در توزیع بیت‌المال

۱) مرتدان - عمر - امام حسن (ع) - حضرت علی (ع)

۲) پیامبران دروغین - عمر - پیامبر (ص) - خلیفهٔ چهارم پس از رحلت پیامبر (ص)

۳) مرتدان - خلیفهٔ دوم پس از رحلت پیامبر (ص) - پیامبر (ص) - حضرت علی (ع)

۴) حامیان حضرت علی (ع) - خلیفهٔ سوم پس از رحلت پیامبر (ص) - امام حسن (ع) - عثمان

پاسخ: گزینهٔ ۳

(تاریخ یازدهم - درس ۵ - پالاش‌های حکومت ابوبکر، فلافت امام علی، تمولات اقتصادی دوران خلفای نخستین، فتح شام)

پاسخ تشریحی الف) پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر ابی‌قحافه، سه گروه با حکومت وی به مخالفت پرداختند. گروه اول یا همان مرتدان گروه‌هایی از قبایل عربستان بودند که در سال‌های پایانی زندگانی رسول خدا و پس از گسترش قدرت مسلمانان اسلام آورده بودند و با تعالیم آن انس و آشنایی نداشتند.

ب) سپاهیان اسلام در چند نبرد که بیشتر آن‌ها در زمان خلافت عمر به وقوع پیوست، نیروهای رومی و متحدان محلی آنان را شکست دادند و شهرها و آبادی‌های آن منطقه را یکی پس از دیگری، اغلب با پیمان صلح گشودند. در این پیمان‌ها، حفظ جان و مال، آزادی دین و عقیدهٔ مردم آن شهرها در برابر تسلیم و پرداخت جزیه تضمین شده بود.

ج) امام حسن (ع) در سال سوم هجرت در مدینه ولادت یافت. آن حضرت، با وجود خردسالی، در برخی وقایع مهم دوران پیامبر از جمله ماجرای مباحلهٔ رسول خدا با مسیحیان نجران و در جریان نزول آیهٔ تطهیر به عنوان مصداق «اهل بیت» حضور داشت.

د) بنابر سخن حضرت علی (ع): «تمام قرآن را تلاوت کردم و برای فرزندان اسماعیل (اعراب) بر فرزندان اسحاق (غیراعراب) به اندازهٔ این چوب (تکه چوبی که از زمین برداشته بود) برتری نیافتم.» منظور آن حضرت این بود که معیارهای قومی، قبیله‌ای، خویشاوندگرایی و یا تقدم و تأخر در قبول اسلام در توزیع بیت‌المال جایی نخواهد داشت.

دام‌تستی امام حسن (ع) در رویدادهایی همچون ماجرای مباحلهٔ رسول خدا با مسیحیان و در جریان نزول آیهٔ تطهیر به عنوان مصداق «اهل بیت» حضور داشت، نه این‌که مباحله را ایشان انجام داده باشند.

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام مورد دربارهٔ رویدادهای عصر خلفای نخستین درست است؟

الف) تبعید ابوذر غفاری به دلیل اعتراض به تصمیمات خلیفهٔ وقت (دورهٔ عثمان)

ب) از بین رفتن سلطه و نفوذ فرهنگی امپراتوری روم شرقی بر مصر با فتح آن توسط مسلمانان (۲۰ ق.)

ج) اعتراض افرادی همچون طلحه و زبیر به نحوهٔ تقسیم بیت‌المال (دوران خلیفهٔ چهارم)

د) بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف (خلیفهٔ دوم)

۴) «ب» - «د»

۳) «ج» - «د»

۲) «الف» - «د»

۱) «الف» - «ج»

(تاریخ یازدهم - درس ۵ - فلافت عمر و عثمان، تمولات اقتصادی دوران خلفای نخستین، فتح مصر)

پاسخ: گزینهٔ ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره یادتونه در آزمون قبلی گفتیم که در این تیپ سؤالات حواستون هم به درستی خود جمله باشه هم درستی عبارت داخل پیرانتزاها؟ مثلاً در این سؤال و در مورد «ب»، علی‌رغم درست بودن عبارت داخل پیرانتز، جمله داده شده نادرسته.

پاسخ تشریحی

الف) برخی از صحابه پیامبر همچون ابوذر غفاری و عمار یاسر، نسبت به رفتار منصوبان خلیفه سوم یعنی عثمان انتقاد و اعتراض کردند. خلیفه که تحت تأثیر اطرافیان و مشاوران خود از جمله مروان بن حکم قرار داشت، انتقادکنندگان را تبعید نمود. (درستی «الف»)
 ب) با فتح مصر (سال ۲۰ ق.)، سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در سرزمین مصر از بین رفت، شام از خطر هجوم رومیان تا حدودی در امان ماند و زمینه برای پیشروی مسلمانان در دیگر مناطق آفریقا مهیا شد. (نادرستی «ب»)
 ج) برخی مسلمانان، از جمله طلحه و زبیر، به شیوه حضرت علی (خلیفه چهارم) در توزیع بیت‌المال اعتراض کردند و از آن حضرت خواستند که عرب و قریش را برتر از عجم و موالی قرار دهد. (درستی «ج»)
 د) در دوران خلیفه سوم، عثمان، بذل و بخشش‌های فراوانی از بیت‌المال به افراد مختلف، به‌خصوص خاندان بنی‌امیه صورت گرفت. (نادرستی «د»)

تست و پاسخ ۱۳۸

در کدام مورد، زمان رویدادهای عصر خلافت امویان به درستی مقایسه شده است؟

الف) گسترش تجارت مسلمانان اندلس با سرزمین‌های حوزه مدیترانه

ب) خدعه عمرو عاص در جنگ صفین

ج) توقف فتوحات امویان در تسخیر سرزمین‌های جدید

د) پایان یافتن حکومت مروان بن محمد

۱) «ب» بر همه مقدم و «د» مؤخر از «الف» است.

۲) «ج» پیش از «د» و «ب» از «ب» رخ داده است.

۳) «الف» بر «ب» و «ج» بر «د» مقدم است.

۴) «د» مؤخر از همه است.

(تاریخ یازدهم - درس ۶ - حکومت معاویه بر شام، خلیفه‌ای متفاوت، قیام عباسیان و سقوط امویان، امویان اندلس)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این تیپ تست‌های مقایسه زمانی رو در کنکور ۱۴۰۲ داشتیم و حداقل در کنکور نوبت اول ۱۴۰۳ خبری از شون نبود؛ پس نمی‌شه مطمئن بود که باید باهاشون خداحافظی کنیم یا نه. پس بهتره بر اشون آماده باشیم. سعی کنید برای حل این نوع تست‌ها ابتدا خودتون ترتیب عبارت‌ها رو پیدا کنید و به شکل عدد روبه‌روشون بنویسید و بر اساس ترتیب اعداد اون‌ها رو با هم مقایسه کنید. این‌طوری توی دام‌گزینه‌ها هم نمی‌افتید.

پاسخ تشریحی

بررسی زمان وقوع رویدادها:

ب) با خدعه عمرو عاص در جنگ صفین، معاویه از شکست در این نبرد نجات پیدا کرد.

ج) در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه این سلسله، شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد و تصمیم گرفت به کتاب خدا و سنت پیامبر عمل کند. از این رو، تغییرات و اصلاحاتی را انجام داد؛ از جمله دستور داد فتوحات متوقف شود و از نومسلمانان جزیه گرفته نشود.
 د) عباسیان یا بنی‌عباس خاندانی منسوب به عباس بن عبدالمطلب، عموی پیامبر هستند که به مخالفت با حکومت اموی برخاسته و درصدد دستیابی به خلافت برآمدند. ابومسلم خراسانی به جنبش عباسیان پیوست و در این راستا، بقایای نیروهای طرفدار خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و مروان بن محمد آخرین خلیفه اموی را به همراه بسیاری از اعضای خاندان او از میان برداشت.

الف) پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر طریقه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا تأسیس کند. دوران حکومت مسلمانان در اندلس با شکوفایی اقتصادی و پیشرفت‌های شگرف علمی و تمدنی همراه بود. بازرگانی داخلی و خارجی در مسیرهای زمینی و دریایی در این سرزمین رونق چشمگیری داشت و بازرگانان اندلسی ارتباط تجاری گسترده‌ای را با سرزمین‌های حوزه دریای مدیترانه و دیگر مناطق دور و نزدیک برقرار کرده بودند.
 بنابراین رویدادهای ذکر شده به ترتیب: ب ← ج ← د ← الف رخ داده‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۳۹

هر یک از افراد زیر به ترتیب، به کدام یک از توصیفات داده شده ارتباط دارند؟

الف) حجاج بن یوسف ثقفی

ب) حجر بن عدی

ج) عبدالله بن زبیر

د) عمرو بن حمق

- ۱) با فرمان معاویه به قتل رسید - از والیان زمان معاویه - شیعه معترض به خلافت امویان - از صاحب منصبان خشن اموی
- ۲) والی و حاکم عراق - به نحوه تبعیض بیت المال معترض بود - از مدافعان نابرابری میان عرب و عجم - از اصحاب پیامبر
- ۳) از صاحب منصبان خشن حکومت اموی - دستور قتلش در زمان اموی صادر شد - از بیعت با یزید سر باز زد - از شیعیان معترض به معاویه
- ۴) از معترضان تبعیض میان عرب و موالی - با فرمان معاویه تبعید شد - از والیان زمان معاویه - از بیعت با معاویه سر باز زد.

(تاریخ یازدهم - درس ۶ - سیاست و حکومت)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره علاوه بر تسلط کافی به سؤالاتی که در کنکورهای قبل دیدیم، باید آمادگی هر نوع پرسش محتوایی جدید هم باشیم؛ درست مثل این سؤال.

پاسخ تشریحی الف) بیشتر صاحب منصبان سیاسی و نظامی حکومت اموی، به ویژه حاکمان شهرها و مناطق مختلف قلمرو خلافت، افرادی خشن و خونریز بودند. حجاج بن یوسف ثقفی از مشهورترین این افراد بود. حجاج از جمله معروفترین والیان اموی بود که بر عراق و ایران فرمان می‌راند.

ب و د) حکومت بنی امیه همواره در برابر معترضان و مخالفان خود سیاست سرکوب و خشونت را اجرا می‌کرد. حتی معاویه که خود را سیاستمداری اهل مدارا و مسالمت‌جو نشان می‌داد، انتقاد و اعتراض برخی از شیعیان مانند حجر بن عدی و عمرو بن حمق را تحمل نکرد و دستور به قتل آنان داد.

ج) در زمان امویان، اخذ بیعت با تهدید و اجبار همراه بود. بدین گونه که ابتدا بزرگان خاندان اموی و سپس فرماندهان نظامی و امیران ولایات بیعت می‌کردند. پس از آن، امیر و والی هر منطقه از افراد صاحب نفوذ و مردم تحت حکومت خود بیعت می‌گرفت و جان و مال مخالفان را تهدید می‌کرد. برای مثال، معاویه و حاکم منصوب او در مدینه و مکه، به اقدام‌های مختلفی از قبیل تطمیع و تهدید متوسل شدند تا بزرگان این دو شهر را به بیعت با یزید وادار کنند که به جز امام حسین (ع) و عبدالله بن زبیر دیگران را ناگزیر به بیعت کردند.

تست و پاسخ ۱۴۰

کدام مورد درباره مخالفان و موافقان حضور ایرانیان در دربار خلافت عباسی درست است؟

الف) خاندان سهل که از زمینداران بزرگ خراسان بودند نقش تعیین‌کننده‌ای در تحولات خلافت داشتند.

ب) ابن مقفع یا روزبه ایرانی متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود.

۱) «الف» در دستگاه خلافت هارون الرشید صاحب نفوذ و قدرت فراوانی بودند و «ب» در زمان مأمون در بیت‌الحکمه به سر می‌برد.

۲) هم «الف» و هم «ب» هر دو در دوره نیرومندی و شکوفایی عباسیان به سر می‌بردند، ولی در نهایت گرفتار تعصبات عرب‌گرایی شدند.

۳) «ب» در دوران استقرار و تثبیت خلافت به قتل رسید و «الف» تربیت‌یافته برمکیان بودند.

۴) «الف» و «ب» هر دو توسط هارون الرشید و با حسادت‌ها و دشمنی‌های بزرگان عرب ساکن در بغداد به قتل رسیدند.

(تاریخ یازدهم - درس ۷ - خلافت عباسیان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. به همین دلیل در این دوره ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار شدند و نقش مهمی را در اداره امور خلافت به عهده گرفتند. آنان علاوه بر تصدی مناصب مهم وزارت و سایر مناصب دیوانی، در مواردی به فرماندهی سپاه و حکومت بر برخی ولایت‌ها منصوب شدند. لازم است تا نیم‌نگاهی به دوره‌های گوناگون خلافت عباسی داشته باشیم:

دوره‌های خلافت عباسیان ← دوره نیرومندی و شکوفایی: صد سال نخست حکومت عباسیان.
 ← دوران ضعف و تجزیه: ورود ترکان به صحنه سیاست و تشکیل حکومت‌های ایرانی - اسلامی غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی.

پاسخ تشریحی ابن مقفع مربوط به دوران استقرار و تثبیت خلافت عباسی است و خاندان سهل در مکتب برمکیان که از دبیران و مشاوران هارون الرشید بودند تربیت یافتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فضل و حسن (برادران سهل) در تحولات خلافت مأمون نقش مهمی ایفا کردند و ابن مقفع هم که به دست منصور کشته شد.
- ۲) «الف» مربوط به دوره نیرومندی و شکوفایی است، ولی «ب» مربوط به دوره استقرار و تثبیت است.
- ۴) «الف» (فضل) به دست مأمون کشته شد و «ب» (ابن مقفع) هم به دست منصور!

تست و پاسخ ۱۴۱

کدام موارد درباره اقدامات خلفای عباسی و وضعیت اجتماعی در دوره نیرومندی و شکوفایی درست است؟

- الف) اعطای مقام ولایتعهدی به امام رضا (ع) به منظور کسب حمایت شیعیان و مهار قیام‌های علویان
 ب) تشکیل سپاهی از ترکان و امیرالامرا که در سوارکاری و تیراندازی مهارت داشتند.
 ج) اوج‌گیری فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان با تلاش افرادی مثل خاندان برمکیان و سهل
 د) شکل‌گیری تشکیلات اداری منظم و منسجم با اقتباس از نظام دیوانی عهد سامانیان

- ۱) «الف» - «ج» ۲) «الف» - «د» ۳) «ب» - «ج» ۴) «ب» - «د»

(تاریخ یازدهم - درس ۷ - دوره‌های خلافت عباسیان)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● در دوره صدساله نخست خلافت عباسیان (دوره نیرومندی و شکوفایی)، خلفا از قدرت و نفوذ فوق‌العاده‌ای برخوردار بودند و توانستند تا حد زیادی یکپارچگی قلمرو خلافت را حفظ و قیام‌ها و شورش‌های مختلف را سرکوب کنند. آنان هم‌چنین بر امور سیاسی، نظامی، اداری و دینی نظارت و سیطره کامل داشتند؛ حاکمان ولایات، فرماندهان نظامی، وزیران و بسیاری دیگر از کارگزاران حکومتی را عزل و نصب می‌کردند و دستور جنگ و صلح می‌دادند. همه خلفای این دوره قدرتمند بودند، اما منصور، هارون الرشید و مأمون به مراتب قدرت و تأثیرگذاری بالاتری در تاریخ این سلسله داشتند.

اتفاقات مهم دوران نیرومندی و شکوفایی عباسیان:

- ۱) به‌کارگیری ایرانیانی مثل خاندان برمکی (در زمان هارون الرشید) و خاندان سهل (در زمان مأمون)
- ۲) شکل‌گیری تشکیلات اداری (دیوانی) منظم و منسجم با اقتباس از نظام دیوانی عهد ساسانی
- ۳) اوج نهضت فکری و علمی و تأسیس بیت‌الحکمه
- ۴) فعالیت‌های مأمون در راستای جلب حمایت شیعیان و مجبور کردن امام رضا (ع) به قبول ولایتعهدی

پاسخ تشریحی موارد ذکرشده در عبارت‌های «الف» و «ج» در دوره نیرومندی و شکوفایی خلافت عباسی رخ داده است.

مورد «ب» از رویدادهای دوره ضعف و تجزیه خلافت عباسی است.

مورد «د» مربوط به دوره نخست خلافت عباسیان یعنی دوره نیرومندی و شکوفایی است، اما با این توضیح که تشکیلات اداری عباسیان از نظام دیوانی عهد ساسانی اقتباس شده بود؛ نه سامانی.

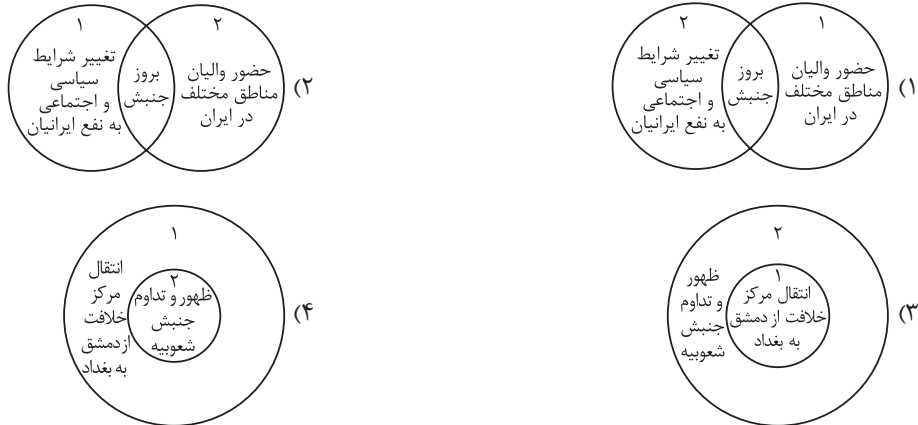

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۴۲

کدام شکل وضعیت ایران را در عصر استیلای خلافت امویان (۱) و عباسیان (۲) به درستی نشان می‌دهد؟

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - دو قرن حکومت اعراب بر ایران)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تو کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ ما یه هم‌چین شکل سوالی رو داشتیم. برای پاسخ‌دادن به این نوع تست‌ها، فرض بگیر گزینه‌ها

توصیفی و خطی اند؛ یعنی:

۱) حضور والیان مناطق مختلف در ایران (۲) تغییر شرایط سیاسی و اجتماعی به نفع ایران - ویژگی مشترک: بروز جنبش‌ها.
پس با این تر فنند، می‌تونی گزینه‌ها رو برای خودت ساده‌سازی کنی!

درس‌نامه پس از پیروزی اعراب بر ایران، ساکنان برخی شهرها و مناطق ایران مانند همدان، ری، فارس و به‌خصوص شهر استخر که خاستگاه خاندان ساسانی بود بارها بر اعراب شوریدند، اما از آنجایی که میان این شورش‌ها هماهنگی وجود نداشت، اعراب موفق به سرکوب آن‌ها شدند؛ بنابراین، ما شاهد سه دوره استیلای اعراب بر ایران هستیم:

عصر خلفای نخستین	عصر خلافت امویان	عصر خلافت عباسیان
<ul style="list-style-type: none"> پس از فتح هر شهر و منطقه، به فرمان خلیفه فردی به حکومت آن‌جا منصوب می‌شد. اداره امور دیوانی در اختیار ایرانیان باقی ماند. همه چیز به زبان دوران قبل بود. کلاً اعراب تا زمانی که نافرمانی صورت نمی‌گرفت در اداره امور شهر و روستا دخالت نمی‌کردند. 	<ul style="list-style-type: none"> هر منطقه والی داشت و خلفا گاهی به صورت مستقیم در عزل و نصب والیان و حاکمان دخالت می‌کردند. حکومت شهرها و مناطق مختلف دنیای اسلامی در انحصار اشرافیت اموی بود. مهاجرت‌های گسترده اعراب به ایران در این زمان رخ داد. در این دوره، جنبش‌هایی در اعتراض به عملکرد والیان و خلفا رخ داد مثل جنبش شعبیه. 	<ul style="list-style-type: none"> عصر مهمی برای ایرانیان به شمار می‌رود. تداوم سلطه اعراب بر ایران و برخی اقدام‌های عباسیان زمینه ناخشنودی و مخالفت ایرانیان با خلافت عباسی را فراهم آورده است.

پاسخ تشریحی حضور والیان مناطق مختلف در ایران مربوط به دوران امویان (۱) است. شرایط سیاسی و اجتماعی در زمان عباسیان (۲) به نفع ایرانیان تغییر کرد. در هر دو دوره، جنبش‌هایی برای اعتراض به عملکرد خلفا و ظلم و ستم‌هایشان شکل گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مورد ذکر شده در (۱) مربوط به (۲) و مورد ذکر شده در (۲) مربوط به (۱) است.

۳) و ۴) مرکز خلافت در زمان عباسیان (۲) از دمشق به بغداد منتقل شد.

نکته جنبش شعبیه در زمان امویان شکل گرفت و تا دوره اول عباسیان تداوم داشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۴۳

مورخان در درستی کدام یک از روایت‌های زیر تردید دارند؟

- (۱) از میان برداشتن حکومت آل منذر به دست خسرو پرویز و بی‌دفاع ماندن دروازه‌های جنوب غربی ایران
- (۲) فتح الفتوح خواندن جنگ نهاوند و قطعی شدن سرنوشت حکومت ساسانی
- (۳) نپذیرفتن دعوت اسلام توسط خسرو پرویز و دستور به باذان برای دستگیری پیامبر
- (۴) شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه تحت تأثیر ناامیدی رستم فرخزاد (فرمانده سپاه ایران)

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - فتح ایران)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳، از درجه قطعی و صحت اطلاعات تاریخی ذکر شده در کتاب درسی سؤال آمده بود؛ به این صورت که مؤلفان کتاب درسی برای ذکر هر خبری به چه عباراتی استناد کرده‌اند.

پاسخ تشریحی مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۲) (از بعثت پیامبر اسلام تا پایان صفویه) آورده‌اند که مورخان در درستی این خبر که «خسرو پرویز از جمله فرمانروایانی بود که توسط حضرت محمد (ص) به اسلام دعوت شد، اما دعوت پیامبر را نپذیرفت و به باذان، حاکم ایرانی یمن، امر کرد که به حجاز رود و آن حضرت را دستگیر و روانه تیسفون کند.» تردید دارند، اما درباره سایر خبرها سکوت کرده‌اند یا معتقدند که واقعاً رخ داده‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

جغرافیای یازدهم

تست و پاسخ ۱۴۴

کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در دشت تشکیل شده است.»

- (۱) کویر، سنگ‌فرش بیابانی بر اثر بر جای ماندن ماسه و سنگ‌های ریز و درشت در طول زمان
- (۲) کویر، اشکال کاوشی به نام کلوت در رسوبات سخت به‌جامانده از دریاچه‌های قدیمی و توسط باد
- (۳) لوت، چاله‌های بادی در اثر برخورد دانه‌ها با آب‌های زیرزمینی و از بین رفتن چسبندگی آن‌ها
- (۴) لوت، تپه‌های ماسه‌ای تا ارتفاع بیش از ۵۰ متر، بر اثر برخورد ذرات ماسه به موانع طبیعی

(مغرافیای یازدهم - درس ۴ - فرسایش طبیعی در بیابان)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

فرسایش طبیعی در بیابان

اشکال کاوشی

دشت ریگی (رگ): باقی‌ماندن سنگ‌های درشت و انتقال و جابه‌جایی ماسه‌ها توسط باد

چاله‌های بادی: جابه‌جایی ماسه‌ها توسط باد در نواحی فاقد پوشش گیاهی و ایجاد حفره‌ها یا چاله‌های وسیع و سپس برخورد با آب‌های زیرزمینی و ایجاد رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها

کلوت (یاردانگ): ایجاد شیارهای موازی و L شکل در رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیم توسط باد و انتقال بخش نرم‌تر و به جا ماندن بخش‌های سخت‌تر

گرزدیو و ستون‌های سنگی: تخریب و انتقال مواد نرم زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها توسط باد و باقی‌ماندن بخش‌های سخت‌تر و مقاوم و ایجاد ستون‌هایی به شکل قارچ یا سایر اشکال

اشکال تراکمی ← تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه): حرکت ماسه‌ها توسط باد و برخورد آن‌ها به موانعی مانند گیاهان یا قطعات سنگ‌ها و انباشته‌شدن آن‌ها و تشکیل تپه‌های ماسه‌ای

پاسخ تشریحی در دشت لوت، تپه‌های ماسه‌ای تا ارتفاع بیش از ۵۰ متر، بر اثر وزش باد و جابه‌جاشدن ماسه و شن پدید می‌آیند. ماسه‌هایی

که به وسیله باد در سطح زمین حرکت می‌کنند، اگر به موانعی مثل گیاهان و بوته‌های خار یا قطعات سنگ (موانع طبیعی) و نظایر آن برخورد کنند و متوقف شوند یا سرعت باد در منطقه کاهش یابد، روی هم انباشته می‌شوند و سرانجام تلماسه‌ها و تپه‌های ماسه‌ای را تشکیل می‌دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ماسه‌ها توسط باد منتقل می‌شوند و فقط سنگ‌های درشت باقی می‌مانند.

۲) کلوت‌ها در دشت لوت وجود دارند.

۳) چسبندگی در دانه‌ها ایجاد می‌شود، نه این‌که از بین می‌رود.

تست و پاسخ ۱۴۵

کدام گزینه وضعیت انواع هوازدگی را در گروه‌های آب‌وهوایی طبقه‌بندی کوپن به درستی مقایسه می‌کند؟

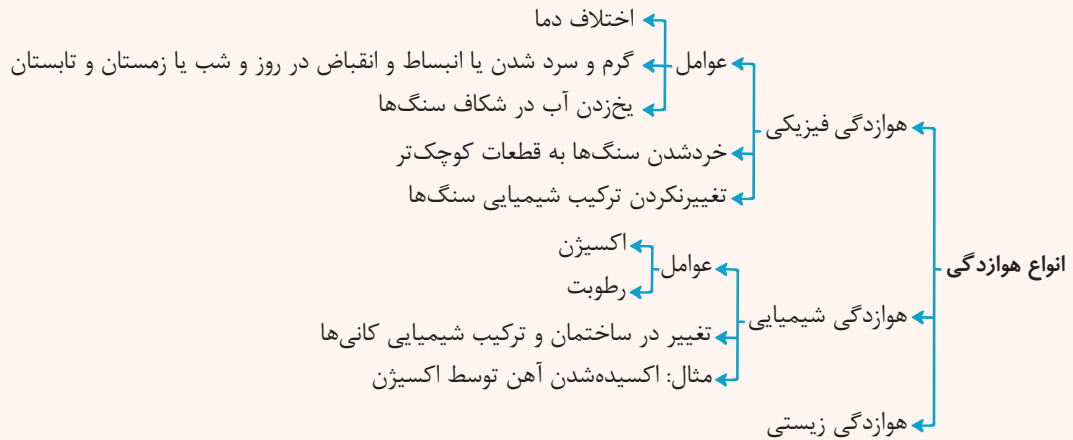
- (۱) هوازدگی فیزیکی در گروه A بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه E است.
- (۲) هوازدگی فیزیکی در گروه C بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه A است.
- (۳) هوازدگی شیمیایی در گروه A بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه C است.
- (۴) هوازدگی شیمیایی در گروه C بیشتر از گروه B و کم‌تر از گروه A است.

(مغرافیای یازدهم - درس ۴ - انواع هوازدگی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

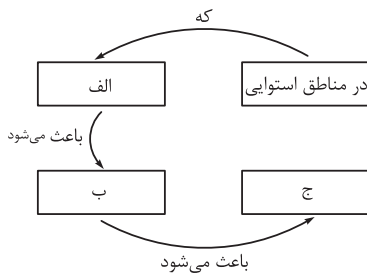

علاقت آب و هوا	نام آب و هوا	دما	بارش	پوشش گیاهی
A	استوایی (گرم و مرطوب)	هیچ ماهی سردتر از 18°C نیست.	بارش در تمام سال	مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی
B	خشک	اختلاف دما زیاد است.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه
C	معتدل	میانگین سردترین ماه بین 18°C تا 3°C است.	بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم	مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
D	سرد	میانگین سردترین ماه کم‌تر از 3°C است.	بارش تابستان بیشتر از زمستان	مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری
E	بسیار سرد (قطبی)	هیچ ماهی بیش از 10°C نیست.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه

پاسخ تشریحی از آن‌جا که اکسیژن و رطوبت از عوامل هوازدگی شیمیایی است، در آب‌وهوای گرم و مرطوب (A) و سپس معتدل (C)، هوازدگی شیمیایی فعالیت بیشتری دارد؛ یعنی رطوبت موجب تغییر در ترکیب و ساختمان سنگ‌ها و کانی‌ها می‌شود، اما هوازدگی فیزیکی که منجر به خرد شدن سنگ‌ها می‌شود در آب‌وهوای خشک (B) که اختلاف دما زیاد است و آب‌وهوای سرد (D) و بسیار سرد (E) که موجب یخزدن آب در شکاف سنگ‌ها می‌شود، فعالیت بیشتری دارد.

تست و پاسخ ۱۴۶

کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

(۱) انرژی دریافتی روزانه خورشید بیشتر است - سرعت رشد پوشش گیاهی بیشتر باشد - میزان تولید ماده آلی بیشتر است.

(۲) ارتفاع کم‌تر است - فصل رویش گیاهان کوتاه‌تر می‌شود - تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان کم‌تر است.

(۳) انرژی دریافتی روزانه 400 کالری در سانتی‌متر مربع است - میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر باشد - سرعت رشد پوشش گیاهی بیشتر باشد.

(۴) رطوبت هوا بیشتر است - میزان انتشار انرژی خورشید در سطح زیست‌بوم کم‌تر می‌شود - میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی بیشتر شود.

(پغرافیای یازدهم - درس ۵ - تقسیم‌بندی و پراکندگی زیست‌بوم‌های جهان)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه

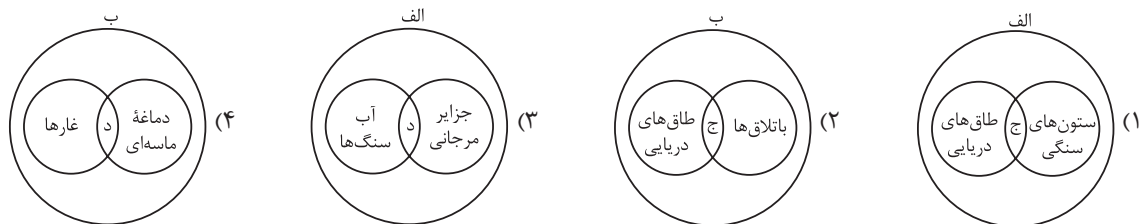
- یکی از معیارهای مورد استفاده برای تمایز زیست‌بوم‌ها از یکدیگر «میزان تولید ماده آلی» و سرعت رشد گیاهان هر زیست‌بوم است.
- هر چه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر است.
- انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. انرژی دریافتی روزانه در مناطق نزدیک قطب حدود ۱۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است؛ در مناطق معتدله حدود ۴۰۰ کالری و در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است. به همین دلیل زیست‌بوم‌ها از نظر میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی که از آن‌ها حاصل می‌شود، تفاوت دارند.

پاسخ تشریحی در مناطق استوایی که انرژی دریافتی روزانه خورشید حدود ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است، یعنی از سایر زیست‌بوم‌ها بیشتر است (الف)، سرعت رشد پوشش گیاهی نیز بیشتر است (ب)، بنابراین میزان تولید ماده آلی در آن‌جا بیشتر است (ج).

تست و پاسخ ۱۴۷

با توجه به فرسایش طبیعی در سواحل و موارد زیر، کدام تصویر به درستی رسم شده است؟

- الف) اشکال کاوشی فرسایش
ب) اشکال تراکمی فرسایش
ج) ناشی از حفر مواد
د) ناشی از رسوب‌گذاری مواد

(بغرافیه‌ای یازدهم - درس ۴ - فرسایش طبیعی در سواحل)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره این سؤال مشابه یکی از تست‌های کنکور تیرماه ۱۴۰۲ است. برای راحت‌تر پاسخ‌دادن به این نوع تست‌ها، موارد ذکر شده در شکل‌ها را رویه‌روی موارد ذکر شده در عبارات‌های «الف»، «ب» و ... بنویس.

درس نامه

- از اشکال کاوشی ← ناشی از حفر مواد در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی اشاره کرد.
- در سواحل دریا، هم‌چنین اشکال فرسایشی تراکمی ← ناشی از رسوب‌گذاری مواد پدید می‌آیند. آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغه ماسه‌ای از جمله این اشکال‌اند.

پاسخ تشریحی در شکل ۱، «الف» مربوط به اشکال کاوشی فرسایش می‌شود که ناشی از حفر مواد «ج» است. ستون‌های سنگی و طاق‌های دریایی در این دسته قرار می‌گیرند.

تست و پاسخ ۱۴۸

کدام گزینه عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«در بررسی رابطه پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع، انتظار نداریم با افزایش ارتفاع»

- (۱) فصل رویش گیاهان کوتاه‌تر شود
(۲) تنوع و تعداد گونه‌های گیاهی افزایش یابد
(۳) تنوع گونه‌های جانوری کاهش یابد
(۴) قد یا بلندی گونه‌های گیاهی کوتاه‌تر شود

(بغرافیه‌ای یازدهم - درس ۵ - رابطه پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- ارتفاعات در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند، زیرا گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند. هر چه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و هم‌چنین فصل رویش آن‌ها کم‌تر و کوتاه‌تر می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی در بررسی رابطه پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع، انتظار نداریم که با افزایش ارتفاع، تنوع و تعداد گونه‌های گیاهی افزایش یابد.

تست و پاسخ ۱۴۹

با توجه به عبارت «زبان عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است» موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟
«مردم انگلستان، روسیه، هند و ایران به زبان‌های گوناگونی با ریشه مشترک صحبت می‌کنند، زبان‌های فارسی، پشتو و طبری در ایران و خارج از ایران

ب

الف

رواج دارد و در جنوب غربی آسیا زبان عربی بسیار پر کاربرد است. امروزه، زبان انگلیسی در اغلب متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی استفاده می‌شود.»

د

ج

۱) خانواده‌های بزرگ زبانی - زبان هند و اروپایی - خانواده آفرو - آسیایی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها

۲) خانواده‌های زبانی هند و اروپایی - زبان ایرانی - خانواده آفرو - آسیایی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها

۳) خانواده‌های بزرگ زبانی - زبان ایرانی - زبان قوم حامی - تغییر در نواحی زبانی

۴) زبان‌های هند و ایرانی - زیرشاخه خانواده زبانی هند و اروپایی - خانواده زبانی سامیایی - تنوع جغرافیایی زبان‌ها

(بغرافای یازدهم - درس ۶ - زبان)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

زبان‌شناسان زبان‌های دنیا را به «خانواده‌های بزرگ زبانی» تقسیم کرده‌اند. برای مثال، مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند، اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی محسوب می‌شوند، زیرا ریشه مشترک دارند. سه خانواده زبانی مهم و پرتکلم جهان عبارتند از:

۱) خانواده هند و اروپایی: یکی از شاخه‌های آن «زبان ایرانی» است که پرگویش‌ترین آن‌ها عبارتند از: فارسی، پشتو، بلوچی، طبری و ...

۲) خانواده چینی - تبتی

۳) خانواده آفرو - آسیایی (سامیایی - حامیایی): زبان قوم سامی، زبان مردم عرب و یهود و زبان قوم حامی زبانی بعضی از مردم شمال آفریقا است. زبان عربی معروف‌ترین و مهم‌ترین زبان در این خانواده زبانی است که در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا بدان تکلم می‌شود.

پاسخ تشریحی الف) به خانواده زبانی هند و اروپایی اشاره دارد که یکی از خانواده‌های بزرگ زبانی جهان است.

ب) «زبان ایرانی» از زیرشاخه‌های خانواده زبانی هند و اروپایی است.

ج) زبان عربی زبان قوم سامی و از خانواده زبانی آفرو - آسیایی (سامیایی - حامیایی) است.

د) استفاده از زبان انگلیسی در اغلب نرم‌افزارها و ... و متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی به تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها در جهان امروز اشاره دارد.

تست و پاسخ ۱۵۰

با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟

الف) بیابانی شدن (بیابان‌زایی) یکی از نگرانی‌های جوامع امروز است و به معنای گسترش بیابان‌ها و تبدیل مناطق بیشتری به بیابان است.

ب) محیط‌های کوهستانی که حدود ۱۰ درصد از مردم جهان در این نواحی زندگی می‌کنند، قابلیت‌ها و محدودیت‌های خاص خود را دارند.

۱) خشکی و سرما و گرمای شدید هوا از عوامل ایجاد «الف» و منطبق بودن اغلب نواحی کوهستانی جوان بر گسل‌های فعال از محدودیت‌های نواحی «ب» است.

۲) تنوع زیستی و تنوع فرهنگ‌های بومی از قابلیت‌های «ب» و کاشت گیاهان همچون بنه و گنار و افاقیا از راهکارهای پیشگیری «الف» است.

۳) مالچ‌پاشی برای جلوگیری از حرکت ماسه‌های روان و فرسایش خاک راهکار مناسبی برای جلوگیری از «الف» نیست و فعالیت‌های کشاورزی به علت محدودیت خاک در «ب» با مشکل مواجه است.

۴) کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی از محدودیت‌های «ب» و پوشش ماسه‌ای و از بین رفتن پوشش گیاهی از عوامل پدید آمدن «الف» است.

(بغرافای یازدهم - درس ۵ - حفاظت از نواحی زیستی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

حفاظت از نواحی بیابانی

- بیابانی شدن (بیابان‌زایی) یکی از نگرانی‌های جوامع امروز است. بیابانی شدن یعنی گسترش بیابان‌ها و تبدیل مناطق بیشتری به بیابان.
- مهم‌ترین عوامل بیابانی شدن عبارت‌اند از: خشکسالی و گرم شدن هوا و کاهش بارندگی، حفر چاه‌های عمیق و نیمه‌عمیق در مناطق خشک و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، از بین رفتن پوشش گیاهی
- برخی از روش‌ها و راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان (بیابان‌زدایی):
- (۱) کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک مانند بَنه، گُناَر، اُکالیپتوس و افاقیا
- (۲) مقابله با برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و چرای بی‌رویه دام‌ها
- (۳) مالچ‌پاشی روی ماسه‌ها برای تثبیت آن‌ها و جلوگیری از حرکتشان

نواحی کوهستانی

- تخمین زده می‌شود که حدود ۱۰ درصد از مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند.
- قابلیت‌های نواحی کوهستانی:
- (۱) تنوع زیستی، تنوع فرهنگ‌های بومی
- (۲) دامنه‌های مناسب برای پرورش دام و رمه‌گردانی
- (۳) تأمین منابع آب شیرین
- (۴) جاذبه‌های گردشگری
- (۵) معادن
- محدودیت‌ها:
- (۱) شرایط سخت طبیعی مانند سرمای شدید به‌ویژه در شب‌ها، کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی
- (۲) مشکلات حمل‌ونقل و احداث راه‌ها، خطرات برف و یخبندان
- (۳) منطبق بودن اغلب نواحی کوهستانی جوان بر گسل‌های فعال و وجود خطر زمین‌لرزه، آتشفشان‌های فعال و لغزش دامنه‌ها
- (۴) شیب زمین و محدودیت خاک که خانه‌سازی و فعالیت‌های کشاورزی را با مشکل مواجه می‌کند.

پاسخ تشریحی

- تنوع زیستی و تنوع فرهنگ‌های بومی از قابلیت‌های نواحی کوهستانی (ب) و کاشت گیاهانی مانند بَنه، گُناَر و افاقیا از راهکارهای پیشگیری از بیابان‌زایی (الف) است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱) خشکی و سرما و گرمای شدید هوا از ویژگی‌های نواحی بیابانی است، نه از عوامل بیابانی شدن.
- ۲) استفاده از مالچ‌های نفتی به دلیل تأثیرات بد و زیان‌آور آن مناسب نیست، اما استفاده از مالچ‌هایی مانند ریگ یا بقایای گیاهان روی ماسه‌ها برای تثبیت آن‌ها و جلوگیری از حرکتشان مناسب است.
- ۳) پوشش ماسه‌ای از ویژگی‌ها و محدودیت‌های بیابان است، نه عامل بیابان‌زایی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه یازدهم

تست و پاسخ ۱۵۱

این نتیجه که حقیقت هستی امری ثابت است و حرکت در آن راه ندارد، از کدام جمله قابل استنباط است؟

- (۱) آن چه هست از وجود موجود شده است.
 (۲) نیستی به هستی بدل نمی شود نه بالعکس.
 (۳) وجود همان بودن و حرکت همان شدن است.
 (۴) هستی از نیستی به وجود نمی آید و نیستی به هستی تبدیل نمی شود.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- فلسفه را به صورت شعر عرضه کرد و با بیانی شاعرانه به توصیف فلسفه پرداخت.
 او برای نخستین بار به مفهوم بودن (وجود) و شدن (حرکت) توجه دقیق کرد.
 برخلاف هراکلیتوس عنوان کرد هستی حقیقتی ثابت دارد و در جهان، نیستی راه ندارد.
 ما با یک واقعیت بدون تغییر، جاودان و فناپذیر مواجه هستیم.
 حواس فقط مرتبه ظاهری را نشان می دهند، اما با عقل می توان به لایه باطنی رسید.
 آن چه هست هست و آن چه نیست نیست.

پاسخ تشریحی

این جمله که هستی از نیستی به وجود نمی آید و بالعکس، این نتیجه را می دهد که حقیقت هستی امری ثابت است. بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) طبق نظر پارمنیدس آن چه هست، هست بوده و لفظ موجود شده صحیح نیست.
 ۲) نیستی به هستی بدل نمی شود و بالعکس هستی به نیستی بدل نمی شود.
 ۳) این جمله، جمله درستی است، اما مقدمه رسیدن به نتیجه سؤال نیست.

تست و پاسخ ۱۵۲

کدام عبارت درست است؟

- (۱) شکل گیری تمدن بدون وجود افرادی که درباره مسائل اساسی اندیشه کنند، ممکن نیست.
 (۲) در فلسفه برخلاف سایر دانش ها نمی توان نقطه شروعی تعیین کرد.
 (۳) آثار به جامانده از هند و ایران حکایت از تمدن هایی پس از یونان دارند.
 (۴) نگاه هراکلیتوس به وحدت اضداد، نتیجه باور او به تغییر و تحول دائمی جهان است.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- دانش فلسفه هم مانند سایر دانش ها، مبدأ زمانی و مکانی ندارد. نمی توان برای آن زمان شروعی تعیین کرد. نمی توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.
 شکل گیری دانش فلسفه
 بی تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته، کسانی بوده اند که درباره مسائل اساسی ترین مسائل هستی اندیشیده اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد.
 شکل گیری تمدن
 تمدن های قدیم تر و ساده تر (حتی آن ها که از بین رفته اند)، مقدمه و پلکان شکل گیری تمدن های جدیدتر بوده اند و دستاوردهای آن ها به تمدن های جدیدتر منتقل شده است.
 اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما تنها می توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه های فلسفی ارائه کنیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

پاسخ تشریحی هر جا تمدنی شکل گرفته، بی تردید کسانی بوده‌اند که دربارهٔ مسائل اساسی و بنیادین هستی اندیشه کرده‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) در سایر دانش‌ها نیز نمی‌توان تاریخ شروع دقیق تعیین کرد.
 ۳) آثار به‌جامانده حکایت از وجود تمدن‌هایی قبل از یونان دارد.
 ۴) دیدگاه نیلان دائمی جهان مربوط به حکمت نظری و هستی‌شناسی هراکلیتوس می‌شود.

تست و پاسخ ۱۵۳

اگر بخواهیم میان دیدگاه‌های هراکلیتوس یک رابطهٔ علی و معلولی برقرار کنیم، کدام گزینه درست است؟

- ۱) تغییرات و دگرگونی‌های آب، موجب تحولات جهات طبیعت می‌شود.
 ۲) جمع امور ناسازگار، خاستگاه تغییر و تحول دائمی جهان است.
 ۳) تحولات و حرکات دائمی جهان طبیعت موجب به وحدت رسیدن اعداد می‌شود.
 ۴) اعداد، اصول اعداد و شکل‌ها، دگرگونی‌های طبیعت را شکل می‌دهند.

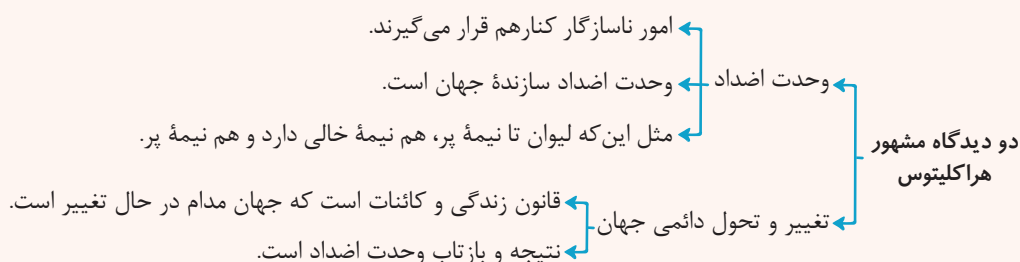
(فلسفهٔ یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینهٔ ۲

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) بیانگر دیدگاه تالس است.
 ۲) به دلیل وحدت اعداد (جمع امور ناسازگار)، جهان مدام در حال تغییر و تحول است.
 ۳) کاملاً برعکس ۲ می‌باشد و نادرست است.
 ۴) بیانگر دیدگاه فیثاغورس است.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۵۴

- کدام گزینه به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارات زیر را به نمایش گذاشته است؟
 الف) سقراط هر چند اندیشهٔ فلسفی نداشت، اما زندگی‌اش عجین شده با فلسفه بود.
 ب) پیام نهایی سروش معبد دلفی این بود که دانای حقیقی خداست.
 ج) سقراط از طریق حرکت از معلول به علت، به وجود خدا اشاره می‌نماید و آن را اثبات می‌کند.
 د) جهل ساده یعنی آن کس که نداند و بداند که نداند.

- ۱) درست - درست - نادرست - درست
 ۲) نادرست - نادرست - درست - درست
 ۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 ۴) درست - نادرست - نادرست - درست

(فلسفهٔ یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- الف) سقراط اندیشهٔ فلسفی داشت.
 ب) پیام نهایی سروش معبد دلفی آن بود که هر کس بداند که نمی‌داند، دانا است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- (ج) سقراط از طریق عدالت خدا و سایر صفات خدا به اثبات خدا پرداخت. (معلول به علت)
 (د) جهل ساده: آن کس که نداند و بداند که نداند
 جهل مرکب: آن کس که نداند و نداند که نداند (توهم دانایی دارد).

تست و پاسخ ۱۵۵

کدام مورد دیدگاه سقراط در مورد مرگ را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) گریز از مرگ ممکن نیست، چراکه آدمی حتماً با آن روبه‌رو می‌شود.
- (۲) آن کس که از مرگ می‌ترسد، سزاوار سرزنش و تشکیل دادگاه است.
- (۳) ترس از مرگ به دلیل ناآگاهی نسبت به آن و زندگی پس از آن است.
- (۴) گریز از مرگ حتی از گریز از بدی نیز دشوارتر است.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی به نظر سقراط گریز از مرگ دشوار نیست (رد ۱)، بلکه گریز از بدی دشوار است (رد ۴) و کسی که از فرمان خدا سرپیچی کند سزاوار سرزنش و دادگاه است (رد ۲).
 سقراط ریشه تمام بدی‌ها از جمله ترس از مرگ را در ناآگاهی می‌داند؛ به همین دلیل هر زندگی پس از مرگ را برای افراد حاضر در دادگاه توضیح می‌دهد.

تست و پاسخ ۱۵۶

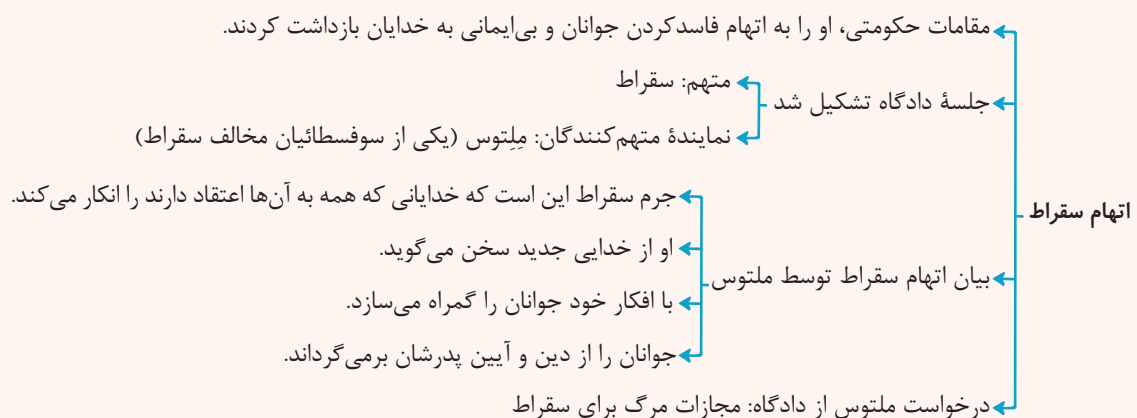
در مورد سقراط و اندیشه‌هایش، کدام گزینه مطلب درستی را به تصویر کشیده است؟

- (۱) روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ که به روش سقراطی مشهور است را در مقابل هر کس به گونه‌ای خاص تغییر می‌داد.
- (۲) مِلِتوس در دادگاه او را متهم کرد که می‌خواهد به اسرار آسمان و زمین دست یابد.
- (۳) از نظر سقراط هیچ‌کس جز خدا چیزی نمی‌داند و دانای حقیقی فقط خداست.
- (۴) جامعه آن‌ن در زمان حیات سقراط متأثر از اندیشه‌های او بود.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

درس نامه •• سقراط در برابر دادگاه

پاسخ تشریحی سقراط در بخشی از دفاعیه خود در دادگاه می‌گوید: «آنتیان! بگذارید افتراپی را که از دیرباز به من نسبت داده‌اند و ملتوس هم همان را تکرار کرد، یادآوری کنم.» آنان می‌گویند: «سقراط رفتاری خلاف دین ما آنتیان در پیش گرفته و در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد. باطل را حق جلوه دهد و این کار را به دیگران هم می‌آموزد.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) روش سقراط روش بحث ثابتی بود.
 ۲) از نظر سقراط دانای حقیقی فقط خداست، ولی این که هیچ کس چیزی نمی‌داند، نادرست است.
 ۳) جامعه آن در زمان سقراط، تحت تأثیر اندیشه‌های سوفسطائیان بود.

تست و پاسخ ۱۵۷

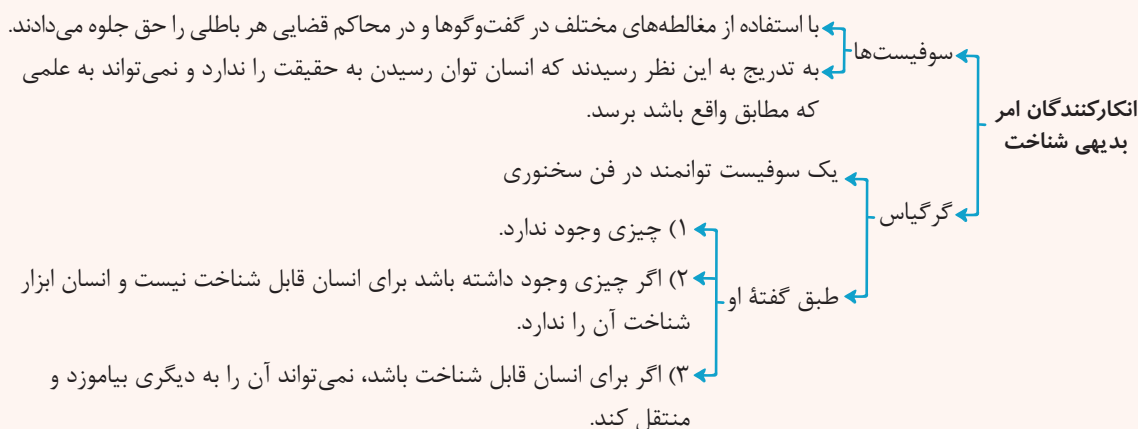
اگر کسی بگوید «همه آن چه تاکنون دانسته‌ام، خطا و خلاف واقع است»:

- ۱) مانند سقراط است که گفته: من چیزی نمی‌دانم.
 ۲) مانند سوفسطائیان است که معتقدند: نمی‌توانیم چیزی را بشناسیم.
 ۳) مانند سقراط است که معتقد بود دانای حقیقی فقط خداست.
 ۴) مانند سوفسطائیان است که معتقدند با سخنوری و جدل می‌توان حق را به دست آورد.

(فلسفه یازدهم - درس ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی سوفسطائیان معتقدند که انسان نمی‌تواند جهان را بشناسد و آن چه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تنها ساخته و پرداخته

ذهن ما است و هیچ ربطی به واقعیت ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سقراط، همه دانسته‌های انسان را خطا نمی‌دانست. او به نادانی خود، دانا بود.
 ۲) این که خدا دانای حقیقی است، به معنای خطاب کردن دانسته‌های ما نیست.
 ۳) سخنوری و جدل ارتباطی با خطاب کردن همه دانسته‌ها ندارد.

تست و پاسخ ۱۵۸

عبارت «ممکن است در مفهوم معرفت، ابهامی از جهت لغت وجود داشته باشد» با کدام گزینه مرتبط است؟

- ۱) امکان معرفت ۲) قلمرو و محدوده معرفت ۳) ارزش معرفت ۴) چیستی معرفت

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- معنا و مفهوم معرفت و شناخت روشن است و نیازی به تعریف ندارد ← اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت داشته با بیان معادل رفع می‌شود؛ مثلاً می‌گوییم معرفت همان دانش و آگاهی نسبت به چیزی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

این که انسان می تواند اشیا و موجودات جهان را بشناسد، بدیهی است و نیاز به دلیل ندارد. ما با طرف مقابل خود صحبت می کنیم. لیوان آبی را برمی داریم و می نوشیم. از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می شویم. این موارد گویای آن است که ما امکان شناخت داریم و اگر رفتاری به جز آن از ما سر زد، می توانیم بگوییم در توانایی دانستن (شناخت) شک داریم.

پاسخ تشریحی چيستی معرفت به این معناست که آن را تعریف کنیم، در حالی که معنا و مفهوم معرفت، روشن است (بدیهی است) و نیازی به تعریف ندارد. اگر ابهامی هم از جهت لغت و کلمه باشد، حداکثر با بیان معادلی رفع ابهام می شود. بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) امکان معرفت، توانایی رسیدن انسان به شناخت را بررسی می کند.
- ۲) قلمرو معرفت به معنای محدوده ای است که انسان می تواند بشناسد.
- ۳) ارزش شناخت، یعنی میزان تطابق شناخت با واقعیت.

تست و پاسخ ۱۵۹

درباره شک مطلق کدام گزینه درست است؟

- ۱) در نهایت منجر به یک دانش می شود.
- ۲) علی رغم اشکالاتش اما نشانه ای بر اعتبار شناخت است.
- ۳) بر پایه یک شناخت شکل می گیرد.
- ۴) امکان پذیر است، ولی دارای تناقض است.

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

شک مطلق: شک در امکان اصل شناخت یا شک در اصل دانستن و همه دانسته ها امکان پذیر نیست ← این بیان نشان از شکاکیت تناقض فرد دارد. شک نسبی: البته امکان دارد به توانایی خود در شناخت برخی امور شک کنیم.

پاسخ تشریحی شکاکیت مطلق یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته ها که اگر کسی این نظر را داشته باشد، دچار تناقض می شود، چون خودش نشانه یک شناخت است (یعنی خودش به این شناخت رسیده که «نمی توان چیزی را شناخت»). بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) مقدمه شکاکیت مطلق یک دانش است، نه نتیجه آن.
- ۲) شک مطلق بیانگر امکان شناخت است، چون حاصل یک شناخت است، اما بیانگر اعتبار شناخت نیست.
- ۴) شک در اصل دانستن و همه دانسته ها امکان پذیر نیست، به همین دلیل دارای تناقض است.

تست و پاسخ ۱۶۰

در باب معرفت و حوزه شناخت، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) اصل امتناع اجتماع نقیضین گره گشای رهایی از شکاکیت مطلق است.
- ۲) کسی که در اصل شناخت شک می کند نمی تواند ادعای اندیشه اش را ثابت کند.
- ۳) فلاسفه معتقد به شناخت، به پشتوانه اعتقاد به معرفت در همه مسائل علوم اظهار نظر می کنند.
- ۴) این که بشر با یادگیری در مسیر شناخت پیش می رود، مؤید ویژگی تدریجی بودن شناخت است.

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی دقت کنید که فلاسفه در همه مسائل و علوم اظهار نظر نمی کنند. مثلاً این که فاصله زمین تا خورشید چه قدر است، ربطی به فیلسوف ندارد.

نکته دقت کنید که شک نسبی یعنی شک در شناخت برخی امور، اعتبار دارد و لازم نیست انسان یا یک فیلسوف همه چیز را بداند و درباره همه چیز، اظهار نظر کند.

پایه دوازدهم

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی
زبان و ادبیات فارسی	الهام حسین خانی - ابوالفضل قاضی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	مریم صالحی
جغرافیا	حمیدرضا بهیاد
فلسفه (۲)	علی اکبر آخوندی - سیاوش خدانشناس - مجید قدرتی پور

نام درس	مستول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخنامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	مرتضی محمدی نژاد	امیرحسین ابومحجوب فرزانه خاکپاش
زبان و ادبیات فارسی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	جمال طباطبائی نژاد	ماتده سهل الدین صادق محرمی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	مرتضی محمدی نژاد	علی سلوکی - کوثر شاه حسینی وجیهه صادقی مالواجردی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	جمال الدین هنرور محمدنوید راست خدیو حسام حاج مومن	مختار حسامی سمانه ریحانی
تاریخ	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بهرروز یحیی	مهسا اصغری
جغرافیا	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بهرروز یحیی	وجیهه صادقی مالواجردی
فلسفه (۲)	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	محمدمهدی بادامه علی سلوکی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی دوازدهم

تست و پاسخ ۱۶۱

علی می خواهد برای دوستش هدیه بخرد. او از بین ۳ کیف مختلف، n کمر بند مختلف و $2n$ ماگ (لیوان) مختلف، به ۱۵ حالت می تواند یک هدیه به دوستش بدهد. n کدام است؟

۳ (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه... اصل جمع و اصل ضرب

حرف ربط	تعریف	اصل
یا	اگر بتوان کار ۱ را به m_1 روش، کار ۲ را به m_2 روش، کار ۳ را به m_3 روش و ... انجام داد و این کارها را نتوان با هم انجام داد، در این صورت به $m_1 + m_2 + m_3 + \dots$ روش می توان کار ۱ یا کار ۲ یا کار ۳ یا ... را انجام داد.	جمع
و	اگر کاری در چند مرحله انجام شود، به طوری که مرحله اول به m_1 روش و مرحله دوم به m_2 روش و ... انجام پذیر باشد، کل آن کار به $m_1 \times m_2 \times \dots$ روش می توان انجام داد.	ضرب

پاسخ تشریحی

گام اول: علی یا باید «۱ کیف از بین ۳ کیف» یا «۱ کمر بند از بین n کمر بند» یا «۱ ماگ از بین $2n$ تا ماگ» انتخاب کند، پس طبق اصل ضرب، تعداد کل انتخاب هایش برابر است با:

$$3 + n + 2n = 3 + 3n$$

$$3 + 3n = 15 \Rightarrow 3n = 12 \Rightarrow n = \frac{12}{3} = 4$$

گام دوم: $3 + 3n$ باید برابر با ۱۵ باشد، پس:

تست و پاسخ ۱۶۲

با ارقام ۳، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ و n عدد سه رقمی زوج (بدون ارقام تکراری) و m عدد سه رقمی فرد (بدون ارقام تکراری) می توانیم بنویسیم. حاصل $m - n$ کدام است؟

۲۰ (۱) ۳۰ (۲) ۴۰ (۳) ۵۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

گام اول: برای آن که عدد سه رقمی زوج باشد باید یکان آن زوج باشد، پس یکانش ۶ یا ۸ است و دو حالت دارد:

$$n = \frac{8 \text{ و } 6}{2} \times \frac{4}{2} \times \frac{2}{2} = 40$$

از ۶ رقم اولیه، یکی را در یکان استفاده کردیم، پس برای دو جایگاه دیگر، ۵ رقم می ماند؛ در نتیجه صدگان و دهگان به ترتیب ۵ و ۴ حالت دارند:

$$n = \frac{5}{2} \times \frac{4}{2} \times \frac{2}{2} = 40$$

گام دوم: برای آن که عدد سه رقمی فرد باشد باید یکان آن فرد باشد، پس یکانش ۳ یا ۵ یا ۷ یا ۹ است و ۴ حالت دارد:

$$m = \frac{9, 7, 5, 3}{4} \times \frac{4}{2} \times \frac{2}{2} = 80$$

از ۶ رقم اولیه، یکی را در یکان استفاده کردیم، پس برای دو جایگاه دیگر، ۵ رقم می ماند؛ در نتیجه صدگان و دهگان به ترتیب ۵ و ۴ حالت دارند:

$$m = \frac{5}{2} \times \frac{4}{2} \times \frac{4}{2} = 80$$

$$m - n = 80 - 40 = 40$$

گام سوم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۶۳

با ارقام ۱ تا ۹ چند عدد چهاررقمی می توان نوشت که حاصل ضرب ارقام آن زوج باشد؟

۵۹۳۶ (۴)

۵۸۲۶ (۳)

۵۷۱۶ (۲)

۵۶۰۶ (۱)

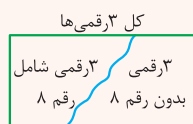
(ریاضی و آمار، ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

خود حل کنی بهتره تعداد کل اعداد چهاررقمی که با ارقام ۱ تا ۹ می توان نوشت را منهای تعداد اعداد چهاررقمی که حاصل ضرب ارقامشان فرد است، کنید.

درس نامه

اصل متمم: جملات « عدد ۳ رقمی شامل رقم ۸ باشد » و « عدد ۳ رقمی شامل رقم ۸ نباشد » را در نظر بگیرید. حساب کردن مستقیم تعداد حالات جمله ۱، کار دشواری است ولی شمردن مستقیم تعداد حالات جمله ۲ آسان است. از طرفی مجموع این دو حالت برابر با کل اعداد ۳ رقمی می شود:

این جور مواقع اگر تعداد حالات جمله ۱ را خواستند، تعداد کل ۳ رقمی ها و تعداد ۳ رقمی های بدون رقم ۸ را حساب کرده و از هم کم می کنیم:

$$(تعداد ۳ رقمی های بدون رقم ۸) - (تعداد کل ۳ رقمی ها) = تعداد ۳ رقمی های شامل رقم ۸$$

پاسخ تشریحی

گام اول: کل اعداد چهاررقمی که با ارقام ۱ تا ۹ می توان نوشت، دو حالت دارند:

$$\frac{9}{9} \times \frac{9}{9} \times \frac{9}{9} \times \frac{9}{9} = 6561$$

تعداد کل اعداد چهاررقمی با ارقام ۱ تا ۹ برابر است با:

گام دوم:

نکته فقط زمانی حاصل ضرب چند عدد، عددی فرد می شود که همگی فرد باشند و اگر حتی یکی از اعداد هم زوج باشد، حاصل ضربشان زوج می شود.

تعداد اعداد چهاررقمی که حاصل ضرب ارقامشان فرد می شود را حساب می کنیم. باید همه ارقام فرد باشند، پس هر جایگاه ۵، ۳، ۱، ۵، ۷ و ۹ دارد:

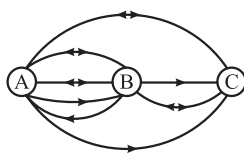
$$\frac{5}{5} \times \frac{5}{5} \times \frac{5}{5} \times \frac{5}{5} = 625$$

گام سوم:

$$6561 - 625 = 5936 = (تعداد اعدادی که حاصل ضرب ارقامشان فرد است) - (تعداد کل اعداد) = تعداد اعدادی که حاصل ضرب ارقامشان زوج است.$$

تست و پاسخ ۱۶۴

با توجه به نقشه مسیرهای زیر، به چند طریق می توان از A به C رفت و مجدد به A برگشت؟ (به یک طرفه یا دوطرفه بودن جاده ها دقت کنید.)

۳۲ (۱)

۱۲ (۲)

۱۵ (۳)

۳۶ (۴)

(ریاضی و آمار، ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

گام اول: مسیرهای رفت: برای رفتن از A به C، دو حالت داریم:

(۱) از A به B و سپس به C برویم. تعداد حالاتش برابر است با:

(۲) از A به C برویم که ۲ حالت دارد.

پس مجموعاً به $۸ = ۶ + ۲$ حالت می‌توانیم از A به C برویم.

گام دوم: مسیرهای برگشت: برای رفتن از C به A، دو حالت داریم:

(۱) از C به B و سپس به A برویم. تعداد حالاتش برابر است با:

(۲) از C به A برویم که ۱ حالت دارد.

پس مجموعاً به $۴ = ۳ + ۱$ حالت می‌توانیم از C به A برویم.

گام سوم: طبق اصل ضرب، تعداد حالات رفتن از A به C و برگشتن به A برابر است با:

$$\frac{۳}{B \text{ به } A} \times \frac{۲}{C \text{ به } B} = ۶$$

$$\frac{۱}{B \text{ به } C} \times \frac{۳}{A \text{ به } B} = ۳$$

$$\frac{۸}{\text{برگشت رفت}} \times \frac{۴}{\text{رفت}} = ۳۲$$

تست و پاسخ ۱۶۵

در چند عدد سه‌رقمی فرد، دقیقاً دو رقم ۷ به کار می‌رود؟

۲۳ (۴)

۲۲ (۳)

۲۱ (۲)

۲۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: سه حالت داریم:

(۱) یکان و دهگان، ۷ باشند، عددمان شرط فردبودن را دارد و برای صدگان، ۸ حالت داریم (به جز ۷ و ۰):

$$\begin{array}{c} \text{به جز } ۰ \text{ و } ۷ \\ \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \\ \frac{۸}{ص} \times \frac{۱}{د} \times \frac{۱}{ی} = ۸ \end{array}$$

(۲) یکان و صدگان، ۷ باشند، عددمان شرط فردبودن را دارد و برای دهگان، ۹ حالت داریم (به جز ۷):

$$\begin{array}{c} \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \\ \frac{۱}{ص} \times \frac{۹}{د} \times \frac{۱}{ی} = ۹ \end{array}$$

(۳) دهگان و صدگان، ۷ باشند، برای آن که عددمان فرد باشد باید یکان ۱ یا ۳ یا ۵ یا ۹ باشد (همه فردها به جز ۷):

$$\begin{array}{c} \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \\ \frac{۱}{ص} \times \frac{۱}{د} \times \frac{۴}{ی} = ۴ \end{array}$$

$$۸ + ۹ + ۴ = ۲۱$$

گام دوم: تعداد کل حالات برابر است با:

تست و پاسخ ۱۶۶

اگر $\frac{(n+3)!}{(n-1)!} = ۹۰ \times ۱۱ \times ۱۲$ باشد، n کدام است؟

۸ (۴)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۹ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه... فاکتوریل

تعریف	حاصل ضرب اعداد طبیعی متوالی از ۱ تا n را با n! نشان می‌دهیم: $۱ \times ۲ \times ۳ \times \dots \times n = n!$
مقادیر ۰! تا ۶!	$۰! = ۱$ $۱! = ۱$ $۲! = ۲$ $۳! = ۶$ $۴! = ۲۴$ $۵! = ۱۲۰$ $۶! = ۷۲۰$
بازکردن n!	$n! = n \times (n-1)! = n \times (n-1) \times (n-2)! = \dots$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

$$1, \dots, n-1, n, n+1, n+2, n+3$$

پاسخ تشریحی گام اول: $n+3$ تا $n-1$ ، ۴ شماره فاصله دارد:

پس جای $(n+3)!$ می‌توانیم بنویسیم $(n-1)!$ ضربدر $n, n+1, n+2, n+3$ و $n+3$:

$$(n+3)! = \underbrace{1 \times 2 \times \dots \times (n-1)}_{(n-1)!} \times n \times (n+1) \times (n+2) \times (n+3)$$

پس کسر سمت چپ تساوی ساده می‌شود:

$$\frac{(n+3)!}{(n-1)!} = \frac{(n-1)! \times n \times (n+1) \times (n+2) \times (n+3)}{(n-1)!} = n \times (n+1) \times (n+2) \times (n+3)$$

$$\dots n \times (n+1) \times (n+2) \times (n+3) = 9 \times 10 \times 11 \times 12$$

گام دوم: جای ۹۰ می‌نویسیم 9×10 . معادله به شکل مقابل می‌شود:

گام سوم: در سمت چپ و هم‌چنین در سمت راست تساوی، ۴ عدد متوالی در هم ضرب شده‌اند. اگر $n = 9$ رادر عبارت $n \times (n+1) \times (n+2) \times (n+3)$ جای گذاری کنیم به $9 \times 10 \times 11 \times 12$ می‌رسیم، پس $n = 9$.

تست و پاسخ ۱۶۷

اگر x_1 و x_2 ، ریشه‌های معادله $5!x^2 - 6!x - 7! = 0$ باشند، حاصل $x_1 + x_2 - x_1x_2$ کدام است؟

۳۰ (۴)

۳۶ (۳)

۴۲ (۲)

۴۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه •• مجموع حاصل ضرب و اختلاف ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $\Delta > 0$)

	مجموع $(x_1 + x_2)$	حاصل ضرب (x_1x_2)	اختلاف $(x_1 - x_2)$
فرمول کلی	$S = -\frac{b}{a}$	$P = \frac{c}{a}$	$M = \frac{\sqrt{\Delta}}{ a }$
مثال برای $2x^2 - 7x + 1 = 0$	$S = \frac{7}{2}$	$P = \frac{1}{2}$	$M = \frac{\sqrt{49-8}}{ 2 } = \frac{\sqrt{41}}{2}$

پاسخ تشریحی

گام اول: برای ساده‌تر شدن معادله، دو طرف را بر ۵! تقسیم می‌کنیم.

$$5!x^2 - 6!x - 7! = 0 \xrightarrow{\div 5!} \frac{5!}{5!}x^2 - \frac{6!}{5!}x - \frac{7!}{5!} = 0 \Rightarrow x^2 - \frac{6 \times 5!}{5!}x - \frac{7 \times 6 \times 5!}{5!} = 0 \Rightarrow x^2 - 6x - 42 = 0$$

$$x^2 - 6x - 42 = 0$$

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{-(-6)}{1} = 6$$

گام دوم: مجموع و حاصل ضرب ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ را حساب می‌کنیم.

$$P = \frac{c}{a} = \frac{-42}{1} = -42$$

$$\underbrace{x_1 + x_2}_S - \underbrace{x_1x_2}_P = S - P = 6 - (-42) = 48$$

گام سوم: حاصل عبارت داده شده برابر است با:

تست و پاسخ ۱۶۸

با رنگ‌های آبی، قرمز، سبز و بنفش به چند طریق می‌توان مربع‌های زیر را رنگ‌آمیزی کرد به شرطی که مربع‌های ابتدا و انتها هم‌رنگ باشند ولی هر دو مربع مجاور، هم‌رنگ نباشند؟

۷۸ (۲)

۷۲ (۱)

۹۶ (۴)

۸۴ (۳)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

مربع ۱	مربع ۲	مربع ۳	مربع ۴	مربع ۵
۴				۱

گام اول: مربع ابتدایی ۴ حالت دارد. مربع انتهایی چون باید با آن هم‌رنگ باشد، پس ۱ حالت دارد:

۴	۳		۱	۱
---	---	--	---	---

گام دوم: الان با توجه به این که مربع‌های ۲ و ۴ هم‌رنگ هستند یا نیستند، حالت‌بندی می‌کنیم:
(۱) مربع ۲ و ۴ هم‌رنگ باشند: مربع ۲، ۳ حالت (به جز رنگ مربع ۱) دارد، پس مربع ۴، ۱ حالت دارد:

مربع وسط، فقط کافی است هم‌رنگ مربع‌های ۲ و ۴ نباشد. چون این دو مربع هم‌رنگ‌اند، پس مربع وسط، ۳ حالت دارد:

۴	۳	۳	۱	۱
---	---	---	---	---

$$\Rightarrow \text{تعداد حالت} = 4 \times 3 \times 3 \times 1 \times 1 = 36$$

(۲) مربع ۲ و ۴ هم‌رنگ نباشند: مربع ۲، ۳ حالت (به جز رنگ مربع ۱) و مربع ۴ هم ۲ حالت (به جز رنگ مربع‌های ۱ و ۲)

۴	۳		۲	۱
---	---	--	---	---

مربع وسط، فقط کافی است هم‌رنگ مربع‌های ۲ و ۴ نباشد. چون این دو مربع هم‌رنگ نیستند، پس مربع وسط، ۲ حالت دارد:

۴	۳	۲	۲	۱
---	---	---	---	---

$$\Rightarrow \text{تعداد حالت} = 4 \times 3 \times 2 \times 2 \times 1 = 48$$

$$36 + 48 = 84$$

گام سوم: تعداد کل حالات برابر است با:

تست و پاسخ ۱۶۹

با حروف کلمه «هلی کوپتر» چند کلمه ۵ حرفی بدون تکرار حروف می‌توان نوشت که با «ک» شروع نشود ولی به «ت» ختم شود و حتماً شامل

حرف «پ» هم باشد؟

$$480 \quad (۴)$$

$$450 \quad (۳)$$

$$420 \quad (۲)$$

$$400 \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: تکلیف حرف پنجم که مشخص است (باید «ت» باشد)، پس ۱ حالت دارد:

$$\frac{1}{\text{حرف ۵}} \times \frac{1}{\text{حرف ۴}} \times \frac{1}{\text{حرف ۳}} \times \frac{1}{\text{حرف ۲}} \times \frac{1}{\text{حرف ۱}}$$

گام دوم: حرف «پ» باید در یکی از ۴ خانه باقی‌مانده قرار گیرد و ضمناً شروع با «ک» نباشد. ۴ حالت کلی داریم:

$$\frac{1}{\text{حرف ۱}} \times \frac{1}{\text{حرف ۵}} \times \frac{1}{\text{حرف ۴}} \times \frac{1}{\text{حرف ۳}} \times \frac{1}{\text{حرف ۲}} \times \frac{1}{\text{حرف ۶}} = 120$$

(۱) حرف اول، «پ» باشد: سه خانه دیگر با ۶ حرف باقی‌مانده پر می‌شوند:

(۲) حرف دوم، «پ» باشد: برای خانه اول ۵ حالت داریم (دو حرف «ت»، «پ» استفاده شده‌اند و حرف اول هم «ک» نمی‌تواند باشد). برای دو خانه دیگر، حرف «ک» به بازی برمی‌گردد و به ترتیب ۵ و ۴ حالت داریم:

$$\frac{1}{\text{حرف ۵}} \times \frac{1}{\text{حرف ۴}} \times \frac{1}{\text{حرف ۳}} \times \frac{1}{\text{حرف ۲}} \times \frac{1}{\text{حرف ۱}} = 100$$

(۳) حرف سوم، «پ» باشد: مشابه حالت بالا می‌شود:

$$\frac{1}{\text{حرف ۵}} \times \frac{1}{\text{حرف ۴}} \times \frac{1}{\text{حرف ۳}} \times \frac{1}{\text{حرف ۲}} \times \frac{1}{\text{حرف ۱}} = 100$$

(۴) حرف چهارم، «پ» باشد: باز هم مشابه حالت بالا می‌شود:

$$\frac{1}{\text{حرف ۵}} \times \frac{1}{\text{حرف ۴}} \times \frac{1}{\text{حرف ۳}} \times \frac{1}{\text{حرف ۲}} \times \frac{1}{\text{حرف ۱}} = 100$$

گام سوم: مجموع کل حالات برابر است با:

$$120 + 100 + 100 + 100 = 420$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۷۰

با n رقم که صفر جزء آن‌ها نیست، ۲۱۰ عدد سه‌رقمی بدون ارقام تکراری می‌توانیم بنویسیم. اگر رقم صفر به این ارقام اضافه شود، با ارقام جدید، چند عدد چهاررقمی بدون ارقام تکراری می‌توان نوشت؟

۱۲۸۰ (۱) ۱۴۷۰ (۲) ۱۶۸۰ (۳) ۸۴۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: برای خانه صدگان n حالت، برای خانه دهگان $n-1$ حالت و برای یکان، $n-2$ حالت داریم، پس تعداد اعداد سه‌رقمی که با این n رقم می‌توان نوشت، برابر است با:

$$\frac{n}{ص} \times \frac{n-1}{د} \times \frac{n-2}{ی} = n(n-1)(n-2)$$

گام دوم: حاصل ضرب بالا باید برابر با ۲۱۰ باشد:

$$n(n-1)(n-2) = ۲۱۰$$

به ازای $n=7$ ، تساوی برقرار می‌شود:

$$7 \times (7-1) \times (7-2) = 7 \times \underbrace{6 \times 5}_{۳۰} = ۲۱۰$$

گام سوم: پس ۷ رقم غیر صفر داریم که رقم صفر هم به آن‌ها اضافه می‌شود؛ مثلاً مجموعه $\{0, 1, 2, \dots, 7\}$ ، تعداد کل اعداد چهاررقمی بدون ارقام تکراری که با آن‌ها می‌توانیم بنویسیم، برابر است با:

$$\begin{array}{ccccccc} & & ۷ تا ۰ & & ۷ تا ۰ & & \\ & & \uparrow & & \uparrow & & \\ ۷ تا ۱ & & & & & & \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ \frac{۷}{ه} & \times & \frac{۷}{ص} & \times & \frac{۶}{د} & \times & \frac{۵}{ی} = ۱۴۷۰ \end{array}$$

۷ تا ۱ به‌جز هزارگان، صدگان و دهگان
۷ تا ۰ به‌جز صدگان و هزارگان
۷ تا ۰ به‌جز هزارگان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دوازدهم

تست و پاسخ ۱۷۱

در متن زیر چند خطا به چشم می‌خورد؟

«عبدالوهاب نشاط انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تبریز تشکیل شد. هدف این انجمن رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط اواخر دوره افشاریه و دوره‌های بعد از آن بود، اما برای رسیدن به این هدف راهی جز تقلید از آثار پیشینیان در پیش نگرفتند و موجب پیدایش سبک بازگشت شدند که می‌توان آن را حد واسط سبک هندی و سبک دوره بعد یعنی دوره بیداری دانست.»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

مشاوره علاوه بر نام آثار و صاحبان آن‌ها، توضیحات و توصیفات مربوط به آثار، شاعران و نویسندگان را به خاطر بسپارید.

تکنیک در تست‌های شمارشی، به‌ویژه در تست‌هایی از این دست که متنی نسبتاً طولانی‌تر دارند، برای دقت بیشتر در شمارش بهتر است هنگام خواندن متن، بالای هر مورد خواسته‌شده علامتی بزنید و در پایان علامت‌ها را بشمارید.

پاسخ تشریحی عبدالوهاب نشاط انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تهران تشکیل شد. هدف این انجمن رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط اواخر دوره صفویه و دوره‌های بعد از آن بود، اما برای رسیدن به این هدف راهی جز تقلید از آثار پیشینیان در پیش نگرفتند و موجب پیدایش سبک بازگشت شدند که می‌توان آن را حد واسط سبک هندی و سبک دوره بعد یعنی دوره بیداری دانست. در متن صورت سؤال، دو اشکال وجود دارد: به جای «تهران» تبریز و به جای «صفویه» افشاریه آمده است.

نکته هنگام پاسخ‌دادن به چنین سؤالی مراقب باشید شماره گزینه‌ها را با شماره مربوط به تعداد خطاها اشتباه نگیرید.

تست و پاسخ ۱۷۲

همه موارد زیر از عوامل مؤثر در بیداری جامعه در دوره مشروطه هستند؛ به جز

- (۱) توجه مردم به واقعیت‌ها و امکانات فتنی دنیای جدید
(۲) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
(۳) رواج صنعت چاپ و روزنامه‌نویسی و نشر کتاب‌های غربی
(۴) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر و شاعری

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

درس‌نامه

عوامل زیر در بیداری جامعه مؤثر بودند:

- (۱) تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس؛
- (۲) توجه مردم به واقعیت‌ها و امکانات فتنی دنیای جدید؛
- (۳) کوشش‌های عباس‌میرزا، ولیعهد فتحعلی‌شاه، در روی آوردن به دانش و فنون؛
- (۴) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل؛
- (۵) رواج صنعت چاپ و روزنامه‌نویسی و نشر کتاب‌های غربی؛
- (۶) تأسیس مدرسه دارالفنون به فرمان امیرکبیر و آموزش دانش‌های نوین در آن.

پاسخ تشریحی براساس متن کتاب درسی، موارد (۱) تا (۳) از عوامل مؤثر در بیداری جامعه هستند؛ اما مورد (۴) از عوامل مؤثر در ایجاد نهضت بازگشت ادبی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۳۳

کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات دورهٔ بیداری درست هستند؟

- (الف) در سال‌های اوّل مشروطه بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.
 (ب) در این عصر بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های سیاسی بود و تعداد اندکی رمان اجتماعی نوشته شد.
 (ج) شاعران این دوره خود را وقف مردم کردند و بیش از محتوا به صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه داشتند.
 (د) در این دوره ادبیات - به‌ویژه شعر - برای آن‌که بتواند با تودهٔ مردم ارتباط برقرار کند زبان محاوره را برگزید.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «ج»

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۲

مشاوره در تست‌های درست و نادرست تاریخ ادبیات، به راحتی از کنار قیدها و فعل‌ها عبور نکنید. ممکن است طرح سؤال با افزودن یا کاستن یک واژه به متنی که اصل آن را در ذهن دارید آن را نادرست کند و شما را در تشخیص آن دچار مشکل سازد. یکی از دلایلی که تأکید داریم تاریخ ادبیات را فقط حفظ نکنید همین موضوع است. بهتر است هر مطلب تاریخ ادبیاتی که به ذهن می‌سپارید برای آن نشانه، کد، دلیل یا تحلیلی هم داشته باشید تا در دام تست‌های حفظی نیفتید.

پاسخ تشریحی (الف) در سال‌های اوّل مشروطه بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند. (ص ۱۸)
 (ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود و جز تعداد اندکی رمان تاریخی رمان دیگری نوشته نشد. (ص ۱۹)
 این گزینه، به جای «رمان‌های تاریخی»، «رمان‌های سیاسی» و به جای عبارت پایانی، «تعداد اندکی رمان اجتماعی نوشته شد» آمده که نادرست است.
 (ج) شاعران این دوره خود را وقف مردم کردند و به محتوا بیش از صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه داشتند. (ص ۱۴)
 عبارت «به محتوا بیش از صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه داشتند»، عبارت «بیش از محتوا به صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه داشتند» آمده که مفهومی کاملاً متضاد و مقابل آن دارد.
 (د) در این دوره ادبیات - به‌ویژه شعر - برای آن‌که بتواند با تودهٔ مردم ارتباط برقرار کند زبان محاوره را برگزید تا قابل فهم‌تر باشد و مفاهیم جدید را با زبانی ساده انتقال دهد. (ص ۱۵)

تست و پاسخ ۱۳۴

در متن زیر کدام مورد نادرست است؟

«گروهی از شاعران دورهٔ بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند کلیم کاشانی، قآنی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. ^۱ گروه دیگر غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. ^۲ شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه‌اند.» ^۳

(۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۱

مشاوره این تیپ و شکل سؤال تاریخ ادبیات جدید است و باید توجه داشته باشیم که در چنین سؤالی گاه مورد «نادرست» و گاهی مورد «درست» خواسته می‌شود که باید شمارهٔ مربوط به آن را در گزینه‌ها بیابیم. هنگام پاسخ‌دادن به چنین سؤالی، مراقب باشید شمارهٔ گزینه‌ها را با شمارهٔ مربوط به پاسخ تست اشتباه نگیرید.

پاسخ تشریحی مورد شمارهٔ ۲ که در **۱** آمده نادرست است و دیگر موارد درست هستند.

«گروهی از شاعران دورهٔ بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند کلیم کاشانی، قآنی ^{۱-درست} شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. گروه دیگر غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه‌اند.» ^{۲-صبا کاشانی}
^{۳-درست}

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۷۵

هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرّف چه کسی است؟
 الف) در روزنامه‌اش «قرن بیستم» به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
 ب) پرچم‌دار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است؛ مثنوی «خداوندنامه» از آثار اوست.
 ج) در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود و از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است.
 د) عرصه هنری وی ترانه‌های میهنی و تصنیف‌هایی بود که در برانگیختن مردم نقش بسیاری داشت.

- ۱) سید اشرف‌الدین گیلانی - صبای کاشانی - ایرج‌میرزا - فرخی یزدی
- ۲) میرزاده عشقی - نشاط اصفهانی - علی‌اکبر دهخدا - عارف قزوینی
- ۳) میرزاده عشقی - صبای کاشانی - ایرج‌میرزا - عارف قزوینی
- ۴) سید اشرف‌الدین گیلانی - نشاط اصفهانی - علی‌اکبر دهخدا - فرخی یزدی

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره علاوه بر نام آثار و صاحبان آن‌ها، توضیحات و توصیفات مربوط به آثار، شاعران و نویسندگان را به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی الف) میرزاده عشقی در روزنامه‌اش «قرن بیستم» به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت. (رد ۱ و ۴)

ب) فتحعلی خان صبای کاشانی پرچم‌دار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است؛ مثنوی «خداوندنامه» از آثار اوست. (رد ۲)
 ج) ایرج‌میرزا در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود و از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است.
 د) عرصه هنری عارف قزوینی، ترانه‌های میهنی و تصنیف‌هایی بود که در برانگیختن مردم نقش بسیاری داشت.

تست و پاسخ ۱۷۶

نویسندگان کتاب‌های زیر به ترتیب چه کسانی هستند؟

«داستان باستان - تاریخ بیداری ایرانیان - منشآت - سبک‌شناسی»

- ۱) میرزا حسن خان بدیع - ناظم‌الاسلام کرمانی - ادیب‌الممالک فراهانی - علی‌اکبر دهخدا
- ۲) میرزا حسن خان بدیع - ناظم‌الاسلام کرمانی - قائم‌مقام فراهانی - محمدتقی بهار
- ۳) ناظم‌الاسلام کرمانی - میرزا حسن خان بدیع - قائم‌مقام فراهانی - علی‌اکبر دهخدا
- ۴) ناظم‌الاسلام کرمانی - میرزا حسن خان بدیع - ادیب‌الممالک فراهانی - محمدتقی بهار

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای به خاطر سپردن نام شاعران و نویسندگان و آثارشان بهتر است بین این نام‌ها و آثار هر کدام از آن‌ها رمزگذاری کنید؛ یعنی به طریقی بین نام نویسنده یا شاعر با نام اثرش مشابهتی بیابید که با دیدن هر کدام از آن‌ها به یاد دیگری بیفتید.

تکنیک با مواردی که از درستی آن‌ها اطمینان دارید، ردّ گزینه کنید و این کار را تا رسیدن به گزینه پاسخ ادامه دهید. در آخر می‌توانید یک بار دیگر درستی گزینه پاسخ را بررسی کنید.

پاسخ تشریحی «داستان باستان» نام داستان یا رمانی از میرزا حسن خان بدیع است. (رد ۳ و ۴)

«تاریخ بیداری ایرانیان»، تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی، تنها اثر قابل توجه در تحقیقات ادبی و تاریخی دوره مشروطه است. (رد ۳ و ۴)
 «منشآت» مهم‌ترین اثر قائم‌مقام فراهانی است. (تأیید ۲)

«سبک‌شناسی» اثر تحقیقی محمدتقی ملک‌الشعراى بهار است. (رد ۱ و ۳)

تست و پاسخ ۱۷۷

متن زیر معرّف کدام شخصیت دوره بیداری است؟

«شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه «نسیم شمال» به چاپ می‌رسید در بیداری مردم بسیار مؤثر بود.»

(۱) ادیب‌الممالک فراهانی (۲) سید اشرف‌الدین گیلانی (۳) علی‌اکبر دهخدا (۴) محمدتقی بهار

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره علاوه بر نام آثار و صاحبان آن‌ها، توضیحات و توصیفات مربوط به آثار، شاعران و نویسندگان را به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی سید اشرف‌الدین گیلانی به «نسیم شمال» مشهور بود. او توانست با شعرهای ساده و عامیانه‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه «نسیم شمال» به چاپ می‌رسید در بیداری مردم بسیار مؤثر بود. از نمونه‌های اشعار انتقادی او شعر «ای قلم» است که با بیت زیر آغاز می‌شود:
غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم

تست و پاسخ ۱۷۸

انتساب کدام آثار به صاحبان آن‌ها «غلط» معرفی شده است؟

- (۱) (گنجینه نشاط: نشاط اصفهانی) - (شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی)
- (۲) (گلشن صبا: صبای کاشانی) - (شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع)
- (۳) (مجله بهار: محمدتقی بهار) - (روزنامه سروش: فرخی یزدی)
- (۴) (نمایش‌نامه ایده‌آل: میرزاده عشقی) - (مجله دانشکده: ملک‌الشعرا بهار)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای به خاطر سپردن نام شاعران و نویسندگان و آثارشان بهتر است بین این نام‌ها و آثار هر کدام از آن‌ها رمزگذاری کنید؛ یعنی به طریقی بین نام نویسنده یا شاعر با نام اثرش مشابهتی بیابید که با دیدن هر کدام از آن‌ها به یاد دیگری بیفتید.

تکنیک با مواردی که از درستی آن‌ها اطمینان دارید، ردّ گزینه کنید و این کار را تا رسیدن به گزینه پاسخ ادامه دهید. در آخر می‌توانید یک بار دیگر درستی گزینه پاسخ را بررسی کنید.

پاسخ تشریحی مجله «بهار»، که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله «میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی» (پدر پروین اعتصامی) منتشر شد. و پس از آن، دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا بهار به عرصه ظهور رسیدند. روزنامه «سروش» را علی‌اکبر دهخدا در استانبول منتشر کرد. انتساب دیگر آثار به صاحبان آن‌ها درست معرفی شده است.

تست و پاسخ ۱۷۹

مفهوم مقابل بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«به زندان قفس، مرغ دلم چون شاد می‌گردد؟

مگر روزی که از این بند غم آزاد می‌گردد»

- (۱) نیست تاب درد غربت، جان افکار مرا
- (۲) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
- (۳) شکر آن را که تو در عشرتی ای مرغ چمن
- (۴) هر که دارد ز شما مرغ اسیری به قفس

از قفس آزاد کن مرغ گرفتار مرا
قسم برده به باغی و دلم شاد کنید
به اسیران قفس، مژده گلزار بیار
برده در باغ و به یاد منش آزاد کنید

منظور از مفهوم «مقابل»، این است که بیت یا عبارتی مفهومی متضاد یا عکس‌بیت یا عبارت دیگری داشته باشد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی بیت صورت سؤال: مرغ دلم در زندان قفس هرگز شاد نمی‌شود، مگر روزی که از این بند غم (این قفس) آزاد شود. (شادشدن

مرغ دل منوط به آزادی از قفس است.)

بیت ۱) جان افکار (مجروح) من تحمل درد غربت را ندارد؛ مرغ گرفتار من (جانم) را از قفس آزاد کن. (مفهومی متناسب با بیت صورت سؤال دارد.)

بیت ۲) من نمی‌گویم که مرا از قفس آزاد کنید؛ قفسم را به باغی ببرید و دلم را شاد کنید. (مفهومی مقابل بیت صورت سؤال دارد؛ زیرا شادشدن را منوط به آزادی نمی‌داند.)

بیت ۳) ای مرغ چمن، به شکرانه آن که تو آزاد و در عشرت (خوشی و آسایش) هستی، مژده گلزار را برای اسیران قفس بیاور. (در این بیت شاعر آرزوی آزادی دارد.)

بیت ۴) هر کدام از شما که پرنده اسیری در قفس دارد، آن را به باغی ببرد و به یاد من آزادش کند. (در این بیت نیز شاعر خواهان آزادی است.)

تست و پاسخ ۱۸۰

مضمون همه ابیات در عبارت زیر یافت می‌شود؛ به جز

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مرادوت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی؛ طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مرادوات را در بسته»

۱) دیری است که دلدار پیامی نفرستاد

۲) از من مَطَلَب صبرِ جدایی که ندارم

۳) دروغ، صحبت دیرین و حق دید و شناخت

۴) گفته بودم غم دل با تو بگویم چندی

ننوشت سلامی و کلامی نفرستاد

سنگی است فراق و دل محنت‌زده جامی

که سنگ تفرقه، ایام در میان انداخت

به زبان چند بگویم که دلم حاضر نیست

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱)

مشاوره سؤالات بخش قرابت معنایی کنکور سراسری، از تمام بیت‌ها و عبارات‌های آمده در متن درس‌ها، خودارزیابی‌ها و کارگاه‌های تحلیل فصل کتاب‌های درسی علوم و فنون ادبی طرح می‌گردد. برای پاسخگویی به این سؤالات، بخش «مفهوم و قرابت معنایی» کتاب «علوم و فنون ادبی جامع خیلی سبز» را مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی معنی عبارات صورت سؤال:

رشته مرادوت حضوری گسسته: گفت‌وگوهای حضوری ما قطع شده.

شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته: صبر و تحمل من به سبب جدایی و دوری از بین رفته.

نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی: از سوی من و تو پیک و پیامی رد و بدل نمی‌شود.

طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مرادوات را در بسته: نامه‌نگاری‌ها و گفت‌وگوهای میان من و تو قطع شده است.

بیت ۱) با عبارت «نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی» تناسب معنایی دارد.

بیت ۲) با عبارت «شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته» تناسب معنایی دارد.

بیت ۳) نیز با عبارت «شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته» تناسب معنایی دارد.

بیت ۴) با هیچ‌یک از عبارات‌های متن تناسب معنایی ندارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی دوازدهم

تست و پاسخ ۱۸۱

کدام گزینه روند آگاهی انسان را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) از زمانی که انسان قادر به سخن گفتن می‌شود، به دریافت‌های حسی خود بسنده نمی‌کند ← انسان با تفکر و تعقل معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند ← حواس پنج‌گانه به درک و فهم انسان از جهان هستی کمک می‌کند.
- (۲) با سخن گفتن روند آگاه‌شدن انسان از جهان اطراف سرعتی شگرف می‌یابد ← پرسش و پاسخ از دیگران راهی برای فهم جهان هستی بر روی انسان می‌گشاید ← انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌های خود فراتر می‌رود.
- (۳) انسان‌ها به واسطه تعقل و تفکر به دریافت‌های حسی خود بسنده نمی‌کنند ← پرسش و پاسخ باعث می‌شود انسان از تجربیات و دانسته‌های دیگران بهره‌بردار ← از طریق مدرسه و دانشگاه، ذخیره دانشی و آگاهی افراد افزایش می‌یابد.
- (۴) انسان قبل از این‌که سخن بگوید تنها از راه حس جهان پیرامون خود را می‌فهمد ← تفکر و تعقل به انسان کمک می‌کند که انسان‌ها معنای پدیده‌های خود را بهتر درک کنند ← سخن گفتن روند آگاه‌شدن انسان را افزایش می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی روند آگاهی انسان: (۱) استفاده از حواس پنج‌گانه، (۲) زبان‌گشودن و ارتباط با جهان، (۳) پرسش و پاسخ از دیگران و (۴) تعقل و تفکر. در سایر گزینه‌ها، استفاده از حواس، سخن گفتن و پرسش و پاسخ، بعد از تعقل و تفکر مطرح شده است.

تست و پاسخ ۱۸۲

کدام گزینه ارتباط دقیق‌تری با متن زیر دارد؟

- « به پیشنهاد دوستی به یک میهمانی دعوت شده‌اید که در آن کسی را نمی‌شناسید. در چنین موقعیتی دقت و احتیاط شما بیشتر می‌شود.»
- (۱) انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها به نام ذخیره دانشی با دیگران سهیم می‌شوند.
 - (۲) از آن‌جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، لازم نیست دانش لازم برای تک‌تک کنش‌ها را خودمان تولید کنیم.
 - (۳) یادگیری دانش عمومی از ابتدای تولد انسان‌ها شروع می‌شود و از طریق ارتباط با جهان اجتماعی در طول زندگی تداوم می‌یابد.
 - (۴) در کنش‌های روزانه ما انسان‌ها، آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت از نظر ما پنهان مانده است.

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی فرض کنید به پیشنهاد دوستی به یک میهمانی دعوت شده‌اید که در آن کسی را نمی‌شناسید. در چنین موقعیتی، دقت و احتیاط شما بیشتر می‌شود؛ پیش از انجام دادن هر کاری فکر می‌کنید، حتی به این‌که چگونه راه بروید، چه وقت و چگونه حرف بزنید و چه بگویید یا چگونه غذا بخورید می‌اندیشید. در این موقعیت متوجه می‌شوید که در راه رفتن، غذا خوردن و حرف زدن و سایر کنش‌های روزمره آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت از نظر شما پنهان بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① مجموعه آگاهی‌ها و دانش‌هایی که ما در آن با دیگر اعضای جهان اجتماعی شریک و سهیم هستیم دانش عمومی نام دارد.

② و ③ درست، اما بی‌ارتباطاند.

تست و پاسخ ۱۸۳

موارد کدام گزینه همگی مربوط به دانش علمی است؟

- (۱) عمیق‌ترین و گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی - فراهم‌شدن زمینه رشد یا شکل‌گیری مسئله خاصی در جامعه - بخشی از دانش عمومی
- (۲) پدیدآمدن با تأمل و اندیشه در دانش عمومی - تعریف متفاوت براساس هویت فرهنگی جوامع - دانش حاصل از زندگی
- (۳) بخشی از ذخیره دانشی یا ذخیره آگاهی - عامل ایجاد شناخت دقیق نسبت به بحران‌ها - مختل‌شدن زندگی اجتماعی در صورت فقدان آن
- (۴) شکل‌گرفتن با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - عمیق‌تر و دقیق‌تر از دانش عمومی - عامل ارائه راه حل صحیح برای مشکلات

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه ●●

- دانش علمی بخشی از ذخیره دانشی است که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می آید.
- درباره پدیده‌های اجتماعی، ممکن است هم دانش عمومی وجود داشته باشد و هم دانش علمی، اما دانش علمی عمیق تر و دقیق تر است.
- دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می گیرد و پیشرفت می کند؛ یعنی هرگاه در جامعه مسئله خاصی مطرح می شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن مسئله فراهم می شود.
- کسی که دانش علمی دارد ← به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می رسد.
- کسی که دانش علمی دارد ← آسیب ها و اشکالات مربوط به دانش عمومی را شناسایی می کند.
- قدرت پیدا می کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

پاسخ تشریحی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی، دانش عمومی است.) - درست - نادرست (دانش علمی بخشی از ذخیره دانشی است.)
- ۲) درست - درست - نادرست (دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است.)
- ۳) درست - درست - نادرست (مربوط به دانش عمومی است.)

تست و پاسخ ۱۸۴

به ترتیب پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تلاش‌های علمی عالمان
- برخورداری افراد از دانش عمومی
- فقدان دانش حاصل از زندگی

- ۱) غنی‌تر شدن دانش عمومی - شناسایی مسائل و مشکلات - فروپاشی جهان اجتماعی
- ۲) شناسایی راه حل مشکلات اجتماعی - ارائه راه حل‌های صحیح برای بحران‌ها - طرح ایده‌های جدید
- ۳) افزایش ذخیره دانش عمومی - شناخت دقیق مسائل - مختل شدن زندگی اجتماعی
- ۴) شکل‌گیری و پیشرفت دانش علمی - ارائه راهکار برای بحران‌ها - ناتوانی انسان در انجام کنش

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی

تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی تر می‌کند. در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی اجتماعی:

- الف) همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند این مشکلات را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راه‌های پیشنهاد می‌کنند.
- ب) افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه حل صحیح پیدا کنند.
- اگر آگاهی‌ها و دانش‌های عمومی (دانش حاصل از زندگی) نباشند، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرومی‌پاشد.

تست و پاسخ ۱۸۵

به ترتیب، در صورت بروز تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی در یک جهان اجتماعی چه مسئله‌ای به وجود می‌آید و راه حل برون‌رفت از آن چیست؟

- ۱) تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم و دانش علمی رواج می‌یابد. - ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی مطرح می‌شود.
- ۲) ارتباط دوسویه دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود. - بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر رها می‌شود.
- ۳) ذخیره دانشی به طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نمی‌کند. - با طرح ایده‌های جدید، از دانش علمی عبور می‌شود.
- ۴) دانش عمومی دغدغه حل مسائل دانش علمی را از دست می‌دهد. - علوم عقلانی و وحیانی معتبر دانسته می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی

- ← ارتباط دوسویه دانش علمی و عمومی قطع می‌شود.
- ← در شرایط تعارض دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند.
- ← دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

گاهی میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی تعارض‌هایی پدید می‌آید. اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارض‌ها تلاش می‌کنند. این تعارض‌ها به دو شیوه حل می‌شوند: ۱) رهاکردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر (۲) طرح ایده‌های جدید.

تست و پاسخ ۱۸۶

ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما باید:

- ۱) در حل مسائل و مشکلات بومی کارآمد باشد و علوم عقلانی و وحیانی را مبنای کار خود قرار دهد.
- ۲) در گشودن مرزهای دانش عمومی جامعه ایران به روی جهانیان مشارکت و همیاری فعال داشته باشد.
- ۳) همسو با هویت اقتصادی خودمان و ناظر به حل مسائل اقتصادی برای رسیدن به خودکفایی باشد.
- ۴) به زبان جهان‌شمول سخن بگوید و دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: برای حل تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی، ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما مطرح

شده است. این علوم باید دارای دو ویژگی باشد:

۱) همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد.	یعنی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد.
۲) دغدغه کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد.	یعنی به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

تست و پاسخ ۱۸۷

در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب به‌جای موضوع، بر روش علوم تأکید کردند. کدام گزینه از عقاید این گروه محسوب نمی‌شود؟

- ۱) فقط علم تجربی علم است و سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی غیرعلمی است.
- ۲) علم ریاضی فراتر از مشاهده و تجربه است و اگر تجربه برخلاف اصول اولیه آن باشد، تجربه را نادرست می‌دانیم.
- ۳) علوم اجتماعی و انسانی تنها در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم محسوب می‌شوند.
- ۴) روش تجربی روش کسب علوم است؛ به طوری که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: در اوایل قرن بیستم، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به‌جای موضوع، بر روش علوم تأکید کردند. آن‌ها فقط روش تجربی را معتبر می‌دانستند و سایر علوم مانند اخلاق و فلسفه را علم نمی‌دانستند. هم‌چنین معتقد بودند علوم انسانی و اجتماعی فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند علم محسوب می‌شوند. این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم از رونق افتاد. این که «علم ریاضی فراتر از مشاهده و تجربه است» از عقاید مخالفان این گروه است.

تست و پاسخ ۱۳۸

- در ارتباط با رابطه دانش عمومی و دانش علمی، به ترتیب موارد کدام گزینه با عبارتهای زیر تناسب دارد؟
- الف) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.
- ب) دانشها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسانها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می کنند.
- ۱) انکار برتری دانش علمی بر دانش عمومی - عدم تناسب هر دانش علمی با هر دانش عمومی
- ۲) رابطه متقابل دانش عمومی و دانش علمی - بی اعتبار دانستن برتری دانش علمی بر دانش عمومی
- ۳) بازسازی حقایق از طریق دانشهای مختلف - محدود کردن علم به علوم تجربی و حسی
- ۴) به دست آمدن دانش عمومی از راه جامعه پذیری و فرهنگ پذیری - فروپاشی مرز دانش علمی و عمومی

پاسخ: گزینه ۴

(پایه ششاسی دوازدهم - درس ۱)

درس نامه سه دیدگاه درباره دانش عمومی و دانش علمی

- ۱) دیدگاه اول: دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است و دانش عمومی در مقابل دانش علمی ارزشی ندارد.
- روش دانش علمی: حس و تجربه و به صورت نظام مند
 تفاوت دانش عمومی و دانش علمی ← روش
 پدید آمدن آنها
 روش دانش عمومی: جامعه پذیری و فرهنگ پذیری
 دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.
- ۲) دیدگاه دوم: همه دانشها دانش حاصل از زندگی است و دانش عمومی پایه و اساس هر گونه دانشی از جمله دانش تجربی است.
- این ادعا را که دانش علمی راه کشف واقعیت است انکار می کند.
 دانشها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند.
 برتری دانش علمی بر دانش عمومی را انکار می کند.
 در برخی از نحلها (رویکردها)ی این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرومی پاشد.
- ۳) دیدگاه سوم: دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، از هم اثر می پذیرند و متناسب می شوند. هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.
- دانش علمی: به دانش تجربی محدود نمی شود، بلکه دانش عقلانی و وحیانی را نیز شامل می شود.
 در این دیدگاه
 دانش عمومی: غیرموقت و نامعتبر نیست و در آن، کم و بیش، دانشهای حقیقی و صحیح وجود دارد.
 دانش علمی، به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.
 دانش علمی، ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را دارد.

پاسخ تشریحی عبارتهای صورت سؤال و عبارتهای ۴ به ترتیب بیانگر رویکرد اول و رویکرد دوم هستند.

بررسی سایر گزینهها:

۱) رویکرد دوم - رویکرد سوم

۲) رویکرد سوم - رویکرد دوم

۳) رویکرد دوم - رویکرد اول

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۱۸۹

موارد کدام گزینه تأکیدکننده نمودار زیر است؟

- (۱) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود. - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی معتبرتر است. - دانش علمی ریشه در دانش عمومی دارد.
- (۲) کم‌وبیش در دانش عمومی، دانش‌های حقیقی و صحیح وجود دارد. - دانش عمومی امکان انتقاد از دانش علمی و تصحیح آن را دارد. - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند.
- (۳) هر یک از دانش‌ها ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. - دانش علمی دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود. - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار است.
- (۴) دانش عمومی غیرموتق و نامعتبر است. - دانش عمومی ریشه در دانش علمی دارد. - دانش‌های علمی و عمومی بر یکدیگر اثر گذاشته و از یکدیگر اثر می‌پذیرند و متناسب می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی نمودار صورت سؤال و عبارت‌های (۱)، بیانگر رویکرد سوم در ارتباط با تعامل دانش عمومی و دانش علمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) درست - نادرست (طبق رویکرد سوم، دانش علمی امکان انتقاد و تصحیح دانش عمومی را دارد). - درست
- (۳) درست - درست - نادرست (طبق رویکرد سوم، هر دانش عمومی با هر دانش علمی سازگار نیست).
- (۴) نادرست (طبق رویکرد سوم، دانش عمومی غیرموتق و نامعتبر نیست). - نادرست (طبق رویکرد سوم، دانش علمی ریشه در دانش عمومی دارد). - درست

تست و پاسخ ۱۹۰

از بین عبارت‌های زیر، کدام موارد درست‌اند؟

- (الف) دانش کاربران زبان فارسی دانشی عمومی درباره این پدیده است، اما دانش متخصصان زبان فارسی، علمی و تخصصی است.
- (ب) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امت یک ذخیره دانشی دارد که راهنمای زندگی آن‌هاست.
- (ج) کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت در یک کشور می‌تواند زمینه فعالیت و رشد علم جمعیت‌شناسی را فراهم کند.
- (د) کسی که دانش عمومی دارد، به درک عمیقی از دانش علمی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
- (ه) ما همواره از آگاهی‌ها و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و از اهمیت و نقش آن‌ها در زندگی مان غافلیم.

(۱) ب - د - ه (۲) الف - ه - ج (۳) ب - الف - ج (۴) ه - ج - د

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

- (د) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
- (ه) کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود، ولی ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد غافلیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی دوازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (١٩١ - ١٩٦):

تست و پاسخ ١٩١

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوصٌ﴾:

- (١) همانا خداوند کسانی را دوست دارد که در راه او صف در صف مانند ساختمان‌های استوار مبارزه می‌کنند!
- (٢) خداوند کسانی را بدون شک دوست دارد که در راهش صف در صف مبارزه می‌کنند و مانند ساختمان استوارند!
- (٣) بی‌شک خداوند کسانی را دوست دارد که در راهش صف در صف می‌جنگند، آنان مانند ساختمان‌های استوارند!
- (٤) قطعاً خداوند دوستدار کسانی است که در راه او صف در صف کشته می‌شوند، آنان هم‌چون ساختمان‌های استوارند!

پاسخ: گزینه ٣

(عربی دوازدهم - درس ١)

مشاوره آیات قرآنی که داخل کتاب درسی آمده، گاهی نکاتی دارند که اگر آن‌ها را بررسی نکرده باشی، ممکن است در آزمون به دردرس بیفتی.

خودت حل کنی بهتره «بنیان مَرْصُوصٌ» یک ترکیب وصفی است که باید به صورت «ساختمانی استوار» ترجمه شود.

درس نامه

حرف «إِنَّ» به معنای «یقیناً، بی‌شک، بی‌گمان و ...» معنای تأکیدی دارد و بر کل جمله پس از خود تأکید می‌کند. برای همین ترجمه آن در ابتدای جمله آورده می‌شود تا این قاعده به درستی رعایت شده باشد.

مثال: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾:

ترجمه غلط: خداوند پاداش نیکوکاران را بی‌گمان تباه نمی‌کند.

ترجمه درست: بی‌گمان خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند.

نکته در عبارت‌هایی که جزء آیات قرآن محسوب نمی‌شوند، ترجمه کردن لفظ «إِنَّ» واجب نیست و نمی‌تواند باعث غلطبودن یک گزینه شود.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: يُحِبُّ: دوست دارد. / الَّذِينَ: کسانی که / يُقَاتِلُونَ: می‌جنگند. / صَفًّا: صف در صف / كَانَتْ: مثل این که، مانند /

بَنِيَانٌ: ساختمان / مَرْصُوصٌ: استوار

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

١) مانند ساختمانی استوار (عبارت «كَانَتْهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوصٌ» یک جمله کامل است و باید به طور کامل ترجمه شود).

٢) بدون شک دوست دارد (ترجمه لفظ «إِنَّ» باید در ابتدای جمله آورده شود). - مانند ساختمان استوارند (اولاً توضیحات ١) را مجدداً

بخوانید، ثانیاً «بنیان مَرْصُوصٌ» هر دو نکره هستند و باید به صورت نکره ترجمه شوند).

٤) دوستدار («يُحِبُّ» فعل مضارع است، نه اسم فاعل). - کشته می‌شوند. (فعل «قَاتَلَ» یعنی «جنگید».)

نکته تفاوت معنایی دو فعل زیر را به خوبی به خاطر بسپارید:

«قَتَلَ» ← کُشت

«قَاتَلَ» ← جنگید

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۱۹۲

«يا ليت الناس يعلمون أن ما قد انطوى في وجودهم أعلى مما يبحثون عنه في الدنيا!»:

- ۱) ای کاش مردم آن چه را در وجودشان در هم تنیده شده، بشناسند زیرا از آن چه در دنیا به دنبالش می گردند گران بهتر است!
- ۲) کاش مردم می دانستند آن چه در درونشان در هم تنیده شده، گران تر از چیزهایی است که در این دنیا در پی اش هستند!
- ۳) ای کاش مردم بدانند که آن چه در وجود آن ها در هم تنیده شده، از چیزی که در دنیا جست و جو می کنند، گران بهتر است!
- ۴) ای کاش مردم آن چه را که در وجود آن ها در هم تنیده اند، بدانند زیرا آن از آن چه در دنیا به دنبالش می گردند، گران بهتر است!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره «يعلمون» فعل مضارع است و «انطوى» از باب انفعال است.

درس نامه ●●

فعل مضارعی که بعد از «لِيتَ» یا «لَعَلَّ» بیاید، به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود.

مثال:

- «يا ليتَ النَّاسِ يُدركونَ كَلامَ الإمامِ.» ← ای کاش مردم سخن امام را درک کنند.
- «لَعَلَّ زَميلی يفوز في هذه المِباراةِ.» ← امید است که همکلاسی ام در این رقابت برنده شود.

نکته فعل «انطوى» از باب انفعال است و باید به صورت لازم ترجمه شود، نه متعدی: «در هم تنیده شد.»

پاسخ تشریحی کلمات مهم: یا لیت: ای کاش / يعلمون: بدانند (بعد از «لِيتَ» آمده و به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود). / قد انطوى: در هم تنیده شده است. / أعلى: گران بهتر / ممّا (من + ما): از آن چه / يبحثون عنه: به دنبالش می گردند. بررسی خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) آن چه را در وجودشان (حرف «أَنْ» که رابط بین دو جمله است، در ترجمه لحاظ نشده و باعث شده، آن دو جمله، به یک جمله تبدیل شوند). - زیرا (معادلی در عبارت عربی ندارد). - گران بهتر است. («أعلى» باید به عنوان خبر برای «أَنْ...» ترجمه شود).
- ۲) می دانستند («يعلمون» فعل مضارع است و دلیلی ندارد که به صورت ماضی استمراری ترجمه شود). - این دنیا (لفظ «این» اضافی است).
- ۴) آن چه را که در وجود آن ها (توضیحات ۱) - در هم تنیده اند (فعل «انطوى» اولاً لازم است، نه متعدی، ثانیاً باید به صورت مفرد ترجمه شود). - زیرا آن (توضیحات ۱) ← «زیرا»

تست و پاسخ ۱۹۳

«الأعصاب خيوط بيضاء توصل جميع أعضاء الجسم إلى المخّ و يجري فيها الحسّ و إن قُطعت إحداها فسوف نصاب بالشلل في نفس العضو!»:

«عصباها

- ۱) نخ‌هایی سفید هستند که از تمام اعضای بدن به مغز می‌رسند و در آن‌ها حس جریان دارد و اگر یکی از آن‌ها قطع شود، در همان عضو دچار نقص خواهیم شد!
- ۲) نخ‌های سفیدی هستند که تمام اعضای بدن را به مغز وصل می‌کنند و در آن‌ها حس جاری می‌شود و چنانچه یکی‌شان بریده شود، در همان عضو دچار فلج خواهیم شد!
- ۳) رشته‌های روشنی هستند که تمام اعضای بدن را به مغز می‌رسانند و در آن‌ها حس جاری است و اگر یکی از آن‌ها قطع شود، در همان عضو فلج می‌شویم!
- ۴) نخ‌هایی نورانی هستند که از همه عضوهای بدن به مغز می‌رسند و در آن‌ها حس جریان دارد و هر وقت یکی از آن‌ها بریده شود، در همان عضو ناقص می‌شویم!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره سوالات بخش ترجمه هر چه قدر طولانی‌تر باشند، معمولاً سوالات ساده‌تری هستند.

خودت حل کنی بهتره «بیضاء» نام یک رنگ است...!

درس نامه

باب‌های افعال و تفعلیل فعل‌ها را غالباً متعدی می‌کنند، یعنی برای کامل شدن معنی‌شان نیاز به مفعول دارند.

مثال:

● جَلَسَ (نشست) ← أَجْلَسَ (نشاند)

● وَصَلَ (رسید) ← وَصَّلَ (رساند)

چند استثنا:

فَكَرَ (اندیشید) - أَنْصَتَ (سکوت کرد) - أَمَكَّنَ (امکان داشت) - رَحَّبَ (خوش آمد گفت) - أَفْلَحَ (رستگار شد)

پاسخ تشریحی کلمات مهم: خيوط: نخ‌ها / بيضاء: سفید / توصل: می‌رساند / المخ: مغز / يجري: جریان دارد / قطعت: بریده شود (فعل شرط است برای همین به صورت مضارع ترجمه شده). / سوف نصاب: دچار خواهیم شد / اللثل: فلج / نفس العضو: همان عضو

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) از (اضافی است) - می‌رسند («توصل») از باب تفعلیل است و معنای آن «می‌رساند» است. - دچار نقص («اللثل» یعنی «فلج»)

۲) روشنی («بیضاء» یعنی «سفید») - فلج می‌شویم (فعل «سوف نصاب» که مستقبل نیز هست، در ترجمه لحاظ نشده است.)

۳) نورانی (توضیحات ۳) ← «روشنی» - می‌رسند (توضیحات ۱) - هر وقت (ترجمه درستی برای «إن» نیست). - ناقص می‌شویم

(توضیحات ۳) ← «فلج می‌شویم»)

نکته کلمه «نفس» معانی زیر را می‌تواند برساند:

۱) «خود» ← «یا ولدی؛ أکتب نفسك واجباتك الدراسية.» ← پسر من؛ خودت تکالیف درسیات را بنویس.

۲) «جان» ← «المؤمنون یقاتلون فی سبیل الله بأموالهم و أنفسهم.» ← مؤمنان با دارایی‌ها و جان‌هایشان در راه خداوند مبارزه می‌کنند.

۳) «همان» ← «یا أم؛ أنت نفس الملك الذي كنت معي في كل حال.» ← مادر من؛ تو همان فرشته‌ای هستی که در هر حالی با من بودی.

تست و پاسخ ۱۹۴

عین الخطأ:

۱) كثرة الطعام و الشراب تُمیت قلوبكم فامتنعوا عنها: زیادی غذا و نوشیدنی دل‌های شما را می‌میراند پس از آن خودداری کنید!

۲) قد يكون كلام من أهل الباطل حقاً فخذ الحق منهم: گاهی اهل باطل سخنان حق است، پس حق را از آنان بپذیرید!

۳) لا بركة في الطعام إذا لم يذكر الله صاحبه عند أكله: هیچ برکتی در غذا نیست، اگر صاحبش هنگام خوردنش خداوند را یاد نکند!

۴) هذا النص كُتب بخط قبيح و أنا أزعم أنه كُتب بعجلة: این متن با خطی زشت نوشته شده است و من گمان می‌کنم که با عجله نوشته شده است!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تست‌های چهار عبارتی به نسبت تست‌های تک‌عبارتی، به زمان بیشتری نیاز دارند، اما این زمان نباید بیشتر از ۱ دقیقه باشد.

خودت حل کنی بهتره ۱ و ۴ درست به نظر می‌رسند؛ پس ...!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: كثرة: زیادی / تُمیت: می‌میراند / امتنعوا: خودداری کنید / خذ: بگیر، بپذیر / أكل: خوردن / النص: متن / قبيح: زشت / أزعم: گمان می‌کنم.

بررسی خطاهای گزینه‌ها:

اهل باطل سخنان حق است. (ترتیب کلمات عربی در ترجمه رعایت نشده است. «كلام من أهل الباطل»: سخنی از اهل باطل.)

نکته به تفاوت معنایی دو فعل زیر توجه نمایید:

مات (يَمُوتُ): مُرد (فعل لازم)

أماأت (يُمِيتُ): میراند (فعل متعدی)

تست و پاسخ ۱۹۵

«اگر دوست داری از موفق‌ها باشی، کارت را درست انجام بده!»:

- (۱) إن تُحبَّ أن تُصبحَ من الفائزين فاعملْ صالحاً!
 (۲) إذا أُحْبِبتَ أن تكونَ مِنَ الناجحينَ فأحسِنْ عملَكَ!
 (۳) فأحسِنْ عملَكَ حتَّى تكونَ ممَّن يحبُّونَ أن ينجحوا!
 (۴) إن تُحبَّ أن تُصيرَ من الفائزينَ فعليكَ أن تُحسنَ عملَكَ!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تست‌های تعریب (فارسی به عربی) غالباً از ساده‌ترین تست‌های کنکور هستند که باید بتوانیم آن‌ها را در زمان کم حل کنیم.

خودت حل کنی بهتره با کمک بخش «از موفق‌ها باشی» تست را حل کن.

درس نامه

در جملات شرطی که غالباً با یکی از کلمات «مَنْ، ما، إِنْ و إِذَا» آغاز می‌شوند، فعل‌های ماضی را هم می‌توانیم به صورت مضارع ترجمه کنیم؛ پس در این ساختار، ماضی یا مضارع بودن فعل شرط یا جواب شرط اهمیت چندانی ندارد.

مثال:

اگر درس بخوانی موفق می‌شوی. ← «اگر درس بخوانی» = «درست نجات»

پاسخ تشریحی بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ «أَنْ تُصَبِّحَ» (به معنای «بشوی») است و تعریب درستی برای «باشی» نیست. - «إِعْمَلْ صَالِحاً» (یعنی «کار شایسته‌ای انجام بده»، در حالی که در عبارت فارسی «درست» یک قید کیفیت است).
 ۲ جمله عربی داده شده اصلاً ساختار شرط ندارد، درحالی که عبارت فارسی این ساختار را دارد. - «مَمَّنْ يَحْبُونُ» (یعنی «از کسانی که دوست دارند» و تعریب درستی برای «اگر دوست داری ...» نیست). - «أَنْ يَنْجُحُوا» (فعل است، درحالی که «موفق‌ها» یک اسم جمع است).
 ۴ «أَنْ تُصَبِّحَ» (توضیحات ۱) ← «أَنْ تُصَبِّحَ» - «عَلَيْكَ أَنْ تُحْسِنَ» («انجام بده» یک فعل امر مخاطب است و برای ترجمه آن نیازی به «عَلَيْكَ» نیست).

نکته فعل «أَحْسِنَ» یعنی «نیکی کرد» که غالباً با حرف «إِلَى» همراه می‌شود، ولی «أَحْسَنَ» اگر مفعول داشته باشد، یعنی «درست انجام داد».

مثال:

«أَحْسِنُ إِلَى الْفُقَرَاءِ»: به فقیران نیکی کن.

أَحْسِنْ عَمَلَكَ حَتَّى تُفْلِحَ»: کارت را درست انجام بده تا رستگار شوی.

تست و پاسخ ۱۹۶

«لا شيءَ أحسنُ من العفو عند القدرة!» عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) چرا ز خصم کشم انتقام خود صائب
 چرا انتقام مرا روزگار می‌گیرد!
 (۲) مستی فردای ما، امروز می‌بخشد خمار
 برق تیغ انتقام از بس شتاب‌آلوده است!
 (۳) هر کس که جفا کرد، جفا دید جزا
 با عدل خدا ظلم کس از پیش نرفت!
 (۴) بدی را بدی سهل باشد جزا
 اگر مردی أحسنِ إلی مَنْ أساء!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره گاهی در تست‌های مفهوم عبارت، ابیات سختی داده می‌شود که دانش‌آموز از سؤال بترسد، در حالی که گزینه جواب یک بیت ساده و روان است.

خودت حل کنی بهتره بی‌نی جواب است که به مفهوم «عفو» اشاره دارد.

پاسخ تشریحی ترجمه عبارت: «هیچ چیز از عفو کردن در زمان قدرت یافتن، نیکوتر نیست.»

مفهوم عبارت: «وقتی که قدرت انتقام گرفتن پیدا کردی، اگر گذشت کنی بهترین کار را کرده‌ای.»

در (۱) تا (۳) تنها به مفهوم انتقام اشاره شده است و تنها در (۴) به مفهوم «خوبی کردن در مقابل بدی کردن» اشاره شده است: «در مقابل بدی، بدی کردن کار ساده‌ای است، اگر جوانمردی باید در مقابل بدی، نیکی کنی.»

تست و پاسخ ۱۹۷

عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ)

(۱) علم: مفرد مذکر (جمعه: علوم) - نكرة / اسم لا النَّاقِيَةِ لِلْجِنْسِ وَ مَفْتُوحٌ وَ خَبْرُهُ «لَنَا»

(۲) أَنْتَ: ضمير منفصل - للمفرد المخاطب - معرفة - مبني - جاء للتأكيد

(۳) عَلَامٌ: مفرد مذکر (مؤنثه: عَلَامَةٌ) - اسم مبالغة (للدلالة على الصفة) - معرب / خبرٌ وَ مبتدؤه: أَنْتَ

(۴) الْغُيُوبِ: جمع تكسير (مفردة «غيب» وَ هُوَ مَذْكَرٌ) - معرّف بآل - معرب / مضافٌ إليه وَ مجرور بالكسرة

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دوازدهم - درس ۱)

مشاوره در تست‌های تحلیل صرفی نیازی نیست روی تک‌تک موارد وقت زیادی بگذاری، بلکه اگر درستی یا غلطی یک مورد را نمی‌دانستی از آن مورد بگذر و بقیه موارد را بررسی کن.

خودت حل کنی بهتره به جنس کلمات توجه کن.

درس نامه ..

(۱) اگر ضمیری به یکی از حروف مشبّهة بالفعل متصل شده باشد، حتماً اسم آن حرف است.

مثال: «إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ» ← «إِنَّا» در واقع «إِنَّ + نا» بوده؛ پس «نا» اسمِ إِنَّ است و ضمیر «كُم» که به «لَعَلَّ» متصل شده، اسمِ «لَعَلَّ» محسوب می‌شود.

(۲) اگر میان مبتدا و خبر (یا اسم و خبر حروف مشبّهة بالفعل)، ضمیر منفصلی بیاید، جزء نقش‌های اصلی جمله نیست و غالباً جنبه تأکیدی دارد.

مثال: «إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ» ← «أَنْتَ» جنبه تأکیدی دارد.
اسمِ إِنَّ خبرِ إِنَّ

پاسخ تشریحی بررسی خطای گزینه:

مؤنثه «عَلَامَةٌ» (وزن‌های «فَعَالٌ» و «فَعَالَةٌ») هر دو از وزن‌های اسم مبالغه هستند و ارتباطی به مؤنث یا مذکر بودن ندارند. - مبتدؤه «أَنْتَ» (أَوَّلًا) در حضور «إِنَّ»، آوردن لفظ «مبتدا» غلط است، ثانیاً همان‌طور که در درس‌نامه اشاره شد «أَنْتَ» جنبه تأکیدی دارد و نقش اصلی جمله نیست.

نکته صفت‌هایی که بر وزن «فَعَالٌ» یا «فَعَالَةٌ» هستند، برای مؤنث و مذکر کاربرد دارند و «ة» در وزن «فَعَالَةٌ» نشانه مبالغه بیشتر است.

مثال:

أَنْتَ عَلَامَةٌ

أَنْتِ عَلَامَةٌ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۱۹۸

عین عبارة لا نرجو وقوعها:

- (۱) قال المدير: لا طالب راسب في الامتحان!
 (۲) ﴿ لا تَدْرِي لَعَلَّ اللهُ يُحَدِّثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴾
 (۳) ﴿ ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين ﴾
 (۴) لبيت مهدياً فائزاً في مسابقة كرة المنضدة!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره کاربرد حروف مشبّهة بالفعل از ساده‌ترین و تکراری‌ترین سؤالات آزمون‌ها هستند.

خودت حل کنی بهتره کدام حرف مشبه بالفعل برای بیان آرزوی محال کاربرد دارد؟

درس نامه ●● کاربرد حروف مشبّهة بالفعل را در جدول زیر می‌بینید:

حرف	معنا	کاربرد
إِنَّ	همانا، قطعاً، بی‌گمان...	يُوكِّدُ عَلَى جَمَلَةٍ بَعْدَهُ بِأَجْمَعِهَا.
أَنَّ	که	يَرْبِطُ الْجُمْلَتَيْنِ
كَأَنَّ	مانند، مثل این‌که، گویا، پنداری، انگار ...	گاهی برای تشبیه ← للتشبيه گاهی برای حدس و گمان ← للظن
لَكِنَّ	اما، ولی	يُكْمَلُ عِبَارَةً قَبْلَهُ وَ يَرْفَعُ الْإِبْهَامَ عَنْ جَمَلَةٍ قَبْلَهُ
لَيْتَ	کاش	ما لا نَرْجُو وَقُوعَهُ
لَعَلَّ	امید است که، شاید که	ما نَرْجُو وَقُوعَهُ

پاسخ تشریحی صورت سؤال می‌گوید: «عبارتی را مشخص کن که به وقوع آن امید نداریم.» طبق جدول بالا، عبارت‌هایی که با «لَيْتَ» همراه شوند، امیدی به انجام یا وقوعشان نیست.

تست و پاسخ ۱۹۹

عین خبراً يختلف في الإعراب:

- (۱) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ!
 (۲) ﴿إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾
 (۳) لا فخر أشد من الجهل و لا عبادة مثل التفكر!
 (۴) ﴿و يقول الكافر يا ليتني كنت تراباً﴾

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سؤالات ترکیبی حروف مشبّهة بالفعل و افعال ناقصه از سؤالات مهم و غالباً دشوار کنکور هستند.

خودت حل کنی بهتره برای حل این سؤال لازم نیست خبرها را پیدا کنی، بلکه دانستن اعراب خبر در حالت کلی کافی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● ارکان جملات اسمیه و اعراب آن‌ها را در حالت مختلف در جدول زیر می‌بینید:

نوع جمله	ارکان جمله و اعراب آن‌ها	مثال
جمله اسمیه ساده	ابتدا ← مرفوع خبر ← مرفوع	الله علیهم
جمله همراه حروف مشبیه بالفعل	اسم ← منصوب خبر ← مرفوع	إنَّ الله علیهم
جمله همراه «لای» نفی جنس	اسم لا ← مفتوح خبر لا ← مرفوع	لا بلاء أصعب من الجهل
جمله همراه افعال ناقصه	اسم ← مرفوع خبر ← منصوب	كانَ الله علیماً

پاسخ تشریحی جملاتی که در (۱) و (۲) آمده‌اند، دارای حروف مشبیه بالفعل هستند؛ پس اعراب خبرشان مرفوع است. در (۳)، لای نفی جنس به کار رفته که باز هم اعراب خبر آن مرفوع است، ولی در (۴) یکی از افعال ناقصه (کنْتُ) دیده می‌شود که خبر آن منصوب است.

تست و پاسخ ۲۰۰

عین «لا» تدل على أشد النفي:

- (۱) اليوم في هذا السوق لا مشتري عازم على شراء ما يحتاج!
 (۲) ما وجدتُ آية شريفة و لا كلاماً نبويّاً قريباً من مفهوم هذا البيت!
 (۳) لا تفكروا في الخالق بل تفكروا في الخلق!
 (۴) هذه المفردة ترتبط بمعنى «العصارة» لا «الثَّلاجة»!

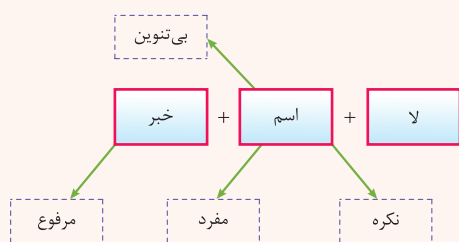
(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه (۱)

خودت حل کنی بهتره صورت سؤال، شدیدترین نوع نفی را می‌خواهد؛ پس باید به دنبال «لای» نفی جنس باشی.

درس نامه ●●

«لا» النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ برای نفی شدید، کامل و مطلق یک موضوع به کار می‌رود (قوی‌ترین عامل «نفی» است.) و معنای «هیچ ... نیست» می‌دهد. این «لا» بر سر جمله اسمیه می‌آید و دارای اسم و خبر است. به مشخصات اسم و خبرش در شکل مقابل خوب دقت کنید.

نکته اسم «لای» نفی جنس غالباً فتحه (ـ) دارد.

پاسخ تشریحی طبق صورت سؤال باید به دنبال «لا»ی نفی جنس باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در این عبارت، «لا» همراه اسم آمده و تمام قواعد «لا»ی نفی جنس رعایت شده؛ پس «لای» نفی جنس داریم: «امروز در این بازار هیچ خریداری در خرید چیزی که نیاز دارد، مصمم نیست.»
 (۲) «کلاماً» دارای تنوین است؛ پس «لا» نمی‌تواند نفی جنس باشد.
 (۳) «تفکروا» فعل مجزوم است؛ پس «لا» از نوع ناهیه است.
 (۴) «الثَّلاجة» دارای «ال» است؛ پس باز هم «لا» نمی‌تواند نفی جنس باشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تاریخ دوازدهم

تست و پاسخ ۲۰۱

کدام گزینه با ویژگی‌های تاریخ‌نویسی که برای نخستین بار واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده، مطابقت دارد؟

- (۱) به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین است.
- (۲) صاحب کتاب صدرالتواریخ است و اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، اما گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
- (۳) از مورخان عصر ناصری و از منتقدان تملق‌گویی و مؤلف کتاب حقایق‌الآخبار ناصری است.
- (۴) ریاست دارالترجمه همایونی را بر عهده داشت و آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌های رایج دور ساخت.

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - انتقاد به تاریخ‌نویسی سنتی)

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی

میرزا محمدجعفر خورموجی نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) خاوری شیرازی
- (۲) و (۴) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

تست و پاسخ ۲۰۲

موارد کدام گزینه با ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی مطابقت دارد؟

- (الف) تاریخ‌نگاران سنتی به طور کلی به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند.
- (ب) سبک نگارش سخت بود و مورخان با زبان تملق به مدح شاهان می‌پرداختند.
- (ج) بیشتر بر روایت رویدادها تأکید می‌شد و تحلیل و تفسیر در این آثار دیده نمی‌شد.
- (د) مورخان آثار خود را با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و بیشتر کاتب دربار بودند.

(۴) «ج» - «د»

(۳) «ب» - «د»

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - تاریخ‌نگاری سنتی و میراث تاریخی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●●

عده‌ای از تاریخ‌نگاران سنتی بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند. آن‌ها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و در این میان، گاه با زبان تملق و مدح شاهان سخن گفته و بیش از آن‌که مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند. سبک نگارش نیز در بسیاری موارد سخت است و تحلیل و تفسیر کم‌تر در این آثار به چشم می‌خورد.

پاسخ تشریحی

عبارت‌های «ب» و «د» با ویژگی‌های تاریخ‌نویسی سنتی مطابقت دارد و عبارت‌های «الف» و «ج» مطابقت ندارد. بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) تاریخ‌نگاران سنتی بیشتر به ثبت وقایع شاهان می‌پرداختند، نه به طور کلی.

ج) در آثار تاریخ‌نویسان سنتی، تحلیل و تفسیر کم‌تر به چشم می‌خورد، نه این‌که اصلاً وجود نداشته باشد.

تست و پاسخ ۲۰۳

در خصوص «زمینه‌های پیدایش شکل جدیدی از تاریخ‌نگاری در دوره معاصر» کدام گزینه اطلاعات درستی ارائه نمی‌کند؟

(۱) جنگ‌های ایران و روسیه در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار، منجر به جلب توجه زمامداران و نخبگان ایران و مقایسه وضعیت ایران و غرب شد.

(۲) ترجمه آثار اروپایی با تأسیس دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه آغاز شد.

(۳) اطلاعات جدیدی در نتیجه گسترش فعالیت‌های علمی شرق‌شناسان و رمزگشایی کتیبه‌های بیستون و طاق بستان در نتیجه خوانده شدن خط میخی به دست آمد.

(۴) ترجمه نوشته‌های تاریخی اروپایی‌ها در نخستین آثار ترجمه‌شده و گسترش کشفیات باستان‌شناسی تحولی عمیق در بینش و روش مورخان و تاریخ‌نگاری پدید آورد.

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - تاریخ‌نگاری معاصر)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

جنگ‌های ایران و روسیه در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار، توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد. آنان با مقایسه وضعیت ایران و غرب در جست‌وجوی درک علل پیشرفت جوامع غربی و عقب‌ماندگی جامعه ایران برآمدند. در نتیجه چنین کنجکاوی‌هایی بود که از زمان عباس‌میرزا (ولیعهد فتحعلی‌شاه) ترجمه آثار اروپایی به تدریج آغاز شد و سپس با تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه گسترش یافت.

نوشته‌های تاریخی، بخش قابل توجهی از نخستین آثار ترجمه‌شده از زبان‌های اروپایی به زبان فارسی را تشکیل می‌دادند و ترجمه آن‌ها تأثیر بسزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت. با گسترش فعالیت علمی شرق‌شناسان، کتیبه‌های بیستون و طاق بستان رمزگشایی شد و اطلاعات جدیدی درباره تاریخ ایران به دست آمد. کشفیات باستان‌شناسی در ایران منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

پاسخ تشریحی ترجمه آثار اروپایی از زمان عباس‌میرزا (ولیعهد فتحعلی‌شاه) به تدریج آغاز شد و در دوره ناصرالدین‌شاه با تأسیس دارالفنون،

دارالترجمه و دارالطباعه گسترش یافت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۲۰۴

هر یک از توصیفات زیر به ترتیب درباره کدام یک از منتقدان تاریخ‌نویسی سنتی در عصر قاجار است؟

(الف) از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری است.

(ب) از چهره‌های برجسته فرهنگی عصر قاجار و رئیس دارالترجمه همایونی است.

(ج) از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی و مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه است.

(د) در یکی از آثارش امیرکبیر را ستایش می‌کند و آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌های رایج مورخان رسمی دور ساخت.

(۱) میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

(۲) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

(۳) میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی

(۴) خاوری شیرازی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - انتقاد به تاریخ‌نویسی سنتی)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره این تیپ سؤال در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ به تست‌های تاریخ اضافه شد. به لحاظ محتوایی تفاوت چندانی با تست‌های

درست و نادرست ندارد.

درس‌نامه به درس‌نامه سؤال ۲۰۱ مراجعه کن.

پاسخ تشریحی (الف) میرزا محمدجعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری که از منتقدان تملق‌گویی

بود، نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

(ب) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، از مورخان مشهور عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه

همایونی برگزیده شد. او اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت و سعی کرد آثار خود را تا

حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.

(ج) خاوری شیرازی یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و تکلف‌نویسی، مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به

حقیقت‌نویسی و مختصر‌نویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.

(د) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در کتاب صدرالتواریخ خود امیرکبیر را ستایش کرده است.

تست و پاسخ ۲۰۵

موارد کدام گزینه به طور خاص «از عوامل ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران» است و در گسترش آن تأثیر بسزایی داشته است؟

(۱) انقلاب مشروطه - ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی - جنبش ملی‌شدن نفت - گسترش مدارس جدید

(۲) نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر - جنگ‌های جهانی اول و دوم - انقلاب اسلامی - ترجمه نوشته‌های تاریخی از زبان‌های اروپایی

(۳) بهره‌برداری از منابع؛ اسناد و مدارک معتبر - ایجاد نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی - انقلاب مشروطه - انقلاب اسلامی

(۴) تأسیس دانشگاه - رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی - ایجاد مراکز تحقیقاتی - چاپ نشریات تخصصی

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - روش تاریخ‌نگاری معاصر)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره توجه کنید که همه موارد ذکر شده، چه عوامل تأثیرگذار بر روش و شیوه تاریخ‌نگاری و چه عوامل تأثیرگذار بر بینش

تاریخ‌نگاری، به طور کل بر تاریخ‌نگاری دوره معاصر تأثیر گذاشته است، اما با توجه به دسته‌بندی و توضیحات کتاب، شما مواردی را که به

طور خاص موجب گسترش و ارتقای شیوه و روش تاریخ‌نگاری شده است، انتخاب کنید.

درس نامه ●●

عوامل مؤثر بر روش تاریخ‌نگاری معاصر:

- گسترش مدارس جدید
- تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر
- ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی
- تألیف، ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی فراوان

عوامل مؤثر بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی:

- انقلاب مشروطه
- نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر
- جنگ‌های جهانی اول و دوم و اشغال ایران
- جنبش ملی شدن نفت
- انقلاب اسلامی

پاسخ تشریحی موارد ذکر شده در ۴ همگی جزء عوامل مؤثر بر گسترش و ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران است.

تست و پاسخ ۲۰۶

کدام یک از موارد مشخص شده در متن زیر نادرست است؟

«بینش تاریخ‌نگاری معاصر در کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته میرزا فتحعلی آخوندزاده پدیدار شده است. نویسنده کتاب که در سال‌های (الف)

۱۲۸۰ تا ۱۳۳۷ ق. می‌زیسته است، ضمن توجه به نقش مردم در انقلاب مشروطیت، گرایش‌های مغایر با فرهنگ ایرانی - اسلامی طبقات اجتماعی مختلف را بررسی کرده است.»

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - بینش تاریخ‌نگاری معاصر)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● اساس کار تاریخ‌نگاری سنتی، غالباً بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان بود، اما در تاریخ‌نویسی معاصر به برخی جنبه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی حیات انسانی بیشتر توجه می‌شود. انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به‌ویژه نقش مردم جلب کرد. این بینش در کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی (۱۲۸۰ - ۱۳۳۷ ق.) پدیدار شده است. نویسنده این کتاب ضمن توجه به مردم، نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطیت نشان داده است.

پاسخ تشریحی الف ← میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی

د ← نقش طبقات اجتماعی مختلف در انقلاب مشروطیت

تست و پاسخ ۲۰۷

کدام مورد درباره «تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر» درست است؟

(الف) اولین روزنامه ایران را یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان در سال ۱۲۵۳ ق در تهران منتشر کرد. (میرزا صالح شیرازی)
 (ب) امیرکبیر برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم روزنامه‌ای را منتشر کرد که بعدها تغییر نام یافت. (کاغذ اخبار)
 (ج) شیوه تاریخ‌نویسی این مورخ عصر قاجار در رساله ایراد به دلیل به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار گرفت. (میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی)

(د) یکی از متفکران دوره قاجار، با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. (میرزا فتحعلی آخوندزاده)

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - انتقاد به تاریخ‌نویسی سنتی / نشریات)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

درس نامه ●● میرزا فتحعلی آخوندزاده (۱۲۲۸-۱۲۹۵ ق.) یکی از متفکران دوره قاجار با این که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. وی در رساله ایراد، شیوه تاریخ‌نویسی رضاقلی خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.

اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان، با عنوان «کاغذ اخبار» در تهران منتشر کرد (۱۲۵۳ ق.). چند سال بعد، امیرکبیر برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه «وقایع اتفاقیه» را منتشر کرد که بعداً به روزنامه «دولت علیّه ایران» تغییر نام داد.

پاسخ تشریحی

- الف) کاغذ اخبار ← میرزا صالح شیرازی
 ب) وقایع اتفاقیه (و بعدها، دولت علیّه ایران) ← امیرکبیر
 ج) ← رضاقلی خان هدایت
 د) ← میرزا فتحعلی خان آخوندزاده

تست و پاسخ ۲۰۸

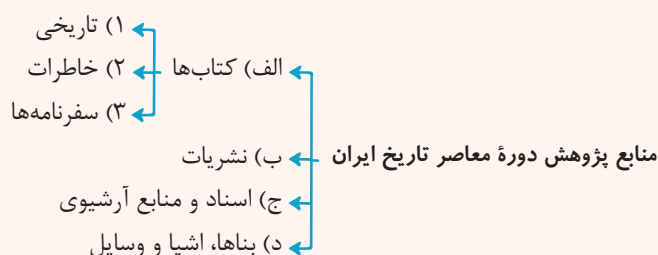
در خصوص «منابع پژوهش دوره معاصر تاریخ ایران»، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱) در عصر قاجار، سفرنامه‌نویسی رونق گذشته را نداشت، اما از برخی شخصیت‌ها همچون ناصرالدین‌شاه و مظفرالدین‌شاه سفرنامه‌هایی به جا مانده است.
 ۲) به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، روزنامه غیردولتی در ایران چاپ نمی‌شد و روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی کردند.
 ۳) نشریات پس از پیروزی انقلاب مشروطه رشد سریعی داشت، اما در دوره‌های بعد فعالیت‌های مطبوعاتی در نوسان بود و تنوع قبل را نداشت.
 ۴) مورخان ایرانی در دوره معاصر و به‌ویژه در عصر قاجار، هم با رویکرد سنتی و هم با رویکرد جدید کتاب‌های تاریخی متعددی تألیف کرده‌اند.

(تاریخ دوازدهم - درس ۱ - گونه‌های منابع تاریخی در دوره معاصر)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی در دوره معاصر و به‌ویژه در عصر قاجار، مورخان ایرانی با دو رویکرد سنتی و جدید کتاب‌های متعددی در موضوع تاریخ نوشته‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سفرنامه‌نویسی در عصر قاجار گسترش فراوانی یافت.
 ۲) روزنامه‌های دولتی و غیردولتی در ایران عصر قاجار انتشار می‌یافت.
 ۳) پس از قاجار و در دوره‌های بعد، در مجموع نشریات توسعه و تنوع فراوانی یافتند.

جغرافیای دوازدهم

تست و پاسخ ۲۰۹

موارد «الف» تا «د» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«تهران در مختصات ۳۵ درجه شمالی و ۵۱ درجه شرقی قرار دارد و هسته اولیه آن منطقه ۱۲ است. این شهر در مجاورت با کوه دماوند و گسل مشا و شمال

ب

الف

تهران است. تهران یک کلان شهر است و پایتخت ایران محسوب می شود. این شهر مراکز پیشرفته پزشکی و دانشگاهی متعددی دارد.»

د

ج

- ۱) مقر سکونتگاه - موقعیت سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه
- ۲) موقعیت سکونتگاه - مقر سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه
- ۳) مقر سکونتگاه - موقعیت سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه
- ۴) موقعیت سکونتگاه - مقر سکونتگاه - حوزه نفوذ سکونتگاه - سلسله مراتب سکونتگاه

(پس از آزمون دوازدهم - درس ۱ - مقر و موقعیت، سلسله مراتب سکونتگاهها، حوزه نفوذ سکونتگاه)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

مفهوم	تعریف	مثال
مقر	مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است. مقر هر روستا یا شهر، هم چنین هسته اولیه آن را شامل می شود. منظور از هسته اولیه مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.	۱) برخی پژوهشگران هسته اولیه شهر رشت را بازار و مکان تجارت محصولات کشاورزی و ابریشم با نواحی پیرامون می دانند. ۲) روستای هولوکو در مجارستان: هسته اولیه روستا قلعه ای است که در اواسط قرن ۱۳ میلادی پس از گسترش امپراتوری مغول به منظور دفاع از حمله های احتمالی ساخته شد و در دو قرن بعد به منطقه ای مسکونی تبدیل گردید.
موقعیت	وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده های پیرامون خود و هم چنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده ها و جایگاه ها ممکن است عوامل انسانی و طبیعی مانند روستاها و شهرهای اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن، آب و هوا، راه های ارتباطی، دسترسی به منابع معدنی و انرژی و آبی، جاده های و راه آهن قرار گرفته است و موقعیت چهارراهی دارد. ناهمواری ها باشند.	۱) شهر قاهره از نظر دسترسی به عوامل طبیعی و انسانی پیرامون خود موقعیت ویژه ای دارد. ۲) شهر اهواز در کنار رودخانه کارون و در محل تقاطع راه های آبی، جاده های و راه آهن قرار گرفته است و موقعیت چهارراهی دارد.

پاسخ تشریحی منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است. مقر هر روستا یا شهر، هم چنین هسته

اولیه آن را شامل می شود. (مورد «الف»)

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده های پیرامون خود (انسانی یا طبیعی) و هم چنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. (مورد «ب»)

سلسله مراتب سکونتگاه ها یعنی رتبه بندی آن ها برحسب اهمیت. برای این منظور، سکونتگاه ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد طبقه بندی می کنند. (مورد «ج»)

به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه، کالا و انواع خدمات دریافت می کند و بین آن محدوده و سکونتگاه، جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد، حوزه نفوذ سکونتگاه می گویند. (مورد «د»)

تست و پاسخ ۲۱۰

کدام مورد جاهای خالی عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«میزان جمعیت ملاک تشخیصی شهر و روستا است و کم تر بودن این عامل در روستا با ارتباط تنگاتنگی دارد.»

- (۱) متداول ترین - گسترده تر بودن چشم اندازهای طبیعی و بیشتر بودن فضاهای باز در روستا
- (۲) مهم ترین - گسترده تر بودن چشم اندازهای طبیعی و بیشتر بودن فضاهای باز در روستا
- (۳) متداول ترین - بیشتر بودن روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد روستا
- (۴) مهم ترین - بیشتر بودن روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد روستا

(بفرمایید دوازدهم - درس ۱ - تفاوت های شهر و روستا)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

ملاک های تفاوت شهر و روستا	
فعالیت اقتصادی	<ul style="list-style-type: none"> ● مهم ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت های اقتصادی آن ها است. ● در اغلب سکونت های روستایی، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی (زراعت، دامداری، جنگل داری، صید و شکار و غیره) فعالیت می کنند. ● در شهرها بیشتر مردم در بخش های صنعتی و خدماتی مشغول به کارند.
میزان جمعیت	<ul style="list-style-type: none"> ● متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است و اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند. ● ملاک جمعیت در نواحی مختلف دنیا متفاوت است. در برخی کشورهای اروپایی سکونتگاه هایی با بیشتر از ۲۰۰۰ نفر جمعیت، شهر محسوب می شوند اما در برخی کشورهای پرجمعیت آسیا، مانند چین و هند، روستاهایی با بیش از ۳۰۰۰۰ نفر جمعیت وجود دارند. ● به طور کلی شهرها از روستاها پرجمعیت ترند و تراکم جمعیت نیز در آن ها بیشتر است.
وسعت فضای سکونت و فعالیت	<ul style="list-style-type: none"> ● در روستاها فضاهای باز و چشم اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده ترند. ● در شهرها، خانه ها، مغازه ها و فضاهای صنعتی به هم فشرده ترند و فعالیت های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده اند.
دسترسی به خدمات و تسهیلات	<ul style="list-style-type: none"> ● در شهرها امکانات آموزشی، درمانی و پزشکی، مراکز خرید، حمل و نقل عمومی، خدمات مالی و بانکی، آب و برق و ... متنوع و گسترده است؛ در حالی که این خدمات و تسهیلات در روستاها کم تر و محدودتر است.
فرهنگ و مناسبات اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> ● در روستاها چون جمعیت کم تر است، بیشتر افراد یکدیگر را می شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن ها بیشتر است. ● آداب و رسوم و شیوه زندگی در شهر و روستا متفاوت است. ● در شهرها نوگرایی بیشتر است و تغییرات اجتماعی سریع تر است.

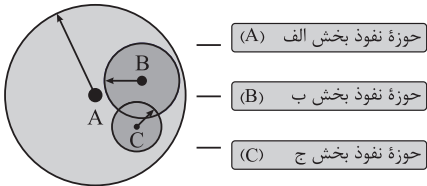
پاسخ تشریحی

متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است و اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند، در حالی که مهم ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت های اقتصادی آن هاست. در روستاها چون جمعیت کم تر است، بیشتر افراد یکدیگر را می شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن ها بیشتر است؛ بنابراین هر چه جمعیت روستا کم تر باشد، روابط خویشاوندی و روابط بین آن ها بیشتر است.

تست و پاسخ ۲۱۱

با توجه به تصویر زیر که حوزه نفوذ سکونتگاه را نشان می‌دهد، کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

۱) حوزه نفوذ بخش «ج» ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و حوزه نفوذ کم‌وسعت و کم‌دامنه‌ای را داراست.

۲) در حوزه نفوذ بخش «ب» مراجعه ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه‌ها و استفاده از مراکز درمانی آن مشاهده می‌شود.

۳) بخش «الف» حوزه نفوذ بسیار گسترده‌ای دارد و حداکثر جمعیت متقاضی کالا، عملکرد و خدمات آن آستانه جمعیتی نفوذ آن محسوب می‌شود.

۴) شهر تهران زیرمجموعه بخش «الف» است و کم‌ترین مسافت طی شده توسط مردم آن برای دریافت خدمات، دامنه نفوذ آن نامیده می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(بغرافیهی دوازدهم - درس ۱ - حوزه نفوذ سکونتگاه)

پاسخ تشریحی

بخش «الف» حوزه نفوذ شهر بزرگ، بخش «ب» حوزه نفوذ شهر کوچک و بخش «ج» حوزه نفوذ روستا را نشان می‌دهد. برخی سکونتگاه‌ها حوزه نفوذ کم‌وسعتی دارند؛ برای مثال یک شهر کوچک ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه‌ها و استفاده از مراکز درمانی به آن شهر مراجعه کنند. (رد ۱) و تأیید (۲) آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند. (رد ۳) دامنه نفوذ یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند. (رد ۴)

تست و پاسخ ۲۱۲

با توجه به موارد زیر که بیانگر مهاجرت از روستا به شهر است، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟

الف) در سده ۱۹ و نیمه اول قرن ۲۰ در کشورهای صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستا به شهر رخ داد. ب) با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن مهاجرت ساکنین روستاها به درون شهرها در این نواحی به وقوع پیوست.

۱) رشد شهرنشینی و مهاجرت در «الف» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «ب» رخ داده است و تبدیل روستاها به حومه شهری به دلیل گسترش شهرها در «ب» مشاهده شده است.

۲) رشد شهرنشینی و مهاجرت در «ب» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «الف» رخ داده است و تبدیل روستاها به حومه شهری به دلیل گسترش شهرها در «الف» مشاهده شده است.

۳) در مورد «ب» شهرها آمادگی و تسهیلات لازم برای مهاجران روستایی را نداشتند و رشد شهرنشینی و مهاجرت در «الف» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «ب» رخ داده است.

۴) در مورد «الف» شهرها آمادگی و تسهیلات لازم برای مهاجران روستایی را نداشتند و رشد شهرنشینی و مهاجرت در «ب» کوتاه‌تر و سریع‌تر از «الف» رخ داده است.

پاسخ: گزینه ۲

(بغرافیهی دوازدهم - درس ۱ - تغییر در روستائینی و سکونتگاه‌های روستایی)

پاسخ تشریحی

در سده ۱۹ و نیمه اول قرن ۲۰ در کشورهای صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستا به شهر رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی‌مدت بوده و طی ده‌ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است. در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستائینی کاهش یافت. برخی از روستاها نیز به علت گسترش شهرها به حومه‌های شهری تبدیل شدند.

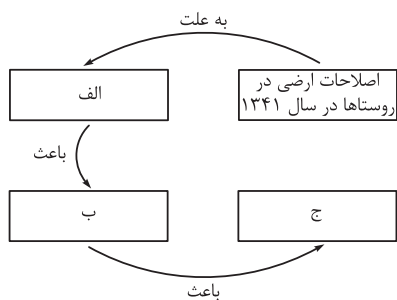
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

بعدها با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن، مهاجرت ساکنین روستاها به درون شهرها در این نواحی به وقوع پیوست، اما این مهاجرت‌ها با توسعه صنعتی همگام نبودند. رشد شهرنشینی در این نواحی طی دوره‌های زمانی کوتاه‌تر و سریع‌تر از رشد صنعتی رخ داد و شهرها از نظر امکانات و تسهیلات آمادگی لازم برای ورود مهاجران روستایی را نداشتند.

تست و پاسخ ۱۱۳

کدام گزینه موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر را به ترتیب و به درستی تکمیل می‌کند؟

(۱) ذخیره پول حاصل از فروش نفت در دست دولت - توسعه کارخانه‌ها و زیرساخت‌ها در شهرها - خالی شدن برخی آبادی‌ها از سکنه

(۲) تغییر قوانین مالکیت زمین و توزیع مجدد آن به نفع کشاورزان - مهاجرت گسترده از سراسر کشور به تهران - تبدیل تهران به مادرشهر ملی

(۳) تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان و واردات کالا - انهدام کشاورزی در ایران - وقوع دوره شهرنشینی سریع

(۴) سلب مالکیت مالکان بزرگ و واگذاری زمین به دهقانان خرده - شدت گرفتن مهاجرت روستاییان به شهرها - آغاز دوره شهرنشینی کند

(مغرافیای دوازدهم - درس ۱ - تغییرات در جمعیت شهری و روستایی ایران)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران	
روش‌های افزایش جمعیت شهری	(۱) افزایش طبیعی جمعیت شهرها یعنی رشد موالید (تولدها) نسبت به مرگ‌ومیر (۲) مهاجرت روستاییان به شهرها (۳) افزایش جمعیت برخی روستاها و تبدیل شدن آن‌ها به نقاط شهری یا ادغام روستاها در بافت شهری
روند شهرنشینی در ایران	(۱) دوره شهرنشینی کند: یکی از عوامل مهم افزایش جمعیت شهری در ایران مهاجرت از روستا به شهر بوده است. در سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد. این دوره به دوره شهرنشینی کند معروف است. (۲) دوره شهرنشینی سریع: از سال ۱۳۳۵، روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت و دوره شهرنشینی سریع آغاز شد. مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع عبارت بودند از: الف) وابسته بودن بودجه کشور به درآمد نفتی و تخصیص بخش بزرگی از این درآمد به سرمایه‌گذاری‌ها، توسعه کارخانه‌ها و تجهیزات و زیرساخت‌های شهری. ب) تقسیم نادرست زمین در اصلاحات ارضی، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی.

پاسخ تشریحی

از سال ۱۳۴۱ اصلاحات ارضی در روستاها انجام گرفت. اصلاحات ارضی یعنی تغییر قوانین مالکیت زمین و توزیع مجدد آن به نفع کشاورزان. در ایران، اصلاحات ارضی در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ (ارباب‌ها) و واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا انجام گرفت؛ اما به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد؛ در نتیجه مهاجرت روستاییان به شهرها شدت گرفت. این مورد از علل وقوع شهرنشینی سریع در ایران بود.

تست و پاسخ ۲۱۴

کدام یک از عبارتهای زیر با مشخصات جهان شهرها مطابقت دارد؟

- (الف) یک کلان شهر به شمار می‌رود زیرا جمعیت این شهرها بیشتر از ۱۰ میلیون نفر تخمین زده می‌شود.
 (ب) حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، زیرا این شهرها در اقتصاد و تجارت جهانی تأثیر دارند.
 (ج) به دلیل این که مرکز حکومتی در یک کشور هستند، به عنوان پایتخت یا شهر اصلی شناخته می‌شوند.
 (د) به دلیل گسترش حومه‌ها و شهرهای اقماری در پیرامون خود، یک منطقه مادرشهری محسوب می‌شوند.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

(مفروضات دوازدهم - درس ۱ - از مادرشهر تا زنجیره کلان شهرها)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

اصطلاح	معادل‌های دیگر	توضیحات
مادرشهر	متروپل	<ul style="list-style-type: none"> بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است. این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد که مرکز حکومتی، مذهبی، تجاری و ... است و از این جنبه‌ها بر سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد. برای حداقل جمعیت مادرشهر، ارقام مختلفی را ذکر کرده‌اند و در این مورد توافقی وجود ندارد. معمولاً به مادرشهر، کلان شهر (megacity) نیز گفته می‌شود.
کلان شهر	مگاسیتی	<ul style="list-style-type: none"> به شهرهای با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت اطلاق می‌شود. در کشور ایران طبق مصوبه شورای عالی معماری و شهرسازی، به مادرشهرهایی که بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان شهر گفته می‌شود؛ مانند تهران، مشهد، اصفهان، کرج، قم و ... کلان شهر توکیو با ناحیه مادرشهری پیرامون خود ۳۸ میلیون نفر جمعیت دارد و پرجمعیت‌ترین کلان شهر دنیاست.
حومه	-	<ul style="list-style-type: none"> به بخش‌های پیرامونی یک شهر حومه می‌گویند. عوامل شکل‌گیری حومه‌ها: افزایش شهرنشینی و گسترش حمل‌ونقل و وسایل ارتباطی انواع مختلف حومه‌ها: حومه‌های خوابگاهی، حومه‌های صنعتی و حومه‌های فقیرنشین و مرفه‌نشین
منطقه مادرشهری	-	<ul style="list-style-type: none"> با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آنها به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند.
جهان شهر	-	<ul style="list-style-type: none"> برخی از شهرها به سبب نقش مهم آنها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آنها جهان شهر گفته می‌شود.
منطقه ابرشهری	مگالاپلیس	<ul style="list-style-type: none"> در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان شهرها پدید آمده‌اند که به آنها مگالاپلیس گفته می‌شود. در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. مهم‌ترین ویژگی‌های مگالاپلیس: تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات مالی و پولی، تمرکز صنایع دانش‌بنیان و فراوانی آمد و شد بین مادرشهرهای همجوار با انواع وسایل حمل‌ونقل زمینی و هوایی انواع اشکال مگالاپلیس: (۱) شکل خطی و کریدوری (در امتداد راه‌های ارتباطی) (مانند مگالاپلیس بوستن - واشنگتن در ایالات متحده آمریکا با بیش از ۵۰ میلیون نفر جمعیت) (۲) شکل خوشه‌ای و کهکشانی (مانند مگالاپلیس سئول - اینچون در کره جنوبی با حدود ۲۵ میلیون نفر جمعیت) نمونه‌هایی از اولین مگالاپلیس‌های جهان: (۱) مگالاپلیس شمال شرق ایالات متحده آمریکا (از بوستن تا واشنگتن) (۲) مگالاپلیس ژاپن (توکیو - یوکوهاما)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

پاسخ تشریحی به طور کلی مادرشهر یا متروپل بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است. این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد که مرکز حکومتی، مذهبی، تجاری و ... است و از این جنبه‌ها بر سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد. برای حداقل جمعیت مادرشهر ارقام مختلفی را ذکر کرده‌اند و در این مورد توافقی وجود ندارد. معمولاً به مادرشهر، کلان‌شهر نیز گفته می‌شود و به شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت مگاسیتی نیز گفته می‌شود. برخی از این کلان‌شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود؛ بنابراین عبارت‌های «الف» و «ب» مربوط به جهان‌شهرها است. عبارت «ج» فقط مربوط به مادرشهرها است و به طور کامل شامل جهان‌شهر نمی‌شود و عبارت «د» بیانگر مفهوم منطقه مادرشهری است.

تست و پاسخ ۲۱۵

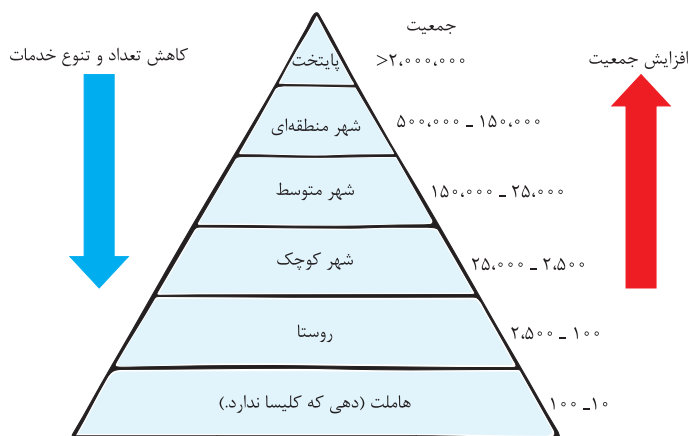
کدام گزینه در ارتباط با سلسله‌مراتب سکونتگاه نادرست بیان شده است؟

- (۱) با حرکت از قاعده به سمت رأس هرم رتبه‌بندی سکونتگاه، سکونتگاه‌هایی با فضای باز بیشتر مشاهده می‌شود.
- (۲) معیارهای رتبه‌بندی با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان در کشورها و مناطق مختلف جهان متفاوت است.
- (۳) با حرکت از رأس به سمت قاعده هرم رتبه‌بندی سکونتگاه، سکونتگاه‌هایی با تنوع خدمات کم‌تر مشاهده می‌شود.
- (۴) رتبه‌بندی سکونتگاه‌ها براساس اهمیت، با توجه به معیار میزان جمعیت و عملکرد سکونتگاه‌ها انجام می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای دوازدهم - درس ۱ - سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها)

پاسخ تشریحی سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت. برای این منظور سکونتگاه‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد طبقه‌بندی می‌کنند (درستی عبارت بیان شده در (۲)). باید توجه کرد که معیارهای رتبه‌بندی با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان و از جایی به جای دیگر متفاوت است (درستی عبارت بیان شده در (۲)).

در قاعده هرم و ردیف‌های پایین، سکونتگاه‌هایی با کم‌ترین میزان جمعیت قرار می‌گیرند. این سکونتگاه‌ها خدمات کم‌تری نیز ارائه می‌دهند. با حرکت به سوی بالای هرم (رأس هرم)، جمعیت سکونتگاه‌ها بیشتر می‌شود و خدماتی هم که ارائه می‌دهند، بیشتر و متنوع‌تر است؛ بنابراین با حرکت از رأس به سمت قاعده هرم، عکس این وضعیت (یعنی کم‌تر شدن تعداد و نوع خدمات) مشاهده می‌شود (درستی عبارت بیان شده در (۳)). از طرفی در روستاها فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌ترند؛ در نتیجه با حرکت از قاعده به سمت رأس هرم رتبه‌بندی سکونتگاه، سکونتگاه‌هایی با فضای باز کم‌تر مشاهده می‌شود (نادرست بودن عبارت بیان شده در (۱)). پس پاسخ سؤال، (۱) است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه دوازدهم

تست و پاسخ ۲۱۶

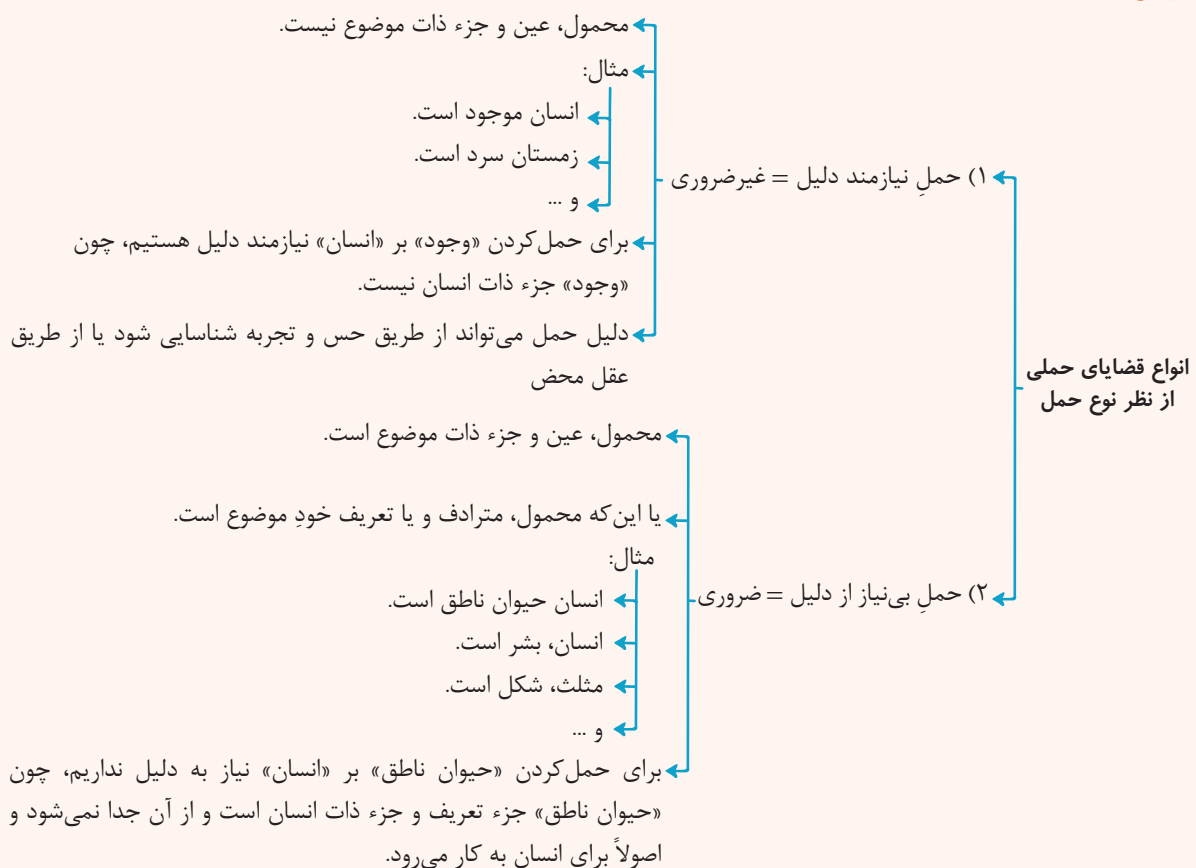
در کدام مورد نوع حمل در هر دو قضیه یکسان است؟

- (۱) حیوان مهره‌دار است. - تابستان گرم است.
 (۲) خدا موجود است. - مربع ۳ قائم است.
 (۳) میز جسم است. - جسم میز است.
 (۴) آب شور است. - مایع جسم است.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

درس نامه

پاسخ تشریحی

حیوان مهره‌دار است نیازمند دلیل است و تابستان گرم است هم نیازمند دلیل است.

سایر گزینه‌ها:

- ۲) نیازمند دلیل - این قضیه محال است.
 ۳) بی‌نیاز از دلیل - نیازمند دلیل
 ۴) نیازمند دلیل - بی‌نیاز از دلیل

تست و پاسخ ۲۱۷

اگر بخواهیم با مغایرت وجود ماهیت مخالفت کنیم باید همه گزینه‌ها به جز را بپذیریم.

- (۱) حمل وجود بر ماهیت دیگر نیازمند دلیل و غیر ضروری نیست.
 (۲) برای موجود شدن، حتی تصور ماهیت نیز کافی است.
 (۳) هر ماهیتی موجود است.
 (۴) وجود و ماهیت نه دو جزء، که دو جنبه یک شیء می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

درس نامه ●●

● دقت کنید که اگر وجود و ماهیت با هم مغایر نباشند یا عین هم هستند و یا جزئی از یکدیگر هستند.

← تصور وجود و ماهیت از هم جدا نمی‌شوند. (علت) ← امور فرضی بی‌معنی می‌شوند. (معلول)
 ← در آن صورت همه‌چیز یکی است یا به عبارتی همه ماهیت‌ها یکی می‌شوند.
 اگر «وجود» عین ماهیت باشد ← وجود داشتن همه‌چیز بی‌نیاز از دلیل می‌شد و حمل وجود بر ماهیت نیاز به دلیل نداشت.
 ← نفی وجود از هیچ ماهیتی ممکن نبود.
 ← ماهیت‌ها منشأ اثر موجودات می‌شدند.

اگر «وجود» و «ماهیت» ← تمام موارد عینیت وجود و ماهیت اتفاق می‌افتاد، به جز یکی شدن همه ماهیت‌ها.
 جزء یکدیگر می‌شدند ← تسلسل علل نامتناهی ایجاد می‌شد.

پاسخ تشریحی

دیگر اختلاف حمل بی‌نیاز از دلیل و نیازمند دلیل ملغی می‌شود
 بررسی سایر گزینه‌ها: با عدم مغایرت یا با عینیت وجود و ماهیت
 رد ①
 رد ② و ③ ← تخیلات به محض تصور موجود می‌شوند

تست و پاسخ ۲۸

با فرض عینیت وجود و ماهیت

- ۱) می‌توان چیزهایی را یافت که ماهیت ندارند
- ۲) هیچ چیز وجود خارجی نخواهد داشت
- ۳) امکان شناخت مختل می‌شود
- ۴) رؤیایپردازی به امری محال تبدیل می‌شود

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی اگر وجود و ماهیت عین هم باشند، هر چیزی که تصور کنیم باید به وجود بیاید، پس امور فرضی و تخیلی بی‌معنا می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① موجوداتی که ماهیت ندارند، ارتباطی به مغایرت یا عینیت ماهیت وجود ندارند.
- ② با فرض عینیت، هم‌چنان موجودات، موجود هستند و خواهند بود.
- ③ امکان شناخت اصلی بدیهی است که ارتباطی با مغایرت و عینیت ندارد.

نکته یکی از راه‌های اثبات مغایرت وجود و ماهیت، استفاده از برهان خلف است؛ یعنی نشان دهیم که اگر وجود و ماهیت با هم مغایر نباشند (عین هم یا جزئی از هم باشند)، چه نتایج نامطلوبی رخ می‌دهد.

تست و پاسخ ۲۹

نوشیدن آب در طول روزهای گرم تابستان نشانی از این مطلب است که

- ۱) اشیای اطراف را واقعی می‌دانیم و از ماهیت آن‌ها آگاهی داریم
- ۲) ممکن است به ماهیت چیزی علم نداشته باشیم، ولی از آن در رفع نیازهای خود بهره ببریم
- ۳) از هستی اشیا آگاه هستیم، ولی از چیستی آن‌ها اطلاعی نداریم
- ۴) از مغایرت وجود و ماهیت مطلع هستیم، هرچند نام فلسفی آن را نمی‌دانیم

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●●

ما می‌دانیم که در اطراف ما چیزهایی واقعی هست که برحسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم تا نیازمان را برطرف سازیم. مثال:

- گرسنه شویم، به سراغ غذا می‌رویم ← چون می‌دانیم غذا هست.
- تشنه شویم، به سراغ آب می‌رویم ← چون می‌دانیم آب هست.

آن چه که پیرامون ما وجود دارد، امور واقعی است، نه امور تخیلی.

انسان‌ها می‌دانند که اشیا و موجوداتی پیرامون آن‌ها وجود دارند که می‌توان به آن‌ها علم پیدا کرد.

قدم نخست به صورت خلاصه

- واقعیت مستقل از ذهن وجود دارد \neq سوفیست‌ها
- واقعیت مستقل از ذهن موجب اعمال و رفتار ما می‌شود و منجر به استفاده از اشیای پیرامون می‌شود.

قدم نخست برای شناخت چیستی و هستی

پاسخ تشریحی رفتارهای طبیعی ما و استفاده از اشیای مختلف در اطراف ما بیانگر آن است که می‌دانیم در اطراف ما چیزهایی واقعی هست که برحسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم و نیازمان را برطرف می‌سازیم؛ یعنی ما انسان‌ها می‌دانیم اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند (هستی) و می‌توانیم به آن‌ها علم پیدا کنیم (چیستی).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳: تا به چیزی علم پیدا نکنیم، نمی‌توانیم از آن استفاده کنیم.

۴: هرچند این مسئله می‌تواند به فهم مبحث مغایرت وجود و ماهیت کمک کند، ولی خود این مسئله به صورت مستقل ارتباطی با مغایرت مفهوم وجود با ماهیت ندارد.

تست و پاسخ ۲۰

کدام گزینه از دلایل ابن سینا برای فهم مغایرت وجود و ماهیت است؟

- وجود ماهیت دو جزء شیء نیستند، بلکه دو جنبه از شیء هستند.
- وجود وجه مشترک اشیاست، در حالی که برخی از اشیا در ماهیت با یکدیگر متفاوت‌اند.
- نسبت دادن مفهوم حیوان ناطق به انسان، نیازی به دلیل ندارد، چون حیوان ناطق تعریف انسان است.
- حمل مفهوم وجود بر انسان نیازمند به دلیل است، چون وجود ذاتی انسان یا هیچ ماهیت دیگری نیست.

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

= زیادت \neq عینیت، جزئیت

دلیل مهم ابن سینا برای نظریه «مغایرت وجود و ماهیت»: در دو گزاره «انسان حیوان ناطق است» و «انسان موجود است»، حمل «وجود» بر «انسان» با حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» کاملاً متفاوت است.

محمول، عین و جزء ذات موضوع نیست.

مثال:

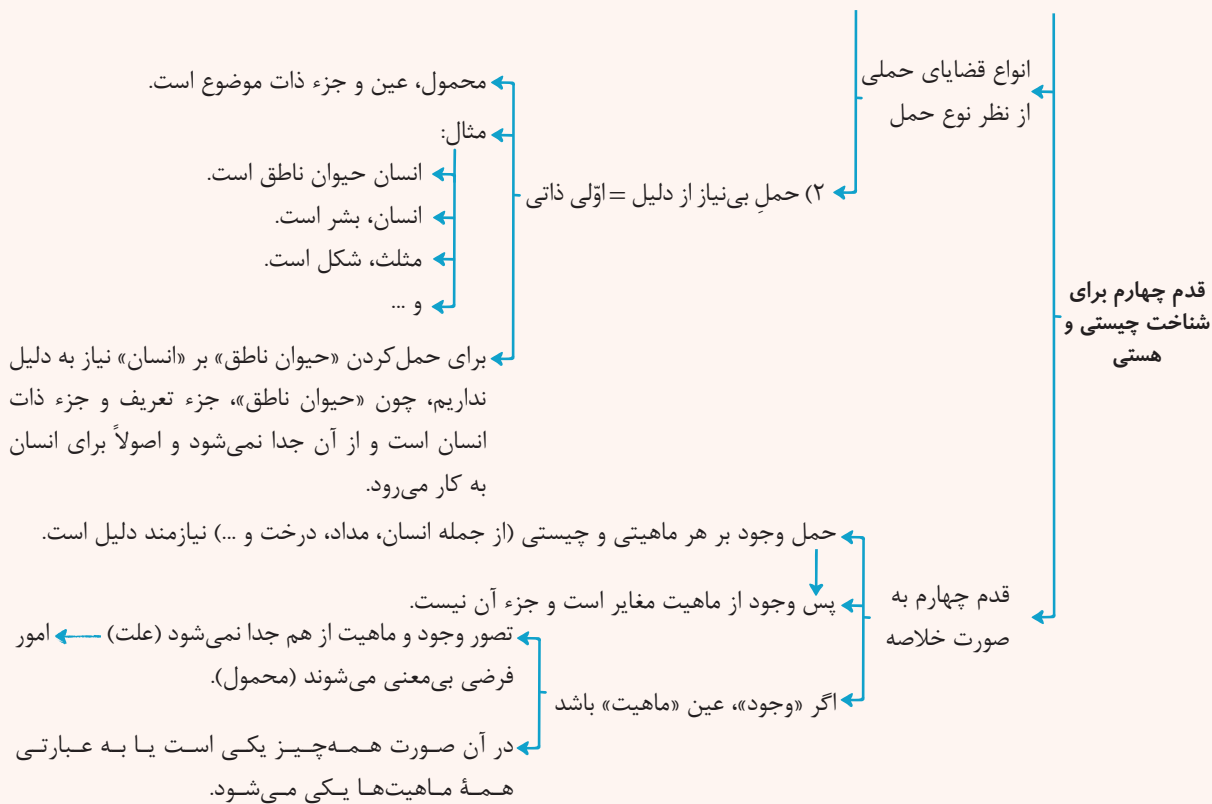
- انسان موجود است.
- زمستان سرد است.
- و...

برای حمل کردن «وجود» بر «انسان» نیازمند دلیل هستیم، چون «وجود» جزء ذات انسان نیست.

دلیل حمل می‌تواند از طریق حس و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض.

قدم چهارم برای شناخت چیستی و هستی

انواع قضایای حملی
از نظر نوع حمل

پاسخ تشریحی این سینا برای اثبات نظر خود درباره «مغایرت وجود و ماهیت» دلایلی ذکر کرده که یکی از آنها این است که حمل وجود بر انسان نیاز به دلیل دارد، زیرا وجود جزء ویژگی‌های ذاتی یا اجزای تعریفی انسان نیست؛ پس مفهوم وجود، غیر از مفهوم انسان است؛ برخلاف مفهوم حیوان ناطق که چون همان انسان است، حمل آن بر انسان نیاز به دلیل ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این عبارت صحیح است، ولی دلیل مغایرت وجود و ماهیت نیست.

۲) این عبارت صحیح است، ولی از دلایل اثبات مغایرت وجود و ماهیت نیست.

۳) این عبارت صحیح است، ولی از دلایل اثبات مغایرت وجود و ماهیت نیست.

تست و پاسخ ۳۱

درباره سؤال کودک که می‌پرسد: «این چیست؟» یا «آن چیست؟» کدام گزینه مورد قبول است؟

- این پرسش نشان می‌دهد که وجود وجه مشترک اشیاست و ماهیت وجه اختصاص آن‌ها.
- این پرسش نشان می‌دهد که کودک به ماهیت اشیا آگاه است، ولی وجود آن‌ها را نمی‌شناسد.
- این پرسش نشان می‌دهد که کودک آن‌چه باعث جدا شدن اشیای مختلف از یکدیگر می‌شود را شناخته است.
- این پرسش بیان آن است که کودک مغایرت وجود و ماهیت را درک کرده، ولی از وجود یا ماهیت این شیء بی‌خبر است.

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

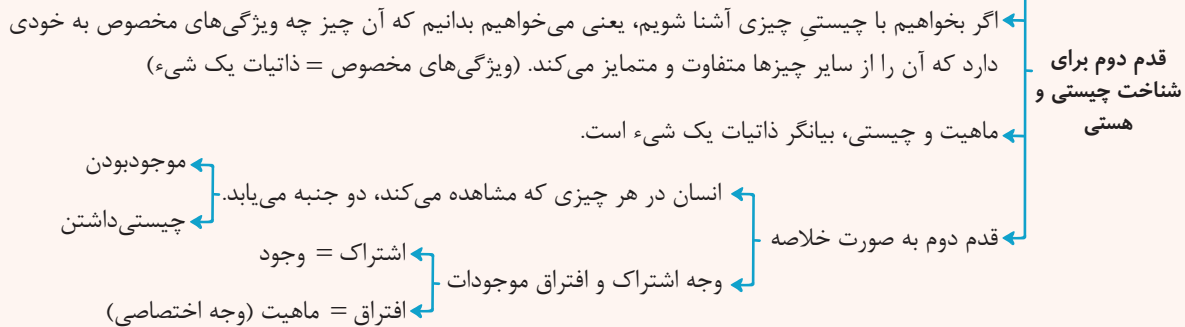
درس نامه

اگر چیزهایی را که نمی‌دانیم چه هستند، ببینیم، مدام می‌پرسیم که این چیست؟ آن چیست؟

قدم دوم برای شناخت چیستی و هستی

نشان دادن چیزی با «این» و «آن» حاکی از این مطلب است که به وجود و هستی آن چیزها پی برده‌ایم. اما از ماهیت و چیستی آن‌ها آگاه نیستیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی وقتی کودک می‌پرسد که «این یا آن چیست؟» یعنی از وجود اشیا مطلع است، ولی ماهیت آن‌ها را نمی‌داند. تکرار این پرسش بدان معناست که در اشیا مختلف، آن‌چه اشتراک دارد «وجود» است، ولی آن‌چه باعث اختلاف و تمایز آن‌ها می‌شود، «ماهیت» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) کودک وقتی ماهیت چیزی را نداند می‌پرسد: این چیست؟
- ۳) آن‌چه باعث جدا شدن اشیا از یکدیگر می‌شود، همان ماهیت است.
- ۴) این پرسش ارتباطی به درکی از مغایرت وجود و ماهیت ندارد. ضمناً کودک از وجود اشیا آگاه است.

تست و پاسخ ۳۳۲

کدام گزینه بازتاب درک قدم اول شناخت هستی و چیستی است؟

- هر چیز قابل مشاهده دو جنبه دارد.
- هستی و ماهیت مغایرت ذهنی دارند.
- وجود منشأ اثر است.
- حمل وجود بر هر چیز نیازمند دلیل است.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی قدم اول شناخت هستی و چیستی، درک واقعیت‌های مستقل از ذهن است که می‌توانیم با آن‌ها نیازهایمان را برطرف کنیم، پس واقعیت (وجود)، منشأ اثر یا برطرف‌کننده نیاز است.

نکته منظور از منشأ اثر بودن چیزی این است که بتوانیم نیازهایمان را با آن رفع کنیم.

تست و پاسخ ۳۳۳

کدام گزینه به نحوی بیان‌کننده دلیلی محکم برای اثبات مغایرت وجود و ماهیت است؟

- با اشاره کردن به چیزی نشان می‌دهیم به وجود چیزی پی برده‌ایم، اما هنوز به ماهیت آن نرسیده‌ایم.
- وجود و ماهیت در عالم خارج قابلیت جدا شدن از یکدیگر را ندارند، اما در ذهن از هم منفک هستند.
- وجود وجه اشتراک اشیا و ماهیت وجه تفاوت آن‌ها از یکدیگر است.
- از ماهیت برخی امور آگاهی داریم بدون این‌که آن‌ها وجود داشته باشند.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

درس نامه ●●

برای اثبات مغایرت وجود و ماهیت از ۳ راه می‌توانیم استفاده کنیم:

- (۱) حمل ذاتیات بر چیزی نیاز به دلیل ندارد، اما حمل وجود بر هر چیزی دلیل می‌خواهد.
- (۲) امور فرضی و تخیلی که از ماهیت آن‌ها آگاه هستیم، اما وجود ندارند.
- (۳) برهان خُلف: یعنی نشان دهیم که اگر وجود و ماهیت با هم مغایر نباشند (عین هم یا جزئی از هم باشند) چه مشکلاتی ایجاد می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) بیانگر قدم دوم درک هستی و چیستی است که نشان می‌دهد، از هر چیز قابل مشاهده، دو مفهوم قابل درک است، اما اثبات مغایرت وجود و ماهیت نمی‌کند.
- ۲) بیانگر مغایرت ذهنی وجود و ماهیت است، اما استدلالی برای اثبات آن نیست.
- ۳) کاملاً عبارت درستی است، اما دلیل مغایرت وجود و ماهیت محسوب نمی‌شود.
- ۴) بیانگر امور فرضی است که یکی از راه‌های اثبات مغایرت وجود و ماهیت است.

تست و پاسخ ۳۳

کدام گزینه از نظر نوع حمل محمول بر موضوع با حمل «جوهر دارای سه بُعد» بر «جسم» یکسان است؟

- (۱) ۱۸۰ درجه بر مثلث (۲) نامی بر درخت (۳) قرمز بر مداد (۴) مخلوق بر انسان

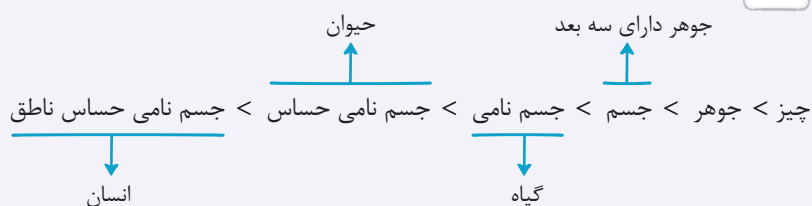
(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی دقت کنید که در تعریف جسم، جوهر دارای سه بعد است، پس حمل جوهر دارای سه بعد بر جسم بی‌نیاز از دلیل است. بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نیازمند دلیل ← ۱۸۰ درجه بودن جزء ذاتیات و تعریف مثلث نیست.
- ۲) بی‌نیاز از دلیل ← نامی بودن (رشدکننده بودن) جزء تعریف هر گیاهی از جمله درخت است.
- ۳) نیازمند دلیل ← مداد می‌تواند رنگ دیگری به جز قرمز هم داشته باشد.
- ۴) نیازمند دلیل ← مخلوق بودن جزء تعریف انسان و ویژگی ذاتی او نیست.

نکته

تست و پاسخ ۳۴

مبنای برهان خدانشناسی توماس آکوئیناس چیست و چرا توجه اروپاییان به مکتب تومیسیم و آشنایی با آثار ابن سینا و ابن رشد موجب توجه مجدد به ارسطو شد؟

- (۱) برهان وجوب و امکان - چون مکتب تومیسیم مانند فلسفه ارسطویی متکی بر استدلال عقلی بود.
- (۲) برهان وجوب و امکان - ابن سینا و ابن رشد خودشان متأثر از ارسطو بودند.
- (۳) مغایرت وجود و ماهیت - ابن سینا و ابن رشد خودشان متأثر از ارسطو بودند.
- (۴) مغایرت وجود و ماهیت - چون مکتب تومیسیم مانند فلسفه ارسطویی متکی بر استدلال عقلی بود.

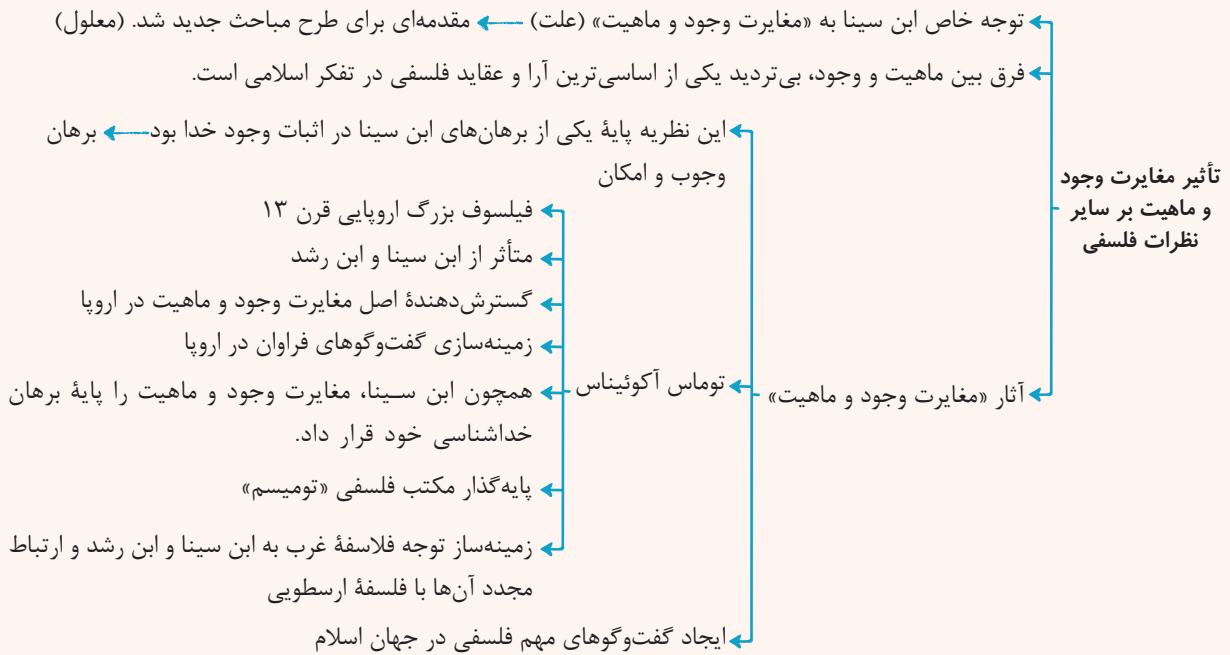
(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی دقت کنید که مبنای برهان خداشناسی ابن سینا، مغایرت وجود و ماهیت بود و نام برهان او «وجوب و امکان» بود.

از طرفی توماس آکوئیناس هم متأثر از ابن سینا و ابن رشد بود که خود ابن سینا و ابن رشد تحت تأثیر ارسطو بودند.